

សុទ្ធទាមពិធីកា

៤០

SUTTANTA PITAKA

**ព្រះ
ក្រសួងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
និង
សាស្ត្រព្រះ
អគ្គនាយកដ្ឋាន និង បណ្តុះបណ្តាល
បច្ចេកទេស**

៤០

ផ្ទាល់ខ្លួនឱ្យបានលាងសង្គម និង សំណង់ សម្រាប់អតិថិជន និង សាធារណជន ក្នុងប្រទេស និង ក្រសួងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

៩. ស. ២៥៥៣

SUTTANTAPIṭAKA

AṄGUTTARANIKĀYA

EKA-DUKANIPĀTA

PAṬHAMABHĀGA

40

**សង្គមព្រះអគ្គិស៊ីសុគ្គលាយសង្ឃ្រោះនាគី
សង្គមព្រះមហាសង្គរ នៃគណៈចម្បូយុត្តិកិត្យ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**

និយមវត្ថុ:

ព្រះតេបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំឆ្នាយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខ្លួន ចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្ទនបេស់សម្រាបព្រះសម្បាសម្ពឺទៅបរមគ្រឿដអម្ចាស់នៃឡើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គភាព ពុទ្ធកសមាតម និងតាមបណ្តាលីយជាតិជី ។ តែងតែបានទទួលយកមកតម្លៃ ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្អែដ្ឋាល់ តាមអ្នកដែលហៅថាទ្រះពុទ្ធផាទា (ពុទ្ធផ័ម្ធ) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលីស្សកែវ ព្រមទាំងសរស់រោគលីដែនបុរី និងលីដែនលោហ៍ កំមាន ឬដីបំណោរតមក កំបាននាំគ្នាបោះពុម្ពលីក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) ហុតបច្ចុប្បន្ន នេះ បច្ចេកវិជ្ជាការនៃគេ បម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកំពុងទៅ តែទៅបីជាបច្ចេកទេស ម៉ាសីនបម្រើនឡើងយ៉ាងណា កំនែមិនអាចបានបង់សៀវភៅបានឡើយ ដូច្នេះហើយទីប យើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកែវកំមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះតេបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអភិវឌ្ឍន៍ដែលរលូប មិនអាចអានច្បាស់បាន ឬមាន ការច្បាស់តាមត្បូអភិវឌ្ឍន៍ឡើងវិញ ។

ដោយសង្គមព្រះបង្កើតមុតមាត្រាបំពេះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយកំណត់ត្រាតិច្ឆេចមួយដំបូង គឺជាពុទ្ធបិស់ទៅ ដែលបានប្រគល់កាយប្រាយដីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្មាមព្រះបានសម្រាប់ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្មាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលេបបង់កម្មាំងកាយ កាត់ចិត្ត ទ្រព្យធនធ្វាល់ ព្រមទាំងបប្បល ពុទ្ធបិស់ទៅ ញ្ចាក់ធមិត្តជិត្តយ គួរឱ្យនិងក្រោប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបុជា ធម្មបុជា សង្គបុជា ។

សូមសេចក្តីខស្សាបៀវក្តុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ដូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាដូនដល់ ពុទ្ធបិស់ទៅ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខបម្រើនុងរដ្ឋភី គួរឱ្យនិងលោកនេះដឹង និងលោកដើម្បីខ្សោយ ឡើង ដាកិយោរកាតតរដ្ឋភី ។

រត្តបុណ្យ. ត្រួនិ ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

କୁଳାଲ

សេចក្តីផ្ទាល់ក្នុងការអាជីវកម្ម

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាជីវកម្ម បានយើង្ហាគក្នុងទ្វាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបុកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានយើង្ហាគនេះមួយត្រូវគៀតនៅខាងបុង្ហាគនៅទៅ សូមមេត្តាកត់សមាតល់ថា ព្យាយាន៖ដែលនៅខាងបុង្ហាគនៅទៅគឺជាដឹងរបស់ព្យាយាន៖ដែលមានសញ្ញាលេខបុកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបង្រៀនទេសកំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ៖ សមូល ភូមិពាក្យនេះ ព្យាយាន៖ ល គឺជាដឹងរបស់ព្យាយាន៖ ម ដូចខ្លះពាក្យនេះគឺ សម្ព ។

-ពាក្យចាលី៖ តសុស គឺ តសុវ ។

២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រួលយកតាមរបាយនុក្រមខ្មែរ របស់សម្របព្រះសង្គមដោតញ្ញាយណា (ជ្លែន-ធនាគត) ជាគោល ។ បុន្ឌែបើពាក្យទាំងទ្វាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណាក់ត្រីមត្រីរដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដែល ។

៣) ចំពោះ សន្លឹកច្រាប់ពាក្យខ្មែរ-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្ទៃការងារខ្លួន ព្រមទាំងបិជកប្រាប់ដើម ក្នុងយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ឡើតទេ ព្រោះក្នុងការងារ យើងបានកែតម្រូវតាមនោះរបស់ហើយ ។

សុត្តនិចក
អគ្គនាយករដ្ឋបាល ជន-ប្រជាធិបតេយ្យ
បបមភាព
៤០
៧. ស ២៤៩៦

សុត្តនិបិជ្ជកៅ

អង្គត្តនិភាយស្ស ឯកនិច្ចតាំ

បប់មេ ភាពោ

នមេ តស្ស កករតោ អរហតោ សម្បាសម្បុទ្ទស្ស ។

ឯកធម្លាតិច្ចាបិ

[១] ធរម្យ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវ
សារតូយំ វិហារតិ ដៃតរណៈ អនាគបិល្ហាកស្ស
អកមេ ។ តតិ ខោ កកវ កិត្យ អមណេសិ
កិត្យហេតិ ។ កណណេតិ តេ កិត្យ កករតោ បច្ច-
ស្សសុ ។ កកវ ឯតណហេច

[២] នាបំ កិត្យរេ អច្ចោ ឯករុបិ សមនុ-
បស្សមិ យំ ឯំ បុរីសស្ស ចិត្តំ បរិយាងាយ តិច្ចតិ
យចយិចំ កិត្យរេ តតិរុបំ តតិរុបំ កិត្យរេ បុរីសស្ស
ចិត្តំ បរិយាងាយ តិច្ចតិតិ ។

សុត្តនិបិជក

អង្គភាពនិកាយ ធនកនិបាត

បប់មភាត

សូមនមស្សរ ព្រះដ័មនព្រះភាត ជាមរហន្តសម្តាសម្បទ

ព្រះអង្គនោះ ។

បាលីសម្រួលិដីធិញកម្មយោ ជាថីម

[១] ខ្ញុំបានស្វាប់មកយើងនោះ ។ សម្រួលិដីព្រះដ័មនព្រះភាត ឡើងតីនៅក្នុងវត្ថុដៃពន្លាបស់អនាបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ឡើបក្រុងសរវត្ថិ ។ ព្រះដ័មនព្រះភាត ឡើងតីនៅក្នុងវត្ថុដៃពន្លាបស់អនាបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ឡើបក្រុងសរវត្ថិ ។

[២] ម្នាលកិត្តិទាំងនៅ តបាតតរំពើជរកមិនយើព្យូរបដច្បាស់ សូមវិត្យប ១ ដែលគ្របសង្គត់បិត្តបុរសហើយស្ថិតនោ ជួបរបស្ថិតនោ សេដ្ឋីយ ម្នាលកិត្តិទាំងនៅ របស្ថិតឱ្យបាបគ្របសង្គត់បិត្តបុរស ហើយស្ថិតនោ ។

សុត្ថនុបិដកេ អង្គតានិភាសយស្ស ឯកនិច្ចាគោ

[៣] នាយាំ កិត្យាំ អព្វោ ធភាសជ្រើមិ សម្ប-
បស្បរមិ យំ ធរំ បុរីសស្ស ចិត្តំ បរិយាងាយ

តិដ្ឋតិ យចយិជំ កិត្យាំ តតិធម្មោ តតិធម្មោ
កិត្យាំ បុរីសស្ស ចិត្តំ បរិយាងាយ តិដ្ឋតិតិ ។

[៤] នាយាំ កិត្យាំ អព្វោ ធភាសជ្រើមិ សម្ប-
បស្បរមិ យំ ធរំ បុរីសស្ស ចិត្តំ បរិយាងាយ តិដ្ឋតិ
យចយិជំ កិត្យាំ តតិធម្មោ តតិធម្មោ កិត្យាំ បុរីសស្ស
ចិត្តំ បរិយាងាយ តិដ្ឋតិតិ ។

[៥] នាយាំ កិត្យាំ អព្វោ ធភាសជ្រើមិ សម្បបស្បរមិ
យំ ធរំ បុរីសស្ស ចិត្តំ បរិយាងាយ តិដ្ឋតិ យចយិជំ
កិត្យាំ តតិធរោះ តតិធរោះ កិត្យាំ បុរីសស្ស ចិត្តំ
បរិយាងាយ តិដ្ឋតិតិ ។

[៦] នាយាំ កិត្យាំ អព្វោ ធភាសជ្រើមិ សម្ប-
បស្បរមិ យំ ធរំ បុរីសស្ស ចិត្តំ បរិយាងាយ តិដ្ឋតិ
យចយិជំ កិត្យាំ តតិធរោះព្រោ តតិធរោះព្រោ កិត្យាំ
បុរីសស្ស ចិត្តំ បរិយាងាយ តិដ្ឋតិតិ ។

សុភន្ធបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ចត

[៣] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញសំឡេងដោទ
សូម្បីតែសំឡេង ១ ដែលគ្របសង្គត់បិត្តបុរស ហើយស្ថិតនៅ ដូចសំឡេង
ស្រីនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សំឡេងស្រីទីបាបគ្រប
សង្គត់បិត្តបុរសហើយស្ថិតនៅ ។

[៤] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញកិនដោទ សូម្បី
តែកិន ១ ដែលគ្របសង្គត់បិត្តបុរស ហើយស្ថិតនៅ ដូចកិនស្រីនេះសោះ
ឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិនស្រីទីបាបគ្របសង្គត់បិត្តបុរស
ហើយស្ថិតនៅ ។

[៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញសដោទ សូម្បី
តែរស ១ ដែលគ្របសង្គត់បិត្តបុរស ហើយស្ថិតនៅ ដូចរសស្រីនេះសោះ
ឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ រសស្រីទីបាបគ្របសង្គត់បិត្តបុរស ហើយ
ស្ថិតនៅ ។

[៦] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញផ្សេងៗដោទ
សូម្បីតែផ្សេងៗ ១ ដែលគ្របសង្គត់បិត្តបុរសហើយស្ថិតនៅ ដូចផ្សេងៗស្រី
នេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ផ្សេងៗស្រីទីបាបគ្របសង្គត់បិត្ត
បុរសហើយស្ថិតនៅ ។

ឯកចម្លាតិបាលិយំ បបមោ គេតា

[៧]	នាយាំ	ភីក្នុង	អព្វ៉ា	ឯករបំបិ	សម្ប-
	បស្បូមិ	យំ	ធរំ	សតិយា	ចិត្តំ
	យចយិជំ	ភីក្នុង	បុរីសុរុបំ	បុរីសុរុបំ	ភីក្នុង
	ចិត្តំ	បុរីសុរុបំ	បុរីសុរុបំ	សតិយា	
	បរិយាងាយ	តិច្ចតិតិ			
					។
[៨]	នាយាំ	ភីក្នុង	អព្វ៉ា	ឯកសច្ចំបិ	សម្ប-
	បស្បូមិ	យំ	ធរំ	សតិយា	ចិត្តំ
	យចយិជំ	ភីក្នុង	បុរីសសញ្ញា	បុរីសសញ្ញា	ភីក្នុង
	សតិយា	ចិត្តំ	បុរីសុរុបំ	បុរីសុរុបំ	
	បរិយាងាយ	តិច្ចតិតិ			
					។
[៩]	នាយាំ	ភីក្នុង	អព្វ៉ា	ឯកកច្ចំបិ	សម្ប-
	បស្បូមិ	យំ	ធរំ	សតិយា	ចិត្តំ
	យចយិជំ	ភីក្នុង	បុរីសកញ្ញា	បុរីសកញ្ញា	ភីក្នុង
	សតិយា	ចិត្តំ	បុរីសុរុបំ	បុរីសុរុបំ	
	បរិយាងាយ	តិច្ចតិតិ			
					។
[១០]	នាយាំ	ភីក្នុង	អព្វ៉ា	ឯករសំបិ	សម្ប-
	បស្បូមិ	យំ	ធរំ	សតិយា	ចិត្តំ
	យចយិជំ	ភីក្នុង	បុរីសរោះ	បុរីសរោះ	ភីក្នុង
	សតិយា	ចិត្តំ	បុរីសុរុបំ	បុរីសុរុបំ	
	បរិយាងាយ	តិច្ចតិតិ			
					។

ចាលីព្យកដម្លយ ។ ជាថីម វគ្គទី ១

[៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញបដច្បៈ
សូមវិត្រួប ១ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង ដូចរបបុរសនេះ
សោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ រូបបុរសធើបអាបត្រូវបានបង្កើតឡើង
ហើយ ៤

[៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញសំឡេងច្បៈ
សូមវិត្រួសំឡេង ១ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង ដូចសំឡេង
បុរសនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សំឡេងបុរសធើបអាបត្រូវបានបង្កើតឡើង
សង្គត់បង្កើតស្ទើហើយ ៤

[៩] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញកិនច្បៈ
សូមវិត្រួកិន ១ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង ដូចកិនបុរសនេះ
សោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិនបុរសធើបអាបត្រូវបានបង្កើតឡើង
ហើយ ៤

[១០] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញសប្តាហ៍
សូមវិត្រួស ១ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង ដូចសប្តាហ៍បុរសនេះ
សោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សប្តាហ៍បុរសធើបអាបត្រូវបានបង្កើតឡើង
ហើយ ៤

សុត្តនិបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ជកនិចាតោ

[១១] នាយាំ កិត្យាំ អព្វោ ធនកដោផ្លូព្រឹបិ សមណ-
បស្បទិ យំ ឃំ តតិយា ចិត្តំ បរិយាតាយ តិផ្លតិ
យចយិចំ កិត្យាំ បុរិសដោផ្លូព្រោ បុរិសដោផ្លូព្រោ
កិត្យាំ តតិយា ចិត្តំ បរិយាតាយ តិផ្លតិតិ ។

វគ្គ បបមោ^(៩) ។

[១២] នាយាំ កិត្យាំ អព្វោ ធនកដោផ្លូម្រឹបិ សមណ-
បស្បទិ យេន អណុប្បញ្ញា រ គាមច្បញ្ញា ឧប្បជ្ជតិ
ឧប្បញ្ញា រ គាមច្បញ្ញា កិយោរកាកាយ រេបុល្តាយ
សំរត្តតិ យចយិចំ កិត្យាំ សុកនិមិត្តំ សុកនិមិត្តំ កិត្យាំ
អយោនិសោ មនសិការោតោ អណុប្បញ្ញា បោះ
គាមច្បញ្ញា ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បញ្ញា ច គាមច្បញ្ញា
កិយោរកាកាយ រេបុល្តាយ សំរត្តតិតិ ។

[១៣] នាយាំ កិត្យាំ អព្វោ ធនកដោផ្លូម្រឹបិ
សមណុបស្បទិ យេន អណុប្បញ្ញា រ ព្រាងានោ

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិធាត

[១១] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តបាតតវំពីនរកមិនយើញធម្មុជនៅ
សូម្បីតែធម្មុ ១ ដែលគ្របសង្កត់បិត្តស្រីហើយស្តិតនោ ដូចធម្មុបុរស
នេះសោះឡើយ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មុបុរសទីបអាបគ្របសង្កត់បិត្ត
ស្រីហើយស្តិតនោ ។

ចប់ វគ្គទី ១ ។

[១២] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តបាតតវំពីនរកមិនយើញសការ៖
ជនៅ សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលញ្ចាំងកាមច្ចន៍:មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើត
ឡើងបានកី កាមច្ចន៍:ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
ចម្លើនឡើងជាកិយោរកាតកី ដូចសុកនិមិត្តនេះសោះឡើយ ម្នាលកិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាលបឹបគុណលដ្ឋិទុកក្នុងបិត្តនូវសុកនិមិត្តដោយឧបាយុស
កាមច្ចន៍:ដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើងបានដែន កាមច្ចន៍:ដែលកើត
ឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចម្លើនឡើង ជាកិយោរកាតដែន ។

[១៣] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តបាតតវំពីនរកមិនយើញ
សការ៖ជនៅ សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលញ្ចាំងព្យាបាទមិនទាន់កើតឡើង

ឯកចម្ងាតិបាលិយំ ទុគិយោ វត្ថា

ឧប្បជ្ជតិ	ឧប្បញ្ញា	រ	ព្រាងាហោ	កិយេរាការយ
ហិរញ្ញាយ	សំរត្តតិ	យចយិនា	កិត្យាប់	បដិយនិមិត្ត
បដិយនិមិត្ត	កិត្យាប់	អយោនិសោ	មនសិការោតោ	
អណុប្បញ្ញា	ចោរ	ព្រាងាហោ	ឧប្បជ្ជតិ	ឧប្បញ្ញា
ព្រាងាហោ	កិយេរាការយ	ហិរញ្ញាយ	សំរត្តតិតិ	។
[១៧]	នាយំ	កិត្យាប់	អព្វោ	ធម្មជ្រួញិ
បស្សាគិ	យេន	អណុប្បជ្ជា	រ	ថីនមិន្ទំ
ឧប្បជ្ជា	រ	ថីនមិន្ទំ	កិយេរាការយ	ហិរញ្ញាយ
សំរត្តតិ	យចយិនា	កិត្យាប់	អរតិ	តន្ទិ
កត្តសម្រាង	ចោតសោ	ច	លីនត្ត	លីនមិន្ទំស្សោ
កិត្យាប់	អណុប្បជ្ជញោរ	ថីនមិន្ទំ	ឧប្បជ្ជតិ	ឧប្បជ្ជញោ
ថីនមិន្ទំ	កិយេរាការយ	ហិរញ្ញាយ	សំរត្តតិតិ	។
[១៨]	នាយំ	កិត្យាប់	អព្វោ	ធម្មជ្រួញិ
បស្សាគិ	យេន	អណុប្បជ្ជា	រ	ឧទ្ទចូកាល្ទចំ

បាលីពុកដម្លៃយ ។ ជាអើម គូទី ៤

ឯកត្រីត្រួវឯកចានកី ព្យាបាទដែលកែត្រួវឯកហើយ ឯប្រព្រឹត្តិត្រឡេ
ដើម្បីសេចក្តីបម្រើនជាកិយោរាជាពកី ដូចបដិយនិមិត្តនេះសោះទ្វីយ
ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ កាលបើបុគ្គលធ្វើទុកកុងបិត្តនូវបដិយនិមិត្តដោយ
ឧបាយុស ព្យាបាទដែលមិនទាន់កែត្រួវឯក កែត្រួវឯកចានដែល
ព្យាបាទដែលកែត្រួវឯកហើយ កែប្រព្រឹត្តិត្រឡេ ដើម្បីសេចក្តីបម្រើនទ្វីជាកិ
យោរាជាពកី ។

[១៤] ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ តិបាតតាំពីនរកមិនយើញសការ៖
ដែល សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលញ្ចាំងបីនមិទ្ធេ:មិនទាន់កែត្រួវឯក ឯកត្រី
ត្រួវឯកចានកី បីនមិទ្ធេ:ដែលកែត្រួវឯកហើយ ឯប្រព្រឹត្តិត្រឡេ ដើម្បីសេចក្តី
បម្រើនទ្វីជាកិយោរាជាពកី ដូចសេចក្តីអង្វួក សេចក្តីខ្លួន ការមិត្តភត់
កាយ សេចក្តីប្រវិជ្ជបាយនិធីភាពនៃបិត្តទ្វោះទ្វោះនេះសោះទ្វីយ ម្នាល
កិត្តិទាំងខ្សោយ កាលបើបុគ្គលមានបិត្តទ្វោះទ្វោះ បីនមិទ្ធេ: ដែលមិន
ទាន់កែត្រួវឯក កែត្រួវឯកចានដែល បីនមិទ្ធេ:ដែលកែត្រួវឯកហើយ
កែប្រព្រឹត្តិត្រឡេ ដើម្បីសេចក្តីបម្រើនទ្វីជាកិយោរាជាពកី ។

[១៥] ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ តិបាតតាំពីនរកមិនយើញ
សការ៖ដែល សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលញ្ចាំងខ្លួនបិត្តកុកុប៉េ:មិនទាន់កែត្រួវឯក

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនីកាយស្ស ឯកនិច្ចាគោ

ឧប្បជ្ជតិ	ឧប្បជ្ជា	វ	ឧទ្ធបុគ្គលូច្ចេះ	កិយោរាការយ
រេបុណ្ណាយ	សំរត្តតិ	យចយិច្ច	កិត្យាបេ	ចេតសោ
អរឃសមោ	អរឃសនុចិត្តស្ស		កិត្យាបេ	អនុប្បញ្ញព្រោរ
ឧទ្ធបុគ្គលូច្ចេះ	ឧប្បជ្ជតិ	ឧប្បជ្ជាល្អ	ឧទ្ធបុគ្គលូច្ចេះ	
កិយោរាការយ	រេបុណ្ណាយ	សំរត្តតិតិ		។

[១៦]	ជាយាំ	កិត្យាបេ	អច្ចោះ	ធភាងមុខិ	សមុ-
បស្សាមិ	យេន	អនុប្បញ្ញា	វ	វិចិត្តិថ្នា	ឧប្បជ្ជតិ
ឧប្បញ្ញា	វ	វិចិត្តិថ្នា	កិយោរាការយ	រេបុណ្ណាយ	
សំរត្តតិ	យចយិច្ច	កិត្យាបេ	អយោនិសោ	មនសិ-	
គារ	អយោនិសោ		កិត្យាបេ	មនសិគារ	
អនុប្បញ្ញា	ចេរ	វិចិត្តិថ្នា	ឧប្បជ្ជតិ	ឧប្បញ្ញា	ច
វិចិត្តិថ្នា	កិយោរាការយ	រេបុណ្ណាយ	សំរត្តតិតិ		។

[១៧]	ជាយាំ	កិត្យាបេ	អច្ចោះ	ធភាងមុខិ	
សមុបស្សាមិ	យេន	អនុប្បញ្ញា	វ	គាមច្ចារ	

សុត្ថនបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឯកនិតាត

ទ្វក់ពី ទ្វក់ ឱខ្មូរកកូច្ចះដែលកែតិ ទ្វក់ ហើយ ទ្វប្រព្រឹត្តទេ
ដើម្បីសេបកីចម្រិនទ្វក់ជាកិយោរាងកី ដូចចិត្តមិនសុប់នេះសោះទ្វីយ
ម្នាលកិតុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានចិត្តមិនសុប់ ឱខ្មូរកកូច្ចះដែល
មិនទាន់កែតិ ទ្វក់ កែតិ ទ្វក់បានដែន ឱខ្មូរកកូច្ចះដែលកែតិ ទ្វក់
ហើយ កែប្រព្រឹត្តទេ ដើម្បីសេបកីចម្រិនទ្វក់ជាកិយោរាងកីដែន ។

[១៦] ម្នាលកិតុទាំងឡាយ តបាតតវំពិធីរកមិនយើញសការ៖
ដែន សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលញ្ចាំងវិបិកិច្ចាមិនទាន់កែតិ ទ្វក់ ទ្វក់
ទ្វក់ វិបិកិច្ចាបែលកែតិ ទ្វក់ហើយ ទ្វប្រព្រឹត្តទេ ដើម្បីសេបកី
ចម្រិនទ្វក់ជាកិយោរាងកី ដូចការធ្វើទុកកូច្ចះចិត្តដោយខ្សាយទុសនេះ
សោះទ្វីយ ម្នាលកិតុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលធ្វើទុកកូច្ចះចិត្តដោយ
ខ្សាយទុស វិបិកិច្ចាបែលមិនទាន់កែតិ ទ្វក់ កែតិ ទ្វក់បានដែន
វិបិកិច្ចាបែលកែតិ ទ្វក់ហើយ កែប្រព្រឹត្តទេ ដើម្បីសេបកីចម្រិនទ្វក់ជាកិ
យោរាងកីដែន ។

[១៧] ម្នាលកិតុទាំងឡាយ តបាតតវំពិធីរកមិនយើញសការ៖
ដែន សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលញ្ចាំងកាមច្ចន៍មិនទាន់កែតិ ទ្វក់

ឯកចម្លាតិបាលិយំ ទុគិយោ វត្ថា

ឯប្បជ្ជតិ ឧប្បញ្ញា រ កាមច្ចបញ្ញា បហីយតិ យចយិចា
កិត្យូរ អសុកនិមិត្ត់ អសុកនិមិត្ត់ កិត្យូរ យោនិសោ
មនសិការពេល អណូប្បញ្ញា ចេរ កាមច្ចបញ្ញា ឯប្បជ្ជតិ
ឧប្បញ្ញា ច កាមច្ចបញ្ញា បហីយតិតិ ។

[១៤] នាយំ កិត្យូរ អព្វំ ធភាងម្នបិ សមុ-
បស្សុមិ យេន អណូប្បញ្ញា រ ព្រាងាហោ ឯប្បជ្ជតិ
ឧប្បញ្ញា រ ព្រាងាហោ បហីយតិ យចយិចា កិត្យូរ
មេត្តា ចេតារិមុតិ មេត្តា កិត្យូរ ចេតារិមុតិ
យោនិសោ មនសិការពេល អណូប្បញ្ញា ចេរ
ព្រាងាហោ ឯប្បជ្ជតិ ឧប្បញ្ញា ច ព្រាងាហោ
បហីយតិតិ ។

[១៥] នាយំ កិត្យូរ អព្វំ ធភាងម្នបិ សមុ-
បស្សុមិ យេន អណូប្បជ្ជំ រ ថិនមិទ្ធំ ឯប្បជ្ជតិ
ឧប្បជ្ជំ រ ថិនមិទ្ធំ បហីយតិ យចយិចា កិត្យូរ
អរម្បជាតុ និត្យិម្បជាតុ បរត្យិម្បជាតុ អារួរិយស្ស
កិត្យូរ អណូប្បជ្ជព្រោរ ថិនមិទ្ធំ ឯប្បជ្ជតិ ឧប្បជ្ជព្រោរ
ថិនមិទ្ធំ បហីយតិតិ ។

បានីព្យកចម្លយ ។ ជាជីវ គតិទិ ៤

មិនឲ្យកើតឡើងបានកី កាមច្ចន៍:ដែលកើតឡើងហើយ កំឲសាបស្តុន្យទោកី ដូចអសុកនិមិត្តនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តនរអសុកនិមិត្តដោយខ្សាយត្រូវ កាមច្ចន៍:ដែលមិនទាន់កើតឡើងកំមិនកើតឡើងដែលកើតឡើងហើយ កំសាបស្តុន្យទោដែលកើតឡើងដែលកើតឡើងហើយ កំសាបស្តុន្យ។

[១៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតវំពីនរកមិនយើព្យសការ៖ដែលស្អាតីតែសការ៖ ១ ដែលព្យារំដឹងព្យាបាទមិនទាន់កើតឡើង មិនឲ្យកើតឡើងបានកី ព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបស្តុន្យទោកី ដូចមេត្តាបេតោរិមុត្តិនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តនរមេត្តាបេតោរិមុត្តិដោយខ្សាយត្រូវ ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើតឡើង កំមិនកើតឡើងដែលកើតឡើងហើយកំសាបស្តុន្យទោដែលកើតឡើងដែលកើតឡើងហើយកំសាបស្តុន្យ។

[១៩] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតវំពីនរកមិនយើព្យសការ៖ដែលស្អាតីតែសការ៖ ១ ដែលព្យារំដឹងបីនមិទ្ធេ: មិនទាន់កើតឡើង មិនឲ្យកើតឡើងបានកី បីនមិទ្ធេ:ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបស្តុន្យទោកី ដូចអរមធាតុ និភុមធាតុ បរភុមធាតុនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានព្យាយាមប្រាងព្យាយាមប្រាងហើយ បីនមិទ្ធេ:ដែលមិនទាន់កើតឡើងកំមិនកើតឡើងដែលកើតឡើងហើយកំសាបស្តុន្យទោដែលកើតឡើងបីនមិទ្ធេ:ដែលកើតឡើងហើយកំសាបស្តុន្យ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឯកនិបាតោ

[៦០] នាយាំ កិត្យាំ អព្វោ ឯកចម្លឺបិ សមណ-
បស្បទិ យេន អណុប្បជ្ជំ វ ឧទ្ធចុការូច្ចំ ឯប្បជ្ជតិ
ឯប្បជ្ជំ វ ឧទ្ធចុការូច្ចំ បហីយតិ យចយិចំ
កិត្យាំ ចេតសោ រួបសមោ រួបសណ្តិត្សស្ស កិត្យាំ
អណុប្បជ្ជញ្ញា ឧទ្ធចុការូច្ចំ ឯប្បជ្ជតិ ឯប្បជ្ជញ្ញា
ឧទ្ធចុការូច្ចំ បហីយតិតិ ។

[៦១] នាយាំ កិត្យាំ អព្វោ ឯកចម្លឺបិ សមណ-
បស្បទិ យេន អណុប្បជ្ជា វ វិចិគិញ្ញា ឯប្បជ្ជតិ
ឯប្បជ្ជា វ វិចិគិញ្ញា បហីយតិ យចយិចំ កិត្យាំ
យោនិសោ មនសិការោ យោនិសោ កិត្យាំ មនសិ-
ការោតោ អណុប្បជ្ជា ចេរ វិចិគិញ្ញា ឯប្បជ្ជតិ ឯប្បជ្ជា
ច វិចិគិញ្ញា បហីយតិតិ ។

វគ្គា^(១) ទុតិយោ ។

[៦២] នាយាំ កិត្យាំ អព្វោ ឯកចម្លឺបិ សមណ-
បស្បទិ យំ ឯរំ អភាពិតិ អគ្មុនីយំ^(២) បោរតិ

១ ម. នឹវណាប្បហនវគ្គា ។ ២ អកម្មនិយនិបិ បាតោ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ ឯកនិច្ច

[២០] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តាមតារំពើនរកមិនយើង្វាសការ៖
ដៃទេ សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលញ្ចាំងខ្លួចកុកុច្ចះមិនទាន់កើតឡើង
មិនឲ្យកើតឡើងបានកើ ខ្លួចកុកុច្ចះដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសុន្យ
ទោកី ដូចចេតសោរីបសម៖ (បិត្តសុប់) នេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
កាលបឹបុគ្គលមានបិត្តសុប់ ខ្លួចកុកុច្ចះដែលមិនទាន់
កើតឡើង កើមិនកើតឡើងដែង ខ្លួចកុកុច្ចះដែលកើតឡើងហើយ
ក៏សាបសុន្យទោធី ។

[២១] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តាមតារំពើនរកមិនយើង្វាសការ៖ ដៃទេ
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលញ្ចាំងវិបិកិច្ចាមិនទាន់កើតឡើង មិនឲ្យកើតឡើង
បានកើ វិបិកិច្ចាបែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសុន្យទោកី ដូចការធ្វើទុក
កុងបិត្តដោយខ្សាយត្រូវនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាលបឹប
ុគ្គលធ្វើទុកកុងបិត្តដោយខ្សាយត្រូវ វិបិកិច្ចាបែលមិនទាន់កើតឡើង កើ
មិនកើតឡើងដែង វិបិកិច្ចាបែលកើតឡើងហើយ ក៏សាបសុន្យទោធី ។

ចំណាំ ២ ។

[២២] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តាមតារំពើនរកមិនយើង្វាសការ៖
សការ៖ ដៃទេ សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលមិនបានបម្រើនហើយជាសការ៖
មិនគួរដល់ការងារ (យកជាការមិនបាន) ដូចចេតនេះសោះឡើយ

ឯកចម្លាតិបាលិយំ តាតិយោ នគ្គា

យចយិដា	កិត្យាបេ	ចិត្ត	ចិត្ត	កិត្យាបេ	អភាពិតា
អគ្គម្មនីយំ	ហេរាតិតិ	។			
[២៣]	នាយាំ	កិត្យាបេ	អព្វោ	ឯកចម្លម្មបិ	សម្រុ-
បស្ថ្ទមិ	យំ	ធនំ	ភាពិតា	គម្មនីយំ	ហេរាតិ
យចយិដា	កិត្យាបេ	ចិត្ត	ចិត្ត	កិត្យាបេ	ភាពិតា
គម្មនីយំ	ហេរាតិតិ	។			
[២៤]	នាយាំ	កិត្យាបេ	អព្វោ	ឯកចម្លម្មបិ	សម្រុ-
បស្ថ្ទមិ	យំ	ធនំ	អភាពិតា	មហាធោ	អនត្តាយ
សំរត្តតិ	យចយិដា	កិត្យាបេ	ចិត្ត	ចិត្ត	កិត្យាបេ
អភាពិតា	មហាធោ	អនត្តាយ	សំរត្តតិតិ	។	
[២៥]	នាយាំ	កិត្យាបេ	អព្វោ	ឯកចម្លម្មបិ	សម្រុ-
បស្ថ្ទមិ	យំ	ធនំ	ភាពិតា	មហាធោ	អត្តាយ
សំរត្តតិ	យចយិដា	កិត្យាបេ	ចិត្ត	ចិត្ត	កិត្យាបេ
ភាពិតា	មហាធោ	អត្តាយ	សំរត្តតិតិ	។	

ចាលីពួកដិម្បយោ ជាអើម គតុទី ៣

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បិត្តដែលបុគ្គលមិនបានបម្រើនហើយ ដាចម្បាត់
មិនគូរដល់ការងារទេ ។

[២៣] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតវំពីនរកមិនយើព្យ
សការ៖ដែន សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលបម្រើនហើយ ទីបជ្ជ
ជម្បាត់គូរដល់ការងារ ដូចបិត្តនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បិត្ត
ដែលបុគ្គលបម្រើនហើយ ទីបជ្ជជម្បាត់គូរដល់ការងារ ។

[២៤] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតវំពីនរកមិនយើព្យសការ៖
ដែន សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលមិនបានបម្រើនហើយ តើដប្រព្រឹត្ត
ទៅ ដើម្បីទ្វូខ្មបប្រយោជន៍យ៉ាងដី ដូចបិត្តនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
បិត្តដែលបុគ្គលមិនបានបម្រើនហើយ តើដប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វូខ្មបប្រយោជន៍យ៉ាងដី ។

[២៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតវំពីនរកមិនយើព្យសការ៖
ដែន សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលបានបម្រើនហើយ តើដប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងដី ដូចបិត្តនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
បិត្តដែលបុគ្គលបានបម្រើនហើយ តើដប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍
យ៉ាងដី ។

សុគ្គនាយកដៃកេវ អង្គភាពនឹកាយស្ស ឯកនិតាតា

[២៦] នាយក កិច្ចកម្ម អព្វ ធនធានមួយ សម្រាប់
បស្ថាបន្ទូម យំ ធនធាន អភាពិត អជាតុក្រុត មហាលោ
អនត្តាយ សំរត្តតិ យចយិណ កិច្ចកម្ម ចិត្ត ចិត្ត
កិច្ចកម្ម អភាពិត អជាតុក្រុត មហាលោ អនត្តាយ
សំរត្តតិតិ ។

[២៧] នាយក កិច្ចកម្ម អព្វ ធនធានមួយ សម្រាប់
បស្ថាបន្ទូម យំ ធនធាន ភាពិត ចាតុក្រុត មហាលោ អត្តាយ
សំរត្តតិ យចយិណ កិច្ចកម្ម ចិត្ត ចិត្ត កិច្ចកម្ម
ភាពិត ចាតុក្រុត មហាលោ អត្តាយ សំរត្តតិតិ ។

[២៨] នាយក កិច្ចកម្ម អព្វ ធនធានមួយ សម្រាប់
បស្ថាបន្ទូម យំ ធនធាន អពហុលីកត អពហុលីកត មហាលោ
អនត្តាយ សំរត្តតិ យចយិណ កិច្ចកម្ម ចិត្ត ចិត្ត
កិច្ចកម្ម អភាពិត អពហុលីកត មហាលោ អនត្តាយ
សំរត្តតិតិ ។

[២៩] នាយក កិច្ចកម្ម អព្វ ធនធានមួយ សម្រាប់
សម្រាប់បស្ថាបន្ទូម យំ ធនធាន ភាពិត ពហុលីកត

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

- [២៦] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ តបាតតវំពីនរកមិនយើព្រោសការ៖
ដើម្បី សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលមិនបានចម្លើន មិនបានទ្វាក់
ហើយ តែធ្លាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វាប្រយោជន៍យ៉ាងដី ដូចចិត្តនេះសោះ
ទ្វីយ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ ចិត្តដែលបុគ្គលមិនបានចម្លើន មិនបានទ្វា
ក់ត្រាកដហើយ តែធ្លាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វាប្រយោជន៍យ៉ាងដី ។
- [២៧] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ តបាតតវំពីនរកមិនយើព្រោសការ៖
ដើម្បី សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលបានចម្លើន បានទ្វាក់ត្រាកដហើយ
តែធ្លាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងដី ដូចចិត្តនេះសោះទ្វីយ ម្នាល
កិកូទាំងឡាយ ចិត្តដែលបុគ្គលបានចម្លើន បានទ្វាក់ត្រាកដហើយ
តែធ្លាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងដី ។
- [២៨] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ តបាតតវំពីនរកមិនយើព្រោសការ៖ដើម្បី
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលមិនបានចម្លើន មិនបានធ្វើទ្វាប្រើប្រាស់ហើយ
តែធ្លាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វាប្រយោជន៍យ៉ាងដី ដូចចិត្តនេះសោះទ្វីយ
ម្នាលកិកូទាំងឡាយ ចិត្តដែលបុគ្គលមិនបានចម្លើន មិនបានធ្វើទ្វាប្រើប្រាស់
ហើយ តែធ្លាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វាប្រយោជន៍យ៉ាងដី ។
- [២៩] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ តបាតតវំពីនរកមិនយើព្រោសការ៖ដើម្បី
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលបានចម្លើន បានធ្វើទ្វាប្រើប្រាស់ហើយ

ឯកចម្លាតិបាលិយំ តតិយោ វគ្គា

មហាធោ អត្ថាយ សំរត្តតិ យចយិទំ កិត្យាប់
 ចិត្តំ ចិត្តំ កិត្យាប់ ភាពិតំ ពហុលីកតំ មហាធោ
 អត្ថាយ សំរត្តតិតិ ។

[៣០] នាបំ កិត្យាប់ អព្វោ ឯកចម្លម្មិ សមណ-
 បស្សាចិ យំ ធរំ អភាពិតំ អពហុលីកតំ ឯក្រារ-
 ធិកាបំ យោតិ យចយិទំ កិត្យាប់ ចិត្តំ ចិត្តំ កិត្យាប់
 អភាពិតំ អពហុលីកតំ ឯក្រារធិកាបំ យោតិតិ ។

[៣១] នាបំ កិត្យាប់ អព្វោ ឯកចម្លម្មិ សមណ-
 បស្សាចិ យំ ធរំ ភាពិតំ ពហុលីកតំ សុខាភិកាបំ
 យោតិ យចយិទំ កិត្យាប់ ចិត្តំ ចិត្តំ កិត្យាប់
 ភាពិតំ ពហុលីកតំ សុខាភិកាបំ យោតិតិ ។

វគ្គា^(១) តតិយោ ។

បាលីព្យកដមិម្មយោ ជានិម វគ្គទី ៣

តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងដំ ដូចចិត្តនេះសោះឡើយ

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ចិត្តដែលបុគ្គលបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យប្រើប្រាស់ហើយ

តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងដំ ។

[៣០] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តារាងតំបន់រកមិនយើង្ហាសការ៖

ដើម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលមិនបានចម្រើន មិនបានធ្វើឲ្យប្រើប្រាស់

ហើយ តែងនាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខក្រុងក្រុង ដូចចិត្តនេះសោះឡើយ ម្នាល

កិភុទាំងឡាយ ចិត្តដែលបុគ្គលមិនបានចម្រើន មិនបានធ្វើឲ្យប្រើប្រាស់ហើយ

តែងនាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខក្រុងក្រុង ។

[៣១] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តារាងតំបន់រកមិនយើង្ហាសការ៖

ដើម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យប្រើប្រាស់ហើយ

តែងនាំមកនូវសេចក្តីសុខក្រុងក្រុង ដូចចិត្តនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំង-

ឡាយ ចិត្តដែលបុគ្គលបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យប្រើប្រាស់ហើយ តែងនាំមក

នូវសេចក្តីសុខក្រុងក្រុង ។

ចចំ វគ្គទី ៣ ។

សុត្ថនុបិដកេ អង្គតានិភាសយស្ស ឯកនិច្ចតាំ

[៣៦] នាយំ កិត្យាំ អព្វោ ធភាងម្លៃបិ សម្ប-
បស្បូមិ យំ ធរំ អណ្តោំ មហាធោ អណ្តត្តាយ សំរត្តតិ
យចយិជំ កិត្យាំ ចិត្តំ ចិត្តំ កិត្យាំ អណ្តោំ
មហាធោ អណ្តត្តាយ សំរត្តតិតិ ។

[៣៧] នាយំ កិត្យាំ អព្វោ ធភាងម្លៃបិ សម្ប-
បស្បូមិ យំ ធរំ ធនោំ មហាធោ អត្តាយ សំរត្តតិ
យចយិជំ កិត្យាំ ចិត្តំ ចិត្តំ កិត្យាំ ធនោំ មហាធោ
អត្តាយ សំរត្តតិតិ ។

[៣៨] នាយំ កិត្យាំ អព្វោ ធភាងម្លៃបិ សម្ប-
បស្បូមិ យំ ធរំ អកុត្តោំ មហាធោ អណ្តត្តាយ សំរត្តតិ
យចយិជំ កិត្យាំ ចិត្តំ ចិត្តំ កិត្យាំ អកុត្តោំ
មហាធោ អណ្តត្តាយ សំរត្តតិតិ ។

[៣៩] នាយំ កិត្យាំ អព្វោ ធភាងម្លៃបិ សម្ប-
បស្បូមិ យំ ធរំ កុត្តោំ មហាធោ អត្តាយ សំរត្តតិ
យចយិជំ កិត្យាំ ចិត្តំ ចិត្តំ កិត្យាំ កុត្តោំ មហាធោ
អត្តាយ សំរត្តតិតិ ។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ នកនិច្ច

[៣២] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តបាតតវំពើនរកមិនយើញសការ៖ដៃទៀត
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលមិនបានទូទានហើយ តែនប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីទ្វាខ្មែចប្រយោជន៍យ៉ាងដី ដួចបិត្តនេះសោះទ្វីយ ម្នាលកិកុទាំង-
ឡាយ បិត្តដែលបុគ្គលមិនបានទូទានហើយ តែនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វា
ខ្មែចប្រយោជន៍យ៉ាងដី ។

[៣៣] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តបាតតវំពើនរកមិនយើញសការ៖
ដៃទៀត សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលទូទានហើយ តែនប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងដី ដួចបិត្តនេះសោះទ្វីយ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ
បិត្តដែលបុគ្គលទូទានហើយ តែនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងដី ។

[៣៤] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តបាតតវំពើនរកមិនយើញសការ៖
ដៃទៀត សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលមិនបានគ្រប់គ្រងហើយ តែន
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វាខ្មែចប្រយោជន៍យ៉ាងដី ដួចបិត្តនេះសោះទ្វីយ
ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បិត្តដែលបុគ្គលមិនបានគ្រប់គ្រងហើយ តែនប្រព្រឹត្ត
ទៅ ដើម្បីទ្វាខ្មែចប្រយោជន៍យ៉ាងដី ។

[៣៥] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តបាតតវំពើនរកមិនយើញសការ៖ដៃទៀត
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលបានគ្រប់គ្រងហើយ តែនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
ប្រយោជន៍យ៉ាងដី ដួចបិត្តនេះសោះទ្វីយ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បិត្តដែល
បុគ្គលបានគ្រប់គ្រងហើយ តែនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងដី ។

ឯកចម្លាតិថាលិយំ ចតុល្យា វគ្គា

[៣៦] នាយំ កិត្យាំ អព្វោ ឯកចម្លឹងបិ សម្ប-
បស្បូមិ យំ ធរំ អរក្តិតំ មហាគោ អណ្តាយ
សំរត្តតិ យចយិដំ កិត្យាំ ចិត្តំ ចិត្តំ កិត្យាំ

អរក្តិតំ មហាគោ អណ្តាយ សំរត្តតិតិ ។

[៣៧] នាយំ កិត្យាំ អព្វោ ឯកចម្លឹងបិ សម្ប-
បស្បូមិ យំ ធរំ រក្តិតំ មហាគោ អត្តាយ
សំរត្តតិ យចយិដំ កិត្យាំ ចិត្តំ ចិត្តំ កិត្យាំ

រក្តិតំ មហាគោ អត្តាយ សំរត្តតិតិ ។

[៣៨] នាយំ កិត្យាំ អព្វោ ឯកចម្លឹងបិ សម្ប-
បស្បូមិ យំ ធរំ អសំរុតំ មហាគោ អណ្តាយ
សំរត្តតិ យចយិដំ កិត្យាំ ចិត្តំ ចិត្តំ កិត្យាំ

អសំរុតំ មហាគោ អណ្តាយ សំរត្តតិតិ ។

[៣៩] នាយំ កិត្យាំ អព្វោ ឯកចម្លឹងបិ សម្ប-
បស្បូមិ យំ ធរំ សំរុតំ មហាគោ អត្តាយ សំរត្តតិ

យចយិដំ កិត្យាំ ចិត្តំ ចិត្តំ កិត្យាំ សំរុតំ មហាគោ

អត្តាយ សំរត្តតិតិ ។

បានីព្យកចម្លយ ន ជាជីម វត្ថិ ៤

[៣៦] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើសរកមិនយើង្វសការ៖ដើម្បី
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលមិនបានរក្សាបេរី តែធ្លាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វ
ខ្មែចប្រយោជន៍យ៉ាងដី ដូចបិត្តនេះសោះទ្វីយ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយបិត្តដែល
បុគ្គលមិនបានរក្សាបេរី តែធ្លាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វីខ្មែចប្រយោជន៍យ៉ាងដី ។

[៣៧] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើសរកមិនយើង្វសការ៖
ដើម្បី សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលបានរក្សាបេរី តែធ្លាប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងដី ដូចបិត្តនេះសោះទ្វីយ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ
បិត្តដែលបុគ្គលបានរក្សាបេរី តែធ្លាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងដី ។

[៣៨] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើសរកមិនយើង្វសការ៖
ដើម្បី សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលមិនបានសង្ឃមបេរី តែធ្លាប្រព្រឹត្ត
ទៅ ដើម្បីទ្វីខ្មែចប្រយោជន៍យ៉ាងដី ដូចបិត្តនេះសោះទ្វីយ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ
បិត្តដែលបុគ្គលមិនបានសង្ឃមបេរី តែធ្លាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វីខ្មែចប្រយោជន៍យ៉ាងដី ។

[៣៩] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើសរកមិនយើង្វសការ៖ដើម្បី
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលបានសង្ឃមបេរី តែធ្លាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
ប្រយោជន៍យ៉ាងដី ដូចបិត្តនេះសោះទ្វីយ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ បិត្ត
ដែលបុគ្គលបានសង្ឃមបេរី តែធ្លាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងដី ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិភាយស្ស ឯកនិបាតា

[៤០] នាយាំ កិច្ចាំ អព្វោ ឯកចម្លឹបិ សម្ប-
បស្បមិ យំ ធរំ អណ្ឌោ អកុតំ អរគូតំ អសំរំ
មហាតោ អនត្តាយ សំរត្តតិ យចយិទំ កិច្ចាំ
ចិតំ ចិតំ កិច្ចាំ អណ្ឌោ អកុតំ អរគូតំ អសំរំ
មហាតោ អនត្តាយ សំរត្តតិតិ ។

[៤១] នាយាំ កិច្ចាំ អព្វោ ឯកចម្លឹបិ សម្ប-
បស្បមិ យំ ធរំ ធនោ កុតំ រគូតំ សំរំ
មហាតោ អត្តាយ សំរត្តតិ យចយិទំ កិច្ចាំ ចិតំ
ចិតំ កិច្ចាំ ធនោ កុតំ រគូតំ សំរំ មហាតោ
អត្តាយ សំរត្តតិតិ ។

វគ្គ^(១) ចគ្គលោ ។

[៤២] សេយ្យចាបិ កិច្ចាំ សាលិស្សតាំ រ
យស្សតាំ រ មិច្ចាបជីវិតំ ហាលេន រ ចាន់
រ អគ្គលោ ហត្ថំ រ ចានំ រ កិច្ចិស្សតិ^(២)
លេរិតំ រ ឧប្បាយស្សតិតិ នេតំ ហានំ វិច្ចិតិ

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

[២០] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យសការ៖ ដោទ
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលមិនបានទូទាន មិនបានត្រូវប់ត្រូវ មិន
បានរក្សា មិនបានសង្ឃមហើយ តែធ្លាប្រព័ន្ធដេ ដើម្បីទ្វាមប្រ-
យោដនីយ៉ាងដំ ដូចចិត្តនេះសោះឡើយ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ចិត្តដែល
បុគ្គលមិនបានទូទាន មិនបានត្រូវប់ត្រូវ មិនបានរក្សា មិនបានសង្ឃម
ហើយ តែធ្លាប្រព័ន្ធដេ ដើម្បីទ្វាមប្រយោដនីយ៉ាងដំ ។

[២១] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យសការ៖ ដោទ
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលបានទូទាន បានត្រូវប់ត្រូវ បានរក្សា បាន
សង្ឃមហើយ តែធ្លាប្រព័ន្ធដេ ដើម្បីប្រយោដនីយ៉ាងដំ ដូចចិត្តនេះសោះ
ឡើយ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ចិត្តដែលបុគ្គលបានទូទាន បានត្រូវប់ត្រូវ
បានរក្សា បានសង្ឃមហើយ តែធ្លាប្រព័ន្ធដេ ដើម្បីប្រយោដនីយ៉ាងដំ ។

ចប់ វគ្គទី ៥ ។

[២២] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ឬុន្ទត្តាប់ស្រុវខ្សាយកី ឬុន្ទត្តាប់
ស្រុវដំណើបកី ដែលបុគ្គលរៀបចំមិនត្រូវទំនួន គឺមិនទ្វាមានឬុន្ទដោយឱ្យ
រលីទេ បុគ្គលសង្គត់ដោយដែប្រជាន់ដោយដើន និងមុតដែប្រដើន និងធ្វើ
ឈាមទ្វាមុលដោយឱ្យបាន ហេតុផ្ទះ មិនដែលមានទេ រៀងនោះព្រោះ

ឯកចម្លាតិតាលិយំ បញ្ចោ រគ្គា

តាំ តិ៍ស្ស យោតុ មិន្ទាបជាបិតត្តា កិត្យាំ សុគស្ស^(១)
 ធរមេរ ខោ កិត្យាំ សោ វត កិត្យា មិន្ទាបជាបិ-
 បិតេន ចិត្តុន អវិជ្ជំ កិដ្ឋិស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បានស្សតិ
 និញ្ញានំ សច្ចិករិស្សតិតិ នេតាំ ហានំ វិជ្ជំតិ តាំ
 តិ៍ស្ស យោតុ មិន្ទាបជាបិតត្តា កិត្យាំ ចិត្តស្សតិ ។

[៤៣] សេយុចាយិ កិត្យាំ សាវិស្សកំ វ
 យុស្សកំ វ សម្ទាបជាបិតាំ ហាទ្មុន វ ចានេន
 វ អគ្គលំ ហត្ថំ វ ចាតំ វ កិដ្ឋិស្សតិ លោយិតាំ
 វ ឧប្បានស្សតិតិ ហានមេតាំ វិជ្ជំតិ តាំ តិ៍ស្ស យោតុ
 សម្ទាបជាបិតត្តា កិត្យាំ សុគស្ស^(២) ធរមេរ
 ខោ កិត្យាំ សោ វត កិត្យា សម្ទាបជាបិតេន
 ចិត្តុន អវិជ្ជំ កិដ្ឋិស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បានស្សតិ និញ្ញានំ
 សច្ចិករិស្សតិតិ ហានមេតាំ វិជ្ជំតិ តាំ តិ៍ស្ស យោតុ
 សម្ទាបជាបិតត្តា កិត្យាំ ចិត្តស្សតិ ។

១-២ សាចិស្សកស្សតិប្បតិ ។

ពាលីព្យកដម្លយ ។ ជាដើម វត្ថុទី ៥

ហេតុអី ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ព្រោះបុន្តែត្រាប់ស្រួលដែលបុគ្គលរៀបចំមិន
ត្រូវទំនន់ ដូចមេបច្ចុប្បន្ន ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុមានបិត្ត
តមល់ទុស នឹងទម្ងាយអវិធាត នឹងធ្វើរឿងច្បាស់ទៀតឡើង នឹងធ្វើច្បាក់
ច្បាស់នូវព្រោះនិញ្ញាន ហេតុដូច្នេះ មិនដែលមានទេ រៀងនោះ
ព្រោះហេតុអី ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ព្រោះបិត្តដែលកិកុនោះតមល់
ទុស កំដូច្នោះជន ។

[២៣] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បុន្តែត្រាប់ស្រួលខ្សោយកី បុន្តែត្រាប់
ស្រួលដំណើរកី ដែលបុគ្គលរៀបចំត្រូវទំនន់ គឺធ្វើច្បាស់បុន្តែឡើងលើ
បុគ្គលសង្ឃតែងៗដោយដៃ បុជាន់ដោយដើន នឹងមុតដែបុដើន នឹងធ្វើយាម
ច្បាស់នូវច្បាស់បាន ហេតុនេះទីបាន រៀងនោះ ព្រោះហេតុអី ម្នាលកិកុ
ទាំងឡាយ ព្រោះបុន្តែត្រាប់ស្រួលបុគ្គលរៀបចំត្រូវទំនន់ ដូចមេបច្ចុប្បន្ន
ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុមានបិត្តតមល់ត្រូវនឹងទម្ងាយអវិធាត នឹងធ្វើរឿង
ច្បាក់ច្បាស់នូវព្រោះនិញ្ញាន ហេតុនេះទីបាន រៀងនោះ ព្រោះហេតុអី
ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុមានបិត្តដែលកិកុនោះ ព្រោះបិត្តដែលកិកុនោះ
តមល់ត្រូវ កំដូច្នោះជន ។

សុត្តនបិដកេ អង្គតានិភាយស្ស ឯកនិចាតោ

[៤៤] តាមា កិត្តិវ ធម្មចា បុគ្គលំ បទុផ្ទ-
 ធិត់ ធរំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ឆេ បជាបាមិ តម្លិ
 ចេ អយំ សមយោ បុគ្គលោ តាលំ តារយោ
 យចាកតំ និត្តិត្តា ធរំ និរយោ តំ កិស្ស ហេតុ
 ធិត់ ហិស្ស កិត្តិវ បទុផ្ទំ ចេតាបណ្ឌោសហេតុ
 ច បន កិត្តិវ ធរិមិដោគចេ សត្តា តាយស្ស
 កេតា បរម្ពរុណា អចាយំ ឯកតី វិនិចាតំ និរយំ
 ឧបបណ្ឌនីតិ ។

[៤៥] តាមា កិត្តិវ ធម្មចា បុគ្គលំ បសន្ទ-
 ធិត់ ធរំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ឆេ បជាបាមិ តម្លិ
 ចេ អយំ សមយោន បុគ្គលោ តាលំ តារយោ
 យចាកតំ និត្តិត្តា ធរំ សក្ស តំ កិស្ស ហេតុ
 ធិត់ ហិស្ស កិត្តិវ បសន្ទំ ចេតាបណ្ឌសហេតុ ច
 បន កិត្តិវ ធរិមិដោគចេ សត្តា តាយស្ស កេតា
 បរម្ពរុណា សុកតី សក្ស លោកំ ឧបបណ្ឌនីតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ ឯកនិច្ច

[២៤] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតកំណត់នូវបិត្ត (របស់បុគ្គល)
 ដោយបិត្ត (របស់ខ្លួន) កើដីជប្បាស់នូវបុគ្គលពួកម្បយក្នុងលោកនេះដែល
 មានបិត្តប្រឡាស្តីយ៉ាងនេះថា បើបុគ្គលនេះធ្វើនូវមរណកាលក្នុងសម្រេច
 នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចគេបាប់ព្យាយោង ព្រៀងនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្នី ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ព្រោះថា បុគ្គលនោះមានបិត្តប្រឡាស្តី
 ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ម្បយវិញ្ញុទៀត សត្វទាំងឡាយពួកម្បយ ក្នុងលោក
 នេះ ទម្ងាយការស្ថាប់ទៅ តើដៃទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិច្ច
 នរក កើតព្រោះតែបិត្តប្រឡាស្តីជាហេតុដែរ ។

[២៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតកំណត់នូវបិត្ត (របស់បុគ្គល)
 ដោយបិត្ត (របស់ខ្លួន) កើដីជប្បាស់នូវបុគ្គលពួកម្បយ ក្នុងលោកនេះដែល
 មានបិត្តផ្ទះប្រាយ៉ាងនេះថា បើបុគ្គលនេះធ្វើមរណកាលក្នុងសម្រេច
 នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានស្ថាត់ ដូចគេនាំទៅតមល់ទុកដ្ឋាន ព្រៀងនោះ
 ព្រោះហេតុអ្នី ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ម្បយវិញ្ញុទៀត សត្វទាំងឡាយ
 ពួកម្បយ ក្នុងលោកនេះ ទម្ងាយការស្ថាប់ទៅ នឹងទៅកើតក្នុងសុគតិ
 ស្ថាត់ទៅលោក កើតព្រោះតែបិត្តផ្ទះប្រាយ៉ាជាហេតុដែរ ។

ឯកចម្លាតិបាលិយំ បញ្ចាំ រត្រា

[៤៦] សេយ្យជាបិ កិត្យេវ ឧណករហាងោ អាវិលោ
 លុលិតោ គលលីក្នុតោ តត្តិ ចត្តុមា បុរិសោ
 តិេវ បិតោ ន បស្សយយ សិប្បិសមុកម្បិ សក្តារ-
 គចលម្បិ មចកុមម្បិ ចរណុម្បិ តិដ្ឋណុម្បិ តំ កិស្ស
 យោតុ អាវិលត្តា កិត្យេវ ឧណកស្ស ធរមេរ ខោ
 កិត្យេវ សោ វត កិត្យុ អាវិលន ចិត្តុន អត្តត្តិ
 រ ព្រស្សតិ បរត្តិ រ ព្រស្សតិ ឧកយត្តិ រ
 ព្រស្សតិ ឧត្តិ រ មនុស្សដម្ងា អលមិយព្រាណា-
 នស្សនិសសំ សច្ចិកិស្សតិតិ នេតំ ហាលំ វិធិតិ
 តំ កិស្ស យោតុ អាវិលត្តា កិត្យេវ ចិត្តស្សតិ ។

[៤៧] សេយ្យជាបិ កិត្យេវ ឧណករហាងោ អច្ចា
 វិប្បសដ្ឋា អាវិលោ តត្តិ ចត្តុមា បុរិសោ
 តិេវ បិតោ បស្សយយ សិប្បិសមុកម្បិ សក្តារ-
 គចលម្បិ មចកុមម្បិ ចរណុម្បិ តិដ្ឋណុម្បិ តំ
 កិស្ស យោតុ អាវិលត្តា កិត្យេវ ឧណកស្ស
 ធរមេរ ខោ កិត្យេវ សោ វត កិត្យុ អាវិលន
 ចិត្តុន អត្តត្តិ រ ព្រស្សតិ បរត្តិ រ ព្រស្សតិ

ម្ចាល់ពួកដីម្បែយ ។ ជាដើម ត្រូវឱ្យ ៥

[២៦] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ អន្តធីកិលុកកុខកំភើតជាកក់ បុរសអ្នកមានចក្ខុលយរនោមាត់អន្តធីនោះ មិនយើងឱ្យដឹងត្រូវប៉ុណ្ណោះ ត្រោះហេតុអ្នី ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ ត្រោះទីកិលុក លុកក់ ដូចមេចមិញ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ កិភុទមានចិត្តលុក នឹងស្ថាល់ប្រយោជន៍របស់ខ្លួនកី ស្ថាល់ប្រយោជន៍របស់អ្នកដៃទេកី ស្ថាល់ប្រយោជន៍ទាំង ២ខាងកី នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេសតីព្រាតាគិស្សន៍ដៃប្រសើរ ត្រូវលើជានមនុស្សដម៉ឺកី ហេតុដូចខ្លោះ មិនដែលមានទេ ដំណើរនោះ ត្រោះហេតុអ្នី ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ ត្រោះកិភុទីនោះ មានចិត្តលុក កំដូចខ្លោះជន ។

[២៧] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ អន្តធីកិលុកមានទីកូហ្មាស្ទាតមិនកុខកំ បុរសអ្នកមានចក្ខុ យរនោមាត់អន្តធីនោះ កីយើងឱ្យដឹងត្រូវប៉ុណ្ណោះ ត្រូវប៉ុណ្ណោះ ត្រោះហេតុអ្នី ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ ត្រោះទីកិលុក មិនលុកក់ ដូចមេចមិញ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ កិភុទមានចិត្តមិនលុក នឹងស្ថាល់ប្រយោជន៍របស់ខ្លួនកី ស្ថាល់ប្រយោជន៍របស់អ្នកដៃទេកី

សុត្ថនូបិដក អង្គត្តរនិកាយស្ស ឯកនិចាតោ

ឧកយត្ត់ វ ព្រស្បតី ឧត្តរី វ មនុស្សដម្នា
អលមិយព្យាទាជិស្សនិស់ សង្កិកិស្សតិតិ
ហាលមេតាំ វិធីតិ តាំ គិស្ស ហោតុ អនាវិលត្តា
កិត្តុរ ចិត្តស្សតិ ។

[៤៤] សេយុជាចិ កិត្តុរ យានិ កានិតិ
រុទ្ធជាតានិ ចន្ទនោ^(១) តេសំ អតិមន្ទាយតិ
យិជិំ មុនុតាយ ចោរ កម្មព្យាពាយ ច ធរមេរ
ទោ អហា កិត្តុរ នាង៉ា ធភិតិ សមនុបស្សមិ
យំ ធរំ ភាពិតិ ពហុលីកតាំ មុនុព្យ ហោតុ
កម្មនឹយព្យ យចយិំ កិត្តុរ ចិត្តំ ចិត្តំ កិត្តុរ
ភាពិតិ ពហុលីកតាំ មុនុព្យ ហោតុ កម្មនឹយព្យតិ ។

[៤៥] នាងំ កិត្តុរ អព្យោ ធភិតិ សមនុ-
បស្សមិ យំ ធរំ លហុបរិត្តំ យចយិំ កិត្តុរ ចិត្តំ
យារព្យិំ កិត្តុរ ឧបមាបិ ន សុការ យារ
លហុបរិត្តំ ចិត្តនិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ ឯកនិច្ច

ស្ថាល់ប្រយោជន៍ទាំង ២ ខាងក្រី នឹងធ្វើឡើងដាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេសតី
ញ្ញាណាទស្សន់ដៃប្រសើរ ក្រុមហ៊ុនជាន់មនុស្សធម៌ក្រី ហេតុផ្ទបេះ
ទីបុរាណ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្នី ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ព្រោះកិភុទាំង
នោះ មានចិត្តមិនល្អកំរើដែលបានបង្ហាញ ។

[៤៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ រួចជាតទាំងឡាយ ស្របនោះដើម
ចន្ទន៍ ទីប្រសើរជាន់រួចជាតទាំងនោះ ព្រោះដើមចន្ទន៍នេះទទួលឱ្យ គួរ
ដល់ការងារដើម ដូចមេបច្ចុប្បន្ន ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តាមតារាងកម្មិន
យើង្ហាសការ៖ដើម សូមវិតែសការ៖ ១ ដែលបុគ្គលបម្រើនហើយ ធ្វើឡើ
ប្រើនហើយ ជាសការ៖ទទួលឱ្យ គួរដល់ការងារដើម ដូចបិត្តនេះសោះ
ឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ចិត្តដែលបុគ្គលបម្រើនហើយ ធ្វើឡើប្រើនហើយ
ជាបស់ទទួលឱ្យ គួរដល់ការងារដើម ដូចខ្លះជី ។

[៤៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តាមតារាងកម្មិនយើង្ហាសការ៖
ដើម សូមវិតែសការ៖ ១ ដែលកើតឡើងនិងរលក់ឡារបៀស ដូចបិត្តនេះ
សោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ចិត្តនេះកើតឡើងនិងរលក់ឡារបៀស
ក្រុកពេក មិនអាយុវត្ថុបានឡើយ ។

ឯកចម្លាតិតាលិយំ បញ្ចោ រគ្រា

- [៤០] បកស្សរមិនំ កិត្យាំ ចិត្តំ តញ្ញ ខោ
អាតន្ទុកេហិ ឧបត្ថិលេសេហិ ឧបត្ថិលិផ្ទិ ។
- [៤១] បកស្សរមិនំ កិត្យាំ ចិត្តំ តញ្ញ ខោ
អាតន្ទុកេហិ ឧបត្ថិលេសេហិ វិប្បមុត្តិ ។
- រគ្រា^(១) បញ្ចោ ។
- [៤២] បកស្សរមិនំ កិត្យាំ ចិត្តំ តញ្ញ ខោ
អាតន្ទុកេហិ ឧបត្ថិលេសេហិ ឧបត្ថិលិផ្ទិ តំ
អស្សុត្រ ឃុប្បដ្ឋោ យថាក្តំ នប្បជាងាតិ តស្តា
អស្សុត្ររតោ ឃុប្បដ្ឋោស្ស ចិត្តការណា នត្តិតិ រធាមិតិ ។
- [៤៣] បកស្សរមិនំ កិត្យាំ ចិត្តំ តញ្ញ ខោ
អាតន្ទុកេហិ ឧបត្ថិលេសេហិ វិប្បមុត្តិ តំ សុត្រ
អិយសារកោ យថាក្តំ បជាងាតិ តស្តា សុត្ររតោ
អិយសារកស្ស ចិត្តការណា អត្តិតិ រធាមិតិ ។
- [៤៤] អច្ចកសំហាតមត្តិបិ ចេ កិត្យាំ កិត្យាំ
មេត្តិចិត្តំ អាសេរតិ អយំ រូច្ចិ កិត្យាំ
កិត្យាំ អិត្តិផ្លោ វិហារតិ សត្តុសាសនកោ

ចាលីពុកដម្លាយ ។ ជាជីវិត រដ្ឋទី ៥

[៥០] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ កវិនិច្ឆ័នេះ មានស្តីដ្ឋាយបេញ បុន្តែបិត្ត
នោះជន ត្រូវខ្សោយកិលេសទាំងឡាយជាអាណាពុក៖ ចូលមកធ្វើឡើសរប្បៀវ ។

[៥១] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ កវិនិច្ឆ័នេះ មានស្តីដ្ឋាយបេញ ជីវិត
កវិនិច្ឆ័នោះជន ធុតស្រឡេង៖ចាកខ្សោយកិលេសទាំងឡាយដែលជាអាណាពុក៖ ។

ចំប់ រដ្ឋទី ៥ ។

[៥២] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ កវិនិច្ឆ័នេះ មានស្តីដ្ឋាយបេញ បុន្តែ
កវិនិច្ឆ័នោះជន ត្រូវខ្សោយកិលេសទាំងឡាយជាអាណាពុក៖ ចូលមកធ្វើឡើ
សរប្បៀវ បុប្ផធនជាមួកមិនបែងដីនៅ រំម៉ឺនស្ថាល់ច្បាស់នូវកវិនិច្ឆ័នោះ
តាមសេចក្តីពិត ព្រោះហេតុនោះបានជាតិបាត់ពោលបាន បុប្ផធនជាមួក
មិនបែងដីនមានការបម្រើនបិត្តទេ ។

[៥៣] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ កវិនិច្ឆ័នេះ មានស្តីដ្ឋាយបេញ ជីវិត
កវិនិច្ឆ័នោះជន ធុតស្រឡេង៖ចាកខ្សោយកិលេសទាំងឡាយ ដែលជាអាណាពុក៖
អរិយសារ៍កជាមួកបែងដីនៅ រំម៉ឺនស្ថាល់ច្បាស់នូវកវិនិច្ឆ័នោះ តាមសេចក្តី
ពិត ព្រោះហេតុនោះបានជាតិបាត់ពោលបាន អរិយសារ៍កជាមួក
បែងដីនទិន្នន័យការបម្រើនបិត្ត ។

[៥៤] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បើកិភូទបំប្រសព្វនឹងមេត្តបិត្ត
សូម្បី ១ ធ្វាត់ម្រាមដៃ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ កិភូទនេះ តិបាតតិ
ហេតុបានយានមិនបានលេបដៃ ជាមួកធ្វើតាមសាសនាង្រោះសាស្ត្រ

សុត្តនបិដក អង្គតានិភាសយុ ឯកនិច្ចតាំ

ីវឌួលប្បដិកកោ អមោយំ រដ្ឋបិណ្ឌា កុញ្ញតិ កោ បន
រោះ យេ នំ ពហុលីកកោន្តិតិ ។

[៥៥] អច្ចកសំបាតមត្តិ បេ កិត្យាបេ កិត្យា
មេត្តិត្តិ កាប់តិ អយំ រដ្ឋតិ កិត្យាបេ កិត្យា អវត្ថន្ធរោះ
វិយារតិ សត្វុសាសនកកោ ីវឌួលប្បដិកកោ អមោយំ
រដ្ឋបិណ្ឌា កុញ្ញតិ កោ បន រោះ យេ នំ
ពហុលីកកោន្តិតិ ។

[៥៥] អច្ចកសំបាតមត្តិ បេ កិត្យាបេ កិត្យា
មេត្តិត្តិ មនសិកកោតិ អយំ រដ្ឋតិ កិត្យាបេ កិត្យា
អវត្ថន្ធរោះ វិយារតិ សត្វុសាសនកកោ ីវឌួលប្បដិកកោ
អមោយំ រដ្ឋបិណ្ឌា កុញ្ញតិ កោ បន រោះ យេ
នំ ពហុលីកកោន្តិតិ ។

[៥៥] យេ កោចិ កិត្យាបេ ធម្មា អគុសលា
អគុសលកាតិយា អគុសលបត្តិកា សព្វ តើ
មនោបុព្ទត្តិមា មនោ តើសំ ធម្មានំ បបមំ ឧប្បជ្ជតិ
អច្ចដោ អគុសលា ធម្មានិ ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

ជាមួកធ្វើតាមទីន្រោះសាស្ត្រា បរិភោគចច្ចាន់អូកដែន មិនតតសំពើ ចាំបាច់និយាយបី ដល់ពួកភីកីកីដែលសន្យាំរឿយ ។ នូវមេត្តបិត្តនោះ ។

[៥៥] ម្នាលកិកីទាំងឡាយ កិកីបម្រើននូវមេត្តបិត្តសូម្បី ១ ផ្ទាត់ម្រាម ដែលម្នាលកិកីទាំងឡាយ កិកីនេះ តបាតតបោបា មានឈានមិនបានលេបនៃ ជាមួកធ្វើតាមសាសនាល្ងោះសាស្ត្រា ជាមួកធ្វើតាមទីន្រោះសាស្ត្រា បរិភោគចច្ចាន់អូកដែន មិនតតសំពើ ចាំបាច់និយាយបី ដល់ពួកភីកីដែលសន្យាំរឿយ ។ នូវមេត្តបិត្តនោះ ។

[៥៦] ម្នាលកិកីទាំងឡាយ ហើកិកីត្រីធនីនូវមេត្តបិត្ត សូម្បី ១ ផ្ទាត់ម្រាមដែលម្នាលកិកីទាំងឡាយ កិកីនេះ តបាតតបោបា មានឈានមិនបានលេបនៃ ជាមួកធ្វើតាមសាសនាល្ងោះសាស្ត្រា ជាមួកធ្វើតាមទីន្រោះសាស្ត្រា បរិភោគចច្ចាន់អូកដែន មិនតតសំពើ ចាំបាច់និយាយបី ដល់ពួកភីកីដែលសន្យាំរឿយ ។ នូវមេត្តបិត្តនោះ ។

[៥៧] ម្នាលកិកីទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយណានីម្បយ ជាអកុសល ជាបំណោកខាដអកុសល ជាបួកនៅអកុសល ធម៌ជាអកុសលទាំងអស់ នោះ មានចិត្តជាប្រជាន ចិត្តរមេដ្ឋកើតមុនធម៌ទាំងនោះ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ កំកើតជាមយ្ញនា ។

ឯកចម្លាតិបាលិយំ សង្គោ តេជ្រា

[៥៥]	យេ	គេចិ	ភិត្យូរ	ធម្មា	កុសលា
កុសលភាគីយា		កុសលបត្តិកា		សព្វ	តេ
មនោបុព្ទផ្តុមា	មនោ	តេសំ	ធម្មានំ	បបមំ	ឧប្បជ្ជតិ
អធ្លើទេរ	កុសលា	ធម្មាតិ	។		
[៥៥]	នាយាំ	ភិត្យូរ	អព្វ៉ា	ធគារម្នបិ	សមនុ-
បស្ថាមិ	យេន	អណុប្បជ្ជា	វ	អកុសលា	ធម្មា
ឧប្បជ្ជនិ	ឧប្បជ្ជា	វ	កុសលា	ធម្មា	បរិបាយនិ
យចយិចាំ	ភិត្យូរ	បមានោ	បមត្តលស្ស	ភិត្យូរ	
អណុប្បជ្ជា	ថេរ	អកុសលា	ធម្មា	ឧប្បជ្ជនិ	ឧប្បជ្ជា
ច	កុសលា	ធម្មា	បរិបាយនិតិ	។	
[៦០]	នាយាំ	ភិត្យូរ	អព្វ៉ា	ធគារម្នបិ	សមនុ-
បស្ថាមិ	យេន	អណុប្បជ្ជា	វ	កុសលា	ធម្មា
ឧប្បជ្ជនិ	ឧប្បជ្ជា	វ	អកុសលា	ធម្មា	បរិបាយនិ
យចយិចាំ	ភិត្យូរ	អប្បមានោ	អប្បមត្តលស្ស	ភិត្យូរ	
អណុប្បជ្ជា	ថេរ	កុសលា	ធម្មា	ឧប្បជ្ជនិ	ឧប្បជ្ជា
ច	អកុសលា	ធម្មា	បរិបាយនិតិ	។	

បានីព្យកចម្លយ ។ ជាដើម វត្ថុទី ៦

[៥៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយណានីម្លយ ជាកុសល
ជាបំណោកទាត់កុសល ជាវកនៃកុសល ធម៌ជាកុសលទាំងអស់នោះ
មានចិត្តជាប្រធាន ចិត្តរួមឱ្យកើតមុនធម៌ទាំងនោះ ធម៌ជាកុសល
ទាំងឡាយ កំកើតជាមួយគ្នា ។

[៥៩] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញសការ៖ដែល
សូមវិតែសការ៖ ១ ដែលញ្ចាំងព្យកអកុសលធម៌មិនទាន់កើតឡើង ឬកើត^{ឡើងបានកី}
^{ឡើងបានកី}ឡើងបានកី ព្យកអកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឬសាបស្បន្សមេកី
ដូចសេចក្តីប្រមាណនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាលបី
បុគ្គលប្រមាណហើយ ព្យកអកុសលធម៌ដែលមិនទាន់កើតឡើង កំរួមឱ្យកើត^{ឡើងផែន}
^{ឡើងផែន}ឡើងបានកី ព្យកអកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ រួមឱ្យសាបស្បន្សមេកីផែន ។

[៦០] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញសការ៖
ដែលសូមវិតែសការ៖ ១ ដែលញ្ចាំងព្យកអកុសលធម៌ មិនទាន់កើតឡើង ឬ
កើតឡើងបានកី ព្យកអកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឬសាបស្បន្ស
មេកី ដូចសេចក្តីមិនប្រមាណនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាល
បីបុគ្គលមិនប្រមាណហើយ ព្យកអកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើង
កំរួមឱ្យកើតឡើងផែន ព្យកអកុសលធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ កំរួមឱ្យ
សាបស្បន្សមេកីផែន ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តរនិកាយស្ស ឯកនិបាតោ

[៦១]	នាយាំ	កិត្យាំ	អព្វេ	ឯកចម្លំបិ	សម្រុ-
បស្បូមិ	យេន	អណុប្បញ្ញា	វា	អគុសលា	ធម្មា
ឧប្បជ្ជនិ	ឧប្បញ្ញា	វា	គុសលា	ធម្មា	បរិបាយនិ
យចយិទាំ	កិត្យាំ	កោសដ្ឋា	គុសីតស្ស	កិត្យាំ	
អណុប្បញ្ញា	ថេរ	អគុសលា	ធម្មា	ឧប្បជ្ជនិ	
ឧប្បញ្ញា	ច	គុសលា	ធម្មា	បរិបាយនិតិ	។

វគ្គា^(១) នង្វោ ។

[៦២]	នាយាំ	កិត្យាំ	អព្វេ	ឯកចម្លំបិ	សម្រុ-
បស្បូមិ	យេន	អណុប្បញ្ញា	វា	គុសលា	ធម្មា
ឧប្បជ្ជនិ	ឧប្បញ្ញា	វា	អគុសលា	ធម្មា	បរិបាយនិ
យចយិទាំ	កិត្យាំ	វីយារម្យា	អារួនីយស្ស	កិត្យាំ	
អណុប្បញ្ញា	ថេរ	គុសលា	ធម្មា	ឧប្បជ្ជនិ	ឧប្បញ្ញា
ច	អគុសលា	ធម្មា	បរិបាយនិតិ		។

[៦៣]	នាយាំ	កិត្យាំ	អព្វេ	ឯកចម្លំបិ	សម្រុ-
បស្បូមិ	យេន	អណុប្បញ្ញា	វា	អគុសលា	ធម្មា

១ និ. ម. អង្គភាសំយោតវគ្គា ។

សុត្ថនបិដក អង្គត្តនិកាយ ឯកនិច្ច

[៦១] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ តិបាតតាំពីរកមិនយើព្រសារ៖
ដែល សូមវិតែសារ៖ ១ ដែលព្យារំណួនកសកុសលជម៉មិនទាន់កើតឡើង
ឡើងកើតឡើងបានកី ព្យកកុសលជម៉ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបស្បន្ស
ឡើកី ដូចសេចក្តីផ្ទិលប្រអូសនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ
កាលបីបុគ្គលិនប្រអូសហើយ ព្យកកុសលជម៉ ដែលមិនទាន់កើត
ឡើង កើរម៉ឺនកើតឡើងបានដែល ព្យកកុសលជម៉ ដែលកើតឡើង
ហើយ កើរម៉ឺនសាបស្បន្សឡើដែល ។

ចប់ គគិទី ៦ ។

[៦២] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ តិបាតតាំពីរកមិនយើព្រសារ៖ដែល
សូមវិតែសារ៖ ១ ដែលព្យារំណួនកសកុសលជម៉មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើត
ឡើងបានកី ព្យកកុសលជម៉ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបស្បន្សឡើកី
ដូចការធ្វើនៅរាយមនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ កាលបី
បុគ្គលជម៉នៅរាយមហើយ ព្យកកុសលជម៉ ដែលមិនទាន់កើតឡើង កើរ
ម៉ឺនកើតឡើងបានដែល ព្យកកុសលជម៉ ដែលកើតឡើងហើយ កើរ
ម៉ឺនសាបស្បន្សឡើដែល ។

[៦៣] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ តិបាតតាំពីរកមិនយើព្រសារ៖
ដែល សូមវិតែសារ៖ ១ ដែលព្យារំណួនកសកុសលជម៉មិនទាន់កើតឡើង

ឯកចម្លាតិបាលិយំ សត្វមោ វគ្គា

ឯប្បជ្ជនិ	ឯប្បជ្ជា	វ	កុសលា	ធម្មា	បរិហាយនិ
យចយិដំ	ភិត្យេរ	មហិថ្យតា	មហិថ្យស្ស	ភិត្យេរ	
អណុប្បជ្ជា	ចេរ	អកុសលា	ធម្មា	ឯប្បជ្ជនិ	
ឯប្បជ្ជា	ច	កុសលា	ធម្មា	បរិហាយនិតិ	។
[៦៤]	ជាយំ	ភិត្យេរ	អព្យេ	ឯកចម្លម្ពិ	សមណ-
បស្ថិមិ	យេន	អណុប្បជ្ជា	វ	កុសលា	ធម្មា
ឯប្បជ្ជនិ	ឯប្បជ្ជា	វ	អកុសលា	ធម្មា	បរិហាយនិ
យចយិដំ	ភិត្យេរ	អប្បិថ្យតា	អប្បិថ្យស្ស	ភិត្យេរ	
អណុប្បជ្ជា	ចេរ	កុសលា	ធម្មា	ឯប្បជ្ជនិ	ឯប្បជ្ជា ច
អកុសលា	ធម្មា	បរិហាយនិតិ	។		
[៦៥]	ជាយំ	ភិត្យេរ	អព្យេ	ឯកចម្លម្ពិ	សមណ-
បស្ថិមិ	យេន	អណុប្បជ្ជា	វ	អកុសលា	ធម្មា
ឯប្បជ្ជនិ	ឯប្បជ្ជា	វ	កុសលា	ធម្មា	បរិហាយនិ

បាលីព្យកចមិម្មយ ។ ជាដើម វគ្គី ន

ទ្វក់តទ្វីសប្តានកី ព្យកកុសលដម៌ ដែលកែតទ្វីសហីយ ទ្វសាបស្បន្យ
ទោកី ដូចសេបកីប្រាប្រាប្រើននេះសោះទ្វីយ ម្នាលកីកុទាំងឡាយ
កាលបីបុគ្គលមានសេបកីប្រាប្រាប្រើន ព្យកអកុសលដម៌ ដែលមិនទាន់
កែតទ្វីស កែរមេដសកែតទ្វីសដន ព្យកកុសលដម៌ដែលកែតទ្វីសហីយ
កែរមេដសាបស្បន្យទោដន ។

[៦៤] ម្នាលកីកុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញសការ៖
ដែល សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលញ្ចាំងព្យកកុសលដម៌មិនទាន់កែតទ្វីស
ទ្វក់តទ្វីសប្តានកី ព្យកអកុសលដម៌ដែលកែតទ្វីសហីយ ទ្វសាប-
ស្បន្យទោកី ដូចសេបកីប្រាប្រាបិបនេះសោះទ្វីយ ម្នាលកីកុទាំងឡាយ
កាលបីបុគ្គលមានសេបកីប្រាប្រាបិប ព្យកកុសលដម៌ ដែលមិនទាន់
កែតទ្វីស រមេដសកែតទ្វីសដន ព្យកអកុសលដម៌ដែលកែតទ្វីសហីយ
កែរមេដសាបស្បន្យទោដន ។

[៦៥] ម្នាលកីកុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញសការ៖ដែល
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលញ្ចាំងព្យកអកុសលដម៌មិនទាន់កែតទ្វីស ទ្វក់ត
ទ្វីសប្តានកី ព្យកកុសលដម៌ដែលកែតទ្វីសហីយ ទ្វសាបស្បន្យទោកី

សុត្តនបិដកេ អង្គតានិភាយស្ស ឯកនិច្ចតាំ

យចយិជំ កិត្យេ អសន្ទុដីតា អសន្ទុដីស្ស កិត្យេ
អនុប្បញ្ញ ថែវ អគុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញ

ច កុសលា ធម្មា បរិបាយនិតិ ។

[៦៦] នាប់ កិត្យេ អព្វ ធភាងម្ដបិ សមណ-
បស្សមិ យេន អនុប្បញ្ញ វ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញ វ អគុសលា ធម្មា បរិបាយនិ

យចយិជំ កិត្យេ សន្ទុដីតា សន្ទុដីស្ស កិត្យេ
អនុប្បញ្ញ ថែវ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញ ច
អគុសលា ធម្មា បរិបាយនិតិ ។

[៦៧] នាប់ កិត្យេ អព្វ ធភាងម្ដបិ សមណ-
បស្សមិ យេន អនុប្បញ្ញ វ អគុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញ វ កុសលា ធម្មា បរិបាយនិ

យចយិជំ កិត្យេ អយោនិសោ មនសិការោ
អយោនិសោ កិត្យេ មនសិការោតា អនុប្បញ្ញ ថែវ
អគុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញ ច កុសលា
ធម្មា បរិបាយនិតិ ។

សុត្ថនបិដក អង្គតានិភាយ ឯកនិច្ច

ដូចសេបក្តីមិនសញ្ញាសនេះសោះឡើយ ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្លាយ កាល
បើបុគ្គលមិនមានសញ្ញាស ព្យកអកុសលដម់ ដែលមិនទាន់កៅតឡើង
កែវិមិនកៅតឡើងបានដៃ ព្យកកុសលដម់ ដែលកៅតឡើងហើយ
កែវិមិនសាបសូន្យឡោដៃ ។

[៦៦] ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្លាយ តិបាតតរំពើជរកមិនយើង្វាសការ៖
ដែន សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលញ្ចាំងព្យកកុសលដម់មិនទាន់កៅតឡើង
ឡើកៅតឡើងបានកើ ព្យកអកុសលដម់ដែលកៅតឡើងហើយ ឡើសាប-
សូន្យឡោកើ ដូចសេបក្តីសញ្ញាសនេះសោះឡើយ ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្លាយ
កាលបើបុគ្គលមានសេបក្តីសញ្ញាស ព្យកកុសលដម់ ដែលមិនទាន់កៅត
ឡើង កែវិមិនកៅតឡើងបានដៃ ព្យកអកុសលដម់ដែលកៅតឡើងហើយ
កែវិមិនសាបសូន្យឡោដៃ ។

[៦៧] ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្លាយ តិបាតតរំពើជរកមិនយើង្វាសការ៖
ដែន សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលញ្ចាំងព្យកអកុសលដម់មិនទាន់កៅតឡើង
ឡើកៅតឡើងបានកើ ព្យកកុសលដម់ដែលកៅតឡើងហើយ ឡើសាបសូន្យ
ឡោកើ ដូចការធ្វើទុកក្នុងបិត្តុសទំនួននេះសោះឡើយ ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្លាយ
កាលបើបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងបិត្តុសទំនួន ព្យកអកុសលដម់ ដែលមិនទាន់
កៅតឡើង កែវិមិនកៅតឡើងបានដៃ ព្យកកុសលដម់ ដែលកៅតឡើង
ហើយ កែវិមិនសាបសូន្យឡោដៃ ។

ធនការម្នាចិតាលិយំ សត្វមោ វគ្គា

[៦៤] នាយំ កិច្ចក់រ អព្យេ ធនការម្នំបិ សម្ប-
បស្សាមិ យេន អណុប្បញ្ញា រ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញា រ អកុសលា ធម្មា បរិបាយនិ
យចយិទំ កិច្ចក់រ យោនិសោ មនសិការោ យោនិសោ
កិច្ចក់រ មនសិការោតោ អណុប្បញ្ញា ថែ កុសលា
ធម្មា ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញា ច អកុសលា ធម្មា
បរិបាយនិតិ ។

[៦៥] នាយំ កិច្ចក់រ អព្យេ ធនការម្នំបិ សម្ប-
បស្សាមិ យេន អណុប្បញ្ញា រ អកុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញា រ កុសលា ធម្មា បរិបាយនិ
យចយិទំ កិច្ចក់រ អសម្បជតំ អសម្បជានស្បែ
កិច្ចក់រ អណុប្បញ្ញា ថែ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជនិ
ឧប្បញ្ញា ច កុសលា ធម្មា បរិបាយនិតិ ។

[៧០] នាយំ កិច្ចក់រ អព្យេ ធនការម្នំបិ សម្ប-
បស្សាមិ យេន អណុប្បញ្ញា រ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញា រ អកុសលា ធម្មា បរិបាយនិ

បាលីព្យកដម្បយ ន ជាន់ គ្រឿង ៧

[៦៨] ម្ទាលកិត្តុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យសការ៖ដែល
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលព្យាំងព្យកកុសលដម្បមិនទាន់កៅតឡើង ឲ្យកៅត
ឡើងបានកី ព្យកអកុសលដម្បដែលកៅតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យឡេកី
ដូចការធ្វើទុកកុងបិត្តត្រូវទំនួន៖សោះឡើយ ម្ទាលកិត្តុទាំងឡាយ
កាលបើបុគ្គលធ្វើទុកកុងបិត្តត្រូវទំនួន ព្យកកុសលដម្បដែលមិនទាន់កៅត
ឡើង កែវិមិនកៅតឡើងបានដែន ព្យកអកុសលដម្ប ដែលកៅតឡើង
ហើយ កែវិមិនសាបសូន្យឡេដែន ។

[៦៩] ម្ទាលកិត្តុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យសការ៖ដែល
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលព្យាំងព្យកអកុសលដម្បមិនទាន់កៅតឡើង ឲ្យកៅត
ឡើងបានកី ព្យកកុសលដម្បដែលកៅតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យឡេកី
ដូចអសម្បជញ្ញា៖ (សេចក្តីមិនដឹងខ្សោយ) នោះសោះឡើយ ម្ទាលកិត្តុទាំងឡាយ
កាលបើបុគ្គលមានអសម្បជញ្ញា៖ ព្យកអកុសលដម្ប ដែលមិនទាន់កៅត
ឡើង កែវិមិនកៅតឡើងបានដែន ព្យកកុសលដម្ប ដែលកៅតឡើង
ហើយ កែវិមិនសាបសូន្យឡេដែន ។

[៧០] ម្ទាលកិត្តុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យសការ៖ដែល
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលព្យាំងព្យកកុសលដម្ប មិនទាន់កៅតឡើង ឲ្យកៅត
ឡើងបានកី ព្យកអកុសលដម្ប ដែលកៅតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យឡេកី

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឯកនិច្ចាគោ

យចយិចំ កិត្យាេ សម្បជញ្ញ សម្បជានស្ស កិត្យាេ
 អណុប្បញ្ញ ថែ គុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញ ច
 អគុសលា ធម្មា បរិបាយនីតិ ។

[៣១] នាប់ កិត្យាេ អញ្ញ ឯកចម្លំបិ សម្ប-
 បស្សមិ យេន អណុប្បញ្ញ វ អគុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញ វ គុសលា ធម្មា បរិបាយនិ
 យចយិចំ កិត្យាេ ចាបមិត្តតា ចាបមិត្តស្ស កិត្យាេ
 អណុប្បញ្ញ ថែ អគុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញ ច
 គុសលា ធម្មា បរិបាយនីតិ ។

វគ្គ^(៩) សត្វមោ ។

[៣២] នាប់ កិត្យាេ អញ្ញ ឯកចម្លំបិ សម្ប-
 បស្សមិ យេន អណុប្បញ្ញ វ គុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញ វ អគុសលា ធម្មា បរិបាយនិ
 យចយិចំ កិត្យាេ គល្រាលមិត្តតា គល្រាល-
 มិត្តស្ស កិត្យាេ អណុប្បញ្ញ ថែ គុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញ ច អគុសលា ធម្មា បរិបាយនីតិ ។

៩ ម. វិយាម្ញិវគ្គ ។

សុត្តនបិជក អង្គតានិភាយ ឯកនិច្ច

ដូចសម្រាប់ (សេចក្តីជើងឆ្នាំ) នៃ៖សោះឡើយ ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សោយ
កាលបីបុគ្គលមានសម្រាប់ ព្យកកុសលដម៌ ដែលមិនទាន់កែតឡើង
រម៉ែងកែតឡើងបានដែន ព្យកអកុសលដម៌ ដែលកែតឡើងហើយ រម៉ែង
សាបស្បន្សម្រោចដែន ។

[៣១] ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សោយ តាមតារំពើនរកមិនយើញសការ៖ដែន
សូមវិតែសការ៖ ១ ដែលព្យារំនឹងព្យកអកុសលដម៌ មិនទាន់កែតឡើង ឬកែត
ឡើងបានកី ព្យកកុសលដម៌ ដែលកែតឡើងហើយ ឬសាបស្បន្សម្រោចកី
ដូចការមានបាបមិត្តនេះសោះឡើយ ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សោយ កាលបីបុគ្គល
មានបាបមិត្ត ព្យកអកុសលដម៌ ដែលមិនទាន់កែតឡើង ក៏រៈម៉ែងកែតឡើង
បានដែន ព្យកកុសលដម៌ ដែលកែតឡើងហើយ ក៏រៈម៉ែងសាបស្បន្សម្រោចដែន ។

ចំប់ វគ្គទី ៧ ។

[៣២] ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សោយ តាមតារំពើនរកមិនយើញសការ៖ដែន
សូមវិតែសការ៖ ១ ដែលព្យារំនឹងព្យកអកុសលដម៌ មិនទាន់កែតឡើង ឬកែត
ឡើងបានកី ព្យកអកុសលដម៌ ដែលកែតឡើងហើយ ឬសាបស្បន្សម្រោចកី
ដូចការមានកល្អណាមិត្តនេះសោះឡើយ ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សោយ កាល
បីបុគ្គលមានកល្អណាមិត្ត ព្យកកុសលដម៌ ដែលមិនទាន់កែតឡើង ក៏
រៈម៉ែងកែតឡើងបានដែន ព្យកអកុសលដម៌ ដែលកែតឡើងហើយ រៈម៉ែង
សាបស្បន្សម្រោចដែន ។

ឯកចម្លាតិបាលិយំ អដ្ឋមោ វគ្គា

[៧៣] នាយំ កិត្យាបេ អព្វេ ឯកចម្លំបិ សម្រុ-
បស្ថមិ យេន អណុប្បញ្ញា រ អគុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញា រ កុសលា ធម្មា បរិបាយនិ
យចយិចំ កិត្យាបេ អណុយោកោ អគុសលានំ ធម្មានំ
អនុយោកោ កុសលានំ ធម្មានំ អនុយោកោ កិត្យាបេ
អគុសលានំ ធម្មានំ អនុយោកោ កុសលានំ
ធម្មានំ អណុប្បញ្ញា ថែ អគុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជនិ
ឧប្បញ្ញា ច កុសលា ធម្មា បរិបាយនិតិ ។

[៧៤] នាយំ កិត្យាបេ អព្វេ ឯកចម្លំបិ សម្រុ-
បស្ថមិ យេន អណុប្បញ្ញា រ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញា រ អគុសលា ធម្មា បរិបាយនិ
យចយិចំ កិត្យាបេ អណុយោកោ កុសលានំ ធម្មានំ
អនុយោកោ អគុសលានំ ធម្មានំ អនុយោកោ
កិត្យាបេ កុសលានំ ធម្មានំ អនុយោកោ អគុស-
លានំ ធម្មានំ អណុប្បញ្ញា ថែ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជនិ
ឧប្បញ្ញា ច អគុសលា ធម្មា បរិបាយនិតិ ។

ចាលីព្យកដម្លៃយ ។ ជាន់ គ្មែន ៧

[៧៣] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យសការ៖ ដោល
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលព្យារំនួកអកុសលដម់ មិនទាន់កៅតឡើង ឬ
កៅតឡើងបានកី ព្យកអកុសលដម់ ដែលកៅតឡើងហើយ ឬសាបស្ថុណ្យ
ទៅកី ដូចកិរិយាប្រកបរៀលយ៉ា នូវអកុសលដម់និងកិរិយាមិនប្រកបរៀលយ៉ា
នូវកុសលដម់នេះសោះឡើយ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ព្យកអកុសលដម់
ដែលមិនទាន់កៅតឡើង កែវិមិនកៅតឡើងបានដែន ព្យកអកុសលដម់ដែល
កៅតឡើងហើយ កែវិមិនសាបស្ថុណ្យទោធិន ព្រោះកិរិយាប្រកបរៀលយ៉ា
នូវអកុសលដម់ និងកិរិយាមិនប្រកបរៀលយ៉ា នូវកុសលដម់ ។

[៧៤] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យសការ៖ ដោល
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលព្យារំនួកអកុសលដម់មិនទាន់កៅតឡើង ឬកៅត
ឡើងបានកី ព្យកអកុសលដម់ដែលកៅតឡើងហើយ ឬសាបស្ថុណ្យទៅកី
ដូចកិរិយាប្រកបរៀលយ៉ា នូវកុសលដម់ និងកិរិយាមិនប្រកបរៀលយ៉ា នូវ
អកុសលដម់នេះសោះឡើយ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ព្យកអកុសលដម់ដែល
មិនទាន់កៅតឡើង កែវិមិនកៅតឡើងបានដែន ព្យកអកុសលដម់ដែលកៅត
ឡើងហើយ កែវិមិនសាបស្ថុណ្យទោធិន ព្រោះកិរិយាប្រកបរៀលយ៉ា នូវ
កុសលដម់និងកិរិយាមិនប្រកបរៀលយ៉ា នូវអកុសលដម់ ។

សុត្ថនិបិជកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឯកនិពាណា

[៧៥] នាប់ កិច្ចកែវ អព្វេ ធនការម្នបិ សម្បុ-
បស្សមិ យេន អណុប្បញ្ញា វ ពោធិ៍ដ្ឋាន ឯប្បជ្ជនិ
ឧប្បញ្ញា វ ពោធិ៍ដ្ឋាន ន ការនាងារិបី កច្ចនិ
យចយិចំ កិច្ចកែវ អយោនិសោ មនសិការោ អយោ-
និសោ កិច្ចកែវ មនសិការោតោ អណុប្បញ្ញា ថែរ
ពោធិ៍ដ្ឋាន ឯប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញា ច ពោធិ៍ដ្ឋាន ន ការនាង-
ារិបី កច្ចនិតិ ។

[៧៦] នាប់ កិច្ចកែវ អព្វេ ធនការម្នបិ សម្បុ-
បស្សមិ យេន អណុប្បញ្ញា វ ពោធិ៍ដ្ឋាន ឯប្បជ្ជនិ
ឧប្បញ្ញា វ ពោធិ៍ដ្ឋាន ការនាងារិបី កច្ចនិ យចយិចំ
កិច្ចកែវ យោនិសោ មនសិការោ យោនិសោ កិច្ចកែវ
មនសិការោតោ អណុប្បញ្ញា ថែរ ពោធិ៍ដ្ឋាន ឯប្បជ្ជនិ
ឧប្បញ្ញា ច ពោធិ៍ដ្ឋាន ការនាងារិបី កច្ចនិតិ ។

សុត្ថនុបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

[៧៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពីនរកមិនយើង្វាសការ៖ ជន់
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលញ្ចាំងពោធ្យុទាំងឡាយមិនទាន់កែវតខ្សោះ មិន
ទ្រកែវតខ្សោះបានកើ ពោធ្យុទាំងឡាយដែលកែវតខ្សោះហើយ កំមិនទ្រ
ដល់នូវការបរិបុណ្ឌ ដោយការនាកើ ដូចការធ្វើទុកក្នុងបិត្តុសទំនួន៖
សោះខ្សោះ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាលបឹបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងបិត្តុសទំនួន
ពោធ្យុទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់កែវតខ្សោះ កំកែវតខ្សោះមិនបានដែល
ពោធ្យុទាំងឡាយ ដែលកែវតខ្សោះហើយ កំមិនដល់នូវការបរិបុណ្ឌ
ដោយការនាមួន ។

[៧៦] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពីនរកមិនយើង្វាសការ៖
ជន់ សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលញ្ចាំងពោធ្យុទាំងឡាយ មិនទាន់កែវតខ្សោះ
ទ្រកែវតខ្សោះបានកើ ពោធ្យុទាំងឡាយ ដែលកែវតខ្សោះហើយ ទ្រដល់
នូវការបរិបុណ្ឌ ដោយការនាកើ ដូចការធ្វើទុកក្នុងបិត្តុត្រូវទំនួន៖ សោះ
ខ្សោះ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាលបឹបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងបិត្តុត្រូវទំនួន
ពោធ្យុទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់កែវតខ្សោះ កំរូមួនកែវតខ្សោះបានដែល
ពោធ្យុទាំងឡាយ ដែលកែវតខ្សោះហើយ កំរូមួនដល់នូវការបរិបុណ្ឌ
ដោយការនាមួន ។

ឯកចម្លាតិបាលិយំ អដ្ឋមោ ត្រោ

[៧៧] អប្បមត្តិកា ធសា កិត្យាំ បរិបានិ យទិនា
ញ្ញាតិបរិបានិ ធម៌ បជិតិដ្ឋំ កិត្យាំ បរិបានិនាំ
យទិនាំ បញ្ចាបរិបានិតិ ។

[៧៨] អប្បមត្តិកា ធសា កិត្យាំ វិនិ យទិនាំ
ញ្ញាតិវិនិ ធម៌តាំ កិត្យាំ វិនិនាំ យទិនាំ បញ្ចារិនិ
តស្តាតិយា កិត្យាំ ធម៌ សិត្តិតព្វ បញ្ចារិនិយា
វិនិស្សាមាតិ ធម៌ ហិ ហេ កិត្យាំ សិត្តិតព្វណិ ។

[៧៩] អប្បមត្តិកា ធសា កិត្យាំ បរិបានិ
យទិនាំ កោកបរិបានិ ធម៌ បជិតិដ្ឋំ កិត្យាំ
បរិបានិនាំ យទិនាំ បញ្ចាបរិបានិតិ ។

[៨០] អប្បមត្តិកា ធសា កិត្យាំ វិនិ យទិនាំ
កោកវិនិ ធម៌តាំ កិត្យាំ វិនិនាំ យទិនាំ បញ្ចារិនិ
វិនិ តស្តាតិយា កិត្យាំ ធម៌ សិត្តិតព្វ បញ្ចារិនិយា
វិនិស្សាមាតិ វិនិស្សាមាតិ ធម៌ ហិ ហេ កិត្យាំ
សិត្តិតព្វណិ ។

ពាណិជ្ជកម្មមួយ ន ជាដើម គីឡូ ឯ ៤

[៣៧] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ការសាបស្ថុនួចចាកញ្ចាតិនេះ ជាការសាបស្ថុនួចបន្ទិចបន្ទប់ទេ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ឬការសាបស្ថុនួចចាកបញ្ញានេះ ទីបង្ការសាបស្ថុនួចធមក ជាជការសាបស្ថុនួចទាំងអស់ ។

[៣៨] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ សេចក្តីបម្រើនដោយញ្ចាតិនេះ ជាសេចក្តីបម្រើនបន្ទិចបន្ទប់ទេ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ឬសេចក្តីបម្រើនដោយបញ្ញានេះ ទីបង្ការសេចក្តីបម្រើនប្រសើរ ជាជការសេចក្តីបម្រើនទាំងអស់ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ញ្ចានេះហើយ កិត្តុកិត្តុសាសនានេះ គូរសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយនឹងបម្រើនដោយបញ្ញារូមិ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគូរសិក្សាយ៉ាងនេះជន ។

[៣៩] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ការសាបស្ថុនួចចាកច្ចោនេះ ជាការសាបស្ថុនួចបន្ទិចបន្ទប់ទេ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ឬការសាបស្ថុនួចចាកបញ្ញានេះ ទីបង្ការសាបស្ថុនួចធមក ជាជការសាបស្ថុនួចទាំងអស់ ។

[៤០] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ សេចក្តីបម្រើនដោយច្ចោនេះ ជាសេចក្តីបម្រើនបន្ទិចបន្ទប់ទេ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ឬសេចក្តីបម្រើនដោយបញ្ញានេះ ទីបង្ការសេចក្តីបម្រើនប្រសើរ ជាជការសេចក្តីបម្រើនទាំងអស់ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ញ្ចានេះហើយ កិត្តុកិត្តុសាសនានេះ គូរសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយនឹងបម្រើនដោយបញ្ញារូមិ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគូរសិក្សាយ៉ាងនេះជន ។

សុត្តនិដក អង្គត្តរនិកាយស្ស ឯកនិតាគោ

[៤១]	អប្បមត្តិកា	ធមា	កិត្យាំ	បរិបានិ
យទិំ	យសោរិបានិ	ធម៌	បដិកិច្ចំ	កិត្យាំ
បរិបានិំ	យទិំ បញ្ញាបរិបានិតិ			
[៤២]	អប្បមត្តិកា	ធមា	កិត្យាំ វិនិ	យទិំ
យសោរិនិ	ធមេត្តកំ	កិត្យាំ	វិនិំ	យទិំ
បញ្ញារិនិ	តស្តាតិបា	កិត្យាំ	ធម៌	សិត្តិតព្វ
បញ្ញារិនិយា	វិនិស្សាយតិ	ធម៌	ហិ	ហោ
សិត្តិតព្វណិ				កិត្យាំ

វគ្គ^(៩) អង្គមោ ។

[៤៣]	នាយាំ	កិត្យាំ	អព្វំ	ធគចចម្បំបិ
សមណុបស្សាយិ	យោ	ធម៌	មហាគោ	អនត្តាយ
សំរត្តិតិ	យចយិំ	កិត្យាំ	បមាគោ	បមាគោ
កិត្យាំ	មហាគោ	អនត្តាយ	សំរត្តិតិតិ	
[៤៤]	នាយាំ	កិត្យាំ	អព្វំ	ធគចចម្បំបិ សមណុ-
បស្សាយិ	យោ	ធម៌	មហាគោ	អត្តាយ សំរត្តិ
យចយិំ	កិត្យាំ	អប្បមាគោ	អប្បមាគោ	កិត្យាំ
មហាគោ	អត្តាយ	សំរត្តិតិតិ		

សុត្តនិបិជក អង្គត្តនិកាយ ឯកនិច្ច

[៨១] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ការសាបសួន្យចាកយសនេះ ជាការសាបសួន្យបន្ទិចបន្ទិច ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ឬការសាបសួន្យចាកបញ្ញា នេះ ទីបង្ការសាបសួន្យដែលមក ជាងការសាបសួន្យទាំងអស់ ។

[៨២] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ សេចក្តីបម្រើនដោយយសនេះ ជាសេចក្តីបម្រើនបន្ទិចបន្ទិច ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ឬសេចក្តីបម្រើនដោយបញ្ញានេះ ទីបង្កាសេចក្តីបម្រើនប្រសើរ ជាងសេចក្តីបម្រើនទាំងអស់ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ កិត្តិកុំដែលនានេះ គ្មានសិក្សាយ៉ាវនេះថា យើងទាំងឡាយ នឹងបម្រើនដោយបញ្ញារួមិ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគ្មានសិក្សាយ៉ាវនេះជន ។

ចប់ វគ្គទី ៤ ។

[៨៣] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ តបាតតវំពីនរកមិនយើព្យូសការ៖ដោយសួម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តិថែ ដើម្បីឲ្យខ្ចប្រយោជន៍ប្រើន ដូចសេចក្តីប្រមាណនេះសោះឡើយ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ មានតែសេចក្តីប្រមាណ ទីបប្រព្រឹត្តិថែ ដើម្បីឲ្យខ្ចប្រយោជន៍ប្រើន ។

[៨៤] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ តបាតតវំពីនរកមិនយើព្យូសការ៖ដោយសួម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តិថែ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ដូចសេចក្តីមិនប្រមាណនេះសោះឡើយ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ មានតែសេចក្តីមិនប្រមាណ ទីបប្រព្រឹត្តិថែ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ។

ឯកចម្លាតិចាលិយំ នរមោ វត្ថា

[៤៥]	នាយក	ភីគ្គុរេ	អព្វ៉ា	ឯកចម្លិបិ	សម្បុ-
បស្បូមិ	យោ	ធន់	មហាលោ	អនត្តាយ	សំរត្តតិ
យចយិជំ	ភីគ្គុរេ	កោសដ្ឋំ	កោសដ្ឋំ	ភីគ្គុរេ	
មហាលោ	អនត្តាយ	សំរត្តតិតិ	។		
[៤៦]	នាយក	ភីគ្គុរេ	អព្វ៉ា	ឯកចម្លិបិ	សម្បុ-
បស្បូមិ	យោ	ធន់	មហាលោ	អត្តាយ	សំរត្តតិ
យចយិជំ	ភីគ្គុរេ	វិយារម្មោ	វិយារម្មោ	ភីគ្គុរេ	
មហាលោ	អត្តាយ	សំរត្តតិតិ	។		
[៤៧]	នាយក	ភីគ្គុរេ	អព្វ៉ា	ឯកចម្លិបិ	សម្បុ-
បស្បូមិ	យោ	ធន់	មហាលោ	អនត្តាយ	សំរត្តតិ
យចយិជំ	ភីគ្គុរេ	មហិថ្យតា	មហិថ្យតា	ភីគ្គុរេ	
មហាលោ	អនត្តាយ	សំរត្តតិតិ	។		
[៤៨]	នាយក	ភីគ្គុរេ	អព្វ៉ា	ឯកចម្លិបិ	សម្បុ-
បស្បូមិ	យោ	ធន់	មហាលោ	អត្តាយ	សំរត្តតិ
យចយិជំ	ភីគ្គុរេ	អបិវឌ្ឍតា	អបិវឌ្ឍតា	ភីគ្គុរេ	
មហាលោ	អត្តាយ	សំរត្តតិតិ	។		
[៤៩]	នាយក	ភីគ្គុរេ	អព្វ៉ា	ឯកចម្លិបិ	សម្បុ-
បស្បូមិ	យោ	ធន់	មហាលោ	អត្តាយ	សំរត្តតិ
យចយិជំ	ភីគ្គុរេ	អបិវឌ្ឍតា	អបិវឌ្ឍតា	ភីគ្គុរេ	
មហាលោ	អត្តាយ	សំរត្តតិតិ	។		

បាលីពុកដម្លៃយ ន ជាជិំ គតិ ៩

[៨៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យសការ៖ដែលសូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីខ្សោចប្រយោជន៍ប្រើន ដូច សេចក្តីផ្តើលប្រអូសនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែសេចក្តីផ្តើលប្រអូស ទិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យខ្សោចប្រយោជន៍ប្រើន ។

[៨៦] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យសការ៖ដែលសូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ដូចការធ្វើ ព្យាយាមនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែការធ្វើព្យាយាម ទិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ។

[៨៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យសការ៖ដែលសូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យខ្សោចប្រយោជន៍ប្រើន ដូច សេចក្តីប្រាថ្ញប្រើននេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែសេចក្តីប្រាថ្ញប្រើន ទិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យខ្សោចប្រយោជន៍ប្រើន ។

[៨៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យសការ៖ដែលសូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ដូចសេចក្តីប្រាថ្ញតិចនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែសេចក្តីប្រាថ្ញតិច ទិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ។

សុត្ថនបិដកេ អគ្គត្រនិកាយស្ស ឯកនិតាតោ

- [៤៩] នាយាំ កិត្យាំ អព្វោ ឯកចម្លឺបិ សមណ-
បស្បូមិ យោ ធន់ មហាគោ អនត្តាយ សំរត្តិ
យចយិចំ កិត្យាំ អសន្តុដ្ឋិតា អសន្តុដ្ឋិតា កិត្យាំ
មហាគោ អនត្តាយ សំរត្តិតិ ។
- [៥០] នាយាំ កិត្យាំ អព្វោ ឯកចម្លឺបិ សមណ-
បស្បូមិ យោ ធន់ មហាគោ អត្តាយ សំរត្តិ យចយិចំ
កិត្យាំ សន្តុដ្ឋិតា សន្តុដ្ឋិតា កិត្យាំ មហាគោ អត្តាយ
សំរត្តិតិ ។
- [៥១] នាយាំ កិត្យាំ អព្វោ ឯកចម្លឺបិ សមណ-
បស្បូមិ យោ ធន់ មហាគោ អនត្តាយ សំរត្តិ
យចយិចំ កិត្យាំ អយោនិសោ មនសិការោ
អយោនិសោ មនសិការោ កិត្យាំ មហាគោ
អនត្តាយ សំរត្តិតិ ។
- [៥២] នាយាំ កិត្យាំ អព្វោ ឯកចម្លឺបិ សមណ-
បស្បូមិ យោ ធន់ មហាគោ អត្តាយ សំរត្តិ
យចយិចំ កិត្យាំ យោនិសោ មនសិការោ យោនិសោ
មនសិការោ កិត្យាំ មហាគោ អត្តាយ សំរត្តិតិ ។

សុត្ថនុបិធីក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

[៤៩] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើង្វាសការ៖ដោទ
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យខ្ញុចប្រយោជន៍ប្រើន ដូច
សេចក្តីមិនសញ្ញាសនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែសេចក្តី
មិនសញ្ញាស ទិបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យចប្រយោជន៍ប្រើន ។

[៥០] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើង្វាសការ៖ដោទ
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ដូចសេចក្តី
សញ្ញាសនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែសេចក្តីសញ្ញាស
ទិបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ។

[៥១] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើង្វាសការ៖ដោទ
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យខ្ញុចប្រយោជន៍ប្រើន ដូច
ការធ្វើទុកកុងបិត្តុសទាំងនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែ
ការធ្វើទុកកុងបិត្តុសទាំងនេះទិបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យខ្ញុចប្រយោជន៍ប្រើន ។

[៥២] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើង្វាសការ៖ដោទ
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ដូចការធ្វើទុក
កុងបិត្តុត្រូវទាំងនេះសោះឡើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែការធ្វើទុក
កុងបិត្តុត្រូវទាំងនេះ ទិបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ។

ឯកចម្លាតិបាលិយំ នវមោ វត្ថា

[៩៣]	នាយាំ	កិត្យាំ	អព្វោ	ឯកចម្លិបិ	សម្ប-
បស្បុមិ	យោ	ធនំ	មហាគោ	អនត្តាយ	សំរត្តិ
យចយិជំ	កិត្យាំ	អសម្បដព្វោ	អសម្បដព្វោ	កិត្យាំ	
មហាគោ	អនត្តាយ	សំរត្តិ	ធនំ		
[៩៤]	នាយាំ	កិត្យាំ	អព្វោ	ឯកចម្លិបិ	សម្ប-
បស្បុមិ	យោ	ធនំ	មហាគោ	អត្តាយ	សំរត្តិ
យចយិជំ	កិត្យាំ	សម្បដព្វោ	សម្បដព្វោ	កិត្យាំ	
មហាគោ	អត្តាយ	សំរត្តិ	ធនំ		
[៩៥]	នាយាំ	កិត្យាំ	អព្វោ	ឯកចម្លិបិ	សម្ប-
បស្បុមិ	យោ	ធនំ	មហាគោ	អនត្តាយ	សំរត្តិ
យចយិជំ	កិត្យាំ	ចាបមិត្តតា	ចាបមិត្តតា	កិត្យាំ	
មហាគោ	អនត្តាយ	សំរត្តិ	ធនំ		
[៩៦]	នាយាំ	កិត្យាំ	អព្វោ	ឯកចម្លិបិ	សម្ប-
បស្បុមិ	យោ	ធនំ	មហាគោ	អត្តាយ	សំរត្តិ
យចយិជំ	កិត្យាំ	គល្រណាមិត្តតា	គល្រណាមិត្តតា	កិត្យាំ	
កិត្យាំ	មហាគោ	អត្តាយ	សំរត្តិ	ធនំ	

ចានីព្យកដម្លយ ។ ជាន់ម គ្រឿង ៤

- [៩៣] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ តបាតតវំពិធរកមិនយើងសការ៖
ដើម្បី សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីច្បាបប្រយោជន៍ប្រើន
ដូចអសម្បជញ្ញា៖ (សេចក្តីមិនដឹងខ្លួន) នេះសោះឡើយ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ
មានតែអសម្បជញ្ញា៖ ទីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីច្បាបប្រយោជន៍ប្រើន ។
- [៩៤] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ តបាតតវំពិធរកមិនយើងសការ៖
ដើម្បី សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ដូច
សម្បជញ្ញា៖ (សេចក្តីដឹងខ្លួន) នេះសោះឡើយ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ
មានតែសម្បជញ្ញា៖ ទីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ។
- [៩៥] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ តបាតតវំពិធរកមិនយើងសការ៖
ដើម្បី សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីច្បាបប្រយោជន៍ប្រើន
ដូចការមានបាបមិត្តនោះសោះឡើយ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ មានតែការ
មានបាបមិត្ត ទីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីច្បាបប្រយោជន៍ប្រើន ។
- [៩៦] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ តបាតតវំពិធរកមិនយើងសការ៖
ដើម្បី សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ដូចការ
មានកល្អាណាមិត្តនោះសោះឡើយ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ មានតែការ
មានកល្អាណាមិត្ត ទីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ។

សុភន្ធបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឯកនិច្ចតោ

[៩៧] នាបាំ កិត្យាំ អព្វ៉ា ឯកចម្លំបិ សមណ-
បស្សាមិ យោ ធនំ មហាគោ អនត្តាយ សំវត្ថិ
យចយិចំ កិត្យាំ អណុយោគោ អគុសលានំ ធម្មានំ
អនណុយោគោ គុសលានំ ធម្មានំ អណុយោគោ កិត្យាំ
អគុសលានំ ធម្មានំ អនណុយោគោ គុសលានំ
ធម្មានំ មហាគោ អនត្តាយ សំវត្ថិតិ ។

[៩៨] នាបាំ កិត្យាំ អព្វ៉ា ឯកចម្លំបិ សមណ-
បស្សាមិ យោ ធនំ មហាគោ អត្តាយ សំវត្ថិ
យចយិចំ កិត្យាំ អណុយោគោ គុសលានំ ធម្មានំ
អនណុយោគោ អគុសលានំ ធម្មានំ អណុយោគោ
កិត្យាំ គុសលានំ ធម្មានំ អនណុយោគោ អគុស-
លានំ ធម្មានំ មហាគោ អត្តាយ សំវត្ថិតិ ។

វត្ថា^(១) នវមោ ។

[៩៩] អផ្សេតិកំ កិត្យាំ អង្គនិ គិត្តា នាបាំ
ឯកច្បំបិ សមណបស្សាមិ យំ ធនំ មហាគោ អនត្តាយ
សំវត្ថិ យចយិចំ កិត្យាំ ធមាគោ ធមាគោ
កិត្យាំ មហាគោ អនត្តាយ សំវត្ថិតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ ឯកនិចត

[៤៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តាមតារពីនរកមិនយើង្វាសការ៖
ដោទេ សូម្បវិតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វាខ្លួចប្រយោជន៍ប្រើន
ដូចកិរិយាប្រកបរៀយៗ នូវអកុសលដម់ និងកិរិយាមិនប្រកបរៀយៗ
នូវកុសលដម់នេះសោះទៀរឲយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែកិរិយាប្រកប
រៀយៗ នូវអកុសលដម់ និងកិរិយាមិនប្រកបរៀយៗ នូវកុសលដម់
ទិន្នន័យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វាខ្លួចប្រយោជន៍ប្រើន ។

[៤៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តាមតារពីនរកមិនយើង្វាសការ៖ដោទេ
សូម្បវិតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ដូចកិរិយាប្រកបរៀយៗ
នូវកុសលដម់ និងកិរិយាមិនប្រកបរៀយៗ នូវអកុសលដម់នេះសោះទៀរឲយ
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែកិរិយាប្រកបរៀយៗ នូវកុសលដម់ និងកិរិយាមិនប្រកបរៀយៗ
នូវកុសលដម់ និងកិរិយាមិនប្រកបរៀយៗ នូវអកុសលដម់ ទិន្នន័យប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ។

ចប់ គគិទិ ៤ ។

[៤៩] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តាមតារពីនរកមិនយើង្វាសង្គដោទេ
ដែលជាអង្គខាងក្រុង សូម្បវិតែអង្គ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វាខ្លួចប្រយោជន៍ប្រើន
ដូចបេសបកិប្រមាណនេះសោះទៀរឲយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែសេបកិប្រមាណ ទិន្នន័យប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីទ្វាខ្លួចប្រយោជន៍ប្រើន ។

ឯកចម្លាតិចាលិយំ ទសមោ វគ្គា

- [៧០០] អណ្ឌត្តិកំ កិច្ចាំរ អដ្ឋនិ ការិទ្យា នាទំ
 ធភាគត្តិបិ សមណុបស្សាគិ យំ ឃំ មហាគោ
 អត្ថាយ សំរត្តតិ យចយិទំ កិច្ចាំរ អប្បមានោ
 អប្បមានោ កិច្ចាំរ មហាគោ អត្ថាយ សំរត្តតិតិ ។
- [៧០១] អណ្ឌត្តិកំ កិច្ចាំរ អដ្ឋនិ ការិទ្យា
 នាទំ ធភាគត្តិបិ សមណុបស្សាគិ យំ ឃំ មហាគោ
 អនត្ថាយ សំរត្តតិ យចយិទំ កិច្ចាំរ កោសដ្ឋំ
 កោសដ្ឋំ កិច្ចាំរ មហាគោ អនត្ថាយ សំរត្តតិតិ ។
- [៧០២] អណ្ឌត្តិកំ កិច្ចាំរ អដ្ឋនិ ការិទ្យា នាទំ
 ធភាគត្តិបិ សមណុបស្សាគិ យំ ឃំ មហាគោ អត្ថាយ
 សំរត្តតិ យចយិទំ កិច្ចាំរ វីយារម្ម វីយារម្ម
 កិច្ចាំរ មហាគោ អត្ថាយ សំរត្តតិតិ ។
- [៧០៣] អណ្ឌត្តិកំ កិច្ចាំរ អដ្ឋនិ ការិទ្យា
 នាទំ ធភាគត្តិបិ សមណុបស្សាគិ ។ ឃំ ឃំ មហិច្ចតា
 កិច្ចាំរ មហាគោ អនត្ថាយ សំរត្តតិតិ ។

ចាលីពុកដម្លៃយ ១ ជាជីវ គគិតិ ១០

[១០០] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យអង្គដែលដាក់ខាងក្រុង សូម្បីតែអង្គ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍

ប្រើន ដូចសេចក្តីមិនប្រមាណនេះសោះឡើយ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ មានតែសេចក្តីមិនប្រមាណ ទិបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ។

[១០១] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យអង្គដែលដាក់ខាងក្រុង សូម្បីតែអង្គ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យខ្សែប្រយោជន៍ប្រើន ដូចសេចក្តីខ្លួនប្រអូសនេះសោះឡើយ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ មានតែសេចក្តីខ្លួនប្រអូស ទិបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យខ្សែប្រយោជន៍ប្រើន ។

[១០២] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យអង្គដែលដាក់ខាងក្រុង សូម្បីតែអង្គ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ដូចការប្រាញព្យាយាមនេះសោះឡើយ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ មានតែការប្រាញព្យាយាម ទិបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ។

[១០៣] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យអង្គដែលដាក់ខាងក្រុង សូម្បីតែអង្គ ១ សោះ ១ ហើយ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ មានតែសេចក្តីប្រាប្រាប្រើន ទិបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យខ្សែប្រយោជន៍ប្រើន ។

សុត្ថនុបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឯកនិចាតោ

[១០៥] អណ្ឌត្តិកំ កិត្យាំ អណ្ឌនិ គិត្តា នាចំ
ឯកជីឃិ សមណុបស្សាមិ ។ យេ ។ អប្បិដ្ឋតា កិត្យាំ
មហាតោ អត្តាយ សំរត្តិតិ ។

[១០៥] អណ្ឌត្តិកំ កិត្យាំ អណ្ឌនិ គិត្តា
នាចំ ឯកជីឃិ សមណុបស្សាមិ ។ យេ ។ អសណ្តិតា
កិត្យាំ មហាតោ អនត្តាយ សំរត្តិតិ ។

[១០៦] អណ្ឌត្តិកំ កិត្យាំ អណ្ឌនិ គិត្តា នាចំ
ឯកជីឃិ សមណុបស្សាមិ ។ យេ ។ សណ្តិតា កិត្យាំ
មហាតោ អត្តាយ សំរត្តិតិ ។

[១០៧] អណ្ឌត្តិកំ កិត្យាំ អណ្ឌនិ គិត្តា នាចំ
ឯកជីឃិ សមណុបស្សាមិ ។ យេ ។ អយោនិសោ មនសិ-
គារ កិត្យាំ មហាតោ អនត្តាយ សំរត្តិតិ ។

[១០៨] អណ្ឌត្តិកំ កិត្យាំ អណ្ឌនិ គិត្តា
នាចំ ឯកជីឃិ សមណុបស្សាមិ ។ យេ ។ យោនិសោ
មនសិគារ កិត្យាំ មហាតោ អត្តាយ សំរត្តិតិ ។

សុត្ថនុបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

[១០៤] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តាមតារីនយើញអង្គដៃ
ដែលជាអង្គាជក្តី សូម្បីតែអង្គ ១ សោះ ១ បេ ១ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ
មានតែសេចក្តីប្រាប្រាតិច ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើប្រាស់ ។

[១០៥] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តាមតារីនយើញអង្គដៃ
ដែលជាអង្គាជក្តី សូម្បីតែអង្គ ១ សោះ ១ បេ ១ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ
មានតែសេចក្តីមិនសញ្ញាស ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វាខុចប្រយោជន៍ប្រើប្រាស់ ។

[១០៦] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តាមតារីនយើញអង្គដៃ
ដែលជាអង្គាជក្តី សូម្បីតែអង្គ ១ សោះ ១ បេ ១ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ
មានតែសេចក្តីសញ្ញាស ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើប្រាស់ ។

[១០៧] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តាមតារីនយើញអង្គដៃ
ដែលជាអង្គាជក្តី សូម្បីតែអង្គ ១ សោះ ១ បេ ១ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ
មានតែការធ្វើឱកក្តីដិត្តុខុសទំនួន ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វាខុច
ប្រយោជន៍ប្រើប្រាស់ ។

[១០៥] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តាមតារីនយើញអង្គដៃ
ដែលជាអង្គាជក្តី សូម្បីតែអង្គ ១ សោះ ១ បេ ១ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ
មានតែការធ្វើឱកក្តីដិត្តុត្រូវទំនួន ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើប្រាស់ ។

ឯកចម្លាតិបាលិយំ ទសមោ រត្រា

[១០៩] អណ្ឌតិតិកំ កិត្យាបេ អណ្ឌនិ គីទ្ទា នាចំ
ឯកដ្ឋីបិ សមណុបស្សាគិ ។ ហើ ។ អសម្បជញ្ញា កិត្យាបេ
មហាធោ អនត្តាយ សំរត្តតិតិ ។

[១១០] អណ្ឌតិតិកំ កិត្យាបេ អណ្ឌនិ គីទ្ទា នាចំ
ឯកដ្ឋីបិ សមណុបស្សាគិ ។ ហើ ។ សម្បជញ្ញា កិត្យាបេ
មហាធោ អត្តាយ សំរត្តតិតិ ។

[១១១] ពាយីវំ កិត្យាបេ អណ្ឌនិ គីទ្ទា នាចំ
ឯកដ្ឋីបិ សមណុបស្សាគិ យំ ឃំ មហាធោ អនត្តាយ
សំរត្តតិ យចយិចំ កិត្យាបេ ចាយមិត្តតា ចាយមិត្តតា
កិត្យាបេ មហាធោ អនត្តាយ សំរត្តតិតិ ។

[១១២] ពាយីវំ កិត្យាបេ អណ្ឌនិ គីទ្ទា នាចំ
ឯកដ្ឋីបិ សមណុបស្សាគិ យំ ឃំ មហាធោ អត្តាយ
សំរត្តតិ យចយិចំ កិត្យាបេ គល្បាលមិត្តតា
គល្បាលមិត្តតា កិត្យាបេ មហាធោ អត្តាយ
សំរត្តតិតិ ។

[១១៣] អណ្ឌតិតិកំ កិត្យាបេ អណ្ឌនិ គីទ្ទា
នាចំ ឯកដ្ឋីបិ សមណុបស្សាគិ យំ ឃំ មហាធោ

ចាលីព្យកដមិម្មយ ។ ជានើម គគិតិ ១០

- [១០៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពីវរកមិនយើព្យអន្តដែលដាកអន្តាជនកុន្ត សូម្បីតែអន្ត ១ សោះ ។ បេ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែអសម្បដញ្ចោះ ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វាខួចប្រយោជន៍ប្រើន ។
- [១១០] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពីវរកមិនយើព្យអន្តដែលដាកអន្តាជនកុន្ត សូម្បីតែអន្ត ១ សោះ ។ បេ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែសម្បដញ្ចោះ ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ។
- [១១១] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពីវរកមិនយើព្យអន្តដែលដាកអន្តាជនក្រា ដែលបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វាខួចប្រយោជន៍ប្រើន ដូច ការមានបាបមិត្តនេះសោះទ្វីយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែការមានបាបមិត្ត ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ។
- [១១២] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពីវរកមិនយើព្យអន្តដែលដាកអន្តាជនក្រា ដែលបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ដូចការ មានកល្អាណាមិត្តនេះសោះទ្វីយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែការមានកល្អាណាមិត្ត ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ប្រើន ។
- [១១៣] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតរំពីវរកមិនយើព្យអន្តដែលដាកអន្តាជនកុន្ត ដែលបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទ្វាខួចប្រយោជន៍ប្រើន ។

សុត្ថនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយសួយ ឯកនិច្ចតោតោ

អនត្តាយ សំវត្ថិតិ យចយិជា កិត្យាបេ អនុយោកេ
 អគុសលានំ ធម្មានំ អនុយោកេ កុសលានំ
 ធម្មានំ អនុយោកេ កិត្យាបេ អគុសលានំ ធម្មានំ
 អនុយោកេ កុសលានំ ធម្មានំ មហាតោ
 អនត្តាយ សំវត្ថិតិ ។

[១០៤] អផ្សេតិកំ កិត្យាបេ អត្ថិតិ កវិទ្ទា នាចំ
 ធភាគតិចិ សមណុបស្សាគិ យំ ឯវំ មហាតោ អត្តាយ
 សំវត្ថិតិ យចយិជា កិត្យាបេ អនុយោកេ កុសលានំ
 ធម្មានំ អនុយោកេ អគុសលានំ ធម្មានំ អនុ-
 យោកេ កិត្យាបេ កុសលានំ ធម្មានំ អនុ-
 យោកេ អគុសលានំ ធម្មានំ មហាតោ អត្តាយ
 សំវត្ថិតិ ។

[១០៥] នាយាំ កិត្យាបេ អចំ ធភាគម្មិចិ
 សមណុបស្សាគិ យោ ឯវំ សធ្លម្ពស្ស សម្រោសាយ
 អនូរធមាយ សំវត្ថិតិ យចយិជា កិត្យាបេ បមាងោ
 បមាងោ កិត្យាបេ សធ្លម្ពស្ស សម្រោសាយ អនូរ-
 ធមាយ សំវត្ថិតិ ។

សុត្ថនុបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

ដូចកិរិយាប្រកបរៀយា នូវអកុសលដម់ទាំងឡាយ និងកិរិយាមិនប្រកប
រៀយា នូវកុសលដម់ទាំងឡាយនេះសោះឡើយ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ
មានពេកិរិយាប្រកបរៀយា នូវអកុសលដម់ទាំងឡាយ និងកិរិយាមិន
ប្រកបរៀយា នូវកុសលដម់ទាំងឡាយ ធីបប្រព្រឹត្តិថេ ដើម្បីទ្វាខ្លួច
ប្រយោជន៍ប្រើន ។

[១១៤] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញអនុដៃទេ
ដែលជាអនុខានកុន្ត សូម្បីតែអនុ ១ ដែលប្រព្រឹត្តិថេ ដើម្បីប្រយោជន៍
ប្រើន ដូចកិរិយាប្រកបរៀយា នូវកុសលដម់ទាំងឡាយ និងកិរិយាមិន
ប្រកបរៀយា នូវអកុសលទាំងឡាយនេះសោះឡើយ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ
មានពេកិរិយាប្រកបរៀយា នូវកុសលដម់ទាំងឡាយ និងកិរិយាមិន
ប្រកបរៀយា នូវអកុសលដម់ទាំងឡាយ ធីបប្រព្រឹត្តិថេ ដើម្បី
ប្រយោជន៍ប្រើន ។

[១១៥] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញសការ៖ដៃទេ
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តិថេ ដើម្បីវិនាស ដើម្បីអនុរាយនៅព្រះ
សុខមុ ដូចសេបកិប្រមាណនេះសោះឡើយ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ មានពេ
សេបកិប្រមាណ ធីបប្រព្រឹត្តិថេ ដើម្បីវិនាស ដើម្បីអនុរាយនៅព្រះសុខមុ ។

ឯកចម្លាតិតាលិយំ ទសមោ វគ្គា

[១១៦]	ជាប់	កិត្យាំរ	អញ្ជា	ឯកចម្លិបិ
សមណុបស្សាគិ	យោ	ធនំ	សន្ទម្នស្សូ	បិតិយា
អសម្វោសាយ	អនណ្ឌរជាងាយ	សំរត្តតិ	យចយិដំ	
កិត្យាំរ	អប្បមាខោ	អប្បមាខោ	កិត្យាំរ	សន្ទម្នស្សូ
បិតិយា	អសម្វោសាយ	អនណ្ឌរជាងាយ	សំរត្តតិតិ	។
[១១៧]	ជាប់	កិត្យាំរ	អញ្ជា	ឯកចម្លិបិ
សមណុបស្សាគិ	យោ	ធនំ	សន្ទម្នស្សូ	សម្វោសាយ
អណ្ឌរជាងាយ	សំរត្តតិ	យចយិដំ	កិត្យាំរ	គោសផ្តំ
គោសផ្តំ	កិត្យាំរ	សន្ទម្នស្សូ		សម្វោសាយ
អណ្ឌរជាងាយ	សំរត្តតិតិ	។		
[១១៨]	ជាប់	កិត្យាំរ	អញ្ជា	ឯកចម្លិបិ
សមណុបស្សាគិ	យោ	ធនំ	សន្ទម្នស្សូ	សមណុ-
បស្សាគិ				បស្សាគិ
អសម្វោសាយ	អនណ្ឌរជាងាយ	សំរត្តតិ	យចយិដំ	អសម្វោ-
រីយារម្មា	រីយារម្មា	កិត្យាំរ	សន្ទម្នស្សូ	សម្វោ-
អសម្វោសាយ	អនណ្ឌរជាងាយ	សំរត្តតិតិ	។	រីយារម្មា

ចាលីព្យកដមិម្មយ ១ ជាជីម វគ្គទី ១០

[១១៦] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យសការ៖ ដៃទៀត
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិតនៅ មិនវិនាស មិនអនុរាជន
ព្រះសុខមួយ ដូចសេចក្តីមិនប្រមាណនេះសោះទ្វីយ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ
មានតែសេចក្តីមិនប្រមាណ ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិតនៅ មិនវិនាស
មិនអនុរាជនព្រះសុខមួយទ្វីយ ។

[១១៧] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យសការ៖ ដៃទៀត
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីវិនាស ដើម្បីអនុរាជនព្រះសុខមួយ
ដូចសេចក្តីខ្លួនប្រអូសនេះសោះទ្វីយ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ មានតែ
សេចក្តីខ្លួនប្រអូស ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីវិនាស ដើម្បីអនុរាជន
ព្រះសុខមួយ ។

[១១៨] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើព្យសការ៖ ដៃទៀត
សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិតនៅ មិនវិនាស មិនអនុរាជន
ព្រះសុខមួយ ដូចកិរិយាថ្មីព្យាយាមនេះសោះទ្វីយ ម្នាលកិត្តុ
ទាំងឡាយ មានតែកិរិយាថ្មីព្យាយាម ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិតនៅ
មិនវិនាស មិនអនុរាជនព្រះសុខមួយទ្វីយ ។

សុគ្គនាមិដក់ អង្គតានិភាយស្ស ឯកនិធាតា

- [១១៩] នាបំ កិច្ចាំ អាំពេះ ធភាងម្នបិ សម្រួល
បស្សាមិ ។ យេ ។ មហិថ្នតា កិច្ចាំ សង្គម្នស្ស
សម្រាសាយ អន្តរជាលាយ សំរត្តតីតិ ។
- [១២០] នាបំ កិច្ចាំ អាំពេះ ធភាងម្នបិ
សម្រួលបស្សាមិ ។ យេ ។ អបវិថ្នតា កិច្ចាំ សង្គម្នស្ស
ិតិយា អសម្រាសាយ អន្តរជាលាយ សំរត្តតីតិ ។
- [១២១] នាបំ កិច្ចាំ អាំពេះ ធភាងម្នបិ
សម្រួលបស្សាមិ ។ យេ ។ អសង្គិតា កិច្ចាំ សង្គម្នស្ស
សម្រាសាយ អន្តរជាលាយ សំរត្តតីតិ ។
- [១២២] នាបំ កិច្ចាំ អាំពេះ ធភាងម្នបិ
សម្រួលបស្សាមិ ។ យេ ។ សង្គិតា កិច្ចាំ សង្គម្នស្ស
ិតិយា អសម្រាសាយ អន្តរជាលាយ សំរត្តតីតិ ។
- [១២៣] នាបំ កិច្ចាំ អាំពេះ ធភាងម្នបិ
សម្រួលបស្សាមិ ។ យេ ។ អយោនិសោ មនសិការោ
កិច្ចាំ សង្គម្នស្ស សម្រាសាយ អន្តរជាលាយ
សំរត្តតីតិ ។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

[១១៩] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញសការ៖ ដែល
សូម្បីតែសការ៖ ១ សោះ ។ ហេ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ មានតែសេចក្តីប្រាថ្ញា
ប្រើន ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ដើម្បីអនុរាជនព្រះសុខមួល ។

[១២០] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញសការ៖
ដែល សូម្បីតែសការ៖ ១ សោះ ។ ហេ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ មានតែ
សេចក្តីប្រាថ្ញាតិច ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិតនៅ មិនវិនាស មិនអនុរាជន
ព្រះសុខមួលឡើយ ។

[១២១] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញសការ៖
ដែល សូម្បីតែសការ៖ ១ សោះ ។ ហេ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ មានតែសេចក្តី
មិនសញ្ញាស ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីវិនាស ដើម្បីអនុរាជនព្រះសុខមួល ។

[១២២] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញសការ៖
ដែល សូម្បីតែសការ៖ ១ សោះ ។ ហេ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ មានតែ
សេចក្តីសញ្ញាស ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិតនៅ មិនវិនាស មិនអនុរាជន
ព្រះសុខមួលឡើយ ។

[១២៣] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ តបាតតរំពើនរកមិនយើញសការ៖ ដែល
សូម្បីតែសការ៖ ១ សោះ ។ ហេ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ មានតែការធ្វើទុក
ក្នុងបិតាមុខិនិជ្ជ ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីវិនាស ដើម្បីអនុរាជនព្រះសុខមួល ។

ឯកចម្លាតិបាលិយំ ទសមោ វត្ថា

[១២៤] នាប់ កិត្យាំ អព្វេ ឯកចម្លិបិ សម្ប-
បស្បូមិ ។ ឬ ។ យោនិសោ មនសិការេ កិត្យាំ
សុខមួលស្ស បិតិយា អសម្ងោសាយ អនុញ្ញរាងាយ
សំរត្តតីតិ ។

[១២៥] នាប់ កិត្យាំ អព្វេ ឯកចម្លិបិ សម្ប-
បស្បូមិ ។ ឬ ។ អសម្បដព្វេ កិត្យាំ សុខមួលស្ស
សម្ងោសាយ អនុញ្ញរាងាយ សំរត្តតីតិ ។

[១២៦] នាប់ កិត្យាំ អព្វេ ឯកចម្លិបិ សម្ប-
បស្បូមិ ។ ឬ ។ សម្បដព្វេ កិត្យាំ សុខមួលស្ស
បិតិយា អសម្ងោសាយ អនុញ្ញរាងាយ សំរត្តតីតិ ។

[១២៧] នាប់ កិត្យាំ អព្វេ ឯកចម្លិបិ សម្ប-
បស្បូមិ ។ ឬ ។ ចាបមិត្តតា កិត្យាំ សុខមួលស្ស
សម្ងោសាយ អនុញ្ញរាងាយ សំរត្តតីតិ ។

បាលីព្យកដម្លយ ។ ជាជីម គគិតិ ១០

[១២៤] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តចាតតវិធីរកមិនយើញសការ៖
ដើម្បី សូម្បីតែសការ៖ ១ សោះ ។ ហេ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែការ
ធ្វើឱកកុងបិត្តប្រព័ន្ធដែល ធ្វើបប្រព័ត្តមេ ដើម្បីបិត្តនៅ មិនវិនាស មិន
អន្តរជានប្រែងសុខមួលើយ ។

[១២៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តចាតតវិធីរកមិនយើញសការ៖
ដើម្បី សូម្បីតែសការ៖ ១ សោះ ។ ហេ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានតែ
អសម្បរដញ្ញា៖ ធ្វើបប្រព័ត្តមេ ដើម្បីវិនាស ដើម្បីអន្តរជានប្រែងសុខមួលើយ ។

[១២៦] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តចាតតវិធីរកមិនយើញសការ៖
ដើម្បី សូម្បីតែសការ៖ ១ សោះ ។ ហេ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មាន
តែសម្បរដញ្ញា៖ ធ្វើបប្រព័ត្តមេ ដើម្បីបិត្តនៅ មិនវិនាស មិនអន្តរជាន
ប្រែងសុខមួលើយ ។

[១២៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តចាតតវិធីរកមិនយើញសការ៖
ដើម្បី សូម្បីតែសការ៖ ១ សោះ ។ ហេ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មាន
តែការមានបាបមិត្ត ធ្វើបប្រព័ត្តមេ ដើម្បីវិនាស ដើម្បីអន្តរជាន
ប្រែងសុខមួលើយ ។

សុត្ថនិបិជកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឯកនិពាក់

[១២៤] នាបំ កិត្យាំ អច្ចោះ ធនាគារម្នបិ
សមណុបស្សិ ។ យេ ។ គល្បរណាមិត្តតា កិត្យាំ
សទ្វម្នស្ស បិតិយា អសម្ងោសាយ អន្លូរជាង
សំវត្ថតិតិ ។

[១២៥] នាបំ កិត្យាំ អច្ចោះ ធនាគារម្នបិ សមណុ-
បស្សិ ។ យេ ។ អនុយោកោ កិត្យាំ អគុសលានំ
ដម្ងានំ អន្លូយោកោ គកុសលានំ ដម្ងានំ
សទ្វម្នស្ស សម្ងោសាយ អន្លូរជាង សំវត្ថតិតិ ។

[១៣០] នាបំ កិត្យាំ អច្ចោះ ធនាគារម្នបិ សមណុ-
បស្សិ យោ ធរំ សទ្វម្នស្ស បិតិយា អសម្ងោ-
សាយ អន្លូរជាង សំវត្ថតិ យចយិចំ កិត្យាំ
អនុយោកោ គកុសលានំ ដម្ងានំ អន្លូយោកោ
អគុសលានំ ដម្ងានំ អនុយោកោ កិត្យាំ គកុសលានំ
ដម្ងានំ អន្លូយោកោ អគុសលានំ ដម្ងានំ
សទ្វម្នស្ស បិតិយា អសម្ងោសាយ អន្លូរជាង
សំវត្ថតិតិ ។

វត្ថា ទសមោ ។

សុត្តនបិជក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

[១៧៨] ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សាយ តូបាតតវំពើនរកមិនយើង្វេសការ៖
ដែល សូម្បីតែសការ៖ ១ សោះ ។ ហេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សាយ
មានតែការមានកលរណាគមិត្ថ ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិតនៅ មិនវិនាស
មិនអនុរាជនៅស្ទះសុខមុខឡើយ ។

[១៧៩] ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សាយ តូបាតតវំពើនរកមិនយើង្វេសការ៖
ដែល សូម្បីតែសការ៖ ១ សោះ ។ ហេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សាយ
មានតែកិរិយាប្រកបរៀយៗ នូវអកុសលដម៉ែទាំងខ្សាយ និងកិរិយាមិន
ប្រកបរៀយៗ នូវកុសលដម៉ែទាំងខ្សាយ ទីបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីវិនាស
ដើម្បីអនុរាជនៅស្ទះសុខមុខ ។

[១៨០] ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សាយ តូបាតតវំពើនរកមិនយើង្វេសការ៖
ដែល សូម្បីតែសការ៖ ១ ដែលបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិតនៅ មិនវិនាស មិន
អនុរាជនៅស្ទះសុខមុខ ដូចកិរិយាប្រកបរៀយៗ នូវកុសលដម៉ែទាំងខ្សាយ
និងកិរិយាមិនប្រកបរៀយៗ នូវអកុសលដម៉ែទាំងខ្សាយនេះសោះឡើយ
ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សាយ មានតែកិរិយាប្រកបរៀយៗ នូវកុសលដម៉ែទាំងខ្សាយ
និងកិរិយាមិនប្រកបរៀយៗ នូវអកុសលដម៉ែទាំងខ្សាយ ទីបប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីបិតនៅ មិនវិនាស មិនអនុរាជនៅស្ទះសុខមុខឡើយ ។

ឯកចម្លាតិចាលិយំ ឯកទសមោ វគ្គា

[១៣១] យេហិ តេ កិត្យាបេ កិត្យា អច្ចំ ធម្មាតិ
 នីបេណិ តេ កិត្យាបេ កិត្យា ពហុជាសាបិតាយ បដិបណ្តា
 ពហុជាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្តាយ
 អហិតាយ ធន្ទាយ ឈរមនុស្សណាំ ពហុញ្ញ តេ
 កិត្យាបេ កិត្យា អបុញ្ញ បសរណិ តេ ចិមំ សុទ្ធមំ
 អន្តរជាបេណិតិ ។

[១៣២] យេហិ តេ កិត្យាបេ កិត្យា ធម្មំ អច្ចំ ធម្មាតិ
 នីបេណិ ។ យេ ។ អវិនយំ វិនយោតិ នីបេណិ ។ យេ ។
 វិនយំ អវិនយោតិ នីបេណិ ។ យេ ។ អភាសិតំ
 អលិតំ តថាកតេន ភាសិតំ លិតំ តថាកតេនាតិ
 នីបេណិ ។ យេ ។ ភាសិតំ លិតំ តថាកតេន
 អភាសិតំ អលិតំ តថាកតេនាតិ នីបេណិ ។ យេ ។
 អនាថិណ្ឌា តថាកតេន អចិណ្ឌា តថាកតេនាតិ
 នីបេណិ ។ យេ ។ អចិណ្ឌា តថាកតេន អនាថិណ្ឌា
 តថាកតេនាតិ នីបេណិ ។ យេ ។ អប្បញ្ញតំ តថាកតេន

ចាប់ពីកដម្ភមួយ ។ ជាដើម វត្ថុទី ១១

[១៣១] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុទាំងឡាយណា សម្រួលនូវ
សភាពមិនមែនជាជម៉ែងបានម៉ែង ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុទាំងនោះ
ឈ្មោះបារបតិបត្តិដើម្បីមិនជាកុណាសល់ដនប្រើន ដើម្បីមិនជាសុខសល់
ដនប្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍សល់ដនប្រើន ដើម្បីមិនជាកុណា ដើម្បី
សេចក្តីទុក ដល់ទេតានិធមនុស្សទាំងឡាយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
កិភុទាំងនោះ រម៉ែងបាននូវបាបប្រើន មិនតើបូណ្ឌណា៖ កិភុទាំងឈ្មោះ
បារដ្ឋិ៍ព្រះសម្បូលនេះ ទ្វាគន្ទរបានទៅ ។

[១៣២] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុទាំងឡាយណា សម្រួលនូវ
ជម៉ែងបានមិនជាជម៉ែង ។ ហេ ។ សម្រួលនូវសភាពមិនមែនវិនិយោ បាន
វិនិយោ ។ ហេ ។ សម្រួលនូវវិនិយោបានមិនជារិនិយោ ។ ហេ ។ សម្រួលនូវ
ពាក្យដែលព្រះតបាតត មិនសម្រួលមិនពោលសោះ បានពាក្យដែល
ព្រះតបាតត បានសម្រួលបានពោលហើយ ។ ហេ ។ សម្រួលនូវពាក្យ
ដែលព្រះតបាតត បានសម្រួលបានពោលហើយ បានពាក្យដែលព្រះ
តបាតតមិនសម្រួល មិនពោលទេ ។ ហេ ។ សម្រួលនូវវត្ថុដែលព្រះតបាតត
មិនសន្យាំសោះ បានវត្ថុដែលព្រះតបាតតបានសន្យាំហើយ ។ ហេ ។
សម្រួលនូវវត្ថុដែលព្រះតបាតតបានសន្យាំហើយ បានវត្ថុដែលព្រះតបាតត
មិនសន្យាំទេ ។ ហេ ។ សម្រួលនូវសិកាបទដែលព្រះតបាតតមិនបញ្ជាត់សោះ

សុត្ថនូបិដកេ អង្គតានិភាសយស្ស ឯកនិច្ចពោតា

បញ្ជាត់ តចាកតេនាតី ធម៌បេណិ ។ ម ។ បញ្ជាត់
 តចាកតេន អប្បញ្ញាត់ តចាកតេនាតី ធម៌បេណិ តេ
 កិច្ចរេ កិច្ច ពហុជនាបិតាយ បជិបញ្ញា ពហុជនា-
 សុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្តាយ អហិតាយ
 ឌុត្តាយ នេរមុនុស្សណំ ពហុព្យ តេ កិច្ចរេ កិច្ច
 អបុព្យ បសរណិ តេ ចិម សទ្ធម្បៃ អន្តរជាបេណិតិ ។
 [១៣៣] យេបិ តេ កិច្ចរេ កិច្ច អងម្បៃ
 អងម្រោតិ ធម៌បេណិ តេ កិច្ចរេ កិច្ច ពហុជនបិ-
 តាយ បជិបញ្ញា ពហុជនសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស
 អត្តាយ ហិតាយ សុខាយ នេរមុនុស្សណំ ពហុព្យ
 តេ កិច្ចរេ កិច្ច បុព្យ បសរណិ តេ ចិម សទ្ធម្បៃ
 បបេណិតិ ។

[១៣៤] យេបិ តេ កិច្ចរេ កិច្ច ធមៃ ធមៃ ធមៃ ធមៃ
 ធម៌បេណិ ។ ម ។ អវិនយំ អវិនយោតិ ធម៌បេណិ ។ ម ។

សុត្ថនបិដក អង្គត្តនិកាយ ឯកនិចាត

បារាសិកាបទដែលព្រះតាតតានបញ្ញត្រូវយោង ។ ហើយ សម្រេចនូវ
សិកាបទដែលព្រះតាតតានបញ្ញត្រូវយោង បារាសិកាបទដែល
ព្រះតាតតានមិនបញ្ញត្រូវទេ ម្ចាលកិត្តុទាំងឡាយ កិត្តុទាំងឡាយនោះ រួចរាល់
បាប្រតិបត្តិ ដើម្បីមិនជាកុណាគល់ដន្តប្រើន ដើម្បីមិនជាសុខគល់ដន្តប្រើន
ដើម្បីខ្លួចប្រយោជន៍គល់ដន្តប្រើន ដើម្បីមិនជាកុណា ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ
គល់ទេតានិធមនុស្សទាំងឡាយ ម្ចាលកិត្តុទាំងឡាយ កិត្តុទាំងនោះ
រមេដីបាននូវបាបប្រើន មិនតែបុណ្យ៖ កិត្តុទាំងនោះ រួចរាល់បាន
ព្រះសុខមនេះ ឡើងនានាទោ ។

[១៣៣] ម្ចាលកិត្តុទាំងឡាយ កិត្តុទាំងឡាយណា សម្រេចនូវ
សភាពមិនមែនជាគម្រោះ បារាសភាពមិនមែនជាគម្រោះ ម្ចាលកិត្តុទាំងឡាយ
កិត្តុទាំងនោះ រួចរាល់បាប្រតិបត្តិដើម្បីជាកុណាគល់ដន្តប្រើន ដើម្បីសេចក្តី
សុខគល់ដន្តប្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍គល់ដន្តប្រើន ដើម្បីជាកុណា ដើម្បី
សេចក្តីសុខគល់ទេតានិធមនុស្សទាំងឡាយ ម្ចាលកិត្តុទាំងឡាយ កិត្តុ
ទាំងនោះ រមេដីបាននូវបុណ្យប្រើន មិនតែបុណ្យ៖ កិត្តុទាំងនោះ
រួចរាល់បាប្រតិបត្តិ ដើម្បីព្រះសុខមនេះ ឡើងនានាទោ ។

[១៣៤] ម្ចាលកិត្តុទាំងឡាយ កិត្តុទាំងឡាយណា សម្រេចជម្រោះ
បារាគម្រោះ ហើយ សម្រេចនូវសភាពមិនមែនវិនិយោបាយ បាមិនមែនជានិយោបាយ ហើយ សម្រេច

ឯកចម្ងាតិបាលិយំ ឯកទសមោ វគ្គា

វិនយំ វិនយោតិ ធនីបេណ្តិ ។ យេ ។ អភាសិតំ អលិតំ
 តថាកតេន អភាសិតំ អលិតំ តថាកតេនាតិ
 ធនីបេណ្តិ ។ យេ ។ ភាសិតំ លបិតំ តថាកតេន
 ភាសិតំ លបិតំ តថាកតេនាតិ ធនីបេណ្តិ ។ យេ ។
 អនាចិន្ទា តថាកតេន អនាចិន្ទា តថាកតេនាតិ
 ធនីបេណ្តិ ។ យេ ។ អចិន្ទា តថាកតេន អចិន្ទា
 តថាកតេនាតិ ធនីបេណ្តិ ។ យេ ។ អប្បញ្ញតំ តថា-
 កតេន អប្បញ្ញតំ តថាកតេនាតិ ធនីបេណ្តិ ។ យេ ។
 បញ្ញតំ តថាកតេន បញ្ញតំ តថាកតេនាតិ ធនីបេណ្តិ
 តេ កិត្យារេ កិត្យា ពហុជនហិតាយ បដិបញ្ញា ពហុ-
 ជនសុខាយ ពហុនោ ជនស្សុ អត្តាយ ហិតាយ
 សុខាយ ដោរមនុស្សណាំ ពហុញ្ញ តេ កិត្យារេ កិត្យា
 បុញ្ញ បសរណ្តិ តេ ចិង់ សង្គម្មំ បបេណ្តិតិ ។

វគ្គា^(១) ឯកទសមោ ។

ចាលីព្យកដម្វួយ ។ ជាដើម គគិតិ ១១

សម្បជនីរីយបាតារីនីយ ។ ហើយ សម្បជនីន្ទរពាក្យដែលព្រះតាតតាតមិន
សម្បជន មិនពេលសោះ បាតារពាក្យដែលព្រះតាតតាតមិនសម្បជន មិន
ពេល ។ ហើយ សម្បជនីន្ទរពាក្យដែលព្រះតាតតាតបានសម្បជន បានពេល
ហើយ បាតារពាក្យដែលព្រះតាតតាត បានសម្បជន បានពេល ។ ហើយ សម្បជនីន្ទរវត្ថុ ដែលព្រះតាតតាតមិនសន្សំសោះ បាតារត្ថុដែលព្រះតាតតាត
មិនបានសន្សំ ។ ហើយ សម្បជនីន្ទរវត្ថុដែលព្រះតាតតាត បានសន្សំហើយ
បាតារត្ថុដែលព្រះតាតតាតបានសន្សំ ។ ហើយ សម្បជនីន្ទរសិក្សាបទ ដែល
ព្រះតាតតាត មិនបញ្ញត្តិសោះ បាតាសិក្សាបទដែលព្រះតាតតាតមិន
បញ្ញត្តិ ។ ហើយ សម្បជនីន្ទរសិក្សាបទ ដែលព្រះតាតតាត បានបញ្ញត្តិហើយបាតា
ជាសិក្សាបទដែលព្រះតាតតាតបានបញ្ញត្តិហើយ ម្នាលកិភិទាចំនុញ្ញាយ កិភិទា
ចំនុញ្ញាយ៖ ឈ្មោះបាប្រតិបត្តិ ដើម្បីជាតុណាងល់ដន្តប្រើន ដើម្បីសេបកិ
សុខដល់ដន្តប្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ដន្តប្រើន ដើម្បីជាតុណាង ដើម្បី
សេបកិសុខដល់ទេតានិធមនុស្សចំនុញ្ញាយ ម្នាលកិភិទាចំនុញ្ញាយ កិភិទា
ចំនុញ្ញាយ៖ រមេងបានន្ទរបុណ្យប្រើន មិនតែបុណ្យ៖ កិភិទាចំនុញ្ញាយ៖
ឈ្មោះបាងើព្រះសុខមនេះឡើបិតនោះ ។

ចប់ គគិតិ ១១ ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយស្ស ឯកនិច្ចតាំ

[១៣៥]	យើហិ	តេ	កិត្យាំ	កិត្យា	អនាបត្រី
អាបត្តិតិ	ធនឈណិ	។	យេ	។	អាបត្តិ
ធនឈណិ	។	យេ	។	លហុកាំ	អាបត្តិ
ធនឈណិ	។	យេ	។	ក្រកា	អាបត្តិតិ
ធនឈណិ	។	យេ	។	ក្រកាំ	អាបត្តិតិ
ធនឈណិ	។	យេ	។	ធម្មលំ	អាបត្តិ
អាបត្តិតិ	ធនឈណិ	។	យេ	។	អធម្មលំ
ធម្មលោ	អាបត្តិតិ	ធនឈណិ	។	យេ	។
អនរសេសា	អាបត្តិតិ	ធនឈណិ	។	យេ	។
អាបត្តិ	សារសេសា	អាបត្តិតិ	ធនឈណិ	។	យេ
សប្បដិកម្មំ		អាបត្តិ	អប្បដិកម្មា		អាបត្តិតិ
ធនឈណិ	។	យេ	អប្បដិកម្មំ	អាបត្តិ	សប្បដិកម្មា
អាបត្តិតិ	ធនឈណិ	តេ	កិត្យាំ	កិត្យា	ពហុជន-
ហិតាយ		បជិបញ្ញា	ពហុជនសុខាយ		ពហុជន
ដនស្ស	អនត្តាយ	អហិតាយ	ធម្មាយ		ផេ-
មនុស្សរំ	ពហុញ្ញ	តេ	កិត្យាំ	កិត្យា	អបុញ្ញ
បសវណិ	តេ	ចិមំ	សទ្ទម្មំ	អន្តរជាបេណិតិ	។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

[១៣៥] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងឡាយណា សម្រេចនូវអនាបត្តិ បាត់ជាមាបត្តិ ។ ហើយ សម្រេចនូវអនាបត្តិបាត់ជាមាបត្តិ ។ ហើយ សម្រេចនូវអនាបត្តិ បាត់គោរកាបត្តិ បាត់គុរកាបត្តិ ។ ហើយ សម្រេចនូវគុរកាបត្តិ បាត់លប់កាបត្តិ ។ ហើយ សម្រេចនូវទួផ្សែលបាបត្តិ បាត់អទួផ្សែលបាបត្តិ ។ ហើយ សម្រេចនូវសារសេសាបត្តិ បាត់អនរសេសាបត្តិ ។ ហើយ សម្រេចនូវសម្រេចនរសេសាបត្តិ បាត់សារសេសាបត្តិ ។ ហើយ សម្រេចនូវសប្បដិកម្មាបត្តិ បាត់អប្បដិកម្មាបត្តិ ។ ហើយ សម្រេចនូវអប្បដិកម្មាបត្តិ បាត់សប្បដិកម្មាបត្តិវិញ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងនេះ ឈ្មោះបាប្រតិបត្តិដើម្បីមិនជាកុណាងដល់ដនប្រើន ដើម្បីមិនជាសុខដល់ដនប្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ដនប្រើន ដើម្បីមិនជាកុណា ដើម្បីសេចក្តី ទុក ដល់ទេវតានិធមនុស្សទាំងឡាយ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងនេះ រមេដបាននូវបាប្រើន មិនត្រូវប៉ុណ្ណោះ កិក្ខុទាំងនេះ ឈ្មោះបាត់ ព្រះសួមនេះទ្វាមនេះ ។

ឯកចម្លាតិបាលិយំ ទ្វាងសមោ វគ្គា

[១៣៦] យេហិ តេ កិត្យាំ កិត្យា អាបត្តិ
 អាបត្តិតិ នីបេណិ តេ កិត្យាំ កិត្យា ពហុជន-
 ហិតាយ បងិបញ្ញា ពហុជនសុខាយ ពហុធោ
 ដនស្ស អត្តាយ ហិតាយ សុខាយ នេរមនុស្សណាំ
 ពហុញ្ញ តេ កិត្យាំ កិត្យា បុញ្ញ បសរណិ តេ
 ចិមំ សន្ទូមំ បបេណិតិ ។

[១៣៧] យេហិ តេ កិត្យាំ កិត្យា អាបត្តិ
 អាបត្តិតិ នីបេណិ តេ កិត្យាំ កិត្យា ពហុជន-
 ហិតាយ បងិបញ្ញា ពហុជនសុខាយ ពហុធោ
 ដនស្ស អត្តាយ ហិតាយ សុខាយ នេរមនុស្សណាំ
 ពហុញ្ញ តេ កិត្យាំ កិត្យា បុញ្ញ បសរណិ តេ
 ចិមំ សន្ទូមំ បបេណិតិ ។

[១៣៨] យេហិ តេ កិត្យាំ កិត្យា លហុកា
 អាបត្តិ លហុកា អាបត្តិតិ នីបេណិ ។ យេ ។ ករុកា
 អាបត្តិ ករុកា អាបត្តិតិ នីបេណិ ។ យេ ។ ធម្មលំ
 អាបត្តិ ធម្មលោ អាបត្តិតិ នីបេណិ ។ យេ ។

ចាលីពួកដម្លេយ ។ ជាជីម គគិតិ ១៤

[១៣៦] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ពួកកិភុណា សម្បជន្ទរអនាបត្តិ
បាគអនាបត្តិ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុទាំងនោះ ឈ្មោះបាប្រតិបត្តិដើម្បីជាកុណាងល់ដន្តប្រើប្រាស់ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ដន្តប្រើប្រាស់ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ដន្តប្រើប្រាស់ ដើម្បីជាកុណា ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ទេវតានិធមនុស្ស
ទាំងឡាយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុទាំងនោះ រួមជានន្ទរបុណ្យប្រើប្រាស់
មិនតែបូំណោះ កិភុទាំងនោះ ឈ្មោះបាគ្វិត្រោះសទ្ធមនេះទ្វាបិតនៅ ។

[១៣៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុទាំងឡាយណា សម្បជន្ទរអនាបត្តិ
បាគអនាបត្តិ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុទាំងនោះ ឈ្មោះបាប្រតិបត្តិ ដើម្បី
ជាកុណាងល់ដន្តប្រើប្រាស់ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ដន្តប្រើប្រាស់ ដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់ដន្តប្រើប្រាស់ ដើម្បីជាកុណា ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ទេវតានិធមនុស្ស
ទាំងឡាយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុទាំងនោះ រួមជានន្ទរបុណ្យប្រើប្រាស់
មិនតែបូំណោះ កិភុទាំងនោះ ឈ្មោះបាគ្វិត្រោះសទ្ធមនេះទ្វាបិតនៅ ។

[១៣៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុទាំងឡាយណា សម្បជន្ទរកុកាបត្តិ បាគ
នូវលក្ខកាបត្តិ បាគលក្ខកាបត្តិ ។ បេ ។ សម្បជន្ទរគគុកាបត្តិ បាគ
គគុកាបត្តិ ។ បេ ។ សម្បជន្ទរទុដ្ឋុល្យាបត្តិ បាគទុដ្ឋុល្យាបត្តិ ។ បេ ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឯកនិចាតោ

អណុផ្លូលំ អាបត្តិ អណុផ្លូល្អ អាបត្តិតិ ធមីបេណិ ។ យេ ។
 សារសេសំ អាបត្តិ សារសេសា អាបត្តិតិ
 ធមីបេណិ ។ យេ ។ អនរសេសំ អាបត្តិ អនរសេសា
 អាបត្តិតិ ធមីបេណិ ។ យេ ។ សប្បដិកម្មំ អាបត្តិ សប្បដិ-
 កម្មា អាបត្តិតិ ធមីបេណិ ។ យេ ។ អប្បដិកម្មំ
 អាបត្តិ អប្បដិកម្មា អាបត្តិតិ ធមីបេណិ តែ កិត្យាបេ កិត្យា
 ពហុជនហិតាយ បជិបញ្ញា ពហុជនសុខាយ ពហុធោ
 ជនស្ស អត្តាយ ហិតាយ សុខាយ នៅមណុស្សណា
 ពហុញ្ញ តែ កិត្យាបេ កិត្យា បុញ្ញ បសរណិ តែ
 ចិម សទ្ទម្មំ បបេណិតិ ។

វគ្គ^(៩) ទ្វាត់សមោ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ ឯកនិចាត

សម្រួលូរអទុដ្ឋលាបត្តិ បាទាមអទុដ្ឋលាបត្តិ ។ ហើយ សម្រួលូរសារសេសាបត្តិ បាទាមសារសេសាបត្តិ ។ ហើយ សម្រួលូរសេសាបត្តិ បាទាមនរសេសាបត្តិ ។ ហើយ សម្រួលូរសប្បដិកម្មាបត្តិ បាទាសប្បដិកម្មាបត្តិ ។ ហើយ សម្រួលូរអប្បដិកម្មាបត្តិ បាទាមប្បដិកម្មាបត្តិ ម្មាលកិត្តិទាំងឡាយ កិត្តិទាំងនោះ ឈ្មោះបាប្រតិបត្តិ ដើម្បីជាកុណាគល់ដន្តប្រើប្រាស់ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ដន្តប្រើប្រាស់ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ដន្តប្រើប្រាស់ ដើម្បីជាកុណា ដើម្បីសេចក្តីសុខ សុខដល់ទេវតានិធមនុស្សទាំងឡាយ ម្មាលកិត្តិទាំងឡាយ កិត្តិទាំងនោះ រម៉ែនបាននូវបុណ្យប្រើប្រាស់ មិនតែប៉ុណ្ណោះ កិត្តិទាំងនោះ ឈ្មោះបាប្រើប្រាស់សុខម្មោះទេបិតនៅ ។

ចប់ គ្រឿន ១២ ។

ឯកបុគ្គលបាលិ

[១៣៩] ធនកបុគ្គលេហា ភីត្វាប់ លោកេ ឧប្បជ្ជ-
មានោ ឧប្បជ្ជតិ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ
លោកាណុកម្មាយ អត្តាយ ហិតាយ សុខាយ នេរ-
មនុស្សនំ កតមោ ធនកបុគ្គលេហា តថាកតោ អរយំ
សម្បាសម្បុទ្ទា អយំ ឡា ភីត្វាប់ ធនកបុគ្គលេហា
លោកេ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ពហុជនហិតាយ
ពហុជនសុខាយ លោកាណុកម្មាយ អត្តាយ ហិតាយ
សុខាយ នេរមនុស្សនំ ។

[១៤០] ធនកបុគ្គលស្ស ភីត្វាប់ ចាតុការេ ឌុល្វោេ
លោកស្តី កតមស្ស ធនកបុគ្គលស្ស តថាកតស្ស
អរយាតោ សម្បាសម្បុទ្ទស្ស តមស្ស ឡា ភីត្វាប់
ធនកបុគ្គលស្ស ចាតុការេ ឌុល្វោេ លោកស្តីនូ ។

[១៤១] ធនកបុគ្គលេហា ភីត្វាប់ លោកេ ឧប្បជ្ជមានោ
ឧប្បជ្ជតិ អធូវិយមនុស្ស កតមោ ធនកបុគ្គលេហា

នកបុគ្គលបាលិ

[១៣៩] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុគ្គលជក កាលកៅើតឡើងកូដ
លោក ក៏រម៉ឺនកៅើតឡើង ដើម្បីជាតុណាជល់ដនប្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខ
ដល់ដនប្រើន ដើម្បីអនុញ្ញារេះជល់សត្វលោក ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បី
ជាតុណាជ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ទេតានិធមនុស្សទាំងឡាយ បុគ្គល
ជក តើគីនរណា គីព្រះតាតតអរហានសម្ងាត់មួន ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ
បុគ្គលជកនេះជន កាលកៅើតឡើងកូដលោក ក៏រម៉ឺនកៅើតឡើង ដើម្បី
ជាតុណាជល់ដនប្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ដនប្រើន ដើម្បីអនុញ្ញារេះ
ជល់សត្វលោក ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីជាតុណាជ ដើម្បីសេចក្តីសុខ
ដល់ទេតានិធមនុស្សទាំងឡាយ ។

[១៤០] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ការកៅើតប្រាកដនៃបុគ្គលជក
បានដោយកម្មកូដលោក ការកៅើតប្រាកដនៃបុគ្គលជក តើគីនរណា គីព្រះតាតតអរហានសម្ងាត់មួន ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ការកៅើតប្រាកដ
នៃបុគ្គលជកនេះជន រកបានដោយកម្មកូដលោក ។

[១៤១] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុគ្គលជក កាលកៅើតឡើងកូដ
លោក ក៏រម៉ឺនកៅើតឡើងជាមនុស្សអស្សារ បុគ្គលជក តើគីនរណា

សុត្ថនិបិជ្ជក់ អង្គភាពនិកាយស្ស ឯកនិពាណា

តថាកតោ អរបា សម្បាសម្បុទ្ទា អយំ ខោ កិច្ចាំ
ធនបុគ្គលោ លោកេ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ
អច្ចិយមណុស្សតិ ។

[១២២] ធនបុគ្គលស្ស កិច្ចាំ កាលកិរិយា
ពហុនោ ជនស្ស អណុតប្រា យោតិ គតមស្ស ធន-
បុគ្គលស្ស តថាកតស្ស អរហតោ សម្បាសម្បុទ្ទស្ស
តមស្ស ខោ កិច្ចាំ ធនបុគ្គលស្ស កាលកិរិយា
ពហុនោ ជនស្ស អណុតប្រា យោតិតិ ។

[១២៣] ធនបុគ្គលោ កិច្ចាំ លោកេ ឧប្បជ្ជ-
មានោ ឧប្បជ្ជតិ អណុតិយោ អសហាយោ អប្បជិមោ
អប្បជិសមោ អប្បជិកាតោ អប្បជិបុគ្គលោ អសមោ
អសមសមោ ិបធានំ អត្វោ គតមោ ធនបុគ្គលោ
តថាកតោ អរបា សម្បាសម្បុទ្ទា អយំ ខោ កិច្ចាំ
ធនបុគ្គលោ លោកេ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ
អណុតិយោ អសហាយោ អប្បជិមោ អប្បជិសមោ
អប្បជិកាតោ អប្បជិបុគ្គលោ អសមោ អសមសមោ
ិបធានំ អត្វោតិ ។

សុត្ថនបិដក អង្គត្តនិកាយ ឯកនិច្ច

គីព្រះពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់មនុស្សទាំងអស់ មានកិត្តិថា បុគ្គលិកនេះ ជន កាលកែវតម្លៃក្នុងលោក កំរើមេដកែវតម្លៃជាមនុស្សអស្សារ្យ ។

[១៤២] មានកិត្តិថា បុគ្គលិកនេះ កាលកិរិយានៃបុគ្គលិកជាទីសោកស្រាយនៃជនប្រើន កាលកិរិយានៃបុគ្គលិក តើគីព្រះណារ គីព្រះពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់មនុស្សទាំងអស់ មានកិត្តិថា បុគ្គលិកនេះ កាលកិរិយានៃបុគ្គលិកនេះ ជនជាទីសោកស្រាយនៃជនប្រើន ។

[១៤៣] មានកិត្តិថា បុគ្គលិកនេះ កាលកែវតម្លៃក្នុងលោក កំរើមេដកែវតម្លៃតម្លៃ ២ មិនមានសំឡាល់ មិនមានបុគ្គលមានអត្ថភាពដូច មិនមានបុគ្គលមានអត្ថភាពស្រី ជាមួកបែងការជម៉ែតម្លៃបុគ្គលបាប់កំហុសបាន មិនមានបុគ្គលប្រៀបធ័របាន មិនមានបុគ្គលស្រី ស្រីតើនឹងបុគ្គលដែលតតគេស្រី ប្រសើរបំផុតជានៅក្នុងសត្វ មានដើរ បុគ្គលិក តើគីព្រះណារ គីព្រះពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់មនុស្សទាំងអស់ មានកិត្តិថា បុគ្គលិកនេះ កាលកែវតម្លៃក្នុងលោក កំរើមេដកែវតម្លៃតម្លៃ ២ មិនមានសំឡាល់ មិនមានបុគ្គលមានអត្ថភាពដូច មិនមានបុគ្គលមានអត្ថភាពស្រី ជាមួកបែងការជម៉ែតម្លៃបុគ្គលបាប់កំហុសបាន មិនមានបុគ្គលប្រៀបធ័របាន មិនមានបុគ្គលស្រី ស្រីតើនឹងបុគ្គលដែលតតគេស្រី ប្រសើរបំផុតជានៅក្នុងសត្វ មានដើរ បុគ្គលិក តើគីព្រះណារ គីព្រះពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់មនុស្សទាំងអស់ មានកិត្តិថា បុគ្គលិកនេះ កាលកែវតម្លៃក្នុងលោក កំរើមេដកែវតម្លៃតម្លៃ ២ មិនមានសំឡាល់ មិនមានបុគ្គលមានអត្ថភាពដូច មិនមានបុគ្គលបាប់កំហុសបាន មិនមានបុគ្គលប្រៀបធ័របាន មិនមានបុគ្គលស្រី ស្រីតើនឹងបុគ្គលដែលតតគេស្រី ប្រសើរបំផុតជានៅក្នុងសត្វ មានដើរ បុគ្គលិក តើគីព្រះណារ គីព្រះពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់មនុស្សទាំងអស់ ។

ឯកបុត្រលទាសិយំ បុត្រលរគ្រោ

[១២៤] ឯកបុត្រលស្ស ភីគ្មោះ ចាតុការេ មហាគោ
 ចក្បុស្ស ចាតុការេ យោតិ មហាគោ អាលោកស្ស
 ចាតុការេ យោតិ មហាគោ ឌីកាសស្ស ចាតុការេ
 យោតិ នៅ អណ្ឌតិរិយានំ ចាតុការេ យោតិ ចតុនៅ បដិ-
 សម្បិជានំ សង្ឃិគិរិយា យោតិ អនេកធាតុប្បជិរោះ
 យោតិ នាយកមាតុប្បជិរោះ យោតិ វិធ្លារិមុតិផល-
 សង្ឃិគិរិយា យោតិ សោតាបតិផលសង្ឃិគិរិយា យោតិ
 សកណាកាមិផលសង្ឃិគិរិយា យោតិ អនាកាមិផល-
 សង្ឃិគិរិយា យោតិ អរហត្ថផលសង្ឃិគិរិយា យោតិ
 គតមស្ស ឯកបុត្រលស្ស តថាគតស្ស អរហាគោ
 សម្បាសម្បូន្ទុស្ស តមស្ស ខោ ភីគ្មោះ ឯកបុត្រលស្ស
 ចាតុការេ មហាគោ ចក្បុស្ស ចាតុការេ យោតិ
 មហាគោ អាលោកស្ស ចាតុការេ យោតិ មហាគោ
 ឌីកាសស្ស ចាតុការេ យោតិ នៅ អណ្ឌតិរិយានំ
 ចាតុការេ យោតិ ចតុនៅ បដិសម្បិជានំ សង្ឃិគិរិយា
 យោតិ អនេកធាតុប្បជិរោះ យោតិ នាយកមាតុ-
 ប្បជិរោះ យោតិ វិធ្លារិមុតិផលសង្ឃិគិរិយា យោតិ

ឯកបុគ្គលាលិ បុគ្គលគ្នា

[១២៤] ម្នាលកិភីទាំងឡាយ ការកែត្រាកដនៃបុគ្គលធតក ជាការ
កែត្រាកដនៃចក្ខុដ៏ប្រសើរ ជាការកែត្រាកដនៃពន្លឹដ៏ប្រសើរ ជាការ
កែត្រាកដនៃស្ថិដ៏ប្រសើរ ជាការកែត្រាកដនៃអនុត្តិរួយ៖ ៦ ប្រការ ជា
កិរិយាជើញជាក់ច្បាស់នូវបដិសមិទា ២ ប្រការ ជាកិរិយាគ្រាស់ដីនូវជាតុ
ប្រើនប្រការ ជាកិរិយាគ្រាស់ដីនូវជាតុធ្លើសៅ ជាកិរិយាជើញជាក់ច្បាស់
នូវវិធានិនិមុត្តិនិនិដល ជាកិរិយាជើញជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិដល ជា
កិរិយាជើញជាក់ច្បាស់នូវសកទាតំមិដល ជាកិរិយាជើញជាក់ច្បាស់នូវ
អនាតាមិដល ជាកិរិយាជើញជាក់ច្បាស់នូវអរហត្ថិដល ការកែត្រាកដ
នៃបុគ្គលធតក តើគីនរណា គីព្រះព្រះគម្ពន់សម្រាលមុខ ម្នាលកិភី
ទាំងឡាយ ការកែត្រាកដនៃបុគ្គលធតកនេះជន ជាការកែត្រាកដនៃចក្ខុ
ដ៏ប្រសើរ ជាការកែត្រាកដនៃពន្លឹដ៏ប្រសើរ ជាការកែត្រាកដនៃស្ថិដ៏
ប្រសើរ ជាការកែត្រាកដនៃអនុត្តិរួយ៖ ៦ ប្រការ ជាកិរិយាជើញជាក់ច្បាស់
នូវបដិសមិទា ២ ប្រការ ជាកិរិយាគ្រាស់ដីនូវជាតុប្រើប្រាស់ ជាកិរិយាគ្រាស់
ដីនូវជាតុធ្លើសៅ ជាកិរិយាជើញជាក់ច្បាស់នូវវិធានិនិមុត្តិនិនិដល

សុត្ថនូបិដកេ អង្គតានិភាសយស្ស ឯកនិច្ចតាំ

សោតាបត្តិជលសប្បិកិរិយា យោតិ សកណាកមិជល-
 សប្បិកិរិយា យោតិ អនាកមិជលសប្បិកិរិយា យោតិ
 អរហត្ថជលសប្បិកិរិយា យោតិតិ ។

[១៤៥] នាប់ កិត្យាំ អព្វ៉ា ធមក្រុលម្បី សម្ប-
 បស្បុមិ យោ ធន់ តថាកតែន អណ្តត់ា ធម្បុចត្តំ
 បរតិតា សម្បុទេរ អណ្តួប្បរតេតិ យចយិច កិត្យាំ
 សារិបុត្រា សារិបុត្រា កិត្យាំ តថាកតែន អណ្តត់ា
 ធម្បុចត្តំ បរតិតា សម្បុទេរ អណ្តួប្បរតេតិតិ ។
 បុគ្គលរគ្រោ^(១) ។

១ និ. ឯកបុគ្គលរគ្រោ តែរសមោ ។

សុភន្ធបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

ជាកិរិយាជើញជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល ជាកិរិយាជើញជាក់ច្បាស់
នូវសកទាតាមិផល ជាកិរិយាជើញជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផល ជាកិរិយា
ជើញជាក់ច្បាស់នូវអរហត្ថិផល ។

[១៤៥] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ តបាតតវំពីនរកមិនយើព្យូបុគ្គលដៃទេ
សូមវិតបុគ្គលម្នាក់ អ្នកព្យារំដឹងដម្គបក្រុងប្រសើរ ដែលតបាតតឡប្រព្រឹត្ត
ទោះហើយ ឡប្រព្រឹត្តទោះតាមដោយត្រីមត្រី ដូចជាសរីបុត្រនេះសេះ
ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ មានវត្ថុសរីបុត្រ ទីបព្យារំដឹងដម្គបក្រុងប្រសើរ
ដែលតបាតតឡប្រព្រឹត្តទោះហើយ ឡប្រព្រឹត្តទោះតាមដោយត្រីមត្រីបាន ។

ចប់ បុគ្គលគួត ។

ធនទកត្តិបាលិ

[១៤៦] ធនទកត្តិ កិច្ចឈ មម សារការណ៍ កិច្ចឈ
រត្សញ្ញន៍ យធិំ អញ្ញកោល្បាច្រោ ។ មហាបញ្ញន៍
យធិំ សារឃុំត្រា ។ តួនិមញ្ញន៍ យធិំ មហាមេត្ត-
ល្បាង ។ ឯុទកាងណ៍^(១) យធិំ មហាកស្សូច ។
ឯុទកាងណ៍ យធិំ អនុរោគ ។ ឧច្ចាណុលិកាងំ
យធិំ កន្លឹយោ កាង្លឹកោយបុត្រា ។ មញ្ញស្ស-
រណ៍ យធិំ លកុណ្ឌកកកន្លឹយោ ។ សីហាងិកាងំ
យធិំ បិល្យកាលការទ្ងាងោ ។ ឯម្ពកចិកាងំ យធិំ
បុល្យកាងំ មញ្ញនីបុត្រា ។ សដ្ឋិត្រូន កាសិតស្ស
វត្ថាបន អត្ត វិកជញ្ញន៍ យធិំ មហាកទ្ងាងោតិ ។

វគ្គ បប់មោ ។

[១៤៧] ធនទកត្តិ កិច្ចឈ មម សារកាងំ កិច្ចឈ
មនោមយំ កាយំ អភិនិម្ពិនញ្ញន៍^(២) យធិំ ឯុល្យ-
បញ្ញកោ ។ មេត្តវិរដ្ឋកុសលាងំ យធិំ ឯុល្យបញ្ញកោ ។
បញ្ញវិរដ្ឋកុសលាងំ^(៣) យធិំ មហាបញ្ញកោ ។

១ ឯុត្តិភាពនិពិបិ ទិស្សិតិ ។ ម. ឯុត្តិធម៌ ។ ២ ម. អភិនិម្ពិកាងំ ។ ៣ និ. ម. សញ្ញ-
វិដ្ឋកុសលាងំ ។

ធនទគ្គបាបិ

[១៤៦] ម្នាលកិតុទាំងឡាយ បណ្តាញកកិតុអ្នកដីសរីត្រី ដែល
ជាសារករបស់តាត់បាត់ ស្របនឹងអញ្ជាកេណ្ឌកេណ្ឌ:ប្រសើរជាន់គេ ។
បណ្តាញកកិតុអ្នកមានប្រាង្វាប្រើនស្របនឹងសរីបុត្រ ។ ពួកកិតុអ្នក
មានបុត្រិស្របនឹងមហាមោត្តល្អាន ។ ពួកកិតុអ្នកពោលពាក្យកម្ពាត់បង់
កិល់ស្របនឹងមហាកស្សប៊ែ ។ ពួកកិតុអ្នកមានទិញចក្ខុស្របនឹង
អនុវត្ត ។ ពួកកិតុអ្នកមានត្រូវលខ្ពស់ ស្របនឹងកត្តិយកាទ្វិគោរយ-
បុត្រ ។ ពួកកិតុអ្នកមានសំឡែងពីពេះស្របនឹងលកុណ្ឌកកត្តិយៈ ។
ពួកកិតុអ្នកបន្ទីសិបនានស្របនឹងបិណ្ឌាលការទ្វាច់ ។ ពួកកិតុជាគម្ព-
កបិក ស្របនឹងបុណ្ឌមន្ត្រានីបុត្រ ។ ពួកកិតុអ្នកបិកសេចក្តីជម័យដែល
តាត់បាត់សម្រេចដោយសង្ឃបញ្ចីតិត្តាបាន ស្របនឹងមហាកច្ចាន់ ។

ចំប់ វត្ថុទី ១ ។

[១៤៧] ម្នាលកិតុទាំងឡាយ បណ្តាញកកិតុអ្នកនិមិត្តកាយ
សម្របតាមបិត្តបាន ដែលជាសារករបស់តាត់បាត់ ស្របនឹងបុល្យបន្ទក់
ប្រសើរជាន់គេ ។ ពួកកិតុអ្នកឈ្មាសកុំដូរការបើកបិត្ត ស្របនឹងបុល្យ-
បន្ទក់: ។ ពួកកិតុអ្នកឈ្មាសកុំដូរការបើកប្រាង្វា ស្របនឹងមហាបន្ទក់: ។

សុភន្ធបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឯកនិច្ចតោតោ

អរណារិបាន់ យទិនំ សុភតិ ។ ធម្មិលោយវានំ
យទិនំ សុភតិ ។ អារញ្ញកានំ យទិនំ ហេតោ ឧជ្ជ-
និយោ ។ ឈាយីនំ យទិនំ គត្តាយេតោ ។ អារូ-
រិយានំ យទិនំ សោលោ គោលិវិសោ ។ គលរោ-
រក្លូរលកានំ យទិនំ សោលោ គុដិគលោ ។ លាកីនំ
យទិនំ សីរីសី ។ សទ្ទាចិមុត្តានំ យទិនំ វត្ថុលីតិ ។
វត្ថុ ទុតិយោ ។

[១៤៨] ធម្មិតិតិ កិត្តិថ មម សារកានំ កិត្តិនំ
សិត្តាកាមានំ យទិនំ របុលោ ។ សទ្ទាយពួជិតានំ
យទិនំ រដ្ឋិចាលោ ។ បបមំ សលកាំ គល្បាល្ងានំ
យទិនំ គុល្បាលាលោ ។ បដិកាលារដ្ឋានំ យទិនំ
វត្ថិសោ ។ សមត្ថប្បសាធិកានំ យទិនំ ឧបសោលោ
វត្ថិបុត្រោ ។ សេនាសនប្បញ្ញបកានំ យទិនំ ធម្ម-
មលុបុត្រោ ។ នេតានំ ចិយមនាចានំ យទិនំ ចិសិន្ទ-
រដ្ឋោ ។ ិប្បកិញ្ញានំ យទិនំ ពាយិយោ ។ ធនុ-
ចិរិយោ ។ ចិត្តិគិតិកានំ យទិនំ គុមារគស្សិចោ ។
បដិសម្បិប្បត្តានំ យទិនំ មហាកោដ្ឋិតោតិ ។
វត្ថុ តិតិយោ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ ឯកនិច្ច

ពួកភិកធម្មកនោះដោយតតិលេស ស្របនីជសុក្តិ ។ ពួកភិកធម្មកគ្មានដល់
ទីណាទាន ស្របនីជសុក្តិ ។ ពួកភិកធម្មកនោះកើន្លែ ស្របនីជវេត-
ឃិរនិយៈ ។ ពួកភិកធម្មកបានលាន ស្របនីជក្នុងរេត់ ។ ពួកភិកធម្មក
មានព្រាយមានបរិបុណ្ឌៗ ស្របនីជសោណកោលិវិសៈ ។ ពួកភិកធម្មក
ពោលពាក្យពីរោះ ស្របនីជសោណកុដិកណ្តាំ ។ ពួកភិកធម្មកមានលកក
ស្របនីជសិរីលី ។ ពួកភិកធម្មកមានសម្បាសិប់ ស្របនីជវកលិ ។
ចប់ វគ្គទី ២ ។

[១៤៨] ម្នាលភិកធម្មទាំងឡាយ បណ្តាបួកភិកធម្មកស្រឡាត្រៅសិក្សា
ដែលជាសារ៉ែរបស់តាតត ស្របនីជកហូលប្រសិរជាន់គេ ។ ពួក
ភិកធម្មកបួសដោយសម្បាត ស្របនីជវដ្ឋាល ។ ពួកភិកធម្មកបាប់ស្ថាកដំ-
បួនបង្កើស់ ស្របនីជកណ្តាន ។ ពួកភិកធម្មកមានបជិកាណ ស្រប
នីជវតិសៈ ។ ពួកភិកធម្មកមានសេចក្តីផ្សេង់ប្រាក្រៅប្រាក្រៅ ស្របនីជខប-
សនវគ្គនបត ។ ពួកភិកធម្មកក្រាលសេនាសន៍ ស្របនីជទ្វមលូបុត ។
ពួកភិកធម្មជាថីស្រឡាត្រៅ ជាថីតាប់ចិត្តរបស់ទេតាទាំងឡាយ ស្របនីជ
បិលិន្ទវធ្វើ ។ ពួកភិកធម្មកត្រាស់ដឹងរហ័ស ស្របនីជពាបិយទារីវិយៈ ។
ពួកភិកធម្មកបែះសម្បិតិ ស្របនីជកុមារកស្សបៈ ។ ពួកភិកធម្មកបាន
បជិសមិទា ស្របនីជមហាកោដ្ឋិត់ ។

ចប់ វគ្គទី ៣ ។

ធនទត្តុបាលិយ័េ ចក្ខលា វគ្គា

[១៤៩] ធនទត្តុ កិច្ចីរ មម សារការណ៍ កិច្ចីនាំ
ពហុស្សុតាន៍ យធិន៍ អាងឆ្លា ។ សតិមន្តាន៍ យធិន៍
អាងឆ្លា ។ តតិមន្តាន៍ យធិន៍ អាងឆ្លា ។ ធិតិមន្តាន៍
យធិន៍ អាងឆ្លា ។ ឧបដ្ឋាការណ៍ យធិន៍ អាងឆ្លា ។
មហាយិសាន៍ យធិន៍ ឧបើលកាស្សូម៉ា ។ គុលប្ប-
សាធការណ៍ យធិន៍ គាត្រុជាយិ ។ អប្បរាទាន៍
យធិន៍ ពត្វុលោ^(១) ។ បុព្វនិភ័ស៊ា អណុស្សរន្តាន៍
យធិន៍ សោភិតោ ។ វិនយនកណ៍ យធិន៍ ឧចាលិ ។
កិច្ចីនាកេវការណកាន៍ យធិន៍ នន្ទុកោ ។ ត្រួតឲយសុ
កុន្តទ្វាកាន៍ យធិន៍ នឆ្លា ។ កិច្ចីខិវការណកាន៍ យធិន៍
មហាករប្បិញ ។ តេដ្ឋាជាតុកុសលាន៍ យធិន៍
សាកតោ ។ បដិភាពេរាយកាន៍ យធិន៍ ករោ ។
លូចចិរនកណ៍ យធិន៍ មោយកជាតិ ។

វគ្គា ចក្ខលា ។

[១៥០] ធនទត្តុ កិច្ចីរ មម សារិការណ៍
កិច្ចីនាំ រត្តុ យធិន៍ មហាយកជាបតិ កោតមិ ។

១ ម. អប្បរាទិកាន៍ យទិទំ ពកលោ ។

ធម៌ទេត្តិបាលិ វគ្គី ៥

[១៤៩] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាញកកិភុអ្នកបេះដីជនប្រើន
ដែលជាសាក់របស់តាត់តាត់ ស្របនឹងអាណន្ទប្រសើរជាន់គេ ។ ពួកកិភុ
អ្នកមានស្ថារតីស្របនឹងអាណន្ទ ។ ពួកកិភុអ្នកមានតាតិ ស្របនឹង
អាណន្ទ ។ ពួកកិភុអ្នកមានប្រាប្រា ស្របនឹងអាណន្ទ ។ ពួកកិភុជាទុបង្ហាក
ក៏ស្របនឹងអាណន្ទដែរ ។ ពួកកិភុអ្នកមានបរិស៊ុទ្ធប្រើន ស្របនឹងខ្ពស់លេ-
កស្សប់ ។ ពួកកិភុអ្នកញ្ចាំងត្រូវលួយដ្ឋាន់ប្រាប្រា ស្របនឹងការឡាយ ។
ពួកកិភុអ្នកត្រានអាពាច ស្របនឹងពកុល៖ ។ ពួកកិភុអ្នករពួកយើល្ងោ
បុព្យនិរស ស្របនឹងសេភិត់ ។ ពួកកិភុអ្នកទ្រព្រជ័យិនីយ ស្រប
នឹងខ្មាលិ ។ ពួកកិភុអ្នកឡើងទិន្នន័យ ស្របនឹងនន្ទក៖ ។ ពួកកិភុ
អ្នករក្សាទាកុងត្រូយចាំងឡាយ ស្របនឹងនន្ទេះ ។ ពួកកិភុអ្នកឡើងទិន្ន
ន័យ ស្របនឹងមហាកប្បិន ។ ពួកកិភុអ្នកល្អាសកុងតែដោជាតិ ស្រប
នឹងសាគត់ ។ ពួកកិភុអ្នកល្អាសកុងបដិភាព ស្របនឹងរាជ៖ ។
ពួកកិភុអ្នកទ្រព្រជ័យិនីរសរបុណ្យ ស្របនឹងមោយរាជ ។

ចំ វគ្គ ី ៥ ។

[១៥០] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាញកកិភុនឹងអ្នកដីជនក្រី ដែល
ជាសារិករបស់តាត់តាត់ ស្របនឹងមហាបជាបតីគោតមីប្រសើរជាន់គេ ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនឹកាយសូ ឯកនិច្ចាគោ

មហាបញ្ញានំ យធិនំ ទេមា ។ តន្ទិមន្ទីនំ^(១) យធិនំ
ឧប្បលវណ្ណា ។ វិនយដរានំ យធិនំ បជាថារ ។
ធម្ពគមិកានំ យធិនំ ធម្ពិន្ទា ។ ឈាយិនំ^(២)
យធិនំ ន្ទា ។ អារុទីរិយានំ យធិនំ សោុណា ។
ិព្យុចក្បុកានំ យធិនំ សកុលា^(៣) ។ ិប្បា-
ភិត្តានំ យធិនំ ក្នា ក្នុល្វាលកេសា ។ បុព្យ-
និភសំ អនុស្សរន្ទីនំ យធិនំ ក្នា កាបិលន៍ ។
មហាកិញ្ញាបន្ទានំ យធិនំ ក្នា កាប្បាល ។
លួចចិរដរានំ យធិនំ កិសាកេតមី ។ សន្ទាផិ-
មុន្តានំ យធិនំ សិកាលមាតិ ។

វគ្គ បញ្ជាមោ ។

[១៨១]	ធហនកំ	ភិត្តាប	មម	សារកានំ	
ឧចាសកានំ	បបមំ	សរុណា	កច្ចន្ទានំ	យធិនំ	
តបុស្សរស្តីកា	រជិជ្រា	។	ធយកានំ	យធិនំ	
សុទន្ទា	តហាបតិ	អនាងបិន្ទើកោ	។	ធម្ពគមិ-	
កានំ	យធិនំ	ចិត្តា	តហាបតិ	មច្ចិកសណ្តើកោ	។

សុត្តនបិដក អង្គតានិភាយ ឯកនិច្ច

ព្រកភិកីនឹមួយមានប្រាប្រាប្រើប្រាស់ ស្របនឹងនាន់ទេមា ។ ព្រកភិកីនឹមួយមាន
ប្រឡិន ស្របនឹងនាន់ខ្លួនរណារ ។ ព្រកភិកីនឹមួយក្រឡានីវិនីយ ស្របនឹង
នាន់បង្ហាញ ។ ព្រកភិកីនឹមួយជាជម្យកបិក ស្របនឹងនាន់ជម្យទិន្នន័យ ។ ព្រក
ភិកីនឹមួយមានយាន ស្របនឹងនាន់នៅ ។ ព្រកភិកីនឹមួយមានព្រាយាម
បរិបុណ្យ ស្របនឹងនាន់សោរណា ។ ព្រកភិកីនឹមួយមានទិញចក្ខុ ស្រប
នឹងនាន់សកុលា ។ ព្រកភិកីនឹមួយបានត្រាស់ដីជរហ៊ស ស្របនឹងនាន់
កញ្ញាកុណ្យលកេសា ។ ព្រកភិកីនឹមួយករព្រឹកយើព្យូបុព្វនិរស ស្របនឹងនាន់
កញ្ញាកបិលនី ។ ព្រកភិកីនឹមួយបានអភិញ្ញាឃីជិំ ស្របនឹងកញ្ញាកញ្ញានា ។
ព្រកភិកីនឹមួយក្រឡានីវិនីបិរដៃសោហ្មន៍ ស្របនឹងនាន់កិសាគោតមី ។ ព្រក
ភិកីនឹមួយមានសញ្ញាសិប់ ស្របនឹងនាន់សិគាលមាតា ។
ចប់ គ្មែនី ៥ ។

[១៤១] ម្មាលកិកីទាំងឡាយ បណ្តាលព្រកខុបាសកអ្នកដល់
សរណៈជាបច្ច ដែលជាសារៗករបស់តាតិត ស្របនឹងតិបុស្សពាណាព
និងកណ្តិកពាណាពប្រសិរីជាទីគេ ។ ព្រកខុបាសកជាទាយក (អ្នកទួរទាន)
ស្របនឹងសុទ្ធតិតបាបតី គឺអនាបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ។ ព្រកខុបាសកជា
ជម្យកបិក ស្របនឹងបិត្តិតបាបតី ដែលនៅក្នុងស្រុកមន្ទិកសណ្ឌា៖ ។

ឯកទទួលបាលិយំ នង្វោ វគ្គា

ចត្តូហិ	សដ្ឋហរត្តូហិ	បិសំ	សដ្ឋធម្មាល្ងានំ
យធិំ	ហត្ថកោ អាណ្យរកោ	។	បណ្តីតាយកានំ
យធិំ	មហាបាមេ សញ្ញា	។	មបាបាយកានំ
យធិំ	ឧត្តា កហាយតិ សេលិកោ	។	សដ្ឋុ-
បជ្ជាកានំ	យធិំ ឧត្តតោ កហាយតិ	។	អច្ចួប្ប-
សន្ទានំ	យធិំ សុពេ អម្ពុង្រោ	។	ឬតុលប្បសន្ទានំ
យធិំ	ដីរកោ កោមារកច្ងោ	។	វិស្សាសកានំ
យធិំ	នកុលបិតា កហាយតិតិ	។	

វគ្គា នង្វោ ។

[១៤២]	ធម៌ត្រូវ	កិត្តិរ	មម	សារិកានំ
ឧចាសិកានំ	បបមំ	សរុំ	កច្ចនឹំ	យធិំ
សុជាតា	សេនានិដីតា ^(១)	។	ធយិកានំ	យធិំ
វិសាជា	មិការមាតា	។	ពហុស្សុតានំ	យធិំ
ឧផ្តុត្តក	។	មេត្តារិយារិនីនំ	យធិំ សាមារតិ	។
ឲ្យយិនីនំ	យធិំ ឧត្តក នញ្ញមាតា	។	បណ្តីតាយ-	
យិកានំ	យធិំ សុប្បរសា	កោលិយដីតា	។	
កិលាចុបជ្ជាកិនំ	យធិំ សុប្បិយា	ឧចាសិកា	។	

ឯកទទួលិនី ៦

ព្យកខបាសកអ្នកសញ្ញា៖ បរិស៊ុទ្ធរោយសង្គមរវាទូ ២ ប្រការ ស្របនឹង
ហត្ថភាពឡើរក ។ ព្យកខបាសកអ្នកឲ្យការដនមានរសជ័ត្តុម ស្របនឹង
មហាមាមសក៍៖ ។ ព្យកខបាសកអ្នកឲ្យការដនជាទិត្យបំបិតិ ស្របនឹង
ឱគុគបាបតី អ្នកនៅក្នុងក្រុងផែលិ ។ ព្យកខបាសកអ្នកបម្រីសដ្ឋី
ស្របនឹងឱគុគបាបតី ។ ព្យកខបាសកអ្នកដៃ៖ ប្រាមិនកម្រិក ស្របនឹង
សុរអម្ចាស់ ។ ព្យកខបាសកអ្នកញ្ចាំងបុគ្គលឲ្យដៃ៖ ប្រាមិនដីរកកោ-
មារកូច្ចាស់ ។ ព្យកខបាសកអ្នកបេះនិយាយឲ្យអ្នកដើស្ទើស្ទាល ស្របនឹង
នកុលបិតាគបាបតី ។

ចប់ គុណី ៦ ។

[១៥៧] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បណ្តាប្រកខបាសិកអ្នកដល់នូវសរណៈ
ជាបច្ច ដែលជាសារិករបស់តាតិត ស្របនឹងនានសុជាតា សេនា-
និធីតា^(១) ប្រសើរជាន់គេ ។ ព្យកខបាសិកជាទាយិកា (អ្នកឲ្យទាន) ស្រប
នឹងនានវិសាទមិតារមាតា ។ ព្យកខបាសិកអ្នកបេះជីនហិន ស្រប
នឹងនានឱធម្មតា ។ ព្យកខបាសិកអ្នកនៅរោយមេត្តា ស្របនឹងនាន
សាមរតី ។ ព្យកខបាសិកអ្នកមានឈាន ស្របនឹងនានឱត្តកនន្ទមាតា ។
ព្យកខបាសិកអ្នកឲ្យទានធ្វើតិចដី ស្របនឹងនានសុប្បរោសកោលិយធីតា ។
ព្យកខបាសិកអ្នកបម្រីជីន ស្របនឹងនានសុប្បិយាព្យាសិក ។

^(១) អដ្ឋកម្រា ថា សេនិយធីតា ។

សុត្តនិដក អង្គភាពនិកាយស្ស ឯកនិច្ចតា
 អច្ចូប្បស្ថានំ យទិនំ គាតិយានំ ។ វិស្សាសិ-
 គានំ យទិនំ នគុលមាតា គិបាបតានំ ។
 អនុស្សរប្បស្ថានំ យទិនំ គាលី ឧចាសិកា
 គុរួយវិកាតិ^(១) ។
 វគ្គា^(២) សត្វមោ ។

១ ម. ការើង ឧចាសិកា គុលយវិកាតិ ។ ២ និ. ឯកទទេ វគ្គា ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ ឯកនិច្ច

ពួកខ្មោះសិកអ្នកដៃ៖ប្រាមិនកម្រិក ស្របនឹងនានកាតិយានី ។ ពួក
ខ្មោះសិកអ្នកដៃ៖ធ្វើឡើងអ្នកដៃស្ថិតុស្ថាល ស្របនឹងនានកូលមាតា
គបបានី ។ ពួកខ្មោះសិកអ្នកដៃ៖ប្រាមពាក្យដែលពួក ត្រា ស្របនឹង
កាលីខ្មោះសិកកុរយវិកា^(១) ។

ចប់ វគ្គទី ៧ ។

១. កូលយវិកា ។

អង្គានបាលិ

[១៤៣] អង្គានមេតាំ កិច្ចូរ អនវគាសោ យំ
ឯធមិសម្បញ្ញ បុគ្គលោ គុព្យិ សដ្ឋារំ និច្ចតោ ឧប-
កច្ចោយ នេតាំ ហានំ វិធីតិ ។ ហានញ្ជ ទោ ធគតាំ
កិច្ចូរ វិធីតិ យំ បុច្ចួនោ គុព្យិ សដ្ឋារំ និច្ចតោ
ឧបកច្ចោយ ហានមេតាំ វិធីតិតិ ។

[១៤៤] អង្គានមេតាំ កិច្ចូរ អនវគាសោ យំ
ឯធមិសម្បញ្ញ បុគ្គលោ គុព្យិ សដ្ឋារំ សុខតោ ឧប-
កច្ចោយ នេតាំ ហានំ វិធីតិ ។ ហានញ្ជ ទោ ធគតាំ
កិច្ចូរ វិធីតិ យំ បុច្ចួនោ គុព្យិ សដ្ឋារំ សុខតោ
ឧបកច្ចោយ ហានមេតាំ វិធីតិតិ ។

[១៤៥] អង្គានមេតាំ កិច្ចូរ អនវគាសោ យំ ឯធមិ-
សម្បញ្ញ បុគ្គលោ គុព្យិ ធម៌ អត្ថតោ ឧបកច្ចោយ
នេតាំ ហានំ វិធីតិ ។ ហានញ្ជ ទោ ធគតាំ កិច្ចូរ វិធីតិ
យំ បុច្ចួនោ គុព្យិ ធម៌ អត្ថតោ ឧបកច្ចោយ
ហានមេតាំ វិធីតិតិ ។

អង្គារណាបាលិ

[១៥៣] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលបរិបុណ្ឌោះដោយទិន្នន័យ គឺ
សេត្តាបន្ទះ គូប្រកាន់នូវសង្គរណាមួយ បានរត្តទ្រូវ ដោយហេតុ
ជុំណា ហេតុនុះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចីយទ្រឹយ គឺជាហេតុនុះ
មិនដែលមានទ្រឹយ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលជាបុប្ផធន គូប្រ
កាន់នូវសង្គរនឹមួយ បានរបស់ទ្រូវ ដោយហេតុជុំណា ហេតុនុះ
ឈ្មោះជាហេតុ គឺជាហេតុនៅ៖ រម៉ែនមាន ។

[១៥៤] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលបរិបុណ្ឌោះដោយទិន្នន័យ គឺប្រ
កាន់នូវសង្គរណាមួយបានសុខ ដោយហេតុជុំណា ហេតុនុះមិនមែន
ជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចីយ គឺជាហេតុនុះ មិនដែលមានទ្រឹយ ។
ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលជាបុប្ផធន គូប្រកាន់នូវសង្គរណាមួយ
បានសុខ ដោយហេតុជុំណា ហេតុនុះឈ្មោះជាហេតុ គឺជាហេតុ
នុះ រម៉ែនមាន ។

[១៥៥] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលបរិបុណ្ឌោះដោយទិន្នន័យ គឺប្រ
កាន់ដែលមានមួយបានខ្ពស់ ដោយហេតុជុំណា ហេតុនុះមិនមែនជាហេតុ
មិនមែនជាបច្ចីយទ្រឹយគឺជាហេតុនុះ មិនដែលមានទ្រឹយ ។ ម្នាលកិត្តុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលដែលជាបុប្ផធន គូប្រកាន់នូវដែលមួយបានខ្ពស់
ដោយហេតុជុំណា ហេតុនុះឈ្មោះជាហេតុគឺជាហេតុនុះ ត្រួសមាន ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឯកនិតាគោ

[១៤៦] អង្គានមេតាំ កិត្យាបេ អនវគារោ យំ
 ឯធមិសម្បញ្ញ បុក្តលោ មាតាំ ជីវិតា ហោហោបេយ្យ
 នេតាំ ហានំ វិធីតិ ។ បានញ្ច ហោ ធនំ កិត្យាបេ
 វិធីតិ យំ បុបុណ្ឌលោ មាតាំ ជីវិតា ហោហោបេយ្យ
 បានមេតាំ វិធីតិតិ ។

[១៤៧] អង្គានមេតាំ កិត្យាបេ អនវគារោ យំ
 ឯធមិសម្បញ្ញ បុក្តលោ ិតាំ ជីវិតា ហោហោបេយ្យ
 នេតាំ ហានំ វិធីតិ ។ បានញ្ច ហោ ធនំ កិត្យាបេ
 វិធីតិ យំ បុបុណ្ឌលោ ិតាំ ជីវិតា ហោហោបេយ្យ
 បានមេតាំ វិធីតិតិ ។

[១៤៨] អង្គានមេតាំ កិត្យាបេ អនវគារោ យំ
 ឯធមិសម្បញ្ញ បុក្តលោ អរហាត់ ជីវិតា ហោហោបេយ្យ
 នេតាំ ហានំ វិធីតិ ។ បានញ្ច ហោ ធនំ កិត្យាបេ
 វិធីតិ យំ បុបុណ្ឌលោ អរហាត់ ជីវិតា ហោហោបេយ្យ
 បានមេតាំ វិធីតិតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តនិកាយ ឯកនិច្ច

[១៥៦] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គលផែលបរិបុណ្ឌោយទិន្នន័យ គប្បី
ឆ្នាប់បង់ដីវិតមាតា ដោយហេតុជាលាក ហេតុនុះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជា
បច្ចីយឡើយគឺថាអេតុនុះ មិនផែលមានឡើយ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ
បុគ្គលផែលជាបុប្ផធន គប្បីឆ្នាប់បង់ដីវិតមាតា ដោយហេតុជាលាក ហេតុនុះ
ឈ្មោះថាដាហេតុ គឺថាអេតុនុះ តែងមាន ។

[១៥៧] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គលផែលបរិបុណ្ឌោយទិន្នន័យ គប្បី
ឆ្នាប់បង់ដីវិតបិតា ដោយហេតុជាលាក ហេតុនុះមិនមែនជាហេតុ មិនមែន
ជាបច្ចីយឡើយ គឺថាអេតុនុះ មិនផែលមានឡើយ ។ ម្នាលកិភូទាំង-
ឡាយ បុគ្គលជាបុប្ផធន គប្បីឆ្នាប់បង់ដីវិតបិតា ដោយហេតុជាលាក
ហេតុនុះឈ្មោះថាដាហេតុ គឺថាអេតុនុះ តែងមាន ។

[១៥៨] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គលផែលបរិបុណ្ឌោយទិន្នន័យ
គប្បីឆ្នាប់បង់ដីវិតព្រះអរហន្ស ដោយហេតុជាលាក ហេតុនុះមិនមែនជា
ហេតុ មិនមែនជាបច្ចីយឡើយ គឺថាអេតុនុះ មិនផែលមានឡើយ ។
ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គលផែលជាបុប្ផធន គប្បីឆ្នាប់បង់ដីវិតព្រះអរហន្ស
ដោយហេតុជាលាក ហេតុនុះឈ្មោះថាដាហេតុគឺថាអេតុនុះ តែងមាន ។

អង្វានចាលិយំ បប់មោ វគ្គា

[១៤៥] អង្វានមេតាំ កិត្យាប់ អនរកាសោ យំ
 ិជ្ជិសម្បញ្ញា បុគ្គលោ តថាកតស្ស ឯដ្ឋន ចិត្តន
 លោយិតាំ ឧប្បាណយ្យ នេតាំ ហានំ វិធីតិ ។ ហានញ្ញ
 ទោ ធនាំ កិត្យាប់ វិធីតិ យំ បុច្ចិនោ តថាកតស្ស
 ឯដ្ឋន ចិត្តន លោយិតាំ ឧប្បាណយ្យ ហានមេតាំ
 វិធីតិតិ ។

[១៦០] អង្វានមេតាំ កិត្យាប់ អនរកាសោ យំ
 ិជ្ជិសម្បញ្ញា បុគ្គលោ សដ្ឋាំ កិឡូយ្យ នេតាំ ហានំ
 វិធីតិ ។ ហានញ្ញ ទោ ធនាំ កិត្យាប់ វិធីតិ យំ បុច្ចិនោ
 សដ្ឋាំ កិឡូយ្យ ហានមេតាំ វិធីតិតិ ។

[១៦១] អង្វានមេតាំ កិត្យាប់ អនរកាសោ យំ
 ិជ្ជិសម្បញ្ញា បុគ្គលោ អព្យា សត្តារំ ឧទិសយ្យ
 នេតាំ ហានំ វិធីតិ ។ ហានញ្ញ ទោ ធនាំ កិត្យាប់
 វិធីតិ យំ បុច្ចិនោ អព្យា សត្តារំ ឧទិសយ្យ
 ហានមេតាំ វិធីតិតិ ។

អង្គនាមណិត គតិទី ១

[១៥៩] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលបរិបុណ្ឌោយទិន្នន័យ
មានចិត្តប្រឡូស្សបំពេះព្រះតាមតាម ធ្វើលោកស្រីត្រូវពាណិជ្ជកម្ម ដោយ
ហេតុជាងារ ហេតុនុះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចីយឡើយ តីបាហេតុ
នូវ៖ មិនដែលមានឡើយ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលជាបុប្ផិន
មានចិត្តប្រឡូស្សបំពេះព្រះតាមតាម ធ្វើលោកស្រីត្រូវពាណិជ្ជកម្ម ដោយហេតុ
ជាងារ ហេតុនុះល្អាងារជាហេតុតីបាហេតុនូវ៖ តួនាទីមាន ។

[១៦០] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលបរិបុណ្ឌោយទិន្នន័យ
បំបែកសង្ឃឹម ដោយហេតុជាងារ ហេតុនុះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចីយឡើយតីបាហេតុនូវ៖ មិនដែលមានឡើយ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
បុគ្គលដែលជាបុប្ផិន បំបែកសង្ឃឹម ដោយហេតុជាងារ ហេតុនុះល្អាងារ
ជាហេតុតីបាហេតុនូវ៖ រម៉ែនមាន ។

[១៦១] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលបរិបុណ្ឌោយទិន្នន័យ
ឧទ្ទិសខ្ពស់បំពេះគ្រឿងថែ ដោយហេតុជាងារ ហេតុនុះមិនមែនជាហេតុ
មិនមែនជាបច្ចីយឡើយតីបាហេតុនូវ៖ មិនដែលមានឡើយ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
បុគ្គលដែលជាបុប្ផិន ឧទ្ទិសខ្ពស់បំពេះគ្រឿងថែ ដោយ
ហេតុជាងារ ហេតុនុះល្អាងារជាហេតុតីបាហេតុនូវ៖ រម៉ែនមាន ។

សុត្ថនបិជក អង្គត្តនីកាយស្ស ឯកនីពាណា

[១៦២] អង្គាលមេត្រ កិច្ចឈរ អនវគាសោ យំ
ធនីស្ស លោកធាតុយា ទ្រ អរយាទ្ម សម្បាសមុខ្ញា
អបុត្រ អចវិម ឧប្បឆ្លើយ្យ នេត់ ហានំ វិធីតិ ។ ហានញ្ជា
ឡេ ធនំ កិច្ចឈរ វិធីតិ យំ ធនីស្ស លោកធាតុយា
ធនកា អរបា សម្បាសមុខ្ញា ឧប្បឆ្លើយ្យ ហានមេត្រ
វិធីតិតិ ។

រត្រា បប់មោ ។

[១៦៣] អង្គាលមេត្រ កិច្ចឈរ អនវគាសោ យំ
ធនីស្ស លោកធាតុយា ទ្រ កាត់មោ ចក្ខារតិ
អបុត្រ អចវិម ឧប្បឆ្លើយ្យ នេត់ ហានំ វិធីតិ ។
ហានញ្ជា ឡេ ធនំ កិច្ចឈរ វិធីតិ យំ ធនីស្ស
លោកធាតុយា ធនកា កាត់ ចក្ខារតិ ឧប្បឆ្លើយ្យ
ហានមេត្រ វិធីតិតិ ។

[១៦៤] អង្គាលមេត្រ កិច្ចឈរ អនវគាសោ យំ
តិតិ អរបា អស្ស សម្បាសមុខ្ញា នេត់ ហានំ វិធីតិ ។
ហានញ្ជា ឡេ ធនំ កិច្ចឈរ វិធីតិ យំ បុរិសោ
អរបា អស្ស សម្បាសមុខ្ញា ហានមេត្រ វិធីតិតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ នកនិច្ច

[១៦៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ព្រះអរហន្សសម្ងាសម្ព័ន្ធ ២ ព្រះអង្គ គូប្រើកើតឡើង មិនមុនមិនក្រាយ កូនលោកជាតុតែម្បយ គីបករាង ១ ដោយហេតុជាណារ ហេតុន្តៃ៖មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចេយ គីបាហេតុ ន្តៃ៖មិនមានឡើយ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ព្រះអរហន្សសម្ងាសម្ព័ន្ធ ១ ព្រះអង្គ គូប្រើកើតឡើង កូនលោកជាតុន្តៃ៖តែម្បយ ដោយហេតុជាណារ ហេតុន្តៃ៖លោកជាហេតុគីបាហេតុន្តៃ៖ តែនៅមាន ។

ចប់ គ្មែន ១ ។

[១៦៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ស្អែចចក្រពតិ ២ អង្គ គូប្រើកើតឡើង មិនមុនមិនក្រាយ កូនលោកជាតុតែ ១ ដោយហេតុជាណារ ហេតុន្តៃ៖មិន មែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចេយគីបាហេតុន្តៃ៖ មិនដែលមានឡើយ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ស្អែចចក្រពតិ ១ អង្គ គូប្រើកើតឡើង កូនលោកជាតុ ១ ដោយហេតុជាណារ ហេតុន្តៃ៖លោកជាហេតុគីបាហេតុន្តៃ៖ តែនៅមាន ។

[១៦៩] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ស្រីបានជាទ្រះអរហន្សសម្ងាសម្ព័ន្ធ ដោយហេតុជាណារ ហេតុន្តៃ៖មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចេយគីបាហេតុន្តៃ៖ មិនដែលមានឡើយ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុរសបានជាទ្រះអរហន្សសម្ងាសម្ព័ន្ធ ដោយហេតុជាណារ ហេតុន្តៃ៖លោកជាហេតុគីបាហេតុន្តៃ៖ តែនៅមាន ។

អង្គានបាលិយំ ទុកិយោ វគ្គា

[១៦៥] អង្គានមេតាំ កិច្ចារេ អនរកាសោ យំ
តតិ ភជា អស្ស ចល្ងវតិ នេតាំ ហានំ វិធីតិ ។

ហានញ្ញ មេ ធម៌ កិច្ចារេ វិធីតិ យំ បុរិសោ
ភជា អស្ស ចល្ងវតិ ហានមេតាំ វិធីតិតិ ។

[១៦៦] អង្គានមេតាំ កិច្ចារេ អនរកាសោ
យំ តតិ សល្ងតិ ការយ្យ ។ យេ ។ មារតិ
ការយ្យ ។ យេ ។ ពួល្ងតិ ការយ្យ នេតាំ ហានំ
វិធីតិ ។ ហានញ្ញ មេ ធម៌ កិច្ចារេ វិធីតិ យំ
បុរិសោ សល្ងតិ ការយ្យ ។ យេ ។ មារតិ
ការយ្យ ។ យេ ។ ពួល្ងតិ ការយ្យ ហានមេតាំ
វិធីតិតិ ។

[១៦៧] អង្គានមេតាំ កិច្ចារេ អនរកាសោ យំ
ការយុច្ចវិតស្ស សដ្ឋា ការញ្ញ មនាថោ វិចាកោ
និច្ចពេញយ្យ នេតាំ ហានំ វិធីតិ ។ ហានញ្ញ មេ
ធម៌ កិច្ចារេ វិធីតិ យំ ការយុច្ចវិតស្ស អនិដ្ឋា
អការញ្ញ មនាថោ វិចាកោ និច្ចពេញយ្យ ហានមេតាំ
វិធីតិតិ ។

អង្គារនាម ត្រួវឱ្យ ២

[១៦៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ស្តីបានជាស្ថិចច្រពតតិ ដោយ
ហេតុធបណា ហេតុនៃ៖មិនមែនជាបេតុ មិនមែនជាបច្ចីយ គឺជាបេតុនៃ៖
មិនដែលមានឡើយ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុរសបានជាស្ថិចច្រពតតិ
ដោយហេតុធបណា ហេតុនៃ៖លេខាជាប៉ាបេតុគឺជាបេតុនៃ៖ តែនៅមាន ។

[១៦៦] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ស្តីធ្វើជាង្រោះត្រួតព្រឹ ។ បេ ។ ធ្វើជា
មារ ។ បេ ។ ធ្វើជាង្រោះ ដោយហេតុធបណា ហេតុនៃ៖មិនមែនជាបេតុ
មិនមែនជាបច្ចីយគឺជាបេតុនៃ៖ មិនដែលមានឡើយ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុរសធ្វើជាង្រោះត្រួតព្រឹ ។ បេ ។ ធ្វើជាមារ ។ បេ ។ ធ្វើជាង្រោះ ដោយហេតុធបណា ហេតុនៃ៖លេខាជាប៉ាបេតុគឺជាបេតុនៃ៖ តែនៅមាន ។

[១៦៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ផលរបស់កាយទុច្ចិតិ ជាទីត្រួក
អរ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីតាប់ចិត្ត គប្បីកើតដោយហេតុធបណា ហេតុនៃ៖
មិនមែនជាបេតុ មិនមែនជាបច្ចីយគឺជាបេតុនៃ៖ មិនដែលមានឡើយ ។
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ផលរបស់កាយទុច្ចិតិ មិនជាទីត្រួកអរ មិន
ជាទីពេញចិត្ត មិនជាទីតាប់ចិត្ត គប្បីកើតដោយហេតុធបណា ហេតុនៃ៖
លេខាជាប៉ាបេតុគឺជាបេតុនៃ៖ តែនៅមាន ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយស្ស ឯកនិច្ចតាំ

[១៦៥] អង្គានមេតាំ កិត្យាប់ អនរគារោ យំ
រដីបុច្ចិតស្ស ។ យំ ។

[១៦៥] អង្គានមេតាំ កិត្យាប់ អនរគារោ យំ
មនាបុច្ចិតស្ស តង្វា កាគ្វា មនាថោ វិចាកោ
និព្ទុត្រូយ៍ នេតាំ ហានំ វិធិតិ ។ ហានញ្ញ ទោ
ជតាំ កិត្យាប់ វិធិតិ យំ មនាបុច្ចិតស្ស អនិង្វា
អកាគ្វា មនាថោ វិចាកោ និព្ទុត្រូយ៍ ហានមេតាំ
វិធិតិតិ ។

[១៧០] អង្គានមេតាំ កិត្យាប់ អនរគារោ យំ
គាយសុចិតស្ស អនិង្វា អកាគ្វា មនាថោ
វិចាកោ និព្ទុត្រូយ៍ នេតាំ ហានំ វិធិតិ ។ ហានញ្ញ
ទោ ជតាំ កិត្យាប់ វិធិតិ យំ គាយសុចិតស្ស
តង្វា កាគ្វា មនាថោ វិចាកោ និព្ទុត្រូយ៍
ហានមេតាំ វិធិតិតិ ។

[១៧១] អង្គានមេតាំ កិត្យាប់ អនរគារោ
យំ រដីសុចិតស្ស ។ យំ ។

សុត្តនុបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

[១៦៥] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ផលរបស់វគ្គុប្បូវិត ដោយហេតុ
ឯណា ហេតុនីះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចីយ ។ បេ ។

[១៦៦] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ផលរបស់មនោទុប្បូវិត ដែលជាទី
ត្រួកអរ ជាទីពេញបិត្ត ជាទីគាប់បិត្ត គប្បីកើតដោយហេតុឯណា ហេតុ
នីះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចីយគឺបាទហេតុនីះ មិនដែលមានឡើយ ។
ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ផលរបស់មនោទុប្បូវិត មិនជាទីត្រួកអរ មិនជាទី
ពេញបិត្ត មិនជាទីគាប់បិត្ត គប្បីកើតដោយហេតុឯណា ហេតុនីះឈ្មោះបាទ
ជាហេតុគឺបាទហេតុនីះ តែជមាន ។

[១៧០] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ផលរបស់កាយសុប្រិត មិនជាទី
ត្រួកអរ មិនជាទីពេញបិត្ត មិនជាទីគាប់បិត្ត គប្បីកើតដោយហេតុឯណា
ហេតុនីះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចីយគឺបាទហេតុនីះ មិនដែលមាន
ឡើយ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ផលរបស់កាយសុប្រិត ជាទីត្រួកអរ
ជាទីពេញបិត្ត ជាទីគាប់បិត្ត គប្បីកើតដោយហេតុឯណា ហេតុនីះ
ឈ្មោះបាទជាហេតុ គឺបាទហេតុនីះ តែជមាន ។

[១៧១] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ផលរបស់វគីសុប្រិត ដោយ
ហេតុឯណា ហេតុនីះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចីយ ។ បេ ។

អង្គារណាលិយំ តិចិយោ វគ្គា

[១៧២] អង្គារមេត្តំ កិច្ចុរៈ អនរការសោ យំ
មនោសុបិតស្ស អនិធ្យា អកាប្រា អមនាថោ
វិចាកោ និព្ទុត្រូយួ នេតំ ហានំ វិធីតិ ។ ហានញ្ញា
ទោ ធម៌ កិច្ចុរៈ វិធីតិ យំ មនោសុបិតស្ស
តិធ្យា កាប្រា មនាថោ វិចាកោ និព្ទុត្រូយួ
ហានមេត្តំ វិធីតិតិ ។

វគ្គា ទុតិយោ ។

[១៧៣] អង្គារមេត្តំ កិច្ចុរៈ អនរការសោ យំ
កាយុប្បុរិតសមដី តន្ទិជាង តប្បប្បយា កាយស្ស
កេជ្ញា បរម្ពុរុណា សុកតិ សកំ លោកំ ឧបបង្វើយួ
នេតំ ហានំ វិធីតិ ។ ហានញ្ញា ទោ ធម៌ កិច្ចុរៈ វិធីតិ
យំ កាយុប្បុរិតសមដី តន្ទិជាង តប្បប្បយា
កាយស្ស កេជ្ញា បរម្ពុរុណា អចាយំ ុក្តិតិ វិនិចាតំ
និរយំ ឧបបង្វើយួ ហានមេត្តំ វិធីតិតិ ។

[១៧៤] អង្គារមេត្តំ កិច្ចុរៈ អនរការសោ យំ
រចិុប្បុរិតសមដី ។ យោ ។

អង្គារបាលិ វគ្គទី ៣

[១៧៦] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ដលរបស់មនោសុចិត មិនជាទីត្រូវ
អរ មិនជាទីពេញចិត្ត មិនជាទីតាប់ចិត្ត គប្បីកើតដោយហេតុណា ហេតុ
នៃ៖មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចីយគឺបាទេតុនៃ៖ មិនដែលមានឡើយ ។
ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ដលរបស់មនោសុចិត ជាទីត្រូវអរ ជាទីពេញចិត្ត
ជាទីតាប់ចិត្ត គប្បីកើតដោយហេតុណា ហេតុនៃ៖ល្អោះបាទេតុ
គឺបាទេតុនៃ៖ តែងមាន ។

ចប់ វគ្គទី ៤ ។

[១៧៧] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបរិបុណ្ឌដោយកាយទុប្បិត
លុះបេក្ខ្មាយភាគកាយស្តាប់ទោ ទោកើតកុងសុគតិស្សគឺទោរលោក ព្រោះ
អំពើនោះជាហេតុ ព្រោះអំពើនោះជាបច្ចីយ ដោយហេតុណា ហេតុនៃ៖
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចីយគឺបាទេតុនៃ៖ មិនដែលមានឡើយ ។
ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបរិបុណ្ឌដោយកាយទុប្បិត លុះបេក្ខ្មាយ
ភាគកាយស្តាប់ទោ ត្រូវតែទោកើតជាតិរថ្មាន ប្រព័ន្ធសីយ អសុរកាយ
នរក ព្រោះអំពើនោះជាហេតុ ព្រោះអំពើនោះជាបច្ចីយ ដោយហេតុ
ណា ហេតុនៃ៖ល្អោះបាទេតុគឺបាទេតុនៃ៖ តែងមាន ។

[១៧៨] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបរិបុណ្ឌដោយវីទុប្បិត
ដោយហេតុណា ហេតុនៃ៖មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចីយ ។ បេ ។

សុត្ថនូបិដកេ អង្គតានីកាយស្ស ឯកនិច្ចតាំ

[១៧៥] អង្គាលមេត្ត កិត្យាបេ អនរការសោ យំ
 មនោបុច្ចិតសមជ្តី តន្ទិជាង តប្បច្ចយា កាយស្ស
 កេជ្ញ បរម្ពរណក សុកតិ សក្ត លោកំ ឧបបធ្វើយ្យ
 នេត្ត ហានំ វិធីតិ ។ ហានញ្ជ ខោ ធនំ
 កិត្យាបេ វិធីតិ យំ មនោបុច្ចិតសមជ្តី តន្ទិជាង
 តប្បច្ចយា កាយស្ស កេជ្ញ បរម្ពរណក អចាយំ
 បុកតិ វិនិចាតំ និរយំ ឧបបធ្វើយ្យ ហានមេត្ត
 វិធីតិតិ ។

[១៧៦] អង្គាលមេត្ត កិត្យាបេ អនរការសោ
 យំ កាយសុបិតសមជ្តី តន្ទិជាង តប្បច្ចយា
 កាយស្ស កេជ្ញ បរម្ពរណក អចាយំ បុកតិ
 វិនិចាតំ និរយំ ឧបបធ្វើយ្យ នេត្ត ហានំ វិធីតិ ។
 ហានញ្ជ ខោ ធនំ កិត្យាបេ វិធីតិ យំ កាយសុបិ-
 រិតសមជ្តី តន្ទិជាង តប្បច្ចយា កាយស្ស កេជ្ញ
 បរម្ពរណក សុកតិ សក្ត លោកំ ឧបបធ្វើយ្យ
 ហានមេត្ត វិធីតិតិ ។

សុត្តនិចក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិបាត

[១៧៥] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុគ្គលបរិបុណ្ឌោងយមនោទូច្ចូវិត
លុះបេក្ខ្មាយរាជកាយស្តាប់ទៅ ទោកើតកួនសុគតិស្សគីទោរលោក ព្រោះ
អំពើនោះជាបោតុ ព្រោះអំពើនោះជាបច្ចូល ដោយបោតុណា ហោតុនីំ
មិនមែនជាបោតុ មិនមែនជាបច្ចូល ដីជាបោតុនីំ មិនដែលមានឡើយ ។
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុគ្គលអូកបរិបុណ្ឌោងយមនោទូច្ចូវិត លុះបេក្ខ្មាយ
រាជកាយស្តាប់ទៅ ត្រូវតែទោកើតជាតិរចាន ប្រព័ន្ធសំខាន់ អសុរកាយ
នរក ព្រោះអំពើនោះជាបោតុ ព្រោះអំពើនោះជាបច្ចូល ដោយបោតុ
ណា ហោតុនីំលេងៗជាបោតុគីជាបោតុនីំ តែងមាន ។

[១៧៦] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុគ្គលបរិបុណ្ឌោងយកាយសុច្ចិត
លុះបេក្ខ្មាយរាជកាយស្តាប់ទៅ ទោកើតជាតិរចាន ប្រព័ន្ធសំខាន់ អសុរកាយ
នរក ព្រោះអំពើនោះជាបោតុ ព្រោះអំពើនោះជាបច្ចូល ដោយបោតុ
ណា ហោតុនីំមិនមែនជាបោតុ មិនមែនជាបច្ចូល ដីជាបោតុនីំ មិនដែល
មានឡើយ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុគ្គលអូកបរិបុណ្ឌោងយកាយសុច្ចិត
លុះបេក្ខ្មាយរាជកាយស្តាប់ទៅ ត្រូវតែទោកើតកួនសុគតិស្សគីទោរលោក
ព្រោះអំពើនោះជាបោតុ ព្រោះអំពើនោះជាបច្ចូល ដោយបោតុណា
ហោតុនីំលេងៗជាបោតុគីជាបោតុនីំ តែងមាន ។

អង្គារបាលិយំ តគិយោ វគ្គា

[១៧៣] អង្គារមេត្តា កិច្ចាប់ អនរការសោ យំ
រដីសុចរិតសម្បត្តិ៖ ។ ហេ ។

[១៧៤] អង្គារមេត្តា កិច្ចាប់ អនរការសោ យំ
មនោសុចរិតសម្បត្តិ៖ តន្ទិជាងា តប្បញ្ញយា គាយស្ស
កេជា បរម្ពរណា អចាយំ ឯកតិំ វិនិចាតំ និរយំ
ឧបបធ្លើយ្យ នេតំ ហានំ វិធីតិំ ។ ហានញ្ជា ខោ
ឯតំ កិច្ចាប់ វិធីតិំ យំ មនោសុចរិតសម្បត្តិ៖ តន្ទិជាងា
តប្បញ្ញយា គាយស្ស កេជា បរម្ពរណា សុកតិំ
សកតំ លោកំ ឧបបធ្លើយ្យ ហានមេត្តា វិធីតិំតិំ ។
វគ្គា តគិយោ ។

អង្គារណាលិ វគ្គទី ៣

- [១៧៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបរិបុណ្ឌោងយ៉ាសុបរិត
ដោយហេតុណា ហេតុនៃ៖មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចូល ។ បេ។
- [១៧៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបរិបុណ្ឌោងយ៉ាសុបរិត
លុះបែកធ្វាយការស្តាប់ទៅ ទៅកើតជាតិរថាន ប្រព័ន្ធសៀវ
អសុរកាយ នរក ព្រោះអំពើនោះជាហេតុ ព្រោះអំពើនោះជាបច្ចូលយោង
ហេតុណា ហេតុនៃ៖មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ចូលយោងដីបាហេតុនៃ៖មិន
ដែលមានឡើយ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបរិបុណ្ឌោងយ៉ាសុបរិត
លុះបែកធ្វាយការស្តាប់ទៅ ត្រូវតែទៅកើតកួនសុគតិស្សគឺ
ទេរោហក ព្រោះអំពើនោះជាហេតុ ព្រោះអំពើនោះជាបច្ចូលយោង ដោយ
ហេតុណា ហេតុនៃ៖ណ៍ៗជាហេតុគឺបាហេតុនៃ៖ តើដែល ។

ចប់ វគ្គទី ៣ ។

អប់រំ ឯកចធ្លាតិចាបិ

[១៧៩] ឯកចធ្លាតិចាបិ កិច្ចបេ ភាគីតោ ពហុលីតោ
ឯកន្នូនិត្តិជាយ វិភាគយ និងជាយ ឧបសមាយ
អភិញ្ញាយ សម្ងាតាយ និញ្ញាសាយ សំរតុតិ ។
គត់មេ ឯកចធ្លាតិចាបិ ។ ពុនាណុស្សតិ ។ អយំ ខោ
កិច្ចបេ ឯកចធ្លាតិចាបិ ភាគីតោ ពហុលីតោ ឯកន្នូ-
និត្តិជាយ វិភាគយ និងជាយ ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ
សម្ងាតាយ និញ្ញាសាយ សំរតុតិ ។

[១៨០] ឯកចធ្លាតិចាបិ កិច្ចបេ ភាគីតោ ពហុលីតោ
ឯកន្នូនិត្តិជាយ វិភាគយ និងជាយ ឧបសមាយ
អភិញ្ញាយ សម្ងាតាយ និញ្ញាសាយ សំរតុតិ ។
គត់មេ ឯកចធ្លាតិចាបិ ។ ដួនាណុស្សតិ... លដ្ឋាណុស្សតិ...
សីលាណុស្សតិ... ទាកាណុស្សតិ... នើរតាណុស្សតិ...
អនាថានស្សតិ... មរណស្សតិ... គាយកតាសតិ...
ឧបសមាណុស្សតិ ។ អយំ ខោ កិច្ចបេ ឯកចធ្លាតិចាបិ
ភាគីតោ ពហុលីតោ ឯកន្នូនិត្តិជាយ វិភាគយ

ធនកដែម្នាខិបាលិ ជនខេត្ត

[១៧៩] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ម្បយដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ
ធ្វើឡើយ។ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនៅឯណាយ ដើម្បីប្រាស
ចាកតម្រក ដើម្បីលត់ ដើម្បីម្យាប់ ដើម្បីដើរប្រាស់ ដើម្បីត្រាស់ដើរ
ដើម្បីនិញ្ញានដោយពិត ។ ធម៌ម្បយគឺអី ។ គីឡូទានុស្សតិ ។ ម្នាល
កិភុទាំងឡាយ ធម៌ម្បយនេះនេះ ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឡើយ។
ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនៅឯណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រក
ដើម្បីលត់ ដើម្បីម្យាប់ ដើម្បីដើរប្រាស់ ដើម្បីត្រាស់ដើរ ដើម្បី
និញ្ញានដោយពិត ។

[១៨០] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ម្បយដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ
ធ្វើឡើយ។ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនៅឯណាយ ដើម្បីប្រាស
ចាកតម្រក ដើម្បីលត់ ដើម្បីម្យាប់ ដើម្បីដើរប្រាស់ ដើម្បីត្រាស់
ដើរ ដើម្បីនិញ្ញានដោយពិត ។ ធម៌ម្បយគឺអី ។ គីជម្យានុស្សតិ...
សង្កានុស្សតិ... សិលានុស្សតិ... បាកានុស្សតិ... ទេវតានុស្សតិ... កាណាចាត-
នុស្សតិ... មរណាស្សតិ... កាយគតាសតិ... ឧបសមានុស្សតិ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ម្បយនេះនេះ ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឡើយ។
ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនៅឯណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រក

អបរស្សំ ឯកធ្វាទិបាលីយំ ទុគិយោ វត្ថា

និពេជាយ	ឧបសមាយ	អភិព្យាយ	សម្រាបាយ
និញ្ញាបាយ	សំរត្តិតិ		។

វត្ថា បប់មោ ។

[១៨១] នាយំ កិច្ចារេ អព្យេ ធនាគម្ពឺ សម្រួល
បស្អោមិ យេន អណុប្បញ្ញា វ អគុសលា ដម្ងៃ
ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញា វ អគុសលា ដម្ងៃ កិយោរការយ
របុល្យាយ សំរត្តិតិ យចយិចំ កិច្ចារេ មិញ្ញាគិដិ ។
មិញ្ញាគិដិកាស្ស កិច្ចារេ អណុប្បញ្ញា ថែរ អគុសលា
ដម្ងៃ ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញា ច អគុសលា ដម្ងៃ
កិយោរការយ របុល្យាយ សំរត្តិតិ ។

[១៨២] នាយំ កិច្ចារេ អព្យេ ធនាគម្ពឺ សម្រួល
បស្អោមិ យេន អណុប្បញ្ញា វ គុសលា ដម្ងៃ ឧប្បជ្ជនិ
ឧប្បញ្ញា វ គុសលា ដម្ងៃ កិយោរការយ របុល្យាយ
សំរត្តិតិ យចយិចំ កិច្ចារេ សម្រាគិដិ ។ សម្រាគិដិកាស្ស
កិច្ចារេ អណុប្បញ្ញា ថែរ គុសលា ដម្ងៃ ឧប្បជ្ជនិ
ឧប្បញ្ញា ច គុសលា ដម្ងៃ កិយោរការយ របុល្យាយ
សំរត្តិតិ ។

នកដម្ចាតិបាលិ ជនទេរត គតិ ៤

ដើម្បីរលត ដើម្បីម្យាប់ ដើម្បីដីដ្ឋាស់ ដើម្បីត្រាស់ដី ដើម្បី
និញ្ញានដោយពិត ។

ចប់ គតិ ១ ។

[១៨១] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតវំពីនមីលមិនយើព្យួជម៉ែនទេ
សូម្បីតែដម៉ែនយ ដែលជាបោតុនាំពួកអកុសលដម៉ែន ដែលមិនទាន់កៅតទ្វ
កៅតទ្វីន បុព្យកអកុសលដម៉ែន ដែលកៅតទ្វីនហើយទ្វប្រព្រឹត្តទោយ៉ាន
ជិទ្ទូលាយក្រុលដីចិត្តិថ្មីយ កិភុទាំងឡាយ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
ពួកអកុសលដម៉ែន ដែលមិនទាន់កៅតទ្វីន រម៉ែនកៅតទ្វីន
បុព្យកអកុសលដម៉ែន ដែលកៅតទ្វីនហើយ កែវម៉ែនប្រព្រឹត្តទោយ៉ានជិ
ទូលាយក្រុលដី ដល់បុគ្គលជាមិច្ចាជិដិ ។

[១៨២] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តបាតតវំពីនមីលមិនយើព្យួជម៉ែនទេ
សូម្បីតែដម៉ែនយ ដែលជាបោតុនាំពួកអកុសលដម៉ែន ដែលមិនទាន់កៅតទ្វ
កៅតទ្វីនបុព្យកអកុសលដម៉ែន ដែលកៅតទ្វីនហើយ ទ្វប្រព្រឹត្តទោយ៉ានជិ
ទូលាយក្រុលដី ដូចសម្ងាតិថ្មីនេះទ្វីយ កិភុទាំងឡាយ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
ពួកអកុសលដម៉ែនដែលមិនទាន់កៅត រម៉ែនកៅតទ្វីន ពួកអកុសល-
ដម៉ែន ដែលកៅតទ្វីនហើយ កែវប្រព្រឹត្តទោយ៉ានជិទូលាយក្រុលដី ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឯកនិពាក់

[១៨៣] ជាបាំ កិច្ចេរ អត្ថេ ធនាគម្ពំបិ សមណុ-
បស្សាគិ យេន អណុប្បញ្ញា វ កុសលា ធម្មា
ធម្មូផ្លូនិ ឲប្បញ្ញា វ កុសលា ធម្មា បរិបាយនិ
យចយិទំ កិច្ចេរ មិច្ចាជិដិ ។ មិច្ចាជិដិកស្ស
កិច្ចេរ អណុប្បញ្ញា ថែវ កុសលា ធម្មា ធម្មូផ្លូនិ
ឲប្បញ្ញា ច កុសលា ធម្មា បរិបាយនិតិ ។

[១៨៤] ជាបាំ កិច្ចេរ អត្ថេ ធនាគម្ពំបិ
សមណុបស្សាគិ យេន អណុប្បញ្ញា វ អកុសលា
ធម្មា ធម្មូផ្លូនិ ឲប្បញ្ញា វ អកុសលា ធម្មា
បរិបាយនិ យចយិទំ កិច្ចេរ សម្បាជិដិ ។
សម្បាជិដិកស្ស កិច្ចេរ អណុប្បញ្ញា ថែវ អកុសលា
ធម្មា ធម្មូផ្លូនិ ឲប្បញ្ញា ច អកុសលា ធម្មា
បរិបាយនិតិ ។

[១៨៥] ជាបាំ កិច្ចេរ អត្ថេ ធនាគម្ពំបិ
សមណុបស្សាគិ យេន អណុប្បញ្ញា វ មិច្ចាជិដិ
ឲប្បញ្ញិតិ ឲប្បញ្ញា វ មិច្ចាជិដិ បរិនិតិ យច-
យិទំ កិច្ចេរ អយោនិសោ មនសិការេ ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

[១៨៣] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ តបាតតវំពើនមេីលមិនយើញ ជម់
ដែល សូម្បីតែដម់ម្បយ ដែលជារោគនាំពួកកុសលដម់ ដែលមិនទាន់កែត
មិនទ្វេកែតទ្វីនបុព្ទកុសលដម់ដែលកែតទ្វីនហើយ ទ្វេសាបសូន្យទោរ
វិញ ដូចមិថ្នាជិដ្ឋិនេះទ្វីយ កិត្តិទាំងឡាយ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ
ពួកកុសលដម់ ដែលមិនទាន់កែតទ្វីន រមេនកែតទ្វីន ពួកកុសលដម់
ដែលកែតទ្វីនហើយ រមេនសាបសូន្យទោរវិញ ដល់បុគ្គលជាមិថ្នាជិ ។

[១៨៤] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ តបាតតវំពើនមេីលមិនយើញជម់ដែល
សូម្បីតែដម់ម្បយ ដែលជារោគនាំទ្វេពួកអកុសលដម់ ដែលមិនទាន់កែត
ទ្វីន មិនទ្វេកែតទ្វីនបុព្ទកុសលដម់ ដែលកែតទ្វីនហើយ ទ្វេសាប-
សូន្យទោរ ដូចសម្ងាជិដ្ឋិនេះទ្វីយ កិត្តិទាំងឡាយ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ
ពួកអកុសលដម់ដែលមិនទាន់កែតទ្វីន រមេនមិនកែតទ្វីន ពួកអកុសល-
ដម់ដែលកែតទ្វីនហើយ រមេនសាបសូន្យទោរ ដល់បុគ្គលជាសម្ងាជិ ។

[១៨៥] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ តបាតតវំពើនមេីលមិនយើញ
ជម់ជែល សូម្បីតែដម់ម្បយ ដែលជារោគនាំទ្វេមិថ្នាជិដ្ឋិ ដែលមិនទាន់
កែត ទ្វេកែតទ្វីន បុមិថ្នាជិដ្ឋិ ដែលកែតទ្វីនហើយ ទ្វីនវិតតែ
ចម្រើនទ្វីន ដូចគិតដែលត្រួវឱ្យរាយនេះទ្វីយ កិត្តិទាំងឡាយ ។

អបរស្សំ ឯកជម្ងាតិចាលិយំ ទុតិយោ វគ្គា

អយោនិសោ កិត្យាប់ មនសិការោតោ អណុប្បញ្ញា
បេរ មិថ្នាជិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បញ្ញា ច មិថ្នាជិដ្ឋិ
បរឡូតិតិ ។

[១៨៦] ជាប់ កិត្យាប់ អព្វោ ធភាងមុខិ សម-
នុបស្សាមិ យេន អណុប្បញ្ញា រ សម្បាជិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
ឧប្បញ្ញា រ សម្បាជិដ្ឋិ បរឡូតិ យចយិចំ កិត្យាប់
យោនិសោ មនសិការោ ។ យោនិសោ កិត្យាប់
មនសិការោតោ អណុប្បញ្ញា បេរ សម្បាជិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
ឧប្បញ្ញា ច សម្បាជិដ្ឋិ បរឡូតិតិ ។

[១៨៧] ជាប់ កិត្យាប់ អព្វោ ធភាងមុខិ សម-
នុបស្សាមិ យេនំ សត្តា កាយស្ស កេដា
បរម្បរណា អចាយំ ឌុកតិ វិនិចាតំ នីរយំ
ឧបបង្គនិ យចយិចំ កិត្យាប់ មិថ្នាជិដ្ឋិ ។
មិថ្នាជិដ្ឋិយា កិត្យាប់ សម្បាកតា សត្តា កាយស្ស
កេដា បរម្បរណា អចាយំ ឌុកតិ វិនិចាតំ
នីរយំ ឧបបង្គនិតិ ។

ឯកចម្លាតិចាលិ ដៃទី២៤ តុលា ឆ្នាំ២០១៨

ម្នាលកិភូទាំងឡាយ មិថ្នាចិដ្ឋិដែលមិនទាន់កែត កំកែតឡើង មិថ្នាចិដ្ឋិដែលកែតឡើងហើយ កំរីមិនវិនិត្តតែបម្រើនឡើង ដល់បុគ្គលមានគំនិត ត្រីសំរាប់ពួរឡើង ។

[១៨៦] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ តិចតាតំពីដែលមិនយើងឱ្យធែល់
ដៃខែស្អែកិតិដែលមិនយើងឱ្យធែល់ដែលជាបាយការសម្ងាត់ ដែលមិនទាន់កែតឡើង
កែតឡើងបុសម្នាចិដ្ឋិដែលកែតឡើងហើយ ឬវិនិត្តតែបម្រើនឡើងដូចបំនិត ដែលត្រីសំរាប់ពួរឡើង កិភូទាំងឡាយ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ
សម្ងាត់ដែលមិនទាន់កែត កំកែតឡើង សម្ងាត់ដែលកែតឡើងហើយ
កំរីមិនវិនិត្តតែបម្រើនឡើង ដល់បុគ្គលមានគំនិត ត្រីសំរាប់ពួរឡើង ។

[១៨៧] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ តិចតាតំពីដែលមិនយើងឱ្យធែល់
ដៃខែ ស្អែកិតិដែលមិនយើងឱ្យធែល់ដែលជាបាយការសត្វ ដែលបែកធ្លាយការ
ការស្មាប់ទៅ ឬទៅកែតជាតិរបាយ ប្រព័ន្ធសីយ អសុរការ នរក ដូច
យ៉ាងមិថ្នាចិដ្ឋិនេះឡើយ កិភូទាំងឡាយ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ពួកស៊ុទ្ធទុក
ដែលប្រកបដោយមិថ្នាចិដ្ឋិ លុះបែកធ្លាយការការស្មាប់ទៅ រមិនទោះ
កែតជាតិរបាយ ប្រព័ន្ធសីយ អសុរការ នរក ។

សុត្ថនូបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឯកនិច្ចតាំ

[១៨៤]	ជាបាំ	ភីគ្មោះ	អញ្ញ	ធនាគម្ពំបិ
សមណុបស្សាមិ	យេល់	សត្តា	កាយស្ស	កេជ្រ
បរម្បរុណា	សុកតិ	សកំ	លោកាំ	ឧបបង្កើនិ
យចយិទាំ	ភីគ្មោះ	សម្បាជិនិ	។	សម្បាជិនិយា
ភីគ្មោះ	សម្បាភាកតា	សត្តា	កាយស្ស	កេជ្រ
បរម្បរុណា	សុកតិ	សកំ	លោកាំ	ឧបបង្កើនិតិ
				។
[១៨៥]	មិថ្នាជិនិកស្ស	ភីគ្មោះ	បុរីសបុគ្គលស្ស	
យព្រោះ	កាយកម្ពំ	យចាជិនិសមត្តា	សមាជិនិ	
យព្រោះ	រឹតិកម្ពំ	យចាជិនិសមត្តា	សមាជិនិ	យព្រោះ
មនោកម្ពំ	យចាជិនិសមត្តា	សមាជិនិ	យា	ច
ចេតនា	យា	ច	បត្តិនា	យេ
ច	សត្វាក	សព្វ	តេ	ធម្មា
មនោកម្ពំ	អនិត្តាយ	អនិត្តាយ	អកត្តាយ	
មនោកម្ពំ	អហិតាយ	ធម្មាយ	សំវត្តិនិ	។
កិស្ស	យោតុ	។	ិនិ	ហិ
សំយោចាបិ	ភីគ្មោះ	និម្ពពីទាំ	រ	កោសាតកិតិទាំ
តិត្តិកលាតុតិទាំ	រ	អល្មាយ	បបិយា	និគិតិទាំ

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិចាត

[១៨៥] ម្ចាលកិក្ខុទាំងឡាយ តបាតតវ៉ែនមិនយើព្យិជម់
ដែល សូម្បីតែដម់មួយ ដែលជាបោតុទាំងពួកសត្វ ដែលបែកជាយកន
កាយស្តាប់ទៅ ទ្រឡៅកើតក្នុងសុគតិស្សគឺទេរោលក ដូចយោងសម្ងាតិដី
នេះទ្រឹយ កិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្ចាលកិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលប្រកប
ដោយសម្ងាតិដី លុះបែកជាយកនកាយស្តាប់ទៅ រម៉ែនកើតក្នុង
សុគតិស្សគឺទេរោលក ។

[១៨៦] ម្ចាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាយកម្មណាកី ដែលបុរស
បុគ្គលជាមិថ្និថានបំពេញ បានសមាទានកាន់តាមទិដ្ឋិហើយ វិគិម្ម
ណាកី ដែលបុរសបុគ្គលជាមិថ្និថានបំពេញ បានសមាទានកាន់
តាមទិដ្ឋិហើយ មនោកម្មណាកី ដែលបុរសបុគ្គលជាមិថ្និថាន
បំពេញ បានសមាទានកាន់តាមទិដ្ឋិហើយ បេតនាទាកី សេចកិត្ត
ប្រាថ្នាទាកី សេចកិត្តប្រណិជានណាកី សង្ការទាំងឡាយណា
កី ធម៌ទាំងអស់នោះ សុខទែប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាទីប្រាថ្នា
មិនជាទីត្រូវអរ មិនជាទីគាប់បិត្ត មិនជាប្រយោជន៍ ជាទុក្ខ ។
ដំណើរនោះព្រោះហេតុអ្នី ។ ម្ចាលកិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះទិដ្ឋិ
ជាមួយជាតិដែលមក ។ ម្ចាលកិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាងួរសេរកី
ពួសននោះព្រៃកី ពួសត្រូវកំក្រុកី ដែលបុគ្គលជា កុងដីសីម

អបរស្សែ ឯកជម្លាតិបាលិយំ ទុតិយោ វគ្គា

យព្យោរ បបវីរសំ ឧចាណិយតិ យព្យ អាជារសំ
 ឧចាណិយតិ សព្វណ៍ តិត្តិកាត្តាយ កាចុកាត្តាយ
 អសាត្តាយ សំរត្តតិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ពីដំ
 ហិ កិត្តូរ ចាបកំ ។ ធនមេរ ខោ កិត្តូរ
 មិន្ទាតិដីកស្ស បុរីសបុត្តលស្ស យព្យោរ កាយកម្មំ
 យចាណិដីសមតំ សមាណិន្ទំ យព្យ វីកម្មំ យចា-
 និដីសមតំ សមាណិន្ទំ យព្យ មនោកម្មំ យចាណិដី-
 សមតំ សមាណិន្ទំ យ ច ចេតនា យ ច បត្តនា
 យោ ច បជីដិ យេ ច សច្ចាក សព្វ តេ ធម្មា
 អនិធ្មាយ អកញ្ញាយ អមនាថាយ អហិតាយ
 ឌិន្ទាយ សំរត្តណិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ិដី
 ហិ កិត្តូរ ចាបិកាតិ ។

[១៩០] សម្បាតិដីកស្ស កិត្តូរ បុរីសបុត្តលស្ស
 យព្យោរ កាយកម្មំ យចាណិដីសមតំ សមាណិន្ទំ
 យព្យ វីកម្មំ យចាណិដីសមតំ សមាណិន្ទំ យព្យ
 មនោកម្មំ យចាណិដីសមតំ សមាណិន្ទំ យ
 ច ចេតនា យ ច បត្តនា យោ ច បជីដិ

ឯកចម្លាតិចាលិ ដទៃទៀត គុណី ៤

តើនឹងស្រួបយករសដីណាកី ស្រួបយករសទីកណាកី រសជាតិទាំងអស់នោះ តើនឹងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីលើសហគមនិនធ្ងាថ្មោះ ឬ ដំណើរនោះព្រោះហេតុអ្នី ឬ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ព្រោះពួរដារបស់មិនលូយ៉ាវណាមិញ្ញា ឬ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ កាយកម្មណាកី ដែលបុរសបុគ្គល ជាមិថ្នាចិដ្ឋាបានបំពេញ បានសមាទានកាន់តាមទិន្នន័យ វិថីកម្មណាកី ដែលបុរសបុគ្គល ជាមិថ្នាចិដ្ឋាបានបំពេញ បានសមាទានកាន់តាមទិន្នន័យ មនោកម្មណាកី ដែលបុរសបុគ្គល ជាមិថ្នាចិដ្ឋាបានបំពេញ បានសមាទានកាន់តាមទិន្នន័យ បេតនាទាណកី សេចក្តីប្រាប្រាណណាកី សេចក្តីប្រណាណណាកី សង្ការទាំងឡាយណាកី ធម៌ទាំងអស់នោះ តើនឹងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាទីប្រាប្រាណ មិនជាទីត្រួកអារ មិនជាទីគាប់បិត្ត មិនជាប្រយោជន៍ ឬ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្នី ឬ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ព្រោះទិន្នន័យ ជាគិច្ចជាតិអាណក់ កំយ៉ាវនោះជន ឬ

[១៩០] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ កាយកម្មណាកី ដែលបុរសបុគ្គល ជាសម្បាចិដ្ឋាបានបំពេញ បានសមាទានកាន់តាមទិន្នន័យ វិថីកម្មណាកី ដែលបុគ្គលជាសម្បាចិដ្ឋាបានបំពេញ បានសមាទានកាន់តាមទិន្នន័យ មនោកម្មណាកី ដែលបុរសបុគ្គលជាសម្បាចិដ្ឋាបានបំពេញ បានសមាទានកាន់តាមទិន្នន័យ បេតនាទាណកី សេចក្តីប្រាប្រាណណាកី

សុត្ថនបិជកេ អង្គត្តរនីកាយស្ស ឯកនីបាតោ

យ ច សង្កាត់ក សព្វ តេ ធម្មា តង្វាយ គត្តាយ
 មនាជាយ ហិតាយ សុខាយ សំរត្តនិ ។ តាំ កិស្ស
 ហេតុ ។ ឯធម្មិ ហិ កិត្តូវ កត្តិកាត ។ សេយ្យ-
 បាបិ កិត្តូវ ឧប្បតីដំ រ សាលិពីដំ រ មុនិកាតីដំ
 រ អល្អាយ បបរិយា និត្តិត្ត យព្រោរ បបរីសំ
 ឧទានិយតិ យព្រោ អាជារសំ ឧទានិយតិ សព្វនិ
 មុនុរត្តាយ សាសត្តាយ អសេចនគត្តាយ សំរត្តតិ ។
 តាំ កិស្ស ហេតុ ។ ពីដំ ហិ កិត្តូវ កត្តិកំ ។
 ធរមេ ខោ កិត្តូវ សម្បានិធមិកស្ស បុរិសុបុត្តិលស្ស
 យព្រោរ គាយគម្ពំ យចានិធមិសមតិ សមានិន្ទំ
 យព្រោ រឹតិកម្ពំ យចានិធមិសមតិ សមានិន្ទំ យព្រោ
 មនោគម្ពំ យចានិធមិសមតិ សមានិន្ទំ យ ច
 ចេតនា យ ច បន្ទនា យោ ច បណ្ឌិដិ យ ច
 សង្កាត់ក សព្វ តេ ធម្មា តង្វាយ គត្តាយ មនាជាយ
 ហិតាយ សុខាយ សំរត្តនិ ។ តាំ កិស្ស ហេតុ ។
 ឯធម្មិ ហិ កិត្តូវ កត្តិកាតិ ។

នៅ ទុកិយោ ។

សុត្តនិបិជក អង្គត្តនិកាយ ឯកនិចាត

សេចក្តីប្រណិជានិភាគក្តី សង្ការទាំងខ្សោយធម្មក្តី ធម៌ទាំងអស់នោះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រួរអរ ជាទីតាប់ចិត្ត ជាប្រយោជន៍ ជាសុខ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្នី ។ ម្នាលកិត្តុទាំងខ្សោយ ព្រោះទិន្នន័យ ជាគុម្ភជាតិបម្រើន ។ ម្នាលកិត្តុទាំងខ្សោយ ដូចពួកដំពោក ពួកស្រួលសាលីក្តី ពួកចន្ទនីក្តី ដែលបុគ្គលជាំក្នុងដើម្បី តែងស្រួបយករស ដីធម្មក្តី ស្រួបយករសទីកិណិក្តី រសជាតិទាំងអស់នោះ តែងប្រព្រឹត្ត ទៅ ដើម្បីសង្គម មិនប្រឡាច់ដោយសង្គ់ទៀត ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្នី ។ ម្នាលកិត្តុទាំងខ្សោយ ព្រោះពួក ជារបស់បម្រើន យ៉ាងធមិញ្ញ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងខ្សោយ កាយកម្មធម្មិណិក្តី ដែលបុរស បុគ្គលជាសម្ងាតិន្នន័យ បានបំពេញ បានសមាទានកាន់តាមទិន្នន័យ វិគីម្ម ធម្មក្តី ដែលបុរសបុគ្គល ជាសម្ងាតិន្នន័យ បានបំពេញ បានសមាទាន កាន់តាមទិន្នន័យ មនោកម្មិណិក្តី ដែលបុរសបុគ្គល ជាសម្ងាតិន្នន័យ បានបំពេញ បានសមាទានកាន់តាមទិន្នន័យ បេតនាទិភាគក្តី សេចក្តី ប្រាថ្នាទិភាគក្តី សេចក្តីប្រណិជានិភាគក្តី សង្ការទាំងខ្សោយធម្មក្តី ធម៌ទាំងអស់នោះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រួរអរ ជាទី តាប់ចិត្ត ជាប្រយោជន៍ជាសុខ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្នី ។ ម្នាលកិត្តុ ទាំងខ្សោយ ព្រោះទិន្នន័យ ជាគុម្ភជាតិបម្រើន កំយ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ គីឡូ ២ ។

អបរស្សែរ ឯកទម្រង់បានិចាលិយ តតិយោ វគ្គា

[១៩១] ឯកបុគ្គលោ ភីក្តួច លោកេ
 ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ពហុជនាបិតាយ ពហុជន-
 សុខាយ ពហុណោ ដនស្ប អនត្តាយ អបិតាយ
 ឯត្តាយ លេរមនុស្សនំ ។ កាត់មោ ឯកបុគ្គលោ ។
 មិន្ទាតិផ្ទិកោ យោតិ វិបីតិនស្បមោ សោ ពហុជនំ
 សន្ទូម្មា រូដ្ឋាបេត្តា អសន្ទូម្ម បតិដ្ឋាបេតិ ។ អយំ
 ទោ ភីក្តួច ឯកបុគ្គលោ លោកេ ឧប្បជ្ជមានោ
 ឧប្បជ្ជតិ ពហុជនាបិតាយ ពហុជនសុខាយ ពហុណោ
 ដនស្ប អនត្តាយ អបិតាយ ឯត្តាយ លេរមនុស្ស-
 នំ ។

[១៩២] ឯកបុគ្គលោ ភីក្តួច លោកេ
 ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ពហុជនបិតាយ ពហុជន-
 សុខាយ ពហុណោ ដនស្ប អត្តាយ បិតាយ
 សុខាយ លេរមនុស្សនំ ។ កាត់មោ ឯកបុគ្គលោ ។
 សម្បាតិផ្ទិកោ យោតិ អវិបីតិនស្បមោ សោ
 ពហុជនំ អសន្ទូម្មា រូដ្ឋាបេត្តា សន្ទូម្ម បតិដ្ឋាបេតិ ។ អយំ
 ទោ ភីក្តួច ឯកបុគ្គលោ

ឯកចម្លាតិបាលិ នៃទេរោត គ្រឿង ៣

[១៩១] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលម្បយ កាលកៅតិះត្រីនឹងកុងលោក
កៅតិះត្រី ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដល់ដនប្រើន ដើម្បីមិនជាសុខ
ដល់ដនប្រើន ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ដល់ដនប្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍
ដើម្បីសេចក្តីទូក ដល់ទេរតានិធមនុស្សទាំងឡាយ ។ បុគ្គលម្នាក់ គីអូក
ណា ។ គីបុគ្គលជាមិថ្និថី ជាអ្នកយល់ខ្ពស បុគ្គលនោះ រួមជ
នាំដនប្រើនឲ្យយុត្តាបាកព្រះសុទ្ធម ឲ្យតាំងនៅ កុងអសទ្ធម ។ ម្នាល
កិភុទាំងឡាយ បុគ្គលម្នាក់នេះជន កាលកៅតិះត្រីនឹងកុងលោក កៅតិះត្រី
ត្រី ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដល់ដនប្រើន ដើម្បីមិនជាសុខ ដល់ដន
ប្រើន ដើម្បីសេចក្តីវិនាសដល់ដនប្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បី
សេចក្តីទូក ដល់ទេរតានិធមនុស្សទាំងឡាយ ។

[១៩២] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលម្នាក់កាលកៅតិះត្រីនឹងកុងលោក
កៅតិះត្រី ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដល់ដនប្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ដន
ប្រើន ដើម្បីសេចក្តីបញ្ជី ដល់ដនប្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តី
សុខ ដល់ទេរតានិធមនុស្សទាំងឡាយ ។ បុគ្គលម្នាក់ គីអូកណា ។ គីបុគ្គល
ជាសម្ងាតិថ្និថីជាអ្នកយល់ត្រូវ បុគ្គលនោះ រួមជនាំដនប្រើនឲ្យយុត្តាបាក
អសទ្ធម ឲ្យតាំងនៅកុងព្រះសុទ្ធម ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលម្នាក់នេះជន

សុត្តនបិជកេ អង្គត្តនីកាយស្ស ឯកនីបាតោ

លោកេ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ពហុជនបិតាយ
ពហុជនសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អត្តាយ បិតាយ
សុខាយ នៅមនុស្សន្ទិ ។

[១៩៣] នាបា កិត្តូរ អញ្ញ ធភាងមុំបិ សមណ-
បស្សមិ យំ ធរំ មហាសារធ្លៀ យចយិទំ កិត្តូរ
មិថ្នាជិន្ទិ ។ មិថ្នាជិន្ទិបរមាណិ កិត្តូរ វត្ថានីតិ^(១) ។

[១៩៤] នាបា កិត្តូរ អញ្ញ ធភាងមុំបិ ធមបុណ្ឌលំបិ
សមណុបស្សមិ យោ ធរំ ពហុជនបិតាយ បដិបញ្ញា
ពហុជនសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្តាយ
អបិតាយ ឌុក្តាយ នៅមនុស្សនំ យចយិទំ កិត្តូរ
មក្តុលិ មោយបុរិសោ ។ សេយ្យចាបិ កិត្តូរ និឬមុទេ ិឬ
ឧឡូយ្យ^(២) ពហុនំ មថ្នាងំ អបិតាយ ឌុក្តាយ
អនយាយ ព្យសនាយ ។ ធរមេ ទោ កិត្តូរ
មក្តុលិ មោយបុរិសោ មនុស្សិឬមនុញ្ញ លោកេ
ឧប្បញ្ញ ពហុនំ សត្តាងំ អបិតាយ ឌុក្តាយ
អនយាយ ព្យសនាយតិ ។

១ និ. ម. មហាសារធ្លានីតិ ។ ២ ម. ិឬ ឧឡូយ្យ ។

សុត្ថនិចក អង្គត្តនិភាយ ឯកនិចត

កាលកៅតទ្វីរកុដលោក កៅតទ្វីរដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដល់ដន
ប្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ដនប្រើន ដើម្បីសេចក្តីចម្រើនដល់ដនប្រើន
ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ទទួលនិធមនុស្សទាំងឡាយ ។

[១៨៣] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ តបាតតវិធីនមិនយើញធម៌
ដទៃ សូម្បីតែដឹងមួយ ដែលមានទោសជិំយ៉ាងនេះដូចមិច្ចាទិដ្ឋិនេះទ្វីយ
កិកូទាំងឡាយ ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ ទោសទាំងឡាយ មានតែ
មិច្ចាទិដ្ឋិជាពោទេសក្រុលដែល ។

[១៨៤] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ តបាតតវិធីនមិនយើញបុគ្គលដទៃ
សូម្បីតែបុគ្គលម្នាក់ ជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដល់ដនប្រើន
ដើម្បីមិនជាសេចក្តីសុខ ដល់ដនប្រើន ដើម្បីសេចក្តីវិនាសដល់ដនប្រើន
ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក ដល់ទទួលនិធមនុស្សទាំងឡាយ
យ៉ាងនេះ ដូចមក្តុលិមោយបុរស^(១) នេះទ្វីយ កិកូទាំងឡាយ ។ ម្នាលកិកូ
ទាំងឡាយ ដូចបុគ្គលជាក់លបនៅមាត់ស្តីដ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បី
សេចក្តីទុក ដើម្បីសេចក្តីមិនចម្រើន ដើម្បីសេចក្តីវិនាសដល់ពួកត្រួតជាប្រើន
យ៉ាងណាមិច្ចា ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ មក្តុលិមោយបុរស កើតទ្វីរកៅត
កុដលោក ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក ដើម្បីសេចក្តីមិនចម្រើន
ដើម្បីសេចក្តីវិនាសដល់ពួកសុទ្ធភាព ប្រហែលគ្មានិនិត្យនរប កុំយ៉ាងនោះជន ។

១ នេះជាមេ្តាគ មក្តុលិគោសាល ។ អង្គកម្រា ។

អបរស្សែងកងម្នាទិបាលិយំ តតិយោ វគ្គា

[១៩៥] ធម្មភាព កិច្ចកែវ ធម្មវិនិយោ យោ ច
 សមានបេតិ យព្យ សមានបេតិ យោ ច សមានបិតោ
 តិចត្តាយ បជិបដ្ឋតិ សព្វ តោ ពហ័រ អបុព្រៃ
 បសរណិ ។ តំ កិស្ស ហោតុ ។ ធម្មភាពត្តា
 កិច្ចកែវ ធម្មស្សាតិ ។

[១៩៦] ស្អាត្រូវ កិច្ចកែវ ធម្មវិនិយោ យោ
 ច សមានបេតិ យព្យ សមានបេតិ យោ ច
 ពហ័រ បុព្រៃ បសរណិ ។ តំ កិស្ស ហោតុ ។
 ស្អាត្រូវត្តា កិច្ចកែវ ធម្មស្សាតិ ។

[១៩៧] ធម្មភាព កិច្ចកែវ ធម្មវិនិយោ ធាយ-
 កោន មត្តា ជានិតព្យ នោ បជិត្តាបាកោន ។
 តំ កិស្ស ហោតុ ។ ធម្មភាពត្តា កិច្ចកែវ
 ធម្មស្សាតិ ។

ឯកចម្លាតិចាលី ជនខេត្ត គតុទី ៣

[១៩៥] ម្នាលភីកូទាំងខ្សោយ បុគ្គល (ជាអាចារ្យ) ឯកភី បប្បល
គេ កូនធជម្លើនីយ ដែលសាស្ត្រជាមស់ពួញពេលមិនត្រូវ បប្បលនូវបុគ្គល
(ជាអន្តោរសិក) ឯកភី បុគ្គល (ជាអន្តោរសិក) ឯក ដែលអាចារ្យ
បប្បលហើយប្រពិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ បុគ្គលទាំងអស់នោះ តើដឹងបាន
នូវបាបជាប្រើន ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្នី ។ ម្នាលភីកូទាំងខ្សោយ
ព្រោះជម្លៃដែលគេពេលខុស ។

[១៩៦] ម្នាលភីកូទាំងខ្សោយ បុគ្គល (ជាអាចារ្យ) ឯកភី
បប្បលគេ កូនធជម្លើនីយ ដែលសាស្ត្រជាមស់ពួញពេលត្រូវ បប្បលនូវបុគ្គល
(ជាអន្តោរសិក) ឯកភី បុគ្គល (ជាអន្តោរសិក) ឯក ដែលអាចារ្យ
បប្បលហើយប្រពិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ បុគ្គលទាំងអស់នោះ តើដឹងបាន
នូវបុណ្យជាប្រើន ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្នី ។ ម្នាលភីកូទាំងខ្សោយ
ព្រោះជម្លៃដែលគេពេលត្រូវ ។

[១៩៧] ម្នាលភីកូទាំងខ្សោយ កូនធជម្លើនីយ ដែលសាស្ត្រជាមស់ពួញ
ពេលមិនត្រូវបោ បុគ្គលជាទាយក (អ្នកឡើ) ត្រូវដើរប្រមាណ បុគ្គល
ជាបជិតាបក (អ្នកទួនុល) មិនបាប់ដើរប្រមាណឡើ ។ ដំណើរនោះ
ព្រោះហេតុអ្នី ។ ម្នាលភីកូទាំងខ្សោយ ព្រោះជម្លៃដែលសាស្ត្រជាមស់ពួញ
ពេលខុស ។

សុត្តនបិដកេ អគ្គតានិភាយស្ស ឯកនិច្ចតាំ

- [១៩៨] ស្បាក្នុតេ កិត្យាបេ ធម្ពវិនយេ បជិត្ត-
ហកោន មត្តា ជានិតញ្ញ នោ ជាយកោន ។
តាំ កិស្ស ហោតុ ។ ស្បាក្នុតត្តា កិត្យាបេ
ធម្ពស្សរតិ ។
- [១៩៩] ធម្ពក្នុតេ កិត្យាបេ ធម្ពវិនយេ យោ
អារុទ្ទីរិយោ សោ ធម្ពា វិយារតិ ។ តាំ កិស្ស
ហោតុ ។ ធម្ពក្នុតត្តា កិត្យាបេ ធម្ពស្សរតិ ។
- [២០០] ស្បាក្នុតេ កិត្យាបេ ធម្ពវិនយេ យោ
គុសីតោ សោ ធម្ពា វិយារតិ ។ តាំ កិស្ស
ហោតុ ។ ស្បាក្នុតត្តា កិត្យាបេ ធម្ពស្សរតិ ។
- [២០១] ធម្ពក្នុតេ កិត្យាបេ ធម្ពវិនយេ យោ
គុសីតោ សោ សុខ វិយារតិ ។ តាំ កិស្ស
ហោតុ ។ ធម្ពក្នុតត្តា កិត្យាបេ ធម្ពស្សរតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

[១៩៥] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ កូនធភម្លើនីយដែលសាស្ត្រជាសញ្ញា
ពោលត្រីមត្រូវបាន បដិត្តាបកត្រូវដើរប្រមាណណា ទាយកមិនបានដើរដើរ
ប្រមាណទេ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្នី ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ
ព្រោះជម្លៃដែលសាស្ត្រជាសញ្ញាបោលត្រីមត្រូវ ។

[១៩៦] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ កូនធភម្លើនីយ ដែលសាស្ត្រជា
អសញ្ញាបោលមិនត្រីមត្រូវបាន បុគ្គលិករាមាណណាយមជ្រាវ បុគ្គល
នោះ តើដែលជាទុក ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្នី ។ ម្នាលកិកូទាំង-
ឡាយ ព្រោះជម្លៃដែលសាស្ត្រជាអសញ្ញាបោលខុស ។

[២០០] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ កូនធភម្លើនីយដែលសាស្ត្រជាសញ្ញា
ពោលត្រីមត្រូវបាន បុគ្គលិកខ្លួនប្រអូស បុគ្គលនោះ តើដែលជាទុក ។
ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្នី ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ ព្រោះជម្លៃ
ដែលសាស្ត្រជាសញ្ញាបោលត្រីមត្រូវ ។

[២០១] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ កូនធភម្លើនីយដែលសាស្ត្រជាអសញ្ញា
ពោលមិនត្រីមត្រូវបាន បុគ្គលិកខ្លួនប្រអូស បុគ្គលនោះ តើដែលជោ
ជាសុខ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្នី ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ
ព្រោះជម្លៃដែលសាស្ត្រជាអសញ្ញាបោលខុស ។

អបសុំ ឯកចម្លាតិចាលិយំ តតិយោ វគ្គា

[២០២]	ស្បាគ្នាតេ	កិត្យាបេ	ធម្ពវិនយោ	យោ
អារុទ្ទីរិយោ	សោ	សុំ	រិយារតិ	។ តំ កិស្ស
យោតុ	។ ស្បាគ្នាតត្តា	កិត្យាបេ	ធម្ពស្សាតិ	។
[២០៣]	សេយ្យចាបិ	កិត្យាបេ	អប្បមត្តកោបិ	
ក្នុង	ឯក្រាម	យោតិ	ធរមេរ	ខោ អហំ កិត្យាបេ
អប្បមត្តកំបិ	កំ	ន	រណ្ឌុមិ	អណ្ឌមសោ អង្គរ-
សំយាតមត្តិបីតិ	។			
[២០៤]	សេយ្យចាបិ	កិត្យាបេ	អប្បមត្តកំបិ	
មុតិ	ឯក្រាម	យោតិ...	អប្បមត្តកោបិ	ខោដ្ឋាន
ឯក្រាម	យោតិ...	អប្បមត្តកោបិ	បុព្វា	ឯក្រាម
យោតិ...	អប្បមត្តកំបិ	លោយវិតំ	ឯក្រាម	យោតិ
ធរមេរ	ខោ	អហំ	កិត្យាបេ	អប្បមត្តកំបិ
ន	រណ្ឌុមិ	អណ្ឌមសោ	អង្គរសំយាតមត្តិបីតិ	កំ

វគ្គា តតិយោ ។

ជកចម្លាតិចាលិ ដទៃឡើត គ្នាតី ៣

- [២០៦] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ កូនធម្មវិនីយដែលសាស្ត្រជាសញ្ញាច្បាស់
ពេលត្រីមត្រូវបាន បុគ្គលិករាជការណាមប្រាងពួក បុគ្គលនោះ
ត្រូវបានបង្កើតឡើងឡាយ ឬ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្និ ឬ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ
ព្រោះជម័យដែលសាស្ត្រជាសញ្ញាច្បាស់
[២០៧] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ ដូចជាមក សូម្បីបន្ទិចបន្ទប់
រមេដឺមានកិនសុយយ៉ាងណាមិញ្ញ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ តាមតាមិនដែល
សរសើរនូវការបងិសនិ កូនធកោត សូម្បីបន្ទិចបន្ទប់ ដោយហេតុនៅ
សូម្បីអស់កាលត្រីមត្រូវបានបង្កើតឡើងឡាយ កើយ៉ាងនោះជន ឬ
[២០៨] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ ដូចខិកមួគ្រឿ សូម្បីបន្ទិចបន្ទប់
រមេដឺមានកិនសុយ... ទិកមាត់ សូម្បីបន្ទិចបន្ទប់ រមេដឺមានកិនសុយ...
ខ្ញុំ សូម្បីបន្ទិចបន្ទប់ រមេដឺមានកិនសុយ... ឈាម សូម្បីបន្ទិចបន្ទប់
រមេដឺមានកិនសុយ យ៉ាងណាមិញ្ញ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ តាមតាមិនដែល
សរសើរនូវការបងិសនិ កូនធកោត សូម្បីបន្ទិចបន្ទប់ ដោយហេតុនៅសូម្បី
អស់កាលត្រីមត្រូវបានបង្កើតឡើងឡាយ កើយ៉ាងនោះជន ឬ

ចប់ គ្នាតី ៣ ។

សុត្ថនុបិជ្ជក់ អង្គត្តនឹកាយស្ស ឯកសិទ្ធិ

[២០៥] សេយ្យចាបិ កិត្យាំ អប្បមត្តកំ តមសី
 ដម្នីដី^(១) អកមកមលោយកំ រនកមលោយកំ
 កូមកមលោយកំ ម៉ោគ្រីកមលោយកំ អច
 ខោ ធម៌លោ ពហុតាំ យិនិ ឧត្តលវិក្សសំ និនិ-
 ឌីកំ ខាងកណ្តាគកដ្ឋានំ^(២) បញ្ចតិសមំ ។ ធម៌លោ
 ខោ កិត្យាំ អប្បកា តែ សត្តា យេ ចលជា អច
 ខោ ធម៌លោ សត្តា ពហុតក យេ ឱនកា ។ ធម៌លោ
 ខោ កិត្យាំ អប្បកា តែ សត្តា យេ មណុស្សសុ
 បច្ចាដាយនិ ។ អច ខោ ធម៌លោ សត្តា ពហុតក
 យេ អញ្ជិត មណុស្សហិ បច្ចាដាយនិ ។ ធម៌លោ
 ខោ កិត្យាំ អប្បកា តែ សត្តា យេ មណិឃេសុ
 ដនបនេសុ បច្ចាដាយនិ អច ខោ ធម៌លោ សត្តា
 ពហុតក យេ បច្ចនិឃេសុ ដនបនេសុ បច្ចាដាយនិ
 អវិញ្ញាណាលេសុ មិលក្រោសុ ។ ធម៌លោ ខោ កិត្យាំ
 អប្បកា តែ សត្តា យេ បញ្ជីរត្រា អធិន្ទា អនុញ្ញ-
 មុកា បនិពលា សុភាសិតុន្តុសិតស្ស អត្ថមញ្ញតាំ

១ ដម្នីដីបិជ្ជក់ បាយោ ។ ២ និ. ខាងកណ្តាគកដ្ឋានំ ។

សុត្ថនបិដក អង្គតានិភាយ ឯកនិច្ច

[២០៥] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ជូបអារម^(១)គួរដាចីវិករាយ ព្រៃគ្រោះ
 ដាចីវិករាយ កូមិគ្រោះដាចីវិករាយ ស្រែ៖លួកគួរដាចីវិករាយ កូដុម្ភុទីប
 នេះ មានចំណួនតិប ត្រួតឱ្យដែលឡូលនិធីទំនាបជួយកសិន ទីមានដង្ក់តិនិធីបន្ទា
 ន្តែវិបរធម៌ ប្រើនដាន យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ពួក
 សត្វដែលកែតែលីគោក មានចំណួនតិប ពួកសត្វដែលកែតែកូដុម្ភុទីកប្រើន
 ដាន កំយ៉ាងនោះដោ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលកែតែកូដុ
 មនុស្សលោកមានចំណួនតិប ពួកសត្វដែលកែតែក្រាតិមនុស្សលោកប្រើន
 ដាន កំយ៉ាងនោះដោ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលកែតែកូដុ
 មនុស្សលោកមានចំណួនតិប ពួកសត្វដែលកែតែក្រាតិមនុស្សលោកប្រើន
 កូដុម្ភុមិនបទ មានចំណួនតិប ពួកសត្វដែលកែតែ កូដុបច្ចនិនបទ
 កូដុមិលកុះកំណៈតែ ដាមុកមិនបែះដីនប្រើនដាន កំយ៉ាងនោះដោ ។
 ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលមានបញ្ហា មិនលួចខ្សោះ មិនលួញលើ
 អាបដីនសេបកុះនៃសុភាសិត សេបកុះនៃទួរសិតុណ មានចំណួនតិប

១ ពាក្យថា អារម ជាមួយស្មួនយើដ្ឋោ ស្មួនយើផ្តា ។ ជូចនូវនារាយ ដីកម្ម-
 នារាយ, ដែតនារាយ, បុញ្ញាយ កំបានសុនច្បារ (អង្គកថា) ។

អបរស្សំ ឯកចម្លាតិបាលិយំ ចតុត្រា វគ្គា

អច ឱ ធនេរ សត្វា ពហុតក យេ ឌុប្បញ្ញ
 ធន្ទា ធន្មម្បកា ន បដិពលា សុភាសិតុណ្ឌាសិ-
 តស្ស អត្ថមញ្ញតាំ ។ ធនេរ ឱ កិត្យុរ អប្បកា
 តេ សត្វា យេ អវិយន បញ្ចបត្វុជា សម្បញ្ញកតា
 អច ឱ ធនេរ សត្វា ពហុតក យេ អវិធ្លា-
 កតា សម្បធន្ទា ។ ធនេរ ឱ កិត្យុរ អប្បកា
 តេ សត្វា យេ លក្ខិ តថាកតាំ ធនស្សនាយ
 អច ឱ ធនេរ សត្វា ពហុតក យេ ន លក្ខិ
 តថាកតាំ ធនស្សនាយ ។ ធនេរ ឱ កិត្យុរ
 អប្បកា តេ សត្វា យេ លក្ខិ តថាកតប្បបេតាំ
 ធម្បវិនយំ សរនាយ អច ឱ ធនេរ សត្វា
 ពហុតក យេ ន លក្ខិ តថាកតប្បបេតាំ ធម្ប-
 វិនយំ សរនាយ ។ ធនេរ ឱ កិត្យុរ អប្បកា
 តេ សត្វា យេ សុត្រា ធម្បំ ជារេនិ អច ឱ
 ធនេរ សត្វា ពហុតក យេ សុត្រា ធម្បំ ន
 ជារេនិ ។ ធនេរ ឱ កិត្យុរ អប្បកា តេ
 សត្វា យេ ដតានំ ធម្បានំ អត់ ឧបរិត្យុនិ

ធម្មជាតិ ដៃទី២០ ខែមីនា ឆ្នាំ២៥៦៨

ព្រកសត្វដែលតតបញ្ជាប់ ជាមួយលូនខ្លាយល្អបញ្ចុះ មិនអាចដឹងសេចក្តីឡើង
សុភាសិត ទួលសិតបាន ប្រើនជាន់ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលកិត្តិ
ទាំងឡាយ ព្រកសត្វដែលបរិបុណ្ឌដោយបញ្ចប់ក្នុងប្រសើរ មានចំនួនតិច
ព្រកសត្វដែលលុះក្នុងសំណាបអវិជ្ជា ជាមួយការប្រឡាស្តីប្រើនជាន់ ក៏យ៉ាងនោះ
ដែរ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ព្រកសត្វដែលបានយើង្វាតបាត់ មានប្រមាណ
តិច សត្វទាំងឡាយ ដែលមិនបានយើង្វាតបាត់ប្រើនជាន់ ក៏យ៉ាងនោះ
ដែរ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ព្រកសត្វដែលបានស្ថាប់ជម្លើនីយ តបាតតសំ-
ដើនមានចំនួនតិច ព្រកសត្វដែលមិនបានស្ថាប់ជម្លើនីយ តបាតតសម្រេច
ប្រើនជាន់ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ព្រកសត្វដែលស្ថាប់
ជម្រេច ចងចាំបានមានចំនួនតិច ព្រកសត្វដែលស្ថាប់ជម្រេច ចង
ចាំមិនបានប្រើនជាន់ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ព្រកសត្វ
ដែលពិចារណានូវសេចក្តីអធិប្បាយនៃបាតី ដែលខ្លួនចងចាំបានហើយ

សុត្ថនូបិដកេ អង្គត្តនឹកាយសួយ ឯកនិច្ចាគោ

អច ម៉ា ធន់តេវ សត្វា ពហុតក យេ ធមានំ
 ធម្មានំ អត្តំ ន ឧបបរិគ្គនី ។ ធន់មេរ ម៉ា កិគ្គបេ
 អប្បកា តែ សត្វា យេ អត្តមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ
 ធម្មានុធម្មំ បជិបផ្លូនី អច ម៉ា ធន់តេវ សត្វា ពហុតក
 យេ អត្តមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មំ ន បជិ-
 បផ្លូនី ។ ធន់មេរ ម៉ា កិគ្គបេ អប្បកា តែ សត្វា
 យេ សំរែដីយេសុ បានេសុ សំរិជ្លូនី អច ម៉ា
 ធន់តេវ សត្វា ពហុតក យេ សំរែដីយេសុ បានេសុ
 ន សំរិជ្លូនី ។ ធន់មេរ ម៉ា កិគ្គបេ អប្បកា តែ
 សត្វា យេ សំរិភាត យោនិសោ បណ្តាលី អច
 ម៉ា ធន់តេវ សត្វា ពហុតក យេ សំរិភាត យោនិសោ
 ន បណ្តាលី ។ ធន់មេរ ម៉ា កិគ្គបេ អប្បកា
 តែ សត្វា យេ រំស្បែការម្ពុណា កិរិតា លក្ខនី
 សមាជី លក្ខនី ចិត្តសេវកាត្តតំ អច ម៉ា ធន់តេវ
 សត្វា ពហុតក យេ រំស្បែការម្ពុណា កិរិតា ន
 លក្ខនី សមាជី ន លក្ខនី ចិត្តសេវកាត្តតំ ។

សុត្ថនិបិជក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ចាត

មានចំណួនតិច ពួកសត្វដែលមិនបានពិចារណានូវសេចក្តីអធិប្បាយ នៃបាលីដែលខ្ពស់ចងចាំបានហើយ ត្រឹមដាច់ កំយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលកិកុទ្ទិទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលដើរចូរសៀនូវសេចក្តីអធិប្បាយ ដើរចូរសៀនូវបាលី ហើយប្រតិបត្តិជម៉ែសមគ្គរដល់ជម៉ែ មានប្រមាណាតិច ពួកសត្វដែលដើរចូរសៀនូវសេចក្តីអធិប្បាយ ដើរចូរសៀនូវបាលី ហើយមិនប្រតិបត្តិជម៉ែសមគ្គរដល់ជម៉ែ ត្រឹមដាច់ កំយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលកិកុទ្ទិទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលសង្កែត កូន្មេហោតុដែលគ្គរសង្កែត មានចំណួនតិច ពួកសត្វដែលមិនសង្កែត កូន្មេហោតុដែលគ្គរសង្កែត ត្រឹមដាច់ កំយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលកិកុទ្ទិទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលសង្កែតហើយ ផ្តើម ព្យាយាមឡើង ដោយការយកចិត្តទុកដាក់ មានចំណួនតិច ពួកសត្វដែលសង្កែតហើយ មិនផ្តើមព្យាយាមឡើង ដោយការយកចិត្តទុកដាក់ ត្រឹមដាច់ កំយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលកិកុទ្ទិទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលដើរឡើង និញ្ញាន ឲ្យដាការម្នាក់ហើយបាននូវសមាជិ^(១) បាននូវដោកគ្គតាបិត្ត មានចំណួនតិច ពួកសត្វដែលដើរឡើង និញ្ញាន ឲ្យដាការម្នាក់ហើយមិនបាននូវសមាជិ មិនបាននូវដោកគ្គតាបិត្ត ត្រឹមដាច់ កំយ៉ាងនោះដែរ ។

^(១) មគ្គសមាជិនិងដលសមាជិ ។ អង្គកម្រា ។

អបរស្សែងកងដម្នាតិបាលិយំ ចតុត្រា នគ្គ

ធនមេ នៅ កិច្ចកែវ អប្បកា តែ សត្វា យេ
 អនុភាសត្តានំ លាកិនោ អច នៅ ធនតេវ សត្វា
 ពហុតក យេ អនុភាសត្តានំ ន លាកិនោ ឧញ្ញន
 គចាលកត្តូន យាយឆ្លើ ។ ធនមេ នៅ កិច្ចកែវ
 អប្បកា តែ សត្វា យេ អត្ថរសស្ស ធម្បរសស្ស
 វិមុត្តិរសស្ស លាកិនោ អច នៅ ធនតេវ សត្វា
 ពហុតក យេ អត្ថរសស្ស ធម្បរសស្ស វិមុត្តិរសស្ស
 ន លាកិនោ ។ តស្ឋាតិហ កិច្ចកែវ ធន សិក្សិ-
 តច្ចំ អត្ថរសស្ស ធម្បរសស្ស វិមុត្តិរសស្ស លាកិនោ
 កវិស្សាយាតិ ។ ធន ហិ ហេ កិច្ចកែវ សិក្សិតច្ចោនី ។

[២០៦] សេយុចាបិ កិច្ចកែវ អប្បមត្តកំ តមសី
 ធម្បជីបេ អាកមកមណោយកំ រែកមណោយកំ
 កូមិកមណោយកំ ម៉ោត្តរណីកមណោយកំ អច
 នៅ ធនតេវ ពហុតាំ យិទិំ ឧត្តមវិក្សុលំ
 នដីវិទិកំ ខាងការណ្ឌាកង្វានំ បញ្ចតិវិសមំ ។
 ធនមេ នៅ កិច្ចកែវ អប្បកា តែ សត្វា
 យេ មនុស្ស ចុតា មនុស្សសុ បច្ចាដាយឆ្លើ

ឯកចម្លាតិបាលិ ដៃទេរោត គតុទី ៤

ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលជាអ្នកបាននូវបាយដៃប្រសើរនឹងរសដៃប្រសើរមានបំនួនតិច ពួកសត្វដែលជាអ្នកមិនបាននូវបាយដៃប្រសើរ និងរសដៃប្រសើរ តែដែលបិញ្ញើមជើរិតដោយការស្មើរកដ្ឋីលើ មីមីលើ ដោយកត្តដែលគេនាំមកដោយអំបែង ប្រើនជាន់ កើយាទនោះដោរ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលជាអ្នកបាននូវអត្ថរស (ដល ២) ធម្មរស (មគ្គ ២) វិមុត្តិរស (ព្រះនិញ្ញាន) មានបំនួនតិច ពួកសត្វដែលជាអ្នកមិនបាននូវអត្ថរស ធម្មរស វិមុត្តិរស មានបំនួនប្រើនជាន់ កើយាទនោះដោរ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ព្រះហេតុនោះ កិភូទធនសាសនានេះ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះបាន យើងទាំងឡាយនឹងបាននូវអត្ថរស ធម្មរស វិមុត្តិរស ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះជាន់ ។

[៧០៦] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ដូចអាកាមគ្គរជាចិវិកកាយ ព្រៃគ្គរជាចិវិកកាយ កូមិគ្គរជាចិវិកកាយ ស្រែលូយុកគ្គរជាចិវិកកាយ កូនធដម្ពើបនេះមានបំនួនតិច ត្រួតខ្លួននិងទំនាបជនុកស្សីជ ទិមានជនុតនិងបន្ទាក់ដីបន្ទាក់ ព្រៃគ្គរជាចិវិកកាយ យ៉ាងណាមិញ្ញា ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលប្រើបានស្មើលក្ខណៈ កើតកូនធមនុស្សលោកវិញ្ញា មានបំនួនតិច

សុត្តនិបិជ្ជកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឯកនិចាត់

អច ខោ ធនេវ សត្តា ពហុតក យេ មណុស្ស
 ចុតា និរយ បច្ចាជាយនូ តីរច្បានយោនិយ
 បច្ចាជាយនូ បិត្តិវិសយេ បច្ចាជាយនូ ។ ធនេវ
 ធនោ កិត្តិវេ អប្បគា តេ សត្តា យេ មណុស្ស
 ចុតា ដោរសុ បច្ចាជាយនូ អច ខោ ធនេវ
 សត្តា ពហុតក យេ មណុស្ស ចុតា និរយ
 បច្ចាជាយនូ តីរច្បានយោនិយ បច្ចាជាយនូ បិត្តិ-
 វិសយេ បច្ចាជាយនូ ។ ធនេវ ខោ កិត្តិវេ
 អប្បគា តេ សត្តា យេ ដោរ ចុតា ដោរសុ
 បច្ចាជាយនូ អច ខោ ធនេវ សត្តា ពហុតក
 យេ ដោរ ចុតា និរយ បច្ចាជាយនូ តីរច្បានយោ-
 និយ បច្ចាជាយនូ បិត្តិវិសយេ បច្ចាជាយនូ ។
 ធនេវ ខោ កិត្តិវេ អប្បគា តេ សត្តា យេ
 ដោរ ចុតា មណុស្សសុ បច្ចាជាយនូ អច ខោ
 ធនេវ សត្តា ពហុតក យេ ដោរ ចុតា និរយ
 បច្ចាជាយនូ តីរច្បានយោនិយ បច្ចាជាយនូ
 បិត្តិវិសយេ បច្ចាជាយនូ ។ ធនេវ ខោ កិត្តិវេ

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ នកនិបាត

ព្យកសត្វដែលចូរ អំពើមនុស្សលោក កៅតិកុជនរក កៅតិកុជកំណែតតិរចាន

កៅតិកុជបិត្តិវិស័យ ប្រើនជាន កើយាទនោះជន ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ

ព្យកសត្វដែលចូរ អំពើមនុស្សលោក កៅតិកុជទេរលោក មានបំនួនតិប

ព្យកសត្វដែលចូរ អំពើមនុស្សលោក កៅតិកុជនរក កៅតិកុជកំណែតតិរចាន

កៅតិកុជបិត្តិវិស័យ ប្រើនជាន កើយាទនោះដែរ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ

ព្យកសត្វដែលចូរ អំពើទេរលោក កៅតិកុជទេរលោកវិញ្ញ មានបំនួនតិប

ព្យកសត្វដែលចូរ អំពើទេរលោក កៅតិកុជនរក កៅតិកុជកំណែតតិរចាន

កៅតិកុជបិត្តិវិស័យ ប្រើនជាន កើយាទនោះដែរ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ

ព្យកសត្វដែលចូរ អំពើទេរលោក កៅតិកុជមនុស្សលោក មានបំនួនតិប

ព្យកសត្វដែលចូរ អំពើទេរលោក កៅតិកុជនរក កៅតិកុជកំណែតតិរចាន

កៅតិកុជបិត្តិវិស័យ ប្រើនជាន កើយាទនោះដែរ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ

អបរស្សែងកចម្ចាទិតាលិយំ ចតុត្រា គ្រោ

អប្បកា តែ សត្តា យេ នីរយា ចុតា មណុស្សសុ
 បច្ចាជាយនូវ អច ទោ ធនេវ សត្តា ពហុតក យេ
 នីរយា ចុតា នីរយេ បច្ចាជាយនូវ តិរញ្ញានយោនិយា
 បច្ចាជាយនូវ បិត្តិវិសយេ បច្ចាជាយនូវ ។ ធនេមេវ ទោ
 កិត្តិវេ អប្បកា តែ សត្តា យេ នីរយា ចុតា
 នេស្សុ បច្ចាជាយនូវ អច ទោ ធនេវ សត្តា
 ពហុតក យេ នីរយា ចុតា នីរយេ បច្ចាជាយនូវ
 តិរញ្ញានយោនិយា បច្ចាជាយនូវ បិត្តិវិសយេ បច្ចាជាយនូវ ។ ធនេមេវ ទោ កិត្តិវេ អប្បកា តែ សត្តា
 យេ តិរញ្ញានយោនិយា ចុតា មណុស្សសុ បច្ចាជាយនូវ អច ទោ ធនេវ សត្តា ពហុតក យេ
 តិរញ្ញានយោនិយា ចុតា នីរយេ បច្ចាជាយនូវ
 តិរញ្ញានយោនិយា បច្ចាជាយនូវ បិត្តិវិសយេ បច្ចាជាយនូវ ។ ធនេមេវ ទោ កិត្តិវេ អប្បកា តែ សត្តា
 យេ តិរញ្ញានយោនិយា ចុតា នេស្សុ បច្ចាជាយនូវ អច ទោ ធនេវ សត្តា ពហុតក យេ តិរញ្ញានយោ
 និយា ចុតា នីរយេ បច្ចាជាយនូវ តិរញ្ញានយោ
 និយា បច្ចាជាយនូវ បិត្តិវិសយេ បច្ចាជាយនូវ ។

ធនកដម្ចាតិបាលិ ធនគ្រោត គគីទី ៤

ព្យកសត្វដែលចូរត អំពើនរក កើតកុងមនុស្សលោក មានបំនួនតិច ព្យកសត្វ
ដែលចូរត អំពើនរក កើតកុងនរកវិញ កើតកុងកំណែតតិរច្ចាន កើតកុងបិត្តិ-
វិស័យប្រើនជាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ព្យកសត្វដែល
ចូរត អំពើនរកកើតកុងទេរលោក មានបំនួនតិច ព្យកសត្វដែលចូរត អំពើនរក
កើតកុងនរកវិញ កើតកុងកំណែតតិរច្ចាន កើតកុងបិត្តិវិស័យ ប្រើនជាន
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ព្យកសត្វដែលចូរត អំពើតិរច្ចាន
កើតកុងមនុស្សលោក មានបំនួនតិច ព្យកសត្វដែលចូរត អំពើតិរច្ចាន កើត
កុងនរក កើតកុងកំណែតតិរច្ចាន កើតកុងបិត្តិវិស័យ ប្រើនជាន ក៏យ៉ាង
នោះដែរ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ព្យកសត្វដែលចូរត អំពើតិរច្ចាន កើតកុងទេ-
រលោក មានបំនួនតិច ព្យកសត្វដែលចូរត អំពើកំណែតតិរច្ចាន កើតកុងនរក
កើតកុងកំណែតតិរច្ចាន កើតកុងបិត្តិវិស័យ ប្រើនជាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តនិច្ចកែ អង្គភាពនិកាយស្ស ឯកនិតាគោ
 ធរមេរ ខោ កិត្យាំ អប្បគា តែ សត្តា យេ បិត្តិ-
 វិសយា ចុតា មណុស្សសុ បច្ចាជាយនូ អច
 ខោ ធរេ សត្តា ពហុតក យេ បិត្តិវិសយា ចុតា
 និរយេ បច្ចាជាយនូ តិរឆ្លានយោនិយា បច្ចាជាយនូ
 បិត្តិវិសយេ បច្ចាជាយនូ ។ ធរមេរ ខោ កិត្យាំ
 អប្បគា តែ សត្តា យេ បិត្តិវិសយា ចុតា
 ឈេសុ បច្ចាជាយនូ អច ខោ ធរេ សត្តា
 ពហុតក យេ បិត្តិវិសយា ចុតា និរយេ បច្ចាជា-
 យនូ តិរឆ្លានយោនិយា បច្ចាជាយនូ បិត្តិវិសយេ
 បច្ចាជាយនូ ។

រត្សា ចតុរត្សា ។

សុត្តនិបិដក អង្គត្តនិកាយ ឯកនិចាត

មាលភីកូទាំងឡាយ ព្យកសត្វដែលប្បុត អំពើបិត្តិវិស័យ កើតកូដមនុស្ស-
លោក មានចំនួនតិច ព្យកសត្វដែលប្បុត អំពើបិត្តិវិស័យ កើតកូដនរក
កើតកូដកំណែតតិរញ្ញាន កើតកូដបិត្តិវិស័យ ប្រើនជាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។
មាលភីកូទាំងឡាយ ព្យកសត្វដែលប្បុត អំពើបិត្តិវិស័យ កើតកូដទៅលោក
មានចំនួនតិច ព្យកសត្វដែលប្បុត អំពើបិត្តិវិស័យ កើតកូដនរក កើតកូដ
កំណែតតិរញ្ញាន កើតកូដបិត្តិវិស័យ ប្រើនជាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ វគ្គទី ៥ ។

បសាតករធ្លាសិទ្ធិបាលិ

[២០៧] អច្ចមិនំ ភីត្វាបេ លាកានំ យនិនំ អារញ្ញ-
គត់ បិណ្ឌាជាតិគត់ បំសុក្តលិគត់ តេជីវិគត់
ដម្លឹកបិគត់ វិនយដរគត់ ពាយុសច្ចំ ថារយោះ
អាកាយសម្បោះ បិវារសម្បោះ មហាបិវារតា
គុលបុត្តិ រិណ្ឌាជាត្វារតា គល្លាមាត្រាក្រុងរណាតា
អប្បិឆ្លតា អប្បាពាងតាតិ ។

[២០៨] អច្ចកសំយាតមត្តិបិ ចេ ភីត្វាបេ ភីត្វា
បបមំ ឈានំ ការេតិ អយំ រូច្ចិ ភីត្វាបេ ភីត្វា
អវត្ថន្ធភ្លោះ វិយារតិ សត្វុសាសនគោ ឱ្យរាយប្បដិ-
គោ អមោយំ រដ្ឋបិណ្ឌា កុញ្ញិតិ កោ បន រោះ
យំ នំ ពាយុលីគោន្ទិតិ ។

[២០៩] អច្ចកសំយាតមត្តិបិ ចេ ភីត្វាបេ ភីត្វា
ុតិយំ ឈានំ ការេតិ... តតិយំ ឈានំ ការេតិ...
ចតុត្តិ ឈានំ ការេតិ... មេត្តិ ចេត្រិមុត្តិ ការេតិ...
គរុណា ចេត្រិមុត្តិ ការេតិ... មុទិតំ ចេត្រា-
វិមុត្តិ ការេតិ... ឧបេត្តិ ចេត្រិមុត្តិ ការេតិ...

បសាទករធ្លាតិបាលិ

[២០៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាតជាម្នកប្រព្រឹត្តអារញ្ញិកជុំត្តី
កាតជាម្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកជុំត្តី កាតជាម្នកប្រព្រឹត្តបំសុកូលិកជុំត្តី
កាតជាម្នកប្រព្រឹត្តតេចិវិកជុំត្តី កាតជាបិម្ពកបិក កាតជាថីរីយដារ
កាតជាបាតស្សុត កាតជាម្នកម៉ែម្បន^(១) ការបរិបុណ្ឌ់ ដោយអាកប្ប-
កិវិយា ការបរិបុណ្ឌ់ដោយបរិវារ កាតជាម្នកមានបរិវារប្រើន កាតជាកុល-
បុត្តិ កាតជាម្នកមានរូបលូ កាតជាម្នកមានសមិទ្ធភោះ កាតជាម្នក
ប្រាថ្នាតិប កាតជាម្នកមានពេតិប នេះជាលក យ៉ាងឯកជាន
លាកទាំងឡាយ ។

[២០៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ហើកិភុចម្រើនបបម្បាន សូម្បីត្រីម
តែម្បយដ្ឋាត់ម្រាមដែ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុនេះតបាតតបោបា
មានយានមិនបានលេបដៃ ជាម្នកធ្វើតាមពាក្យប្រដោរបស់ព្រះសាស្ត្រ
ធ្វើតាមទីនាទិន បរិភាគបិណ្ឌបាតរបស់ម្នកប្រុក មិនតតប្រយោជន៍
ចាំបាច់និយាយថ្មី ដល់ពួកកិភុម្នកធ្វើយានទួរប្រើននោះ ។

[២០៩] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ហើកិភុចម្រើនទុតិយដ្ឋាន
សូម្បីត្រីមតែម្បយដ្ឋាត់ម្រាមដែ... ចម្រើនតតិយដ្ឋាន... ចម្រើន
បត្តិត្តដ្ឋាន... ចម្រើនមេត្តាបេតោវិមុត្តិ... ចម្រើនករុណាបេតោ-
វិមុត្តិ... ចម្រើនមុទិតាបេតោវិមុត្តិ... ចម្រើនខបេតោវិមុត្តិ...

១ គីម្នកប្បសបានយុរ ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយសួយ ឯកនិច្ចាគោ

គាយេ គាយណុបស្សី វិហារតិ អាគារី សម្បជាញា
 សតិមា វិនិយោ លោកេ អភិធ្លាងនៃស្សី... វេណ-
 នាសុ នេត្រណុបស្សី វិហារតិ ។ យេ ។ ចិត្តេ ចិត្តា-
 នុបស្សី វិហារតិ ។ យេ ។ ចម្លេសុ ចម្លានុបស្សី
 វិហារតិ អាគារី សម្បជាញា សតិមា វិនិយោ
 លោកេ អភិធ្លាងនៃស្សី... អណុប្បញ្ញានំ ចាបកានំ
 អគ្គុសលានំ ចម្លានំ អណុប្បញ្ញាយ នោះ ធម៌
 រាយមតិ វិឃំ អារកតិ ចិត្តេ បត្តិធម្មាតិ បណ្តាតិ...
 ឧប្បញ្ញានំ ចាបកានំ អគ្គុសលានំ ចម្លានំ បហា-
 នាយ នោះ ធម៌ រាយមតិ វិឃំ អារកតិ ចិត្តេ
 បត្តិធម្មាតិ បណ្តាតិ... អណុប្បញ្ញានំ គុសលានំ
 ចម្លានំ ឧប្បញ្ញាយ នោះ ធម៌ រាយមតិ វិឃំ
 អារកតិ ចិត្តេ បត្តិធម្មាតិ បណ្តាតិ... ឧប្បញ្ញានំ
 គុសលានំ ចម្លានំ បិតិយា អសម្ងោសាយ កិយោរ-
 កាកាយ រៀបុណ្ណាយ ការណាយ ចាបិយិយា នោះ ធម៌
 រាយមតិ វិឃំ អារកតិ ចិត្តេ បត្តិធម្មាតិ បណ្តាតិ...
 នោះសមាជិប្បជានស្អាត់រសម្បញ្ញាកត់ តន្ទិចានំ ការេតិ...

សុភន្ធបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិបាត

ពិចារណាយើញ្ញកាយក្នុងកាយ មានព្យាយាមជុំតកម្លោកិលេស មាន
សម្បជញ្ជាំ៖ មានសតិ បន្ទាបដ្ឋែនកិដ្ឋានិនិមីមនសូក្នុងលោក...
ពិចារណាយើញ្ញនៅក្នុងព្យាករនៅ ។ ហើយ ពិចារណាយើញ្ញបិត្តក្នុងបិត្ត
។ ហើយ ពិចារណាយើញ្ញដម្ដីក្នុងព្យាកដម៉ែ មានព្យាយាមជុំតកម្លោកិលេស
មានសម្បជញ្ជាំ៖ មានសតិ បន្ទាបដ្ឋែនកិដ្ឋានិនិមីមនសូក្នុងលោក...
ធ្វើបំណាណទ្វាក់តិ៍ ព្យាយាមប្រើប្រាស់ប្រជុំដី តាំងបិត្តដើម្បីញ្ចាំងព្យាកអកុសល-
ដម៉ែដីលាមកដែលមិនទាន់តិ៍ មិនទ្វាក់តិ៍ឡើងបាន... ធ្វើបំណាណទ្វា
ក់តិ៍ឡើងព្យាយាមប្រើប្រាស់ប្រជុំដី តាំងបិត្តដើម្បីលេបដីព្យាកអកុសលដីល-
មកដែលក់តិ៍ឡើងហើយ... ធ្វើបំណាណទ្វាក់តិ៍ឡើង ព្យាយាមប្រើប្រាស់ប្រជុំ
ដី តាំងបិត្ត ដើម្បីញ្ចាំងព្យាកអកុសលដម៉ែដែលមិនទាន់តិ៍ ទ្វាក់តិ៍ឡើង...
ធ្វើបំណាណទ្វាក់តិ៍ ព្យាយាមប្រើប្រាស់ប្រជុំដី ដី តាំងបិត្ត ដើម្បីធ្វើព្យាកអកុសល-
ដម៉ែដែលក់តិ៍ឡើងហើយទ្វាក់តិ៍ឡើង មិនទ្វាក់តិ៍ឡើង ទ្វាក់តិ៍ឡើងទៅបម្រើ
បរិបុណ្ឌទូលាយឡើង... បម្រើនតខ្លួចបាន ប្រកបដោយទន្លេសមាជិប្ប-
ជានស្អារ... បម្រើនតខ្លួចបាន ប្រកបដោយវិយសមាជិប្បជានស្អារ...

បសាតករធ្មានិចាលិយំ

វីយសមាជិប្បជានសង្ការសមញ្ញាកតាំ នគ្គិចាងំ ភាគេតិ...
 ចិត្តសមាជិប្បជានសង្ការសមញ្ញាកតាំ នគ្គិចាងំ ភាគេតិ...
 វីមំសាសមាជិប្បជានសង្ការសមញ្ញាកតាំ នគ្គិចាងំ
 ភាគេតិ... សទ្ធិត្រូយំ ភាគេតិ... វីយិត្រូយំ ភាគេតិ...
 សតិត្រូយំ ភាគេតិ... សមាជិត្រូយំ ភាគេតិ... បញ្ញិត្រូយំ
 ភាគេតិ... សញ្ញាពលំ ភាគេតិ... វីយពលំ ភាគេតិ...
 សតិពលំ ភាគេតិ... សមាជិពលំ ភាគេតិ... បញ្ញាពលំ
 ភាគេតិ... សតិសមោដ្ឋាឃ្វី ភាគេតិ... ធម្មវិចយសមោដ្ឋាឃ្វី
 ភាគេតិ... វីយសមោដ្ឋាឃ្វី ភាគេតិ... ឯិតិសមោដ្ឋាឃ្វី
 ភាគេតិ... បស្ថិសមោដ្ឋាឃ្វី ភាគេតិ... សមាជិសមោដ្ឋាឃ្វី
 ភាគេតិ... ឧបេគ្គាសមោដ្ឋាឃ្វី ភាគេតិ... សម្បាតិដី
 ភាគេតិ... សម្បាសដ្ឋីប្បែ ភាគេតិ... សម្បាកចំ ភាគេតិ...
 សម្បាកច្បែណ៍ ភាគេតិ... សម្បាកដីវំ ភាគេតិ... សម្ប-
 រយាមំ ភាគេតិ... សម្បាសតី ភាគេតិ... សម្បាសមាជិ
 ភាគេតិ...

[២១០] អដ្ឋតំ រុបសញ្ញា ពហិញ្ញា រួចានិ បស្ថតិ
 បរិញ្ញានិ សុវណ្ណាចុណ្យានិ តានិ អភិកុយ្យ ជាលាមិ
 បស្ថមិតិ ធរំ សញ្ញា ហេរាតិ...

បសាទករធ្មានិចាលិ

ចម្រើនតទ្ទិបាន ប្រកបដោយចិត្តសមាជិប្បជានសង្ការ... ចម្រើនតទ្ទិបាន
ប្រកបដោយវីមេសសមាជិប្បជានសង្ការ... ចម្រើនសទ្ទិត្រីយ... ចម្រើនវីយិ-
ត្រីយ... ចម្រើនសតិត្រីយ... ចម្រើនសមាជិត្រីយ... ចម្រើនបញ្ញិត្រីយ... ចម្រើន
សទ្ទាចល... ចម្រើនវីយចល... ចម្រើនសតិចល... ចម្រើនសមាជិចល...
ចម្រើនបញ្ញាចល... ចម្រើនសតិសមោដ្ឋាន... ចម្រើនធម្យវិចយសមោដ្ឋាន...
ចម្រើនវីយសមោដ្ឋាន... ចម្រើនបីតិសមោដ្ឋាន... ចម្រើនបស្ថ្ទិសមោដ្ឋាន...
ចម្រើនសមាជិសមោដ្ឋាន... ចម្រើនខបកាសមោដ្ឋាន... ចម្រើនសម្បាទិដី...
ចម្រើនសម្បាសង្គប្ប... ចម្រើនសម្បារាប... ចម្រើនសម្បាកម្លន...
ចម្រើនសម្បាអាជីវ... ចម្រើនសម្បារាយម... ចម្រើនសម្បាសតិ... ចម្រើន
សម្បាសមាជិ...

[៧១០] បុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់	គីបវិកម្ពនរូបខាងក្រុង ^(១)	យើព្យួនរព្យក្រប ខាងក្រោ ^(២) ដែលជាយបត្រប មានសម្បរលិនធសម្បរ
អាណក់	គ្របសង្គត់នរូបទាំងនេះ	ហើយជាបុគ្គលមានសេចក្តី
សម្ងាត់យ៉ាងនេះបា	អាណាមព្យួនឱ្យ	អាណាមព្យួនយើព្យ...

១ សំដោយក សក់ ប្រមាត់ ប្រសើត្វកដារើម ។ ២ សំដោយកនិមិត្តខាងក្រោដែល
កើតឡើង ក្នុងរោងចក្ខុដ និងកុងការណ៍ ។

សុត្តនបិដកេ អគ្គតានិភាយស្ស ឯកនិច្ចាគោ

[២១១]	អផ្លត់	របសព្វី	ពហិញ្ញា	រៀចានិ
បស្សតិ	អប្បមាណានិ	សុវណ្ណាចុទ្ធម្មានិ	តានិ	
អភិកុយ្យ	ជាជាមិ	បស្សមិតិ	ធរំ សព្វី	ហេរាតិ...
[២១២]	អផ្លត់	អរូបសព្វី	ពហិញ្ញា	រៀចានិ
បស្សតិ	បរិតានិ	សុវណ្ណាចុទ្ធម្មានិ	តានិ	អភិកុយ្យ
ជាជាមិ	បស្សមិតិ	ធរំ សព្វី	ហេរាតិ...	
[២១៣]	អផ្លត់	អរូបសព្វី	ពហិញ្ញា	រៀចានិ
បស្សតិ	អប្បមាណានិ	សុវណ្ណាចុទ្ធម្មានិ	តានិ	
អភិកុយ្យ	ជាជាមិ	បស្សមិតិ	ធរំ សព្វី	ហេរាតិ...
[២១៤]	អផ្លត់	អរូបសព្វី	ពហិញ្ញា	រៀចានិ
បស្សតិ	នឹលានិ	នឹលវណ្ណានិ	នឹលនិចស្សនានិ	
នឹលនិភាសានិ	តានិ	អភិកុយ្យ	ជាជាមិ	បស្សមិតិ
ធរំ សព្វី	ហេរាតិ...			

សុត្ថនុបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

[២១១] បុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់នូវរបាយក្រុង យើង្វន់ពួករបាយក្រុងក្រោម មានសម្បរលូនិធីមានសម្បរអាណក្រក់ ត្រូវបានបញ្ជាផ្ទៃ ហើយជាបុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់យ៉ាងនេះថា អាត្រាមព្រៃនីង អាត្រាមព្រៃយើង្វ...

[២១២] បុគ្គលមិនមានសេចក្តីសម្ងាត់នូវរបាយក្រុងក្រុង យើង្វន់ពួករបាយក្រុងក្រោម ដែលជាប្រព័ន្ធប៉ុប៉ុប៉ុ មានសម្បរលូនិធីសម្បរអាណក្រក់ ត្រូវបានបញ្ជាផ្ទៃ ហើយជាបុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់យ៉ាងនេះថា អាត្រាមព្រៃនីង អាត្រាមព្រៃយើង្វ...

[២១៣] បុគ្គលមិនមានសេចក្តីសម្ងាត់នូវរបាយក្រុងក្រុង យើង្វន់ពួករបាយក្រុងក្រោម ដែលជាប្រព័ន្ធប៉ុប៉ុប៉ុ មានសម្បរលូនិធីមានសម្បរអាណក្រក់ ត្រូវបានបញ្ជាផ្ទៃ ហើយជាបុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់យ៉ាងនេះថា អាត្រាមព្រៃនីង អាត្រាមព្រៃយើង្វ...

[២១៤] បុគ្គលមិនមានសេចក្តីសម្ងាត់នូវរបាយក្រុងក្រុង យើង្វន់ពួករបាយក្រុងក្រោម ដែលជាប្រព័ន្ធលើវា មានសម្បរឡើវា បញ្ជាប់សម្បរឡើវា មានរស្សីឡើវា ត្រូវបានបញ្ជាផ្ទៃ ហើយជាបុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់យ៉ាងនេះថា អាត្រាមព្រៃនីង អាត្រាមព្រៃយើង្វ...

បសាទករធ្មានិចាលិយំ

[២០៥] អណ្ឌត់ អរុបសព្វី ពហិច្ចា រួចនិ
បស្បតិ ចិតានិ ចិតរល្អានិ ចិតនិទស្សនានិ ចិត-
និភាសានិ តានិ អភិកូយូ ជាងមិ បស្បមិតិ
ឯវំ សព្វី យេរាតិ...

[២០៦] អណ្ឌត់ អរុបសព្វី ពហិច្ចា រួចនិ
បស្បតិ លោយិតកានិ លោយិតការល្អានិ
លោយិតកានិទស្សនានិ លោយិតកានិភាសានិ តានិ
អភិកូយូ ជាងមិ បស្បមិតិ ឯវំ សព្វី យេរាតិ...

[២០៧] អណ្ឌត់ អរុបសព្វី ពហិច្ចា រួចនិ
បស្បតិ ឱធាតានិ ឱធាតរល្អានិ ឱធាតនិទស្សនានិ
ឱធាតនិភាសានិ តានិ អភិកូយូ ជាងមិ
បស្បមិតិ ឯវំ សព្វី យេរាតិ... រួច រួចនិ បស្បតិ...

[២០៨] អណ្ឌត់ អរុបសព្វី ពហិច្ចា រួចនិ
បស្បតិ... សុកញ្ញវ អធិមុញ្ញ យេរាតិ...

[២០៩] សព្វេសា រួបសព្វានំ សមតិត្យមា
បដិយសព្វានំ អត្ថិត្យមា នានត្យសព្វានំ អមនសិកាក
អនញ្ញ អាកាសេសាតិ អាកាសាលព្យាយតែនំ ឧប-
សម្បជ្ជ វិរាតិ...

បសាទករធ្មានិតាលិ

[២១៥] បុគ្គលមិនមានសេចក្តីសម្ងាត់នូវរួបខាងក្បួន យើង្ហោន្ទា
ពួករួបខាងក្រោម ដែលជាយុបលើវីន មានសម្បរលើវីន បញ្ចប់សម្បរ
លើវីន មានរស្សីលើវីន ត្រូវបានទាំងនេះ ហើយជាបុគ្គលមាន
សេចក្តីសម្ងាត់យ៉ាងនេះថា អាត្រាមញ្ញជីន អាត្រាមញ្ញយើង្ហោ...

[២១៦] បុគ្គលមិនមានសេចក្តីសម្ងាត់នូវរួបខាងក្បួន យើង្ហោន្ទា
រួបខាងក្រោម ដែលជាយុបក្រហម មានសម្បរក្រហម បញ្ចប់សម្បរ
ក្រហម មានរស្សីក្រហម ត្រូវបានទាំងនេះ ហើយជាបុគ្គលមាន
សេចក្តីសម្ងាត់យ៉ាងនេះថា អាត្រាមញ្ញជីន អាត្រាមញ្ញយើង្ហោ...

[២១៧] បុគ្គលមិនមានសេចក្តីសម្ងាត់នូវរួបខាងក្បួន យើង្ហោន្ទា
ពួករួបខាងក្រោម ដែលជាយុបស មានសម្បរស បញ្ចប់សម្បរស មាន
រស្សីស ត្រូវបានទាំងនេះ ហើយជាបុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់
យ៉ាងនេះថា អាត្រាមញ្ញជីន អាត្រាមញ្ញយើង្ហោ... បុគ្គលមានរួប
ត្រូវបានយើង្ហោន្ទា
ពួករួប...

[២១៨] បុគ្គលមិនមានសេចក្តីសម្ងាត់នូវរួបខាងក្បួន យើង្ហោន្ទា
ពួករួបខាងក្រោម... ជាបុគ្គលរដោះចាកកសិណារម្ពណ៍ជីលូ...

[២១៩] បុគ្គលព្រោះប្រព្រឹត្តកន្លែងនូវរួបសញ្ញាសព្វត្រូវប៉ែ
បដិយសញ្ញាល្អិនាស មិននឹកាំពីនានត្តិសញ្ញា កើចូលកាន់អាកាសា-
នញ្ញាយតនេះ ដោយពិចារណាថា អាកាសមិនមានទីបំផុត...

សុត្ថនិចក្រីដែក អង្គភាពនឹកាយស្ស ឯកនឹបាតេ

[២២០]	សព្វសោ	អាកាសនាមព្យាយតនំ	សមតិ-
គ្លួន	អននំ	វិព្យាទានិ	ទបស-
ម្បជ្ជ	រិយាតិ...		
[២២១]	សព្វសោ	វិព្យាទានិព្យាយតនំ	សមតិគ្លួន
នតិ	កិត្តិតិ	អាកិត្តព្យាយតនំ	ទបសម្បជ្ជ
			រិយាតិ...
[២២២]	សព្វសោ	អាកិត្តព្យាយតនំ	សមតិគ្លួន
	នេរសព្យានាសព្យាយតនំ	ទបសម្បជ្ជ	រិយាតិ...
[២២៣]	សព្វសោ	នេរសព្យានាសព្យាយតនំ	
សមតិគ្លួន	សព្យាបេណិតនិហេង	ទបសម្បជ្ជ	រិយាតិ...
[២២៤]	បបីកសិលា	ការេតិ...	អាចោកសិលា
ការេតិ...	តេដោកសិលា	ការេតិ...	កាយោកសិលា
ការេតិ...	នីលកសិលា	ការេតិ...	បីតកសិលា
ការេតិ...	លោយបីតកសិលា	ការេតិ...	ខិតកសិលា
ការេតិ...	អាកាសកសិលា	ការេតិ...	វិព្យាទាត-
កសិលា	ការេតិ...	អសុកសព្យា	ការេតិ...
មរណាសព្យា	ការេតិ...	អាយករ	បដិក្សាលសព្យា
ការេតិ...	សព្វលោកោ	អនកិរតសព្យា	ការេតិ...

សុត្តនិបិជក អង្គត្តនិភាយ ឯកនិច្ច

- [២២០] បុគ្គល ព្រោះប្រព្រឹត្តកន្លដអាកាសានញ្ញាយតនេះ សញ្ញត្រប់
ចូលកាន់វិញ្ញាណញ្ញាយតនេះ ដោយពិចារណាបានវិញ្ញាណមិនមានទីបំផុត...
- [២២១] បុគ្គល ព្រោះប្រព្រឹត្តកន្លដវិញ្ញាណញ្ញាយតនេះ សញ្ញត្រប់
កំចូលកាន់អាកិញ្ញាយតនេះ ដោយពិចារណាបាន អ្នតិចត្ថបមិនមាន...
- [២២២] បុគ្គល ព្រោះប្រព្រឹត្តកន្លដអាកិញ្ញាយតនេះ សញ្ញត្រប់
កំចូលកាន់នេរសញ្ញានាសញ្ញាយតនេះ...
- [២២៣] បុគ្គល ព្រោះប្រព្រឹត្តកន្លដនេរសញ្ញានាសញ្ញាយតនេះ
កំចូលកាន់សញ្ញាដែលយិតនិរាល់^(១)...
- [២២៤] បុគ្គល ចម្រើនបបវិកសិណា... ចម្រើនអាជ្ញាកសិណា...
ចម្រើនតេដោកសិណា... ចម្រើនវាយកសិណា... ចម្រើននីល-
កសិណា... ចម្រើនបីតកសិណា... ចម្រើនលាបិតកសិណា... ចម្រើន
ឱទាតកសិណា... ចម្រើនអាកាសកសិណា... ចម្រើនវិញ្ញាណ-
កសិណា... ចម្រើនអសុកសញ្ញា... ចម្រើនមរណសញ្ញា... ចម្រើន
អាបារ បដិក្តុលសញ្ញា... ចម្រើនសញ្ញលោក់ អនកិរតសញ្ញា...

^(១) ពីត្រីមបញ្ជី: ២១០ ដល់ ២២៣ ម៉ឺនក្នុងភាគ ១៩ ត្រង់សង្ឃិតិស្សត្រ និងភាគ ១៦ ត្រង់
មហានិទានស្សត្រ ។

បសាចករដម្នាតិបាលិយំ

អនិច្ចសញ្ញា	ភាគី...	អនិច្ច	ឌុត្តសញ្ញា	
ភាគី...	ឌុត្ត	អនត្តសញ្ញា	ភាគី...	បហាងសញ្ញា
ភាគី...	វិភកសញ្ញា	ភាគី...	និរោសញ្ញា	ភាគី...
អនិច្ចសញ្ញា	ភាគី...	អនត្តសញ្ញា	ភាគី...	មរណ-
សញ្ញាលេក	ភាគី...	អាយារ	បងិត្តុលសញ្ញា	ភាគី...
ភាគី...	អនកិរតសញ្ញា	ភាគី...	អងិកសញ្ញា	
ភាគី...	បុណ្យកសញ្ញា	ភាគី...	វិនិលកសញ្ញា	
ភាគី...	វិធិទុកសញ្ញា	ភាគី...	ឧទ្ធមាពកសញ្ញា	
ភាគី...	ពុធ្លាងស្សាតី	ភាគី...	ធម្មាងស្សាតី	ភាគី...
សង្កាងស្សាតី	ភាគី...	សើលាងស្សាតី	ភាគី...	
ថាកាងស្សាតី	ភាគី...	លេរកាងស្សាតី	ភាគី...	អាងថ-
នស្សាតី	ភាគី...	មរណស្សាតី	ភាគី...	កាយកតាសតី
ភាគី...	ឧបសមាងស្សាតី	ភាគី...	បបមឆ្លៀវ-	
សហកត់	សទ្ធិត្សិយំ	ភាគី...	វិឱយិត្សិយំ	ភាគី...
សតិត្សិយំ	ភាគី...	សមាជិត្សិយំ	ភាគី...	បញ្ហិត្សិយំ
ភាគី...	សញ្ញាចលំ	ភាគី...	វិយាចលំ	ភាគី...
សតិពលំ	ភាគី...	សមាជិពលំ	ភាគី...	

បសាទករធ្មានិចាលិ

ចម្រើនអនិច្ឆ័សញា... ចម្រើនអនិច្ឆុកសញា... ចម្រើនទុកអនតែសញា...
 ចម្រើនបហានសញា... ចម្រើនវិភាគសញា... ចម្រើននិពេជសញា... ចម្រើន
 អនិច្ឆ័សញា... ចម្រើនអនតែសញា... ចម្រើនមរណសញា... ចម្រើនអាបាយប-
 ដីកូលសញា... ចម្រើនសញ្ញលោកអនកិរតសញា... ចម្រើនអដិកសញា...
 ចម្រើនបុឡ្យកសញា... ចម្រើនវិនិលកសញា... ចម្រើនវិចិទ្យកសញា...
 ចម្រើនខ្ពុមាតកសញា... ចម្រើនពុទ្ធដុនសួគ់... ចម្រើនជម្ងានុសួគ់... ចម្រើន
 សង្កានុសួគ់... ចម្រើនសីណាតុសួគ់... ចម្រើនចាតាតុសួគ់... ចម្រើន
 ទេវតាតុសួគ់... ចម្រើនអាណាពានសួគ់... ចម្រើនមរណសួគ់...
 ចម្រើនកាយគតាសតិ... ចម្រើនឧបសមានុសួគ់... ចម្រើនសុទ្ធ-
 ត្រីយប្រកបដោយបមផ្តាន... ចម្រើនវិយត្រីយ... ចម្រើនសតិត្រីយ...
 ចម្រើនសមាជិត្រីយ... ចម្រើនបញ្ចិត្រីយ... ចម្រើនសខ្សាតល...
 ចម្រើនវិយពល... ចម្រើនសតិពល... ចម្រើនសមាជិពល...

សុត្តនិបិដកេ អង្គត្តនិកាយសួយ ឯកនិច្ចាគោ

បញ្ញាពលំ ភាគេតិ... ទុតិយឆ្លៃណសហកតំ ។ មេ ។
 តុតិយឆ្លៃណសហកតំ ។ មេ ។ ចតុតិឆ្លៃណសហកតំ
 ។ មេ ។ មេត្តាសហកតំ ។ មេ ។ គរុធរាសហកតំ
 ។ មេ ។ មុនិតាសហកតំ ។ មេ ។ ឧបេត្តាសហកតំ
 សធ្វើឲ្យយំ ភាគេតិ... វិឃិឲ្យយំ ភាគេតិ... សតិឲ្យយំ
 ភាគេតិ... សមាជិឲ្យយំ ភាគេតិ... បញ្ញិឲ្យយំ ភាគេតិ...
 សញ្ញាពលំ ភាគេតិ... វិឃិពលំ ភាគេតិ... បតិពលំ
 ភាគេតិ... សមាជិពលំ ភាគេតិ... បញ្ញាពលំ ភាគេតិ
 អយំ រូបុតិ កិត្តុរៀ កិត្តុ អរិត្តធម្មណោ វិហារតិ
 សត្តុសាសនការ ខ្លួនប្បដិការ អមេាបំ រដ្ឋ-
 ិណ្ឌា កុញ្ញុតិ កោ បន រាជោ យេ នំ ពហុ-
 លីការណ្ឌិតិ ។

[២២៥] យស្ស គស្សិ កិត្តុរៀ មហាសម្បទ្រ
 ចេតសា ផុដ្ឋា អន្លាកណា តស្ស គុណិធយោ យា
 គាថិ សម្បំ តមា ធរមេ ទោ កិត្តុរៀ យស្ស
 គស្សិ គាយកតាសតិ ការិតា ពហុលីកតា
 អន្លាកណា តស្ស គុសលា ធម្មា យេ កោចិ
 វិជ្ជាកតិយាតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិភាយ ឯកនិច្ច

ចម្រើនបញ្ហាពល... ប្រកបដោយទុតិយដ្ឋាន ។ ហើយ ប្រកបដោយតិ-
យដ្ឋាន ។ ហើយ ប្រកបដោយចុត្តដ្ឋាន ។ ហើយ ប្រកបដោយមេត្តា ។ ហើយ
ប្រកបដោយករុណា ។ ហើយ ប្រកបដោយមុទិតា ។ ហើយ ចម្រើនសទ្ធិត្រីយ
ប្រកបដោយឧបេក្តា... ចម្រើនវីយត្រីយ... ចម្រើនសតិត្រីយ... ចម្រើន
សមាជិត្រីយ... ចម្រើនបញ្ញត្រីយ... ចម្រើនសទ្ទាពល... ចម្រើនវីយពល...
ចម្រើនសតិពល... ចម្រើនសមាជិពល... ចម្រើនបញ្ហាពល ម្នាលកិត្តិ
ទាំងឡាយ កិត្តិនេះហេះ ជាមួកមានឈានមិនបានលេបដៃ ជាមួកធ្វើ
តាមពាក្យប្រដោរបស់ព្រះសាស្ត្រ ធ្វើតាមខ្លួន បរិភោគជុំបាយរបស់អ្នក
ដែនមិនតតប្រយោជន៍ទេ ចាំបាច់និយាយថ្មី ដល់ពួកកិត្តិដែលចម្រើនឈាន
ទ្រព្រើននោះ ។

[២២៥] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ មហាសមុទ្ធដែលបុគ្គលិកម្បយ
បានធ្វាយទៅដោយចិត្តហើយ ស្ថិដ្ឋិចា នឹម្បយ ដែលហ្មរទោរកសមុទ្រ
គឺជាការធ្វាយដល់បុគ្គលនោះ ដូចមេបច្ចុប្បន្ន ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កាយ-
គឺតាសតិ ដែលបុគ្គលិកម្បយបានចម្រើន បានធ្វើទ្វូរឃីយ៉ា ហើយ ពួក
កិត្តិសលធិនីម្បយ ដែលជាចំណោកវិញ្ញា គឺជាការធ្វាយដល់បុគ្គលនោះ
យ៉ាងនោះដែរ ។

បសាចករធ្មានិចាលិយំ

[២២៦] ធគត់ម្នាក់ ភីគ្មោះ ភាពិត្យារ ពាណិជ្ជ ពហុលី-
 គាត់ មហាគាត់ សំរោគយ សំវត្ថិ មហាគាត់
 អត្ថាយ សំវត្ថិ មហាគាត់ យោតកេឡមាយ សំវត្ថិ
 សតិសម្បដញ្ញាយ សំវត្ថិ ញ្ញាងាទស្សនប្បដិលា-
 កយ សំវត្ថិ ធម្មិនម្បសុខិរិកករយ សំវត្ថិ
 វិធ្លារិម្បត្តិដលសប្បតិកិរិយាយ សំវត្ថិ ។ គតមោ
 ធគត់ម្នាក់ ។ គាយតតាសតិ ។ អយំ ទោ
 ភីគ្មោះ ធគត់ម្នាក់ ភាពិត្យារ ពហុលីគាត់
 មហាគាត់ សំរោគយ សំវត្ថិ មហាគាត់ អត្ថាយ
 សំវត្ថិ មហាគាត់ យោតកេឡមាយ សំវត្ថិ សតិ-
 សម្បដញ្ញាយ សំវត្ថិ ញ្ញាងាទស្សនប្បដិលករយ
 សំវត្ថិ ធម្មិនម្បសុខិរិកករយ សំវត្ថិ វិធ្លារិម្បត្តិ-
 ដលសប្បតិកិរិយាយ សំវត្ថិតិ ។

[២២៧] ធគត់ម្នាក់ ភីគ្មោះ ភាពិត្យារ ភាពិត្យារ ពហុលី-
 គាត់ គាយយោពិ បស្សម្បតិ ចិត្តិបិ បស្សម្បតិ

បសាទករដម្ចាតិបាលិ

[២២៦] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ ធម៌ម្បួយយ៉ាន់ដែលបុគ្គលបានចម្រើន
ហើយ បានសន្យាំរៀំយ៉ា ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសង្ឃគិត
ប្រើន តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចម្រើនប្រើន តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
សេចក្តីកេរូមចាកយោគ់ប្រើន តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវសតិនិជ
សម្បដញ្ញា៖ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវញ្ញាណាងសុវណ៍ តែងប្រព្រឹត្ត
ទៅ ដើម្បីនៅជាសុខភុទបច្ចុប្បន្ន តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
នូវវិធាន៖(១) វិមុត្តិ៖(២) និជផល៖(៣) ។ ធម៌ម្បួយយ៉ាន់គឺអ្នី ។ គីកាយ-
គតាសតិ ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ ធម៌ម្បួយយ៉ាន់នេះជាន់ ដែលបុគ្គលបាន
ចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យរៀំយ៉ា ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
សង្ឃគិតប្រើន តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចម្រើនប្រើន តែងប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីសេចក្តីកេរូមចាកយោគ់ប្រើន តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវសតិ
និជសម្បដញ្ញា៖ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវញ្ញាណាងសុវណ៍ តែងប្រព្រឹត្ត
ទៅ ដើម្បីនៅជាសុខភុទអត្ថភាពនេះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់នូវ វិធាន វិមុត្តិ និជផល ។

[២២៧] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ កាលសិធម៌ម្បួយយ៉ាន់ដែលបុគ្គលបានចម្រើន
បានធ្វើឲ្យរៀំយ៉ា ហើយ កាយកី រមេដស្បែប់រម្ងាប់ ចិត្តកី រមេដស្បែប់រម្ងាប់

-
- ១. បានខាងបញ្ញាដែលមិនមែនម៉ោង ។ ២. បានខាងសម្បួយឱ្យបានដែលកែតរលត់
ជាមយគ្មានដោយមតិបុរាណនោះ ។ ៣. បានខាងអរហាតិផល ។

សុត្តនិងកៅ អង្គត្តនិកាយសួយ ឯកនិច្ចពោ

វិតល្ហវិចាកិ រូបសម្បនិ គោរលាបិ វិធាកិយា ធម្មា
 ភារណាជារិប្បី កច្ចនិ ។ គតមស្តី ធនកដម្ខ ។
 កាយកតាសតិយា ។ តមស្តី ទោ កិត្យបេ
 ធនកដម្ខ ភាវិត ពហុលីកតេ កាយកិ បស្បមតិ
 ចិត្តបិ បស្បមតិ វិតល្ហវិចាកិ រូបសម្បនិ គោរលាបិ
 វិធាកិយា ធម្មា ភារណាជារិប្បី កច្ចនិតិ ។

[២២៤] ធនកដម្ខ កិត្យបេ ភាវិត ពហុលីកតេ
 អនុប្បញ្ញា បេវ អគុសលា ធម្មា ធម្បជ្ជនិ ឲប្បញ្ញា
 ច អគុសលា ធម្មា បហីយនិ^(១) ។ គតមស្តី
 ធនកដម្ខ ។ កាយកតាសតិយា ។ តមស្តី ទោ
 កិត្យបេ ធនកដម្ខ ភាវិត ពហុលីកតេ អនុប្បញ្ញា
 បេវ អគុសលា ធម្មា ធម្បជ្ជនិ ឲប្បញ្ញា ច
 អគុសលា ធម្មា បហីយនិតិ ។

[២២៥] ធនកដម្ខ កិត្យបេ ភាវិត ពហុលីកតេ
 អនុប្បញ្ញា បេវ គុសលា ធម្មា ឲប្បជ្ជនិ ឲប្បញ្ញា ច
 គុសលា ធម្មា កិយោរកាកយ រេបុល្យាយ សំរត្តនិ ។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

ទាំងវិតក់:និធីវិចារេះ ក៏រមេដសូប់រម្ងាប់ ពួកជម់ទាំងអស់ដែលជាបំណោក នៃវិធាត ក៏រមេដសល់នូវការបម្រើនពេញលេញ ។ ធម៌មួយយ៉ាងគីឡូ ។ គីកាយគិតាសតិ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កាលបឹងមួយយ៉ាងនេះនៅ ដែលបុគ្គលបានបម្រើន បានធ្វើឲ្យរឿង ហើយ កាយកី រមេដសូប់រម្ងាប់ ចិត្តកី រមេដសូប់រម្ងាប់ វិតក់:និធីវិចារេះកី រមេដសូប់រម្ងាប់ ពួកជម់ ទាំងអស់ដែលជាបំណោកនៃវិធាត ក៏ដល់នូវការបម្រើនពេញលេញ ។

[២២៥] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កាលបឹងមួយយ៉ាង ដែលបុគ្គលបានបម្រើន បានធ្វើឲ្យរឿង ហើយ ពួកអកុសលដម់ដែលមិនទាន់កែតែខ្លឹះកី និធីមិនកែតែខ្លឹះ ពួកអកុសលដម់ដែលកែតែខ្លឹះហើយកី រមេដសាបសូន្យទេ ។ ធម៌មួយយ៉ាងគីឡូ ។ គីកាយគិតាសតិ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កាលបឹងមួយយ៉ាងនេះនៅ ដែលបុគ្គលបានបម្រើន បានធ្វើឲ្យរឿង ហើយ ពួកអកុសលដម់ដែលមិនទាន់កែតែខ្លឹះកី និធីមិនកែតែខ្លឹះ ពួកអកុសលដម់ដែលកែតែខ្លឹះហើយកី រមេដសាបសូន្យទេ ។

[២២៥] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កាលបឹងមួយយ៉ាង
ដែលបុគ្គលបានបម្រើន បានធ្វើឲ្យរឿង ហើយ ពួកអកុសលដម់
ដែលមិនទាន់កែតែខ្លឹះកី និធីកែតែខ្លឹះ ពួកអកុសលដម់ដែល
កែតែខ្លឹះហើយកី ក៏រមេដប្រព្រឹត្តទេ ដើម្បីបម្រើនដីឡាយ ។

បសាតករដម្ពាទិចាលិយំ

គត់មស្សី ធនការម្មោ ។ គាយកតាសតិយា ។
 នមស្សី ខោ កិត្យាបេ ធនការម្មោ ភាគីតេ ពហុលីកតេ
 អណុប្បញ្ញា ចេរ គុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជនិ ឧប្បញ្ញា
 ច គុសលា ធម្មា កិយោរាការយ ហិរញ្ញាយ
 សំវត្ថនិតិ ។

[២៣០] ធនការម្មោ កិត្យាបេ ភាគីតេ ពហុលី-
 កតេ អវិជ្ជា បហីយតិ វិជ្ជា ឧប្បជ្ជតិ អសិធមានោ
 បហីយតិ អណុសយា សមុក្រាតំ កច្ចនិ សព្វោ-
 ជនា បហីយជិ ។ គត់មស្សី ធនការម្មោ ។
 គាយកតាសតិយា ។ នមស្សី ខោ កិត្យាបេ
 ធនការម្មោ ភាគីតេ ពហុលីកតេ អវិជ្ជា បហីយតិ
 វិជ្ជា ឧប្បជ្ជតិ អសិធមានោ បហីយតិ អណុសយា
 សមុក្រាតំ កច្ចនិ សព្វោជនា បហីយជិតិ ។

[២៣១] ធនការម្មោ កិត្យាបេ ភាគីតោ ពហុលី-
 កតោ បព្យាបកេជនាយ សំវត្ថតិ អណុទាតាបរិនិញ្ញាយ
 សំវត្ថតិ ។ គត់មោ ធនការម្មោ ។ គាយកតាសតិ ។

បសាតករដម្ចានទិបាលិ

ធម៌ម្បយយោជនកីអី ។ គីកាយគតាសតិ ។ ម្ថាលកិភុទាំងឡាយ កាល
បើធធម្បយយោជននេះនៅ ដែលបុគ្គលបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យរឿង ហើយ
ពួកកុសលធុម់ ដែលមិនទាន់កែតែឡើង នឹងកែតែឡើង ពួកកុសលធុម់
ដែលកែតែឡើងហើយ រម៉ែនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីចម្រើនដំឡូលាយ ។

[២៣០] ម្ថាលកិភុទាំងឡាយ កាលបើធធម្បយយោជន ដែលបុគ្គល
បានចម្រើន បានធ្វើឲ្យរឿង ហើយ អវិជ្ជា រម៉ែនសាបស្បន្សទៅ វិជ្ជា
រម៉ែនកែតែឡើង អស្តិមាន៖ រម៉ែនសាបស្បន្សទៅ អនុស៊យ (កិលេស
ដែលធែកត្រាំកុងសន្តាន) រម៉ែនដល់នូវការដកឡើង សញ្ញាជនេះ
(កិលេសធាត្រីជបជនឆ្នាំកែតែឡើង) រម៉ែនសាបស្បន្សទៅ ឬ ធម៌ម្បយយោជនកីអី ។
គីកាយគតាសតិ ។ ម្ថាលកិភុទាំងឡាយ កាលបើធធម្បយយោជននេះនៅ
ដែលបុគ្គលបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យរឿង ហើយ អវិជ្ជា រម៉ែនសាបស្បន្ស
ទៅ វិជ្ជា រម៉ែនកែតែឡើង អស្តិមាន៖ រម៉ែនសាបស្បន្សទៅ អនុស៊យ
រម៉ែនដល់នូវការដកឡើង សញ្ញាជនេះ រម៉ែនសាបស្បន្សទៅ ។

[២៣១] ម្ថាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ម្បយយោជនដែលបុគ្គលបានចម្រើន
បានធ្វើឲ្យរឿង ហើយ តើនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចម្រើនបញ្ជា តើនប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីបាននូវអនុបាទាបនិព្យាន ឬ ធម៌ម្បយយោជនកីអី ។ គីកាយគតាសតិ ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឯកនិច្ចតោតោ

អយំ ខោ កិត្យាំ ធបគាចម្លោ ភាពតោ ពហុលី-
តោតោ បញ្ជាបកេជាយ សំវត្ថិ អណ្ឌចាងាបវិនិញ្ញាងាយ
សំវត្ថិតិ ។

[២៣២] ធបគាចម្លោ កិត្យាំ ភាពតោ ពហុលីតោតោ
អនេគាងាតុប្បជិរោោ យោតិ នាងាងាតុប្បជិរោោ
យោតិ អនេគាងាតុប្បជិសម្បិទា យោតិ ។ គតមស្សី
ធបគាចម្លោ ។ គាយកតាសតិយា ។ សមស្សី ខោ
កិត្យាំ ធបគាចម្លោ ភាពតោ ពហុលីតោតោ អនេគ-
ាងាតុប្បជិរោោ យោតិ នាងាងាតុប្បជិរោោ យោតិ
អនេគាងាតុប្បជិសម្បិទា យោតិតិ ។

[២៣៣] ធបគាចម្លោ កិត្យាំ ភាពតោ ពហុលី-
តោតោ សោតាបតិធម៌លសច្ចិកិរិយាយ សំវត្ថិ សក-
ជាកាមិធម៌លសច្ចិកិរិយាយ សំវត្ថិ អនាកាមិធម៌ល-
សច្ចិកិរិយាយ សំវត្ថិ អរហត្ថធម៌លសច្ចិកិរិយាយ
សំវត្ថិ ។ គតមោ ធបគាចម្លោ ។ គាយកតា-
សតិ ។ អយំ ខោ កិត្យាំ ធបគាចម្លោ ភាពតោ
ពហុលីតោតោ សោតាបតិធម៌លសច្ចិកិរិយាយ សំវត្ថិ

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ម្បួយយ៉ាងនេះនៅ ដែលបុគ្គលបានចម្រើន
បានធ្វើឡើយ។ ហើយ តើវិបត្តិថ្នាក់ដើម្បីចម្រើនបញ្ជា តើវិបត្តិ
ថ្នាក់ដើម្បីបាននូវអនុបាទរិន្ត។

[២៣២] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលបឹងម្បួយយ៉ាង ដែលបុគ្គល
បានធ្វើឡើយ។ ហើយ ការត្រាស់ដើរជាតុប្រើប្រាស់
ការត្រាស់ដើរជាតុធ្វើនៅ ការបែកដ្ឋាយកុំជាតុប្រើប្រាស់
ធម៌ម្បួយយ៉ាងនេះនៅ ដែលបុគ្គលបានចម្រើនបានធ្វើឡើយ។ ហើយ
ការត្រាស់ដើរជាតុប្រើប្រាស់
ការត្រាស់ដើរជាតុប្រើប្រាស់ ការបែកដ្ឋាយ
កុំជាតុប្រើប្រាស់
ការបែកដ្ឋាយកុំជាតុប្រើប្រាស់ រួមទាំងមាន។

[២៣៣] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ម្បួយយ៉ាង ដែលបុគ្គលបានចម្រើន
បានធ្វើឡើយ។ ហើយ តើវិបត្តិថ្នាក់ដើម្បីធ្វើឡើងកំប្រាស់នូវសោតា-
បត្តិដល ប្រព្រឹត្តថ្នាក់ដើម្បីធ្វើឡើងកំប្រាស់នូវសកម្មភាគមិដល ប្រព្រឹត្តថ្នាក់
ដើម្បីធ្វើឡើងកំប្រាស់នូវអនាគមិដល ប្រព្រឹត្តថ្នាក់ដើម្បីធ្វើឡើងកំប្រាស់
នូវអរហត្ថដល ។ ធម៌ម្បួយយ៉ាងគឺអី ។ គីកាយគតាស៊ិតិ ។ ម្នាលកិក្ខុ
ទាំងឡាយ ធម៌ម្បួយយ៉ាងនេះនៅ ដែលបុគ្គលបានចម្រើនបានធ្វើឡើយ
ហើយ តើវិបត្តិថ្នាក់ដើម្បីធ្វើឡើងកំប្រាស់នូវសោតាបត្តិដល

បសាតករដម្ពាទិបាលិយំ

សកលាកាមិធលសច្ចិកិរិយាយ សំរត្សតិ អនាគាមិ-
ធលសច្ចិកិរិយាយ សំរត្សតិ អរហត្ថធលសច្ចិកិ-
រិយាយ សំរត្សតិតិ ។

[២៣៤] ធនាគម្ម កិត្យាបេ ភារិតោ ពហុលី-
គោតោ បញ្ជាបជិលកាយ សំរត្សតិ បញ្ជារូនិយា
សំរត្សតិ បញ្ជាបើល្អាយ សំរត្សតិ មហាបញ្ញតាយ
សំរត្សតិ បុច្ចុប្បញ្ញតាយ សំរត្សតិ វិបុលប្បញ្ញតាយ^(១)
សំរត្សតិ កម្លីរប្បញ្ញតាយ សំរត្សតិ អសមត្ថប្បញ្ញ-
តាយ^(២) សំរត្សតិ ក្បុរិប្បញ្ញតាយ សំរត្សតិ បញ្ញាពាហុ-
ល្អាយ សំរត្សតិ សីយប្បញ្ញតាយ សំរត្សតិ លហុប្ប-
ញ្ញតាយ សំរត្សតិ បាសប្បញ្ញតាយ សំរត្សតិ ជាន-
ប្បញ្ញតាយ សំរត្សតិ តិត្យាប្បញ្ញតាយ សំរត្សតិ និព្ទ-
ិកប្បញ្ញតាយ សំរត្សតិ ។ គត់មោ ធនាគម្ម ធនាគម្ម ។
គាយកតាសតិ ។ អយំ ទោ កិត្យាបេ ធនាគម្ម
ភារិតោ ពហុលីគោតោ បញ្ជាបជិលកាយ សំរត្សតិ

១ ម. ផបុល្យតាយ ។ ២ និ. អសមនុប្បញ្ញតាយ ។ អដ្ឋកថាយម្បី ជាមេ ។

បសាតករដម្នាគិច្ចាលិ

ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសការាណាមិផល ប្រព្រឹត្តទោដើម្បី
ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាណាមិផល ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
អរហត្ថផល ។

[២៣៤] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ម្បួយយ៉ាងដែលបុគ្គលបានចម្រើន
បានធ្វើឲ្យរឿង ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទោដើម្បីបានបញ្ជា ប្រព្រឹត្ត
ទោដើម្បីចម្រើនបញ្ជា ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីទូលាយបញ្ជា ប្រព្រឹត្តទោ
ដើម្បីបញ្ជាដំបូង ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីបញ្ជាក្រាស់ ប្រព្រឹត្តទោដើម្បី
បញ្ជាពូលាយ ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីបញ្ជាប្រោ ប្រព្រឹត្តទោដើម្បី
បញ្ជាដីសេបកិតតអ្នកណាស្តី ដែលអ្នកដទៃមិនអាចត្រាស់ដីស៊ុនបាន
ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីបញ្ជាក្រាស់ដូចដែនដី ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីបញ្ជា
ប្រើន ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីបញ្ជាសរក់ ប្រព្រឹត្តទោដើម្បី
បញ្ចារហ៊ែស ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីបញ្ចារីករាយ ប្រព្រឹត្តទោដើម្បី
បញ្ចារក្រីសសុំទោ ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីបញ្ចារដីមុត ប្រព្រឹត្តទោ
ដើម្បីបញ្ចារក្រីសម្លាយនូវកិលេស ។ ធម៌ម្បួយយ៉ាងគីសី ។
គីកាយគាល់សតិ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ម្បួយនេះជាន់ ដែល
បុគ្គលបានចម្រើនបានធ្វើឲ្យរឿង ។ ហើយតែងប្រព្រឹត្តទោដើម្បីបានបញ្ជា

សុត្ថនិភាសក អង្គត្តរនិភាសសូ ឯកនិបាតោ

បញ្ចារឡើយ	សំរត្តតិ	បញ្ចារឡុលាយ	សំរត្តតិ
មហាបញ្ចាយ	សំរត្តតិ	បុច្ចាប្បញ្ចាយ	សំរត្តតិ
វិបុលប្បញ្ចាយ	សំរត្តតិ	កម្លីប្បញ្ចាយ	សំរត្តតិ
អសមត្តប្បញ្ចាយ	សំរត្តតិ	ក្រិប្បញ្ចាយ	សំរត្តតិ
បញ្ចាសបាលុលាយ	សំរត្តតិ	សីយប្បញ្ចាយ	សំរត្តតិ
លបាលុប្បញ្ចាយ	សំរត្តតិ	បាសប្បញ្ចាយ	សំរត្តតិ
ជរលប្បញ្ចាយ	សំរត្តតិ	តិក្ខុប្បញ្ចាយ	សំរត្តតិ
និព្ទោដិកប្បញ្ចាយ	សំរត្តតិតិ	។	

[២៣៥]	អមតល្វេ	កិត្យាំ	ន	បរិកុណ្ឌិ	យេ
គាយកតាសតិ	ន	បរិកុណ្ឌិ	។	អមតល្វេ	កិត្យាំ
បរិកុណ្ឌិ	យេ	គាយកតាសតិ	បរិកុណ្ឌិតិ	។	
[២៣៦]	អមតល្វេសំ	កិត្យាំ	អបរិកុត្តិ	យេសំ	
គាយកតាសតិ	អបរិកុត្តា	។	អមតល្វេសំ	កិត្យាំ	
បរិកុត្តិ	យេសំ	គាយកតាសតិ	បរិកុត្តាតិ	។	

សុត្ថនបិដក អង្គត្តនិកាយ ឯកនិចាត

ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីប្រជើនបញ្ញា ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីទូលាយបញ្ញា ប្រព្រឹត្ត
 ទោដើម្បីបញ្ញាចំដួង ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីបញ្ញាក្រាស់ ប្រព្រឹត្តទោ
 ដើម្បីបញ្ញាព្យាលាយ ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីបញ្ញាប្រោ ប្រព្រឹត្តទោ
 ដើម្បីបញ្ញាចិនសេចក្តីតតអកណាស្សី ដែលអ្នកដើមិនអាចត្រាស់
 ដើម្បីបាន ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីបញ្ញាក្រាស់ដួចដែនដី ប្រព្រឹត្តទោដើម្បី
 បញ្ញាប្រជើន ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីបញ្ញាសរកន់ ប្រព្រឹត្តទោដើម្បី
 បញ្ញារហ៊ែស ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីបញ្ញារីករយ ប្រព្រឹត្តទោដើម្បី
 បញ្ញាចារគ្រឿងសុះទោ ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីបញ្ញាចំមុត ប្រព្រឹត្តទោដើម្បី
 បញ្ញាចារគ្រឿងទម្ងាយនូវកិលេស ។

[២៣៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ពួកភិភុណាមិនបរិភោគនូវកាយគ-
 តាសតិ ពួកភិភុនោះលោះបានមិនបរិភោគនូវព្រះនិញ្ញន ។ ម្នាលកិភុទាំង-
 ឡាយ ពួកភិភុណាបរិភោគនូវកាយគតាសតិ ពួកភិភុនោះទីបលោះបា-
 បរិភោគនូវព្រះនិញ្ញន ។

[២៣៦] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិភុណា
 មិនបរិភោគ ព្រះនិញ្ញនកំលោះបា ពួកភិភុទាំងនោះមិនបរិភោគដែរ ។
 ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាយគតាសតិ ដែលពួកភិភុណា បរិភោគហើយ
 ព្រះនិញ្ញនកំលោះបា ពួកភិភុនោះបរិភោគដែរ ។

បសាចករដម្នាចិតាលិយំ

[២៣៧]	អមតន្ទេសំ	ភិគ្គោរ	បរិហីណំ	យេសំ
គាយកតាសតិ	បរិហីនា	។	អមតន្ទេសំ	ភិគ្គោរ
អបិរិហីណំ	យេសំ	គាយកតាសតិ	អបិរិហីនាតិ	។
[២៣៨]	អមតន្ទេសំ	ភិគ្គោរ	វិធុំ	យេសំ
គាយកតាសតិ	វិធុំ	។	អមតន្ទេសំ	ភិគ្គោរ
អារ៉ាំ	យេសំ	គាយកតាសតិ	អារ៉ាតិ	។
[២៣៩]	អមតន្ទេ	ភិគ្គោរ	បមានីសុ ^(១)	យេ
គាយកតាសតិ	បមានីសុ	។	អមតន្ទេ	ភិគ្គោរ
បមានីសុ	យេ	គាយកតាសតិ	ន	បមានីសុតិ
[២៤០]	អមតន្ទេសំ	ភិគ្គោរ	បមុងំ	យេសំ
គាយកតាសតិ	បមុងំ	។	អមតន្ទេសំ	ភិគ្គោរ
អប្បមុងំ	យេសំ	គាយកតាសតិ	អប្បមុងោតិ	។

បសាទករដម្នាចិតាលិ

[២៣៧] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កាយគតាសតិរបស់ពួកភិត្តុណា
សាបស្ទើន្វេហើយ ព្រះនិញ្ញានរបស់ពួកភិត្តុនោះ ក៏ឈ្មោះថាសាបស្ទើ
ដែរ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កាយគតាសតិរបស់ពួកភិត្តុណាមិនសាបស្ទើ
ព្រះនិញ្ញានរបស់ពួកភិត្តុនោះ ក៏ឈ្មោះថាមិនសាបស្ទើដែរ ។

[២៣៨] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិត្តុណាគ្មោះ
បង់ហើយ ព្រះនិញ្ញានក៏ឈ្មោះថា ពួកភិត្តុនោះបង់ដែរ ។ ម្នាលកិត្តុ
ទាំងឡាយ កាយគតាសតិ ដែលពួកភិត្តុណាប្រារព្យល់ហើយ ព្រះនិញ្ញានក៏
ឈ្មោះថា ពួកភិត្តុនោះប្រារព្យដែរ ។

[២៣៩] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ពួកភិត្តុណា ប្រមាណកាយគតាសតិ
ពួកភិត្តុនោះក៏ឈ្មោះថា ប្រមាណព្រះនិញ្ញានដែរ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ
ពួកភិត្តុណា មិនប្រមាណកាយគតាសតិ ពួកភិត្តុនោះក៏ឈ្មោះថា មិនប្រ-
មាណព្រះនិញ្ញានដែរ ។

[២៤០] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កាយគតាសតិ ដែលពួកភិត្តុណាគ្មោះ
ក្នាំងហើយ ព្រះនិញ្ញានក៏ឈ្មោះថា ពួកភិត្តុនោះក្មោះក្នាំងដែរ ។ ម្នាល
កិត្តុទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិត្តុណាមិនក្មោះក្នាំង ព្រះនិញ្ញាន
ក៏ឈ្មោះថា ពួកភិត្តុនោះមិនក្មោះក្នាំងដែរ ។

សុត្ថនូបិដកេ អង្គភាពនិកាយស្ស ឯកនិច្ចតាំ

- [២៤១] អមតល្លេសំ កិត្យាំ អនាសេវីតំ យេសំ
 គាយកតាសតិ អនាសេវិតា ។ អមតល្លេសំ កិត្យាំ
 អាសេវីតំ យេសំ គាយកតាសតិ អាសេវិតាតិ ។
- [២៤២] អមតល្លេសំ កិត្យាំ អភាពីតំ យេសំ
 គាយកតាសតិ អភាពីតា ។ អមតល្លេសំ កិត្យាំ
 ភាពីតំ យេសំ គាយកតាសតិ ភាពីតាតិ ។
- [២៤៣] អមតល្លេសំ កិត្យាំ អពហុលីកតំ យេសំ
 គាយកតាសតិ អពហុលីកតា ។ អមតល្លេសំ កិត្យាំ
 ពហុលីកតំ យេសំ គាយកតាសតិ ពហុលីកតាតិ ។
- [២៤៤] អមតល្លេសំ កិត្យាំ អនកិញ្ញាតំ យេសំ
 គាយកតាសតិ អនកិញ្ញាតា ។ អមតល្លេសំ កិត្យាំ
 អកិញ្ញាតំ យេសំ គាយកតាសតិ អកិញ្ញាតាតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ ឯកនិច្ច

[២៤១] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិត្តុណាមិន
ធានកប់ប្រសព្វ ព្រះនិញ្ញានក៏ឈ្មោះថា ពួកភិត្តុនោះមិនកប់ប្រសព្វដែរ ។
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិត្តុណា ធានកប់ប្រសព្វ
ហើយ ព្រះនិញ្ញានក៏ឈ្មោះថា ពួកភិត្តុនោះធានកប់ប្រសព្វដែរ ។

[២៤២] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិត្តុណា
មិនធានចម្រើន ព្រះនិញ្ញានក៏ឈ្មោះថា ពួកភិត្តុនោះមិនធានចម្រើនដែរ ។
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិត្តុណា ធានចម្រើនហើយ
ព្រះនិញ្ញានក៏ឈ្មោះថា ពួកភិត្តុនោះធានចម្រើនដែរ ។

[២៤៣] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិត្តុណា
មិនធ្វើឲ្យរីយៗ ព្រះនិញ្ញានក៏ឈ្មោះថា ពួកភិត្តុនោះមិនធ្វើឲ្យរីយៗ
ដែរ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិត្តុណាទីឲ្យរីយៗ
ហើយ ព្រះនិញ្ញានក៏ឈ្មោះថា ពួកភិត្តុនោះធ្វើឲ្យរីយៗ ។ ដែរ ។

[២៤៤] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិត្តុណា
មិនដឹងច្បាស់ហើយ ព្រះនិញ្ញានក៏ឈ្មោះថា ពួកភិត្តុនោះមិនដឹងច្បាស់
ដែរ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិត្តុណាគ្រាស់ដឹង
ហើយ ព្រះនិញ្ញានក៏ឈ្មោះថា ពួកភិត្តុនោះគ្រាស់ដឹងដែរ ។

បសាតករដម្ពាទិចាលិយំ

[២៤៥] អមតល្វេសំ កិត្យាំ អបវិញ្ញាតំ យេសំ
 គាយកតាសតិ អបវិញ្ញាតា ។ អមតល្វេសំ កិត្យាំ
 បវិញ្ញាតំ យេសំ គាយកតាសតិ បវិញ្ញាតាតិ ។

[២៤៦] អមតល្វេសំ កិត្យាំ អសច្ចិកតំ យេសំ
 គាយកតាសតិ អសច្ចិកតា ។ អមតល្វេសំ កិត្យាំ
 សច្ចិកតំ យេសំ គាយកតាសតិ សច្ចិកតាតិ^(១) ។

ឯកនិចាតសូយ សុភតសហសុយំ សមតី ។

១ ម. ពេកោ បរ ពទមជោច តាតវា អត្ថមនា តែ កិត្យ តាតវេកោ តាបិតំ អវិនិន្ទីតិ
 ទិស្សុវិនិត្ត ។

បសាចករដម្មានិចាលិ

[២៤៥] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកកិត្យុណា
មិនកំណត់ដីន ព្រះនិញ្ញានក៏ឈ្មោះថា ពួកកិត្យុនេះមិនកំណត់ដីនដែរ ។
ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកកិត្យុណាកំណត់ដីនហើយ
ព្រះនិញ្ញានក៏ឈ្មោះថា ពួកកិត្យុនេះកំណត់ដីនដែរ ។

[២៤៦] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកកិត្យុណា
មិនធ្វើឡើងកំច្បាស់ ព្រះនិញ្ញានក៏ឈ្មោះថា ពួកកិត្យុនេះមិនធ្វើឡើងកំ
ច្បាស់ដែរ ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកកិត្យុណា
បានធ្វើឡើងកំច្បាស់ហើយ ព្រះនិញ្ញានក៏ឈ្មោះថា ពួកកិត្យុនេះបានធ្វើ
ឡើងកំច្បាស់ដែរ ។

ចប់ សូត្រ ១ ពាន់ នៃវភកនិចាត ។

សុត្ថនុបិដកោ អច្ចុត្ថនិកាយស្ស ឯកនិទាគោ

នមោ តស្ស កករគោ អរហគោ សម្រាសម្ពុទ្ធស្ស ។

បបមបណ្តាសកោ

[២៤៧]	ធម្មោ	សុតា	ឬ	ធរា	សមយំ
កករ	សារតូយំ	វិហារតិ	ដេតរនេ	អនាបិណ្ឌិ-	
កស្ស	អកមេ	ឬ	តុតិ	ខោ	កករ
អាមណ្ឌសិ	កិត្យុរោតិ	ឬ	កណ្ឌណ្ឌតិ	តេ	កិត្យុ
កករគោ	បច្ចុល្យសំ	ឬ	កករ	ធនុបោច	
ធ្វើមានិ	កិត្យុរោ	រជ្ជានិ	ឬ	កតមានិ	ធ្វើ ។
ិន្ទុងមួនកញ្ញ	រដ្ឋំ	សម្រាកយិកញ្ញ	រដ្ឋំ ។	កតមញ្ញ	
កិត្យុរោ	ិន្ទុងមួនកំ	រដ្ឋំ ។	សោ	កិត្យុរោ	ធនុបោច
បស្សតិ	ថារំ	អកុទារី	រជ្ជានោ	កហោត្តា	វិជាត
កម្ពករណា	កហោន្តោ	កសាបិ	តាម្ខ្លោន្តោ		
ហត្ថិ	តាម្ខ្លោន្តោ	អន្យុណ្តាកេហិ	តាម្ខ្លោន្តោ		
ហត្ថិ	និន្ទោន្តោ	ចាកំបិ	និន្ទោន្តោ	ហត្ថិ	និន្ទោន្តោ

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិចាត

សូមនមស្តារព្រះជ័មានព្រះភាគីអរហន្សសម្រាលសម្បទព្រះអង្គនោះ ។

បបំមបណ្តាលសក

[២៤៧] ខ្ញុំធានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម្រួលយើ ព្រះជ័មាន
ព្រះភាគីប្រជុំនៅក្នុងដៃត្រនាកម របស់អនាគមបិណិកសេដ្ឋី ជិត្រក្រុង
សារត្រី ។ ព្រះជ័មានព្រះភាគីប្រជុំត្រូវបានបញ្ជាផ្ទៃនៅក្នុងទីនេះជាតិ
ថា ម្នាលកិត្តិទាំងនេះ ជូនដៃៗ ។ កិត្តិទាំងនេះទទួលព្រះពុទ្ធដឹកព្រះជ័មាន
ព្រះភាគីថា ព្រះក្រុណាប្រះអង្គ ។ ព្រះជ័មានព្រះភាគីប្រជុំត្រូវបានដែល
ថា ម្នាលកិត្តិទាំងនេះ ទៅសង្គមនេះ មាន ២ ប្រការ ។ ទៅស ២
ប្រការដូចមេបច្ចុះ ។ គឺទៅសដែលទ្វាគលក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ១ ទៅសដែលទ្វា
គលក្នុងលោកខាងមុខ ១ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងនេះ បុំទៅសដែលទ្វាគល
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន តើដូចមេច ។ ម្នាលកិត្តិទាំងនេះ បុំគូលពួកខ្លួន ក្នុងលោក
នេះ យើព្យេស្តបទ្វាប់ចោរដែលប្រព្រឹត្តអំពើអាណក្រក់ ហើយធ្វើដោយ
កម្មករណ៍ទាំងនេះ ដើម្បី រាយដោយរំពាត់ខ្លួន រាយដោយផ្លូវខ្លួន
រាយដោយដំបីខ្លួន កាត់ដែនខ្លួន កាត់ដើរខ្លួន កាត់ទាំងដែរទាំងខ្លួន

បបមបណ្តាសកេ កម្ពករណវគ្គា

កណ្តាបិ	និញ្ញលេខ	នាសំបិ	និញ្ញលេខ	កណ្តាតាសំបិ
និញ្ញលេខ	ពិលដ្ឋានិកំបិ	ការកោតេ		សធ្វើមុជ្ជាកំបិ
ការកោតេ	រហូមទៅការកំបិ	ការកោតេ		ដោតិមានិកំបិ
ការកោតេ	ហត្ថួយដោតិកំបិ	ការកោតេ		ធនការដីកំបិ
ការកោតេ	ចិរការសិកំបិ	ការកោតេ		ធនោយកំបិ
ការកោតេ	ទន្លិសមំសិកំបិ	ការកោតេ		កាយកាបុជា-
កំបិ	ការកោតេ	ខាងបច្ចុប្បន្នកំបិ	ការកោតេ	បលិ-
ឃុបិរត្តិកំបិ	ការកោតេ		បណ្តាលីបកំបិ	ការកោតេ
តត្រូនិ	តេលេន	ឱសិញ្ញលេខ		សុនខេហិរិ
ខាងកោតេ	ជីរដំបិ	សូលេ	ឧត្តាសេលេខ	អសិ-
នាបិ	សីសំ	និញ្ញលេខ	។ តស្ស	ធនំ ហេរតិ ។

បបមបណ្តាសក កម្មករណរត្ត

កាត់សីកត្រូច្រើកខេះ កាត់ប្រមុះខេះ កាត់ទាំងសីកត្រូច្រើកទាំងប្រមុះខេះ
 ធ្វើនូវពិលដ្ឋាលិកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើក្នាលឡើងដាច់ទាំងដាក់ទីក
 ដ្ឋែក) ខេះ ធ្វើនូវសង្គមុណ្ឌិកកម្ម (អំពើដែលគេពន្លេស្អោកក្នាល ឡើរលើន
 ដ្ឋបជាសំបកស៊ិន្ទ) ខេះ ធ្វើនូវរកបុមុខកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើរដ្ឋៃ៖មាត់ឡើង
 ជាមាត់រកបុមុខ) ខេះ ធ្វើនូវដោតិមាលិកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើដោយ
 សំពាត់ប្រលក់ប្រជុំ) ខេះ ធ្វើនូវហត្ថប្បញ្ញតិកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើដោយ
 សំពាត់ប្រលក់ប្រជុំ) ខេះ ធ្វើនូវរករដ្ឋិកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើឡើងដាច់
 សំពាត់សិរីករសិកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើឡើងដាច់សំពាត់
 សំបកយើ) ខេះ ធ្វើនូវណែយកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើឡើងដាច់ណែយ
 សត្វប្រាយ) ខេះ ធ្វើនូវពាណិសមំសិកកម្ម (អំពើដែលគេចូលកំមាត់ដោយ
 ការធម្មសន្យប) ខេះ ធ្វើនូវកហាបណកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើឡើងបសរី៖
 ប្រមាណកប្បុនកហាបណកប៉ុយ) ខេះ ធ្វើនូវខាងបជិចកកម្ម (អំពើដែលគេ
 យកទីកដ្ឋានស្រោច) ខេះ ធ្វើនូវបលិយបនិត្តកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើឡើង
 ជាបង្កិលដើរគុលប្បសសរគោល) ខេះ ធ្វើនូវបលាលបីបកកកម្ម (អំពើដែល
 គេធ្វើឡើងដាច់ណាប់បំបើន) ខេះ ស្រោចដោយប្រជុំដែលកោខេះ ឡើង
 ខេះ ឡើងដោយប្រជុំដែលកោខេះ ខេះ កាត់ក្នាលដោយ
 ដារខេះ ។ លុះបុគ្គលនោះ (បានយើងហើយ) កីតិតយ៉ាងនេះ ។

សុត្ថនុបិជ្ជកេ អង្គត្តនីកាយស្ស ទុកនិបាតោ

យចារូចានំ មេ ចាបគានំ គម្ពានំ ហេតុ ថាំ
 អកុចាវី រដ្ឋាមោ តមេត្តា វិធាន គម្ពុករលាក
 គកេណិ គសាយិធមិ តាលេណិ ។ ឬ ។ អសិនាយិ
 សីសំ ធិនិ ។ អហាភ្លោរ មេ បន ធរុបំ
 ចាបគម្ពំ គរយំ មំបិ រដ្ឋាមោ តមេត្តា ធរុចា
 វិធាន គម្ពុករលាក គរយំ គសាយិធមិ តាលេយំ
 ។ ឬ ។ អសិនាយិ សីសំ ធិនិយុណិ ។ សោ
 ិនិចម្ពិកស្ស រដ្ឋស្ស កីតោ ន បរសំ ចាកតំ
 បលុម្បញ្ញត្រ^(១) ចរតិ ។ តាំ រូចិ កិត្យិរ ិនិចម្ពិកា
 រដ្ឋ ។ គតមព្យ កិត្យិរ សម្បរាយិកា រដ្ឋ ។ តាំ
 កិត្យិរ ធគត្រ តិ បដិសព្ទិត្តិតិ គាយុបុច្ចិតស្ស
 មេ ចាបគោ^(២) វិចាគោ អភិសម្បរាយំ រដិបុច្ច-
 ិតស្ស មេ ចាបគោ វិចាគោ អភិសម្បរាយំ
 មនោបុច្ចិតស្ស មេ ចាបគោ វិចាគោ អភិសម្ប-
 រាយំ អហាភ្លោរ មេ បន គាយុ បុច្ចិតិ ចរយំ
 រចាយ បុច្ចិតិ ចរយំ មនសា បុច្ចិតិ ចរយំ

១ ម. វិលុយេញ្ញ ។ ២ ម. ឯត្តនុន ខុត្តាតិ បទំ អតិ ។

សុភន្ធបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

ពួកសេបច្ចោមប៉ែរដែលប្រព្រឹត្តអំពើអាណក់ ហើយធ្វើដោយកម្មករណ៍
ធ្វើវា គីរឃើយដោយរោចត់ខ្លះ ។ ហើយកាត់ក្រាល់ដោយជារខ្លះ ព្រោះ
ហេតុអំពើអាណក់មានសកាទយ៉ានុណា ។ ប្រសិនបើអាត្រាមញ្ញ
ធ្វើអំពើអាណក់មានសកាទយ៉ានុនោះវិញ កំពួកសេបច្ចោមប៉ែរអាត្រាមញ្ញ
ហើយ គីរឃើយធ្វើដោយកម្មករណ៍ធ្វើវា មានសកាទដូចខ្លះដែរគីរឃើយដោយ
រោចត់ខ្លះ ។ ហើយកាត់ក្រាល់ដោយជារខ្លះ ។ បុរសនោះ ខ្សោចទោសដែល
ច្បាប់ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ កំណែលឯកល្អបច្ចុប្បន្នត្រព្យសម្រាតិរបស់បុគ្គលដៃ ។
ម្នាលកិភិុទ្ធិទាំងឡាយ នេះហេតា ទោសច្បាប់ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ។ ម្នាល
កិភិុទ្ធិទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកខាងមុខ តើជូបមេប ។
ម្នាលកិភិុទ្ធិទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកខាងមុខ តើជូបមេប ។
ជូបមេប ដល់លាមករបស់កាយទុប្បន្នវិតនឹងមានក្នុងលោកខាងមុខ ដល់
ជូបមេប ដល់លាមករបស់វិទ្យុប្បន្ន នឹងមានក្នុងលោកខាងមុខ ដល់លាមករបស់
មនោទុប្បន្នវិតនឹងមានក្នុងលោកខាងមុខ ប្រសិនបើអាត្រាមញ្ញប្រព្រឹត្តទុប្បន្នវិត
ដោយកាយកី ប្រព្រឹត្តទុប្បន្នវិតដោយវាទកី ប្រព្រឹត្តទុប្បន្នវិតដោយបិតកី

បបមបណ្តាសកេ កម្ពស់រណីត្រា

គិត្យ តំ យេនាយា^(១) គាយស្ស កេដា បរម្បរណា
 អចាយំ ឌុកតី វិនិចាតំ និរយំ ឧបលផ្ទើយព្រឹក ។
 សោ សម្បរាយិគស្ស រដ្ឋស្ស កីតោ គាយឌុច្ចវិតំ
 បហាយ គាយសុចវិតំ ការេតី រថិឌុច្ចវិតំ បហាយ
 វថិសុចវិតំ ការេតី មោោឌុច្ចវិតំ បហាយ មោោសុចវិតំ
 ការេតី សុខំ អត្តាគំ បរិបារតី ។ ឥណ៍ រូច្ចតិ
 កិត្យ សម្បរាយិកំ រដ្ឋំ ។ ឥណិតិ ខោ កិត្យ ។
 ទូ រដ្ឋានិ ។ តស្សាតិហា កិត្យ ធរំ សិត្តិតំ
 ិនិជិនិគស្ស រដ្ឋស្ស កាយិស្សាម សម្បរាយិគស្ស
 រដ្ឋស្ស កាយិស្សាម រដ្ឋកិរុណា កិស្សាម រដ្ឋកួយ-
 ិស្សរិណាតិ ធរំ ហិ ហោ កិត្យ សិត្តិតំ ។
 រដ្ឋកិរុណា កិត្យ រដ្ឋកួយិស្សរិណា ធរំ ិតំ ចាជិកដ្ឋី
 យំ បរិមុធិស្សតិ សព្វរដ្ឋហីតិ ។

បបំបណ្តាលសក កម្មករណ៍គុត្តិ

អំពើឈាមូយក់សុទ្ធដែដាបេតុនាំឡ្វាគាត់អញ្ច លុះទម្ងាយការឃកយ
 បន្ទាប់អំពើមរណៈ ទោកើតកុងអបាយ ទុគ្រឿតិ វិនិច្ញាត នរក ឬ បុរសនោះ
 ខ្សោចបំពេះទោសដែលឡ្វផលកុងលោកខាងមុខ ទីបល់កាយទុប្បិត
 បម្រើនកាយសុប្បិត លេវបីទុប្បិត បម្រើនរបីសុប្បិត លេវមនោទុប្បិត បម្រើន
 មនោសុប្បិត ទីបល់លុះបារក្សាទីនឡ្វបរិសុទ្ធម៉ាលកិភុទាំងឡាយ នេះ
 ហេរបោ ទោសដែលឡ្វផលកុងលោកខាងមុខ ឬ ម៉ាលកិភុទាំងឡាយ
 ទោសមាន ២ ប្រការនេះជន ឬ ម៉ាលកិភុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ អ្នក
 ទាំងឡាយគប្បិសិក្សា កុងសាសនានេះយ៉ាងនេះបោ យើងទាំងឡាយ
 នាំត្រាម្នាពបំពេះទោស ដែលឡ្វផលកុងបច្ចុប្បន្ននេះ នាំត្រាម្នាពបំពេះ
 ទោស ដែលឡ្វផលកុងលោកខាងមុខ ជាអ្នកម្នាពបំពេះទោសជាប្រក្រីតី
 ជាអ្នកយើងកំយកុងទោសជាប្រក្រីតី ម៉ាលកិភុទាំងឡាយ អ្នកទាំង-
 ឡាយត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះ ឬ ម៉ាលកិភុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 គួរម្នាពបំពេះទោសជាប្រក្រីតី គួរយើងឡើងរកំយ កុងទោសជាប្រក្រីតី
 គប្បិប័ណ្ឌបំពេះហេតុ ដែលនាំឡ្វីនូវបង្កើតចាកទោសទាំងពីន ឬ

សុត្ថនិបិដេក អង្គត្តរនិកាយស្ស ទុកនិចាតោ

[២៤៤]	ធ្វានី	ភិគ្គេរ	បជានី	ធម្មិ-
សម្បភានី	លោកស្រី	។	គតមានី	ធ្វ ។ យព្យ
គិហើណ	អគារ	អផ្លារសតិ	ចិរិបិណ្ឌាជាតសេជ្រា-	
សនកិលានប្បញ្ញយកេសដ្ឋបរិគ្គាកណុប្បាណនត្តំ			បជានំ	
យព្យ	អគារស្តា	អនករិយំ	បព្យិតានំ	សព្វឃ-
ធម្មិបិណិស្សត្តំ	បជានំ	។	សមានី	ខោ ភិគ្គេរ
ធ្វ	បជានី	ធម្មិសម្បភានី	លោកស្រី	។ ធម្មិត្តំ
ភិគ្គេរ	តមេសំ	ទិន្នំ	បជានំ	យទិណំ
សព្វឃធម្មិបិណិស្សត្តំ	បជានំ	។	តស្តាតិយា	
ភិគ្គេរ	ឯរំ	សិគ្គិតំ	សព្វឃធម្មិបិណិស្សត្តំ	
បជានំ	បណិស្សមាតិ	ឯរំ	ហិ	ហោ ភិគ្គេរ
សិគ្គិតំនិ	។			

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

[២៤៨] ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សោយ សេចក្តីព្យាយាម ២ ប្រការនេះ
បុគ្គលធ្វើបាន ដោយកម្រិតធម្មុជាក ។ សេចក្តីព្យាយាម ២ ប្រការ ដូច
មេចខ្លះ ។ គឺពួកគ្រឹបស្ថិស់ដែលនៅត្រូវបែងចិត្តដោយ ផែនក្នុងព្យាយាម ដើម្បីពិនិត្យ
ចិវរប្បច្ច័យ បិណ្ឌាបាតប្បច្ច័យ សេទាសនប្បច្ច័យនិងបរិភាគតីខ្លាំង
បច្ច័យដល់អ្នកដំនឹងឡើងក្នុងប្រព័ន្ធទីផ្លូវបាន ១ ពួកគុលបុត្រដែលបែងច្រែបាកដ្ឋាន ១ ។
ការនៅត្រូវបាន ផែនក្នុងព្យាយាម ដើម្បីលិនិត្យនូវឧបធិកិលសទាំងព្យាយាម ១ ។
ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សោយ សេចក្តីព្យាយាមទាំង ២ ប្រការនេះជាបុគ្គលធ្វើបាន
ដោយកម្រិតធម្មុជាក ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សោយ បណ្តាលសេចក្តីព្យាយាម
ទាំង ២ ប្រការនេះ សេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីលិនិត្យនូវឧបធិកិលសទាំង
ព្យាយាមទាំងនេះ ចាត់ជាការប្រសើរជាន់ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សោយ ព្រោះហេតុនោះ
អ្នកទាំងខ្សោយគឺសិក្សា ក្នុងសាសនានេះយ៉ាងនេះបុះចា យើងទាំង-
ខ្សោយនិងផែនក្នុងព្យាយាម ដើម្បីលិនិត្យនូវឧបធិកិលសទាំងព្យាយាម ម្នាលកិក្ខុ
ទាំងខ្សោយ អ្នកទាំងខ្សោយ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះ ។

បបមបណ្តាសកេ កម្មករណរគ្គា

[២៤៩]	ធ្វើមេ	ភិត្យូរេ	ធម្មា	តបនីយា	។
គត់មេ	ធ្វើ	។	សង	ភិត្យូរេ	ធម្មាស្សុ
ធម្មុវិតំ	គត់	ហេរាតិ	អគត់	ហេរាតិ	គាយ-
សុចរិតំ	រថីធម្មុវិតំ	គត់	ហេរាតិ	អគត់	ហេរាតិ
រថីសុចរិតំ	មនោធម្មុវិតំ	គត់	ហេរាតិ	អគត់	ហេរាតិ
មនោសុចរិតំ	សោ	គាយធម្មុវិតំ	មេ	គត់និ	
តប្បតិ	អគត់	មេ	គាយសុចរិតនិ	តប្បតិ	
រថីធម្មុវិតំ	មេ	គត់និ	តប្បតិ	អគត់	មេ
រថីសុចរិតនិ	តប្បតិ	មនោធម្មុវិតំ	មេ	គត់និ	
តប្បតិ	អគត់	មេ	មនោសុចរិតនិ	តប្បតិ	។
សមេ	ខោ	ភិត្យូរេ	ធ្វើ	ធម្មា	តបនីយាទិ

[២៥០]	ធ្វើមេ	ភិត្យូរេ	ធម្មា	អតបនីយា	។
គត់មេ	ធ្វើ	។	សង	ភិត្យូរេ	ធម្មាស្សុ
គាយសុចរិតំ	គត់	ហេរាតិ	អគត់	ហេរាតិ	
គាយធម្មុវិតំ	រថីសុចរិតំ	គត់	ហេរាតិ	អគត់	
ហេរាតិ	រថីធម្មុវិតំ	មនោសុចរិតំ	គត់	ហេរាតិ	

បប់មបណ្តាលសក កម្មករណ៍គុត្តិ

[២៤៩] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីភ្លោះ
ក្រហាយនេះ មាន ២ ប្រការ ។ ធម៌ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីភ្លោះក្រហាយ
២ ប្រការ តើអ្និខេះ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលូពក្យេះ ភុំដោកនេះ
ធ្វើការទុប្បិន មិនធ្វើការសុប្បិន ធ្វើរឹបុប្បិន មិនធ្វើរឹសុប្បិន ធ្វើ
មនោទុប្បិន មិនធ្វើមនោសុប្បិន បុគ្គលូនោះ កំភ្លោះក្រហាយបាន ការទុប្បិ-
និតអាត្រាមញ្ញបានធ្វើហើយ ភ្លោះក្រហាយបាន ការសុប្បិនអាត្រាមញ្ញមិនបាន
ធ្វើឡើយ ភ្លោះក្រហាយបាន រឹបុប្បិនអាត្រាមញ្ញបានធ្វើហើយ ភ្លោះក្រហាយ
បាន រឹសុប្បិនអាត្រាមញ្ញមិនបានធ្វើឡើយ ភ្លោះក្រហាយបាន មនោទុប្បិន
អាត្រាមញ្ញបានធ្វើហើយ ភ្លោះក្រហាយបាន មនោសុប្បិនអាត្រាមញ្ញមិនបាន
ធ្វើឡើយ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីភ្លោះ
ក្រហាយ មាន ២ ប្រការនេះជន ។

[២៥០] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនជាទីតាំងនៃសេចក្តីភ្លោះក្រ-
ហាយនេះ មាន ២ ប្រការ ។ ធម៌ដែលមិនជាទីតាំងនៃសេចក្តីភ្លោះក្រហាយ ២
ប្រការ តើអ្និខេះ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលូពក្យេះ ភុំដោកនេះ ធ្វើការ-
សុប្បិន មិនធ្វើការទុប្បិន ធ្វើរឹសុប្បិន មិនធ្វើរឹបុប្បិន ធ្វើមនោសុប្បិន

សុត្ថនូបិដកេ អង្គត្តនឹកាយស្ស ទុកនិបាតោ

អគត់ យោតិ មនោឌុច្ចវតំ សោ កាយសុច្ចវតំ មេ
 គតនី ន តប្បតិ អគត់ មេ កាយឌុច្ចវតនី
 ន តប្បតិ រថីសុច្ចវតំ មេ គតនី ន តប្បតិ
 អគត់ មេ រថីឌុច្ចវតនី ន តប្បតិ មនោសុច្ចវតំ
 មេ គតនី ន តប្បតិ អគត់ មេ មនោ-
 ឌុច្ចវតនី ន តប្បតិ ។ នៅ ខោ កិត្យាំ
 ធ្ល ធម្មា អតិបនីយាតិ ។

[២៥១] ទួន្ទាបំ កិត្យាំ ធម្មានំ ឧបញ្ញាលី
 យ ច អសុន្ទិតា គុសលេសុ ធម្មសុ យ ច
 អប្បដិភាគិតា បជានសី ។ អប្បដិភាគា សុជាបំ
 កិត្យាំ បុបាមិ គាមំ តមោ នហរុ ច អង្វិ ច
 អវសិស្សតុ សវិំ ឧបសុស្សតុ មំសលោហិតំ យនំ
 បុរិសត្តាមេន បុរិសវិយេន បុរិសបរគ្គមេន បត្តពំ
 ន តំ អចាបុណ្ឌាត្រា វិយស្ស សណ្ឌានំ កិស្សតិតិ

សុត្ថនុបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

មិនធ្វើមនោទូច្រើន បុគ្គលនោះមិនកៅក្រហាយដោយគិតយើព្យាបា កាយ-
សុបរិត អាណាមព្យាបានធ្វើហើយ មិនកៅក្រហាយដោយគិតយើព្យាបា
កាយទូច្រើនអាណាមព្យាបានធ្វើឡើយ មិនកៅក្រហាយដោយគិតយើព្យាបា
វិសុបរិតអាណាមព្យាបានធ្វើហើយ មិនកៅក្រហាយដោយគិតយើព្យាបា
វិទូច្រើនអាណាមព្យាបានធ្វើឡើយ មិនកៅក្រហាយដោយគិត
យើព្យាបា មនោសុបរិតអាណាមព្យាបានធ្វើហើយ មិនកៅក្រហាយដោយគិត
យើព្យាបា មនោទូច្រើនអាណាមព្យាបានធ្វើឡើយ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ
ធម្លៃដែលមិនជាទីតាំងនៃសេចក្តីកៅក្រហាយ មាន ២ ប្រការនេះជន ។

[២៥១] ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ តបាតតបានត្រាស់ដឹងនូវធម្លៃ
២ ប្រការ គឺ សេចក្តីមិនសញ្ញាស ក្នុងកុសលធម៉ែទាំងខ្សោយ ១ សេចក្តី
មិនឃ្លោក ក្នុងព្យាយាម ១ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ តបាតតផ្លូវទុក
នូវសេចក្តីមិនឃ្លោកបាន ស្រួល សរស ត្តិន សូមឡើសល់នោ
បុះ សាប់និងយាមក្នុងសវេះ ចូរហ្មត់ហេងទោបុះ គុណវិសសណា
ដែលបុគ្គលគួរបានដល់ ដោយកម្មាំងរបស់បុរស ដោយព្យាយាមរបស់
បុរស ដោយសេចក្តីប្រើប្រាស់ប្រជុំបុរស (បី) មិនទាន់បានដល់នូវ
គុណវិសសនោះទេ នឹងមិនបញ្ចប់នូវសេចក្តីព្យាយាមទៅវិញឡើយ

បបំបណ្តាលសក់ កម្មករណ៍គ្រោះ

តស្ស	មយ៉ា	ភិត្យូរ	អប្បមានាគិតតា	ពោធិ៍ ^(១)
អប្បមានាគិតតោ	អដុត្តោះ	យោតកេត្តាមោ	។	តុមេះ
ចេបិ	ភិត្យូរ	អប្បជិវាងំ	បណ្តោយរោច	គាម
តមោ	នហារុ	ច អង្វិ	ច អវិស្សុតុ	សវិរ
ឧបសុស្សតុ	មំសលោយិតំ	យន្ត	បុរីសត្តាមេន	
បុរីសវិរីយេន	បុរីសបរគ្គមេន	បត្តិត្តំ ន	តំ អច-	
បុណ្ឌាថ្មី	វិរីយស្ស	សណ្តាកំ	កវិស្សិតិតិ	តុមេះបិ
ភិត្យូរ	នចិរសេស្ស	យស្សត្រាយ	គុលបុត្តា	សម្បេន់
អការស្តា	អនការិយំ	បព្វធន្តិ	តុលធន្តំ	ពួល-
ចិរិយបិរិយាសាគំ	ធនិផ្ទេរ	នមេ	សយំ	អភិព្យា
សង្ឃិកត្រា	ឧបសម្បដ្ឋ	វិហារិស្សបច	។	តស្សតិបា
ភិត្យូរ	ធនំ	សិត្យិតត្តំ	អប្បជិវាងំ	បណ្តបិស្សុបាធ
គាម	តមោ	នហារុ	ច អង្វិ	អវិស្សុតុ
សវិរ	ឧបសុស្សតុ	មំសលោយិតំ	យន្ត	បុរិ-
សត្តាមេន	បុរីសវិរីយេន	បុរីសបរគ្គមេន	បត្តិត្តំ	

បបេបណ្តាសក កម្ពស់រាជត្នូនា

ម្ចាលកិភុទទាំងទ្រាយ ពោធិ៍ញាប់នៃតាតតានសម្របហើយដោយ
សេចក្តីមិនប្រមាណ ជម័ជាគ្រឹះកេរីមាតកយោគ់ដ៏ប្រសើរ ក៏តាតតាន
សម្របដោយសេចក្តីមិនប្រមាណដែរ ។ ម្ចាលកិភុទទាំងទ្រាយ បើអ្នកទាំង-
ទ្រាយគប្បិតិវិធីទុកនូវសេចក្តីមិនរញ្ជាកម្ម ស្ថូក សរស់ ធិន សូមឡើសល់
នៅចុះ សាប់និងយាមកុងសវវេះចូរហ្មត់ហេងទៅចុះ គុណវិសសណា
ដែលបុគ្គលគ្នាតានដល់ ដោយកម្ចានសបស់បុរស ដោយសេចក្តីព្រាយមាន
របស់បុរស ដោយសេចក្តីប្រើប្រាស់ប្រជនសបស់បុរស (បើ) មិនទាន់ដល់គុណ
វិសសនោះទេ និងមិនបញ្ចប់នូវព្រាយមានទៅនឹងទីយោង ម្ចាលកិភុទទាំង-
ទ្រាយ ពួកគុលបុគ្គលក្នុងចូលកាន់ផ្ទុកដោយប្រែពេទ ដើម្បី
ប្រយោជន៍ដល់អនុត្តារធំណា សូមអ្នកទាំងទ្រាយក៏បានធ្វើឡើងកំច្បាស់
នូវអនុត្តារធំនោះ ជាតិបំផុតនៃព្រហ្មចិនយុរទៀវិយ ។ ម្ចាលកិភុទទាំងទ្រាយ
ព្រោះហេតុនោះ អ្នកទាំងទ្រាយគប្បិតិក្រា កុងសាសនានេះយ៉ាងនេះចុះ
ថា យើងទាំងទ្រាយនិងផ្ទុកនូវសេចក្តីមិនរញ្ជាកម្ម ស្ថូក សរស់
ធិន សូមឡើសល់នៅចុះ សាប់និងយាមកុងសវវេះ ចូរហ្មត់ហេងទៅចុះ
គុណវិសសណា ដែលបុគ្គលគ្នាតានដល់ ដោយកម្ចានសបស់បុរស
ដោយសេចក្តីព្រាយមានរបស់បុរស ដោយសេចក្តីប្រើប្រាស់ប្រជនសបស់បុរស

សុត្តនបិដកេ អង្គតានិកាយស្ស ទុកនិចាតោ

ន តំ អចាបុជាត្រា វីយស្ស សណ្ឌាកំ កវិស្សតិតិ

ឯរំ ហិ ហោ កិត្តូរ សិត្តិតព្វណិ ។

[២៥២] ឡើម កិត្តូរ ធម្មា ។ គត់មេ ឡើ ។

យ ច សញ្ញាណិយសុ ធម្មសុ អស្សានុ-
បស្សិតា យ ច សញ្ញាណិយសុ ធម្មសុ

និពិត្តិតានុបស្សិតា ។ សញ្ញាណិយសុ កិត្តូរ ធម្មសុ

អស្សានុបស្សី វិហារត្រា កតំ ធម្មជហតិ នោសំ

ធម្មជហតិ មោយា ធម្មជហតិ កតំ អប្បបាយ

នោសំ អប្បបាយ មោយា អប្បបាយ ន បរិមុច្ចតិ

ជាតិយ ធម្មរោះ សោគោហិ បរិលេហិ

ឌុត្តូហិ នោមនស្សូហិ ឧចាយាសោហិ ន បរិមុច្ចតិ

ឌុត្តូស្សាតិ វាទិ ។ សញ្ញាណិយសុ កិត្តូរ

ធម្មសុ និពិត្តិតានុបស្សី វិហារត្រា កតំ ធម្មជហតិ

នោសំ ធម្មជហតិ មោយា ធម្មជហតិ កតំ

បបាយ នោសំ បបាយ មោយា បបាយ

សុត្តនបិដក អង្គត្តនិកាយ ទុកនិបាត

(បី) មិនទាន់ដល់នូវគុណវិសេសនោះទេ នឹងមិនបញ្ចប់នូវព្យាយាមទេ
វិញ្ញូលើយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាង់នេះ ។
 [២៥២] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម់ទាំងឡាយនេះ មាន ២ ប្រការ ។
 ធម់ ២ ប្រការ គឺអ្នខេះ ។ គឺការពិចារណាយើញ្ញាដោយសេចក្តីរីករាយ កូដ
សញ្ញាជនិយធម់^(១) ទាំងឡាយ ១ ការពិចារណាយើញ្ញាដោយសេចក្តី
នរីយណាយកូដសញ្ញាជនិយធម់ ទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
កិភុជាអ្នកពិចារណាយើញ្ញា ដោយសេចក្តីរីករាយ កូដសញ្ញាជនិយធម់ ទាំង-
ឡាយ នៅឯណ៌លេបដៃកត់: មិនបាន លេបដៃទោសេ: មិនបាន លេបដៃមោហេ:
មិនបានទេ លុេលេបដៃកត់: មិនបាន លេបដៃទោសេ: មិនបាន លេបដៃ
មោហេ: មិនបានហើយ នៅឯមិនរួចចាកជាតិ ដែរ មរណេ: សោក់: បរិទេះ:
 (សេចក្តីឱ្យកូលូល) សេចក្តីទុក្ខទោមនស្ស សេចក្តីបង្កើតបិត្ត តបាតត
ពោលបាត កិភុទោះ មិនបានរួចដុតអំពីសេចក្តីទុក្ខឡើយ ។ ម្នាលកិភុទាំង-
ឡាយ កិភុជាអ្នកពិចារណាយើញ្ញា ដោយសេចក្តីនរីយណាយកូដសញ្ញា-
ជនិយធម់ ទាំងឡាយ នៅឯណ៌លេបដៃកត់: លេបដៃទោសេ: លេបដៃមោហេ:
បាន លុេលេបដៃកត់: លេបដៃទោសេ: លេបដៃមោហេ: បានហើយ

១ ធម់ជាបច្ចុប្បន្ននៃសញ្ញាជនេះ ១០ ប្រការ ។

បបមបណ្តាសកេ កម្មករណវគ្គា

បរិមុជ្ជតិ ជាតិយា ដកមរណោន សោគេហិ បរិធុជ្ជហិ
 ឌុគ្គេហិ នោមនស្បួលិ ឧចាយាសេហិ បរិមុជ្ជតិ
 ឌុគ្គេស្ថតិ និមិ ។ នៅ ខោ កិត្តិវ ទូ ធម្មាតិ ។
 [២៨៣] ទូនៅ កិត្តិវ ធម្មា គណ្តារ ។ គត់នៅ
 ទូ ។ អយិវិគញ្ញ អនោត្វួលញ្ញ ។ នៅ ខោ
 កិត្តិវ ទូ ធម្មា គណ្តាតិ ។
 [២៨៤] ទូនៅ កិត្តិវ ធម្មា សុគ្គា ។ គត់នៅ
 ទូ ។ ហិរិ ច ីត្វួលញ្ញ ។ នៅ ខោ កិត្តិវ ទូ
 ធម្មា សុគ្គាតិ ។
 [២៨៥] ទូនៅ កិត្តិវ សុគ្គា ធម្មា លោកំ
 ចាល់និ ។ គត់នៅ ទូ ។ ហិរិ ច ីត្វួលញ្ញ ។
 នៅ ខោ កិត្តិវ ទូ សុគ្គា ធម្មា លោកំ ន
 ចាល់យុំ នយិច បញ្ញាយធម្ម មាតាតិ រ
 មាតុន្ទាតិ រ មាតុលានិតិ រ អចិយកិយាតិ រ
 ក្រែង នាកាតិ រ សម្រែង លោកោ អកមិស្ស យថា
 អដុល្យកា គុគ្គុដសុគក សោណាសិតាល ។

បបេមបណ្តាលសក កម្មករណ៍គីតិ

រម៉ូជ្រូចស្រឡេង៖ ចាកដាតិ ដក មរណា៖ សោក៖ បវិទេះ៖ ទុក្ខទោមនស្ស

សេចក្តីបង្កើតបិត្តបាន ទីបតិបាតតាមលម្អិត កិត្តិនោះ រម៉ូជ្រូចស្រឡេង៖

ចាកទុក្ខបាន ។ ម្ចាលកិត្តិទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយមាន ២ ប្រការនេះ ។

[២៥៣] ម្ចាលកិត្តិទាំងឡាយ ធម៌ខ្មែរនេះ មាន ២ ប្រការ ។

ធម៌ ២ ប្រការគីតិខ្ពស់៖ ។ គីការមិនមានហិរិ ១ មិនមានិត្តប្បែះ ១ ។

ម្ចាលកិត្តិទាំងឡាយ ធម៌ខ្មែរនេះ ២ ប្រការនេះ ។

[២៥៤] ម្ចាលកិត្តិទាំងឡាយ ធម៌សទាំងឡាយ មាន ២ ប្រការ ។

ធម៌ទាំង ២ ប្រការគីតិខ្ពស់៖ ។ គីហិរិ ១ ិត្តប្បែះ ១ ។ ម្ចាលកិត្តិទាំងឡាយ

ធម៌ស មាន ២ ប្រការនេះ ។

[២៥៥] ម្ចាលកិត្តិទាំងឡាយ ធម៌ស ២ ប្រការនេះ តើអ្នករក្សាទុរសត្វ-
លោក ។ ធម៌ស ២ ប្រការគីតិខ្ពស់៖ ។ គីហិរិ ១ ិត្តប្បែះ ១ ។ ម្ចាលកិត្តិទាំងឡាយ

(ហើ) ធម៌សទាំងឡាយ ២ ប្រការនេះ មិនរក្សាទុរសត្វលោកទេ ត្រួត

ពាក្យចា មាតាកី បាម្ចាយមិនកី បាម្ចាយជំកី បាកវិយារបស់អាថាយកី បាត

ប្រពន្ធរបស់គ្រឿកី មិនប្រាកដកិនិលោកនេះ ឡើយ សត្វលោកនឹងដល់នូវការ

ប្រឡូកប្រឡូងដូចសត្វពេទេ យើម មានៗ ដ្ឋក សុនខនិនបចក ទាំងឡាយ ។

សុត្ថនូបិដេក អង្គត្តរនិកាយស្ស ទុកនិបាតេ

យស្បា ច ខោ ភិគ្គោរ់ នមេ ធ្វើ សុល្អា ធម្មា
លោកំ ចាល់នូវ តស្បា បញ្ជាយតិ មាតាតិ វ
មាតុន្ទាតិ វ មាតុលានីតិ វ អាចិយកិយាតិ វ
ក្រែន ឲកតិ រតិ ។

[២៤៦] ធ្វើមា ភិគ្គោរ់ រស្សួបនាយិកា ។
គតមា ធ្វើ ។ បុរិមិកា ច បច្ចិមិកា ច ។
នមា ខោ ភិគ្គោរ់ ធ្វើ រស្សួបនាយិកាតិ ។
កម្មករណរគ្គា បបមោ ។

[២៤៧] ធ្វើមានិ ភិគ្គោរ់ ពលានិ ។ គតមានិ
ធ្វើ ។ បជិសដ្ឋានពលញ្ច ការនាពលញ្ច ។ គតមញ្ច
ភិគ្គោរ់ បជិសដ្ឋានពលំ ។ នដ ភិគ្គោរ់ ធភាគធ្វើ
តិ បជិសព្រៃគ្គុតិ កាយុប្បុរិតស្ស ខោ ចាបកោ
វិចាគោ ធនិផ្ត ចោរ ធម្ម អកិសម្បរយញ្ច ។
រឹប្បុប្បុរិតស្ស ចាបកោ វិចាគោ ធនិផ្ត ចោរ
ធម្ម អកិសម្បរយញ្ច មនោុប្បុរិតស្ស ចាបកោ
វិចាគោ ធនិផ្ត ចោរ ធម្ម អកិសម្បរយញ្ចាតិ

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ ទុកនិបាត

ម្នាលកិភូទាំងខ្សោយ ព្រោះជម់ស ២ ប្រការនេះ តែងរក្សាទុកនួវសត្វ-លោក បានជាពក្សម៉ាត្រ មាតាកី ថា ម្នាយមិនកើត ថា ម្នាយជិំកើត ថា កិរយារបស់អាពាយកើត ថា ប្រពន្ធរបស់គ្រឿង តែងមានប្រាកដ (កើងលោក) ។

[២៥៦] ម្នាលកិភូទាំងខ្សោយ ត្រូវបានស្រាវជ្រាវ មាន ២ យ៉ាង ។ ត្រូវបានស្រាវជ្រាវ ២ យ៉ាងអ្និខ៍ ។ បុរិមិការស្រាវ (ត្រូវបានស្រាវមុន) ១ បច្ចិមិការស្រាវ (ត្រូវបានស្រាវក្រាយ) ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងខ្សោយ ត្រូវបានស្រាវជ្រាវ ២ យ៉ាងនេះជន ។

ចប់ កម្មករណរត្តទី ១ ។

[២៥៧] ម្នាលកិភូទាំងខ្សោយ កម្លាំងនេះ មាន ២ ប្រការ ។ កម្លាំង ២ ប្រការគីអ្និខ៍ ។ កម្លាំងគីការពិចារណា ១ កម្លាំងគីការនា ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងខ្សោយ ឬ៖កម្លាំងគីការពិចារណា តើដូចមែល ។ ម្នាលកិភូទាំងខ្សោយ បុគ្គលព័ត៌មាន កើងលោកនេះ ពិចារណា ដូចខ្លះថា ផលដំលាមករបស់កាយទូច្បែរិត (តែងមាន) កើងលោកនេះជន កើងលោកខាងមុខជន ផលដំលាមករបស់រដិច្បែរិត (តែងមាន) កើងលោកនេះជន កើងលោកខាងមុខជន ផលដំលាមករបស់មនោទូច្បែរិត (តែងមាន) កើងលោកនេះជន កើងលោកខាងមុខជន ។

បបមបណ្តាសកេ អធិករណរគ្គា

សោ សតិ បដិសត្វាយ គាយុច្បរិតំ បហាយ
 គាយសុច្បរិតំ ភាគតិ វចិុច្បរិតំ បហាយ វចិសុច្បរិតំ
 ភាគតិ មនោុច្បរិតំ បហាយ មនោសុច្បរិតំ ភាគតិ
 សុទ្ធម៌ អត្ថាគំ បរិយារតិ សំ រួច្បតិ កិត្យាប់ បដិ-
 សត្វានពលំ ។ គតមញ្ញ កិត្យាប់ ការណានពលំ ។ តតិ
 កិត្យាប់ យិជិំ ការណានពលំ សេត្យាមេតំ ពលំ ។
 សេត្យាំ ហិ សោ កិត្យាប់^(១) ពលំ អត្ថុ រកំ
 បដិយាតិ នោសំ បដិយាតិ មោហំ បដិយាតិ រកំ
 បហាយ នោសំ បហាយ មោហំ បហាយ យំ
 អត្ថុសលំ ន តំ គាគតិ យំ ចាបំ ន តំ
 សេរតិ សំ រួច្បតិ កិត្យាប់ ការណានពលំ ។
 នមានី ខោ កិត្យាប់ ទ្រ ពលានីតិ ។
 [២៨៥] ទ្រមានី កិត្យាប់ ពលានី ។ គតមានី
 ទ្រ ។ បដិសត្វានពលញ្ញ ការណានពលញ្ញ ។

បបេមបណ្តាសក អធិករណារត្ស

លុំបុគ្គលនោះ ពិចារណាចួងចេះហើយ កែលេះបង់កាយទុប្បិត ចម្លើនកាយ-
សុប្រិត លេះបង់រដិចុប្បិត ចម្លើនរដិសុប្រិត លេះបង់មនោទុប្បិត ចម្លើន
មនោសុប្រិត ហើយរក្សាទីនូវបរិសុខ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ នេះហេរា
កម្មាធិការពិចារណា ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុំកម្មាធិការនា
តើដូចមេប ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាកកម្មាធិការ ២ ប្រការនោះ
កម្មាធិការនានេះ ឈ្មោះបាន កម្មាធិការបស់សេភូបុគ្គលដើរ ។
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលនោះអាស្រែយកម្មាធិការបស់សេភូបុគ្គល
ហើយកែលេះបង់នូវរកត់ លេះបង់នូវទោស់ លេះបង់នូវមេាប់ លុំលេះបង់
នូវរកត់ លេះបង់នូវទោស់ លេះបង់នូវមេាប់បានហើយ ទីបមិនធ្វើអំពើ
ដែលជាអកុសល មិនសេពតចប់នូវអំពើដែលជាបាប ម្នាលកិភុទាំងឡាយ នេះហេរា
កម្មាធិការនា ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កម្មាធិការ ២ ប្រការ ២ កម្មាធិ
មាន ២ ប្រការនេះជន ។

[២៥៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កម្មាធិការ ២ ប្រការ ២ កម្មាធិ
២ ប្រការ គឺអីខ្លះ ។ កម្មាធិការពិចារណា ១ កម្មាធិការនា ១ ។

សុត្ថនុបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ទុកនិបាតោ

គតមញ្ញ	ភិត្យកេ	បជិសធ្លានពលំ	។	នដ	ភិត្យកេ
ធភាគច្រា	តតិ	បជិសព្វិក្បតិ		គាយធម្ពិតស្ស	
ខោ	ឈាបកោ	វិចាកោ	ឯឈី	បេរ	ធម្ពេ
សម្បកាយញ្ញ	រថធម្ពិតស្ស	ឈាបកោ	វិចាកោ	ឯឈី	ឯឈី
បេរ	ធម្ពេ	អភិសម្បកាយញ្ញ		មនោធម្ពិតស្ស	
ឈាបកោ	វិចាកោ	ឯឈី	បេរ	ធម្ពេ	អភិសម្បក-
យញ្ញតិ	សោ	តតិ	បជិសធ្លាយ	គាយធម្ពិតំ	
បហាយ	គាយសុចិតំ	ការេតិ	រថធម្ពិតំ	បហាយ	
រថិសុចិតំ	ការេតិ	មនោធម្ពិតំ	បហាយ	មនោសុ-	
ចិតំ	ការេតិ	សុទ្ធដំ	អត្ថានំ	បរិបារតិ	តំ រួចតិ
ភិត្យកេ	បជិសធ្លានពលំ	។	គតមញ្ញ	ភិត្យកេ	
ការណាពលំ	។	នដ	ភិត្យកេ	ភិត្យ	សតិសមោផ្លូងៗ
ការេតិ	វិរោកនិស្សិតំ	វិរកនិស្សិតំ		និរោកនិស្សិតំ	
កោស្សុតុបិណាទិ		ធម្ពិចយសមោផ្លូងៗ			
វិរយសមោផ្លូងៗ		ការេតិ...		បិតិសមោផ្លូងៗ	
					ការេតិ...

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិចាត

ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កម្មាំងគីការពិចារណា តើដូចមេប ។ ម្នាលកិក្ខុទាំង-
ឡាយ បុគ្គលូកខ្លះ កុំដោរកនេះ ពិចារណាយើញ្ញជ្រោះបាន ដល់លាម-
ករបស់កាយទុប្បិត (តែងមាន) កុំដោរកនេះដែល កុំដោរការឃើមមុខដែល
ដល់រាយករបស់រឹបុប្បិត (តែងមាន) កុំដោរកនេះដែល កុំដោរការឃើម
មុខដែល ដល់លាមករបស់មនោទុប្បិត (តែងមាន) កុំដោរកនេះដែល កុំដោរការឃើម
លូប៊ុប្បិត លូប៊ុប្បិត លូប៊ុប្បិត លូប៊ុប្បិត លូប៊ុប្បិត លូប៊ុប្បិត
លូប៊ុប្បិត លូប៊ុប្បិត លូប៊ុប្បិត ហើយក្រោខនួបរិសុទ្ធ ម្នាល
កិក្ខុទាំងឡាយ នេះហេបាន កម្មាំងគីការពិចារណា ។ ម្នាលកិក្ខុទាំង-
ឡាយ ឬ៖កម្មាំងគីការនា តើដូចមេប ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុកុំដែល
សាសនានេះ បម្រើនួរសតិសមោផ្សែង អាស្រែយវិក អាស្រែយ
វិក អាស្រែយនិរាង បង្កានទៅដើម្បីលេប៊ុប្បិត បម្រើនួរដម្ភវិបយ-
សមោផ្សែង... បម្រើនួរវិយសមោផ្សែង... បម្រើនួរបីតិសមោផ្សែង...

បច្ចុបណ្ឌាសកេ អធិករណ៍គ្រោះ

ឃស្សីសម្ងាត់ដ្ឋី ភាគេតិ... សមាជិសម្ងាត់ដ្ឋី
 ភាគេតិ... ឧបេគ្គាសម្ងាត់ដ្ឋី ភាគេតិ វិហេកនិស្សិតំ
 វិហេកនិស្សិតំ និហេកនិស្សិតំ ហេស្សុតុបិលាភី នាំ
 រួចតិ កិត្យូរោ ការណាពលំ ។ នមានិ ខោ កិត្យូរោ
 ទ្រូ ពលានីតិ ។

[២៥៩] ទ្រូមានិ កិត្យូរោ ពលានិ ។ គតមានិ
 ទ្រូ ។ បដិសត្វានពលញ្ញ ការណាពលញ្ញ ។ គតមញ្ញ
 កិត្យូរោ បដិសត្វានពលំ ។ នៃ កិត្យូរោ ធបកញ្ញា
 តិ បដិសព្រឹត្តក្តិតិ គាយុបុច្ចិតិស្ស ខោ ចាបកោ
 វិចាបកោ ធនិផ្ល ថែ ធម្ម អកិសម្បរយញ្ញ
 រិចុបុច្ចិតិស្ស ចាបកោ វិចាបកោ ធនិផ្ល ថែ ធម្ម
 អកិសម្បរយញ្ញ មនោុបុច្ចិតិស្ស ចាបកោ វិចាបកោ
 ធនិផ្ល ថែ ធម្ម អកិសម្បរយញ្ញតិ សោ តិ
 បដិសត្វាយ គាយុបុច្ចិតិ បហាយ គាយសុចិតិ
 ភាគេតិ រិចុបុច្ចិតិ បហាយ រិសុចិតិ ភាគេតិ មនោ-
 ុបុច្ចិតិ បហាយ មនោសុចិតិ ភាគេតិ សុជ្រ
 អត្ថានំ បិលារតិ នាំ រួចតិ កិត្យូរោ បដិសត្វានពលំ ។
 គតមញ្ញ កិត្យូរោ ការណាពលំ ។ នៃ កិត្យូរោ កិត្យូ

បបំបណ្តាលសក អធិករណរត្ស

ចម្រើននូវបស្ថុទិសមេដ្ឋាគ្មេះ... ចម្រើននូវសមាជិសមេដ្ឋាគ្មេះ... ចម្រើន
នូវខេបភាសមេដ្ឋាគ្មេះដែលអាស្រែយិរីក អាស្រែយិរិក អាស្រែយិរិក
បង្កានឡាចេិម្បីលេបង់ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ នេះហេរា កម្មាំងគី
ការនា ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កម្មាំងមាន ២ ប្រការនេះជន ។
[២៨៤] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កម្មាំងនេះ មាន ២ ប្រការ ។ កម្មាំង
២ប្រការ តើអ្និខ៍ ។ កម្មាំងគីការពិចារណា ១ កម្មាំងគីការនា ១ ។
ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កម្មាំងគីការពិចារណា តើដួចមេច ។ ម្នាលកិកុទាំង
ឡាយ បុគ្គលុកខ្លះ កុងលោកនេះ ពិចារណាយើញ្ញដៃចេះបា ផលដំលាម-
ករបស់កាយទូច្បែរិត (តើជមាន) កុងលោកនេះដែន កុងលោកខាងមុខដែន
ផលដំលាមករបស់របីទូច្បែរិត (តើជមាន) កុងលោកនេះដែន កុងលោកខាង
មុខដែន ផលដំលាមករបស់មនោទូច្បែរិត (តើជមាន) កុងលោកនេះដែន កុង
លោកខាងមុខដែន លុះបុគ្គលនោះពិចារណាទ្វេចេះហើយ ទីបល់បង់
កាយទូច្បែរិត ចម្រើនកាយសុចរិត លេបង់របីទូច្បែរិត ចម្រើនរបីសុចរិត
លេបង់មនោទូច្បែរិត ចម្រើនមនោសុចរិត ហើយក្រុមច្បាបិសុទ្ធ ម្នាលកិកុ
ទាំងឡាយ នេះហេរា កម្មាំងគីការពិចារណា ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ
កម្មាំងគីការនា តើដួចមេច ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុកុងសាសនានេះ

សុត្ថនុបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ទុកនិចាត់

វិច្ឆូវ	គាមហិ	វិច្ឆូ	អគ្គុសលេហិ	ធម្មេហិ
សវិតត្វ៌	សវិចាំរ	វិយារតិ	បីតិសុំខំ	បបមំ
ឃានំ	ឧបសម្បជ្ជ	វិយារតិ	វិតត្វិវិចាកណំ	រួបសមា
អផ្លត៌	សម្បសាងណំ	ចេតសោ	ធមោជិការាំ	
អវិតត្វ៌	អវិចាំរ	សមាងិជំ	បីតិសុំខំ	ឯុតិយំ
ឃានំ	ឧបសម្បជ្ជ	វិយារតិ	បីតិយា	ច វិភាគ
ឧបេត្តកោេ	ច វិយារតិ	សតោ	ច	សម្បជាញា
សុទ្ធត្ម	គាយន	បចិសំរេដិ	យណ៍	អវិយា
អចិត្តនិ	ឧបេត្តកោេ	សតិមា	សុទិបារីតិ	
តតិយំ	ឃានំ	ឧបសម្បជ្ជ	វិយារតិ	សុទស្ស ច
បហាងា	ឌុត្តស្ស	ច បហាងា	បុព្យេវ	សោមនស្ស-
ធោមនស្សណំ	អត្ថត្វិមា	អឌុត្តមសុំខំ	ឧបេត្តាសតិ-	
ចានិសុំនិ	ចតុតំ	ឃានំ	ឧបសម្បជ្ជ	វិយារតិ នាំ
វិច្ឆូតិ	ភិត្តុរេ	ការនាពលំ	។ តមានិ	ទោ ភិត្តុរេ
ទូ	ពលានិតិ	។		

សុភន្ធបិធី អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

ស្តាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្តាត់ចាកអកុលទាំងឡាយ ចូលកាន់
 បបមធ្យាន ដែលប្រកបដោយវិតក៍: វិចារ៖ មានបើតិនិជ្ជសុខ៖ ដែលកៅតែអំពី
 សេចក្តីសូប់ស្តាត់ជាអារម្ពណ៍ ព្រោះរមាប់វិតក៍: វិចារ៖ កិច្ចិនោះក៏ចូល
 ទុកិយផ្សាយជាថីផ្លូវធំ ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្រុងនៃសន្ទានបិត្ត ជាបិត្តឈស់ជក
 មិនមាន វិតក៍: វិចារ៖ មានតែបើតិនិជ្ជសុខ៖ ដែលកៅតែអំពីសមាជិ ព្រោះ
 លេបិតិចេញ កិច្ចិនោះក៏ជាបុគ្គលព្រោះឱយ មានស្តារតី មានសេចក្តីដឹង
 ឱន បានទទួលសុខដោយនាមកាយ ព្រោះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ តែង
 សរសើរនូវបុគ្គល ដែលបានតាតិយផ្សាយជា ជាបុគ្គលមានបិត្តព្រោះឱយ
 ជាអ្នកមានស្តារតី មានប្រក្រតិនោះជាសុខ ព្រោះតាតិយផ្សាយណា ក៏ចូល
 កាន់តាតិយផ្សាយនោះ ព្រោះលេបធៀននូវសុខធៀន លេបធៀននូវទុកិយធៀន ព្រោះ
 អស់ទោនសេរាមនសូន្យនិជ្ជទោមនសូន្យ ក្នុងកាលមុនធៀន កិច្ចិនោះក៏ចូល
 កាន់បាតុត្វផ្សាយ តាតុក្នុតតសុខ មានសតិដៀបវិសុទ្ធ ដោយខែក្រោម
 ម្នាលកិច្ចិនោះទាំងឡាយ នេះហេរូ កម្មាំងគីការនា ។ ម្នាលកិច្ចិនោះទាំងឡាយ
 កម្មាំងមាន ២ ប្រការនេះជំន៉ោ ។

បបំបណ្តាសកៅ អធិករណរដ្ឋា

[២៦០] ទ្រមា កិច្ចាំរ តថាកតស្ស ធម្ម-
 នេសនា ។ កាតមា ទ្រ ។ សុទ្ធព្រៃន ច វិត្យារេ ច ។
 តមា ខោ កិច្ចាំរ ទ្រ តថាកតស្ស ធម្មនេសនាតី ។

[២៦១] យសី កិច្ចាំរ អធិករណោ អាបញ្ញា^(១)
 ច កិច្ចាំ ទោនកោ ច កិច្ចាំ ន សាចុកំ អត្ថនា វ
 អត្ថានំ បច្ចុបេគ្នានិ តលេត់តំ កិច្ចាំរ អធិករណោ
 ចាជិកដី ឯឈត្តាយ ទរត្តាយ វត្តាយ សំរតិស្សតិ
 កិច្ចាំ ច ន ជាសំ វិហារិស្សនិ ។ យសីព្រ ខោ កិច្ចាំរ
 អធិករណោ អាបញ្ញា^(១) ច កិច្ចាំ ទោនកោ ច
 កិច្ចាំ សាចុកំ អត្ថនា វ អត្ថានំ បច្ចុបេគ្នានិ តលេត់តំ
 កិច្ចាំរ អធិករណោ ចាជិកដី ន ឯឈត្តាយ ន
 ទរត្តាយ ន វត្តាយ សំរតិស្សតិ កិច្ចាំ ច
 ជាសំ វិហារិស្សនិ ។ កចញ្ចប កិច្ចាំរ អាបញ្ញា^(១)
 កិច្ចាំ សាចុកំ អត្ថនា វ អត្ថានំ បច្ចុបេគ្នាតិ ។

បបេមបណ្តាលសក អនិករណរត្តិ

[២៦០] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម្មទេសនាបស់តាគតែនេះ មាន
២ ប្រការ ។ ធម្មទេសនាមាន ២ ប្រការតើអីខ្ពែះ ។ គីទេសនាគោយ
សង្កែប ១ ទេសនាគោយពិស្សារ ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម្មទេសនា
របស់តាគតែ មាន ២ ប្រការនេះជន ។

[២៦១] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុជាមួកត្រូវអាបត្តិកី កិភុជាមួក^៩
ហោទកី មិនពិចារណានូវខ្លួនដោយខ្លួនជន ឲ្យត្រីមត្រូវត្រួតដើរដី
ណា ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ហេតុភុជាមិករណ៍នៃ៖នឹងមានប្រាកដ ប្រព្រឹត្ត
ទោដើម្បីតាំងនៅអស់កាលយុរ ដើម្បីសេចក្តីវិវីស ដើម្បីសេចក្តីកោដ
កាប កិភុទាំងឡាយនឹងមិនបាននៅសប្តាយទៀត ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
កិភុជាមួកត្រូវអាបត្តិកី កិភុជាមួកហោទកី ពិចារណានូវខ្លួនដោយខ្លួនជន
ឲ្យត្រីមត្រូវត្រួតដើរដី ហេតុភុជាមិករណ៍នៅ៖ នឹងមាន
ប្រាកដ តែមិនប្រព្រឹត្តទោដើម្បីតាំងនៅអស់កាលយុរ មិនប្រព្រឹត្តទោ
ដើម្បីវិវីស មិនប្រព្រឹត្តទោដើម្បីសេចក្តីកោដកាប តាំងកិភុទាំងឡាយ
ក៏នៅសប្តាយបាន ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ឬ៖កិភុជាមួក
ត្រូវអាបត្តិ ពិចារណានូវខ្លួនដោយខ្លួនជន ឲ្យត្រីមត្រូវ តើដូចមេប ។

សុត្ថនូបិជ្ជក់ អង្គត្តនីកាយស្ស ទុកនីបាតោ

ឥ កិច្ចីរ៉េ អាបឡាយ^(១) កិច្ចី ឥតិ បដិសព្វិច្ចីតិ
 អហាំ ខោ អគ្គុសលំ អាបឡាយ កព្វិធោេ នេសំ
 កាយន តស្បា មំ សោ^(២) កិច្ចី អណ្ឌស អគ្គុ-
 សលំ អាបឆ្លួមានំ កព្វិធោេ នេសំ កាយន នោ
 ថ អហាំ អគ្គុសលំ អាបឡាយយំ កព្វិធោេ នេសំ
 កាយន ន មំ សោ កិច្ចី បស្សយយំ អគ្គុសលំ
 អាបឆ្លួមានំ កព្វិធោេ នេសំ កាយន យស្បា ច
 ខោ អហាំ អគ្គុសលំ អាបឡាយ កព្វិធោេ នេសំ
 កាយន តស្បា មំ សោ កិច្ចី អណ្ឌស អគ្គុសលំ
 អាបឆ្លួមានំ កព្វិធោេ នេសំ កាយន ធនស្បា ច
 បន មំ សោ កិច្ចី អគ្គុសលំ អាបឆ្លួមានំ
 កព្វិធោេ នេសំ កាយន អនត្តមនោ អយោសី
 អនត្តមនោ សមាមោ អនត្តមនវចនំ មំ សោ
 កិច្ចី អវច អនត្តមនវចនាបាំ នោន កិច្ចីនា
 រុត្រា សមាមោ អនត្តមនោ អយោសី
 អនត្តមនោ សមាមោ បនសំ អកោចសី

សុត្ថនបិដក អង្គត្តនិកាយ ទុកនិចាត

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ភុទសាសនានេះ កិភុជាអ្នកត្រូវអាបត្តិ ពិចារណា
យើញដួរចេះថា អាត្រាមញ្ញត្រូវអាបត្តិណាមួយ ដែលជាមកុសលដោយ
កាយហើយ ហេតុផ្ទៃចោះបានជាកិភុនៅ៖បានយើញអាត្រាមញ្ញត្រូវអាបត្តិ
ណាមួយ ជាមកុសលដោយកាយមិនខាង ប្រសិនបើអាត្រាមញ្ញមិនត្រូវ
អាបត្តិណាមួយ ជាមកុសលដោយកាយទេ កិភុនៅ៖ កំមិនគប្បីយើញ
អាត្រាមញ្ញត្រូវអាបត្តិណាមួយ ជាមកុសលដោយកាយឡើយ មួយវិញ
ទីត ព្រោះអាត្រាមញ្ញបានត្រូវអាបត្តិណាមួយ ជាមកុសលដោយ
កាយ បានជាកិភុនៅ៖យើញអាត្រាមញ្ញត្រូវអាបត្តិមួយ ជាមកុសល
ដោយកាយមិនខាង លុះកិភុនៅ៖ យើញអាត្រាមញ្ញត្រូវអាបត្តិណាមួយ
ដោយកាយហើយ កំអក់អន់បិត្ត លុះកិភុនៅ៖ អក់អន់បិត្តហើយ
ទីប្រានេៅលោក មិនជាទីពេញបិត្តនឹងអាត្រាមញ្ញ កាលកិភុ
នៅ៖ពេលពោក មិនជាទីពេញបិត្តហើយ អាត្រាមញ្ញកំអក់អន់បិត្តដៃ
កាលបើអាត្រាមញ្ញ អក់អន់បិត្តហើយ ទីប្រាប់ដល់ពួកកិភុជាទៅ

បបមបណ្តាសកែ អធិករណរដ្ឋ

តតិ មមេវ តតុ អច្ចយោ អច្ចកមា សុគារាយិកា
 កណ្តាសិតិ ធនំ ខោ កិត្យឈ អាបឡាន កិត្យឈ ហង្គកា
 អត្ថនា វ អត្ថាបំ បច្ចក្រុតិ ។ កចញ កិត្យឈ
 ថាងកោ កិត្យឈ សង្គកា អត្ថនា វ អត្ថាបំ បច្ច-
 ក្រុតិ ។ ឥណ កិត្យឈ ថាងកោ កិត្យឈ តតិ
 បជីសព្វិត្យុតិ អយំ ខោ កិត្យឈ អគុសលំ
 អាបឡាន កព្វិទោវ ឈសំ កាយន តស្សា^(១) អយា-
 នមំ កិត្យឈ អន្តសំ អគុសលំ អាបផ្លមាបំ កព្វិ-
 ទោវ ឈសំ កាយន ឈ ឈ អយំ កិត្យឈ
 អគុសលំ អាបឡើយ កព្វិទោវ ឈសំ កាយន
 នាយំ នមំ កិត្យឈ បស្សួយំ អគុសលំ អាបផ្លមាបំ
 កព្វិទោវ ឈសំ កាយន យស្សា ធម៌ ខោ អយំ
 កិត្យឈ អគុសលំ អាបឡាន កព្វិទោវ ឈសំ កាយន
 តស្សា អយំ នមំ កិត្យឈ អន្តសំ អគុសលំ
 អាបផ្លមាបំ កព្វិទោវ ឈសំ កាយន ិស្សា ធម៌
 បនាយំ នមំ កិត្យឈ អគុសលំ អាបផ្លមាបំ
 កព្វិទោវ ឈសំ កាយន អនត្ថមោ អបោរសី

បបេមបណ្តាសក អធិករណរត្ត

ទោសត្រូវលើខ្ញុំករណាបេរីយ ព្រោះអធិករណ៍នៅ៖ ដូចជាទោសត្រូវអ្នកប្រាយស្មួយ ព្រោះនាំបស់រត់ទន្ល ម្នាលកិភុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះលើខ្លះថា
 កិភុទាមុកត្រូវអាបត្តិ ពិចារណានូវខ្លួនដោយខ្លួនឯងខ្លួនត្រូវ ។ ម្នាល
 កិភុទាំងឡាយ កិភុទាមុកចោទ ពិចារណានូវខ្លួនដោយខ្លួនឯងខ្លួនត្រូវ តើ
 ដូចមែល ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កុំសាសនានេះ កិភុទាមុកចោទ ពិចារណា
 យើងូដូចខ្លះ កិភុទនេះត្រូវអាបត្តិណាមួយ ជាមកុសលដោយកាយបេរីយ
 ហេតុដូចខ្លះ បានជាអាណាមញ្ញយើងូកិភុទនេះត្រូវអាបត្តិណាមួយ ជាមកុ-
 សលដោយកាយ ប្រសិនបើកិភុទនេះ មិនគូបីត្រូវអាបត្តិណាមួយជាមកុ-
 សលដោយកាយទេ អាណាមញ្ញកើមិនគូបីយើងូកិភុទនេះត្រូវអាបត្តិណាមួយ
 ជាមកុសលដោយកាយទៀត មួយឱ្យូទៀត ព្រោះកិភុទនេះត្រូវអាបត្តិណា
 మួយ ជាមកុសលដោយកាយ បានជាអាណាមញ្ញយើងូកិភុទនេះត្រូវអាបត្តិ
 ណាមួយ ជាមកុសលដោយកាយ លុំអាណាមញ្ញយើងូកិភុទនេះត្រូវ
 អាបត្តិណាមួយ ជាមកុសលដោយកាយបេរីយ កំមានសេចក្តីអាក់អន់បិត្ត

សុត្ថនុបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ទុកនិបាតេ

អនត្តមេា សមាមេ អនត្តមនចនាយាំ នម៉ែ កិត្យាំ អរចំ
អនត្តមនចនាយាំ កិត្យាំ មយា រូត្រា សមាមេ អនត្ត-
មេា អបោសិ អនត្តមេា សមាមេ បរសំ
អារោចសិ នតិ មមេរ តត្ត អច្ចួយោ អច្ចួកមា សុក-
នាយិកំរ កណ្ឌាស្ទិតិ ធនំ ខោ កិត្យាបេ ថាងកោ
កិត្យាំ សាចុកំ អត្តនា វ អត្តនំ បច្ចួបគ្នាតិ ។ យស្ស
កិត្យាបេ អធិករេដោ អាបឡើ ច កិត្យាំ ថាងកោ ច
កិត្យាំ ន សាចុកំ អត្តនា វ អត្តនំ បច្ចួបគ្នាស្ទិតិ
តល្លេតិ កិត្យាបេ អធិករេដោ ចាជិកញ្ញិ ធនីយត្តាយ
ឧរត្តាយ រាជ្យត្តាយ សំរតិស្សតិ កិត្យាំ ច ន ជាសំ
វិហារិស្សនិ ។ យស្ស ច ខោ កិត្យាបេ អធិករេដោ
អាបឡើ ច កិត្យាំ ថាងកោ ច កិត្យាំ សាចុកំ
អត្តនា វ អត្តនំ បច្ចួបគ្នាស្ទិតិ តល្លេតិ កិត្យាបេ អធិ-
ករេដោ ចាជិកញ្ញិ ន ធនីយត្តាយ ឧរត្តាយ
រាជ្យត្តាយ សំរតិស្សតិ កិត្យាំ ច ជាសំ វិហារិស្សនិតិ ។

សុត្ថនូបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

កាលអាត្រាមព្រោះអក់អន់បិត្ត ទីបច្ចានពេលពាក្យមិនជាទីពេញបិត្តនឹង
កិត្តិនេះ ឯកិត្តិនេះ លុំអាត្រាមព្រោះពេលពាក្យ មិនជាទីពេញបិត្តហើយ
កំមានសេបក្តីអក់អន់បិត្តដោរ កាលអក់អន់បិត្តហើយទីប្រាប់ដល់ពួក
កិត្តិដែបា ទោសត្រូវលើខ្ញុំក្រុណាបែក ព្រោះអធិករណ៍នោះ ដូចជា
ទោសត្រូវអ្នកច្បាយស្សាយ ព្រោះនាំបស់តែនឹង ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ យើង
នេះលោយ៖ថា កិត្តិជាអ្នកបានពិចារណានូវខ្លួនដោយខ្លួនជនុញ្ញត្រីមត្រូវ ។
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កិត្តិជាអ្នកត្រូវអាបត្តិកី កិត្តិជាអ្នកបានពិចារ-
ណានូវខ្លួនដោយខ្លួនជនុ ុញ្ញត្រីមត្រូវត្រួតដៃអធិករណ៍ណា ម្នាលកិត្តិទាំង-
ឡាយ ហេតុកុងអធិករណ៍នោះ នឹងមានប្រាកដ ប្រព្រឹត្តទោដើម្បីតាំង
នោះអស់កាលយុរ ដើម្បីសេបក្តីនូវស ដើម្បីសេបក្តីកោដ្ឋកាប ទាំងកិត្តិ
ទាំងឡាយកីនឹងមិនបាននោះសប្បាយឡើយ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ
កិត្តិជាអ្នកត្រូវអាបត្តិកី កិត្តិជាអ្នកបានពិចារណានូវខ្លួនដោយខ្លួនជនុញ្ញ-
ត្រីមត្រូវ ត្រួតដៃអធិករណ៍ណា ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ហេតុកុងអធិករណ៍
នេះ នឹងមានប្រាកដ តែមិនប្រព្រឹត្តទោដើម្បីតាំងនោះអស់កាលយុរ ដើម្បី
សេបក្តីនូវស ដើម្បីសេបក្តីកោដ្ឋកាបទេ ទាំងកិត្តិទាំងឡាយកីនឹង
បាននោះសប្បាយដែរ ។

បបមបណ្តាសកេ អធិករណ៍គ្រោ

[៧៦៧] អច ខោ អញ្ជតេ ព្រាយ្យុលោ

យន កកវ តេជុបសដ្ឋិ ឧបសដ្ឋិត្តា កកវតា
 សទិ សម្បាគិ សម្បាគនីយំ កច សាកជីយំ
 វិតិសារោត្តា ធភកម្មត្នំ និសិទិ ។ ធភកម្មត្នំ និសិទ្ធា

ខោ សោ ព្រាយ្យុលោ កកវត្នំ ធភននៅច កោ
 នុ ខោ កោ កោតម ហោតុ កោ បច្ចុយោ
 យនមិដកចេ សត្តា កាយស្បែ កោ បរមូរលោ
 អចាយំ ឯកតិ វិនិចាតំ និរយំ ឧបបង្ហិតិ ។
 អចម្បចរិយិសមចរិយាយោតុ ខោ ព្រាយ្យុលោ ធរមិ-
 ដកចេ សត្តា កាយស្បែ កោ បរមូរលោ
 អចាយំ ឯកតិ វិនិចាតំ និរយំ ឧបបង្ហិតិ ។ កោ
 បន កោ កោតម ហោតុ កោ បច្ចុយោ យនមិដ-
 កចេ សត្តា កាយស្បែ កោ បរមូរលោ សុកតិ
 សកំ លោកំ ឧបបង្ហិតិ ។ ធម្បចរិយិសមចរិយាយោតុ
 ខោ ព្រាយ្យុលោ ធរមិដកចេ សត្តា កាយស្បែ
 កោ បរមូរលោ សុកតិ សកំ លោកំ ឧបបង្ហិតិ ។

បបេមបណ្តាលសក អនិករណោគ្នា

[២៦២] ត្រានោះ មានព្រោហ្មណ៍ម្នាក់ចូលទៅតាមលំព្រះមានព្រះ
 ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ពោលពាក្យវិករយនឹងព្រះមានព្រះភាគ
 លុះពោលពាក្យវិករយនឹងពាក្យគ្នារលីកហើយអង្វីយកុងទីសមគ្គរ ។
 លុះព្រោហ្មណ៍នោះអង្វីយកុងទីសមគ្គរួចហើយ ទីប្រាបបដីឡូលព្រះ
 មានព្រះភាគធ្វើដែលបានការពិនិត្យការងារ និងការបង្ហាញ និងការបង្ហាញ
 ដែលបណ្តាលឡើងស្ថិតិថ្នាក់ កុងលោកនេះទម្ងាយការបន្ទាប់អំពី
 មរណៈទៅកើតកុងអប្បាយ ទុគ្គតិ វិនិច្ញាត នរក ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រួស់
 ត្រាស់បាន ម្នាលព្រោហ្មណ៍ ស្ថិតិថ្នាក់ កុងលោកនេះ លុះតែទម្ងាយ
 ការបន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតកុងអប្បាយ ទុគ្គតិ វិនិច្ញាត នរក យើង
 នេះ ព្រោះហេតុប្រព័ន្ធឌីជាមិនត្រូវតាមដម្លៃ ប្រព័ន្ធឌីជាមិនស្រី ។ បពិត្រិត្រះ
 ត្រាតមដឺម្រោះ ចុះអង្វីយកុង អង្វីយកុង ដែលបណ្តាលឡើងស្ថិតិថ្នាក់
 កុងលោកនេះ លុះទម្ងាយការបន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតកុងសុគតិ
 សុគតិ ទេរលោក ។ ម្នាលព្រោហ្មណ៍ ស្ថិតិថ្នាក់ កុងលោក
 នេះ លុះទម្ងាយការបន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតកុងសុគតិ សុគតិ
 ទេរលោក យើងនេះ ព្រោះហេតុប្រព័ន្ធឌីជាមិនត្រូវតាមដម្លៃ ប្រព័ន្ធឌីជាមិនស្រី ។

សុត្ថនិបិជក់ អង្គត្តរនិកាយស្ស ទុកនិបាតេ

អភិលានំ កោ កោតម អភិលានំ កោ កោតម
 សេយ្យចាបិ កោ កោតម និត្យិត្យិតំ វ ឧត្តមេយ្យ
 បដិច្ចនំ វ វិរិយ្យ មួគ្រស្ស វ មកំ អាចិត្តិយ្យ
 អធ្លការ វ តេលប្បញ្ញតំ ជារិយ្យ ចក្ខុមញ្ញ
 រូចានិ ធម្មិតិ ធរមេរ កោតា កោតមេន អនេក-
 បរិយាយេន ធម្មា បកាសិតោ ធនសាបាំ ករណំ
 កោតមំ សរណា កច្ចាជិ ធម្មញ្ញ កិត្តុសដ្ឋញ្ញ
 ឧចាសកំ មំ កំ កោតមោ ជារតុ អធ្លតតេតេ
 ចាងុបេតំ សរណា កតតិ ។

[២៦៣] អច ខោ ជាងុស្សុណី ព្រហ្មុណោ
 យេន កកវ តេជុបសដ្ឋិ ឧបសដ្ឋិត្តា កកវតា
 សនី សម្មានិ សម្មានិយំ កចំ សាកណីយំ
 វិតិសារត្តា ធនកមណំ និសិទិ ។ ធនកមណំ និសិទ្ធា
 ខោ ជាងុស្សុណី ព្រហ្មុណោ កករណំ ធនតនេរោ
 កោ ឯ ខោ កោ កោតម យោតុ កោ បច្ចុយោ
 យេនមិដោកច្ច សត្តា កាយស្ស កោតា បរម្បរណោ
 អចាយំ ឯកតិ វិនិចាតំ និរយំ ឧបបដ្ឋិតិ ។

សុត្ថនបិដក អង្គត្តនិកាយ ទុកនិបាត

បពិត្រព្រះគោតមជ័បម្រីន ពីរោះណាស់ បពិត្រព្រះគោតមជ័បម្រីន ពីរោះណាស់ បពិត្រព្រះអង្គជ័បម្រីន ធម៌ដែលព្រះគោតមជ័បម្រីន សម្រេចហើយ ដោយអនេកបរិយាយយ៉ាងនេះ ដូចជាមនុស្សបាប់របស់ដែលគេដ្ឋាប់ចុះទ្វ ធ្វានឡើង ពុំនោះដូចជា មនុស្សបើកបង្ហាញរបស់ដែលគេលាក់បិទបាំង ពុំនោះសោតដូចជា មនុស្សប្រាប់ផ្ទរដល់អ្នកវឡេងទិស ប្រុក់ដូចជា មនុស្ស កាន់ប្រទិបប្រាលបំភីកុំធនីជីជីតែដោយគិតថា មនុស្សអ្នកមានភ្លើកភ្លើទាំងឡាយនឹងបានយើព្យន្អរួប ខ្ញុំព្រះអង្គសូមដល់នូវព្រះគោតមជ័បម្រីនដែល ព្រះធម៌ដែលព្រះសង្ឃឹមដែលជាទីពីរលីក សូមព្រះគោតមជ័បម្រីន ជ្រាប នូវខ្ញុំព្រះអង្គបាតា ឧបាសកអ្នកដល់សរណតមនី ស្រីដោយជីវិត បាប់ ដើមតាំងអំពីច្រើនេះទេ ។

[២៦៣] គ្រានោះ ជានុស្សណីព្រាប្រុណា ចូលទៅគាល់ព្រះដែល ព្រះភាគ លុំចូលទៅដល់ហើយកំពោលពាក្យវិករាយនឹងព្រះដែលព្រះភាគ លុំពោលពាក្យគិតរាយនឹងពាក្យគិតរលីកហើយ ទីបអង្គយកុំធនីជី សមគ្គរ ។ លុំជានុស្សណីព្រាប្រុណា អង្គយកុំធនីជីសមគ្គរហើយ ទីប ក្រាបបង្កិតូលព្រះដែលព្រះភាគជូនដែលបាត់បពិត្រព្រះគោតមជ័បម្រីន អ្នកជា ហេតុ អ្នកជាបច្ចីយ ដែលបណ្តាលទ្វសត្វពីរី កុំធនីហេតុនេះ លុំទម្ងាយ រាជការយបនាបន្ទាប់អំពីមរណ៍៖ ទៅកើតកុំធនីអប្បាយ ទុកតិ វិនិបាត នរក ។

បបមបណ្តាសកេ អធិករណ៍គ្រោ

កតត្លា	ច	ព្រហ្មុណា	អកតត្លា	ច	ធមិដេកចេង
សត្លា	កាយស្បួន	កេជ្ជា	បរម្បរុណា	អទយំ	ឯកតី
វិនិចាតំ	និរយំ	ឧបបង្វិតិ	។	កោះ	បណ្ត កោះ
កោតម	ហោតុ	កោះ	បច្ចុយោ	យេនិដេកចេង	
សត្លា	កាយស្បួន	កេជ្ជា	បរម្បរុណា	សុកតី	សកំ
លោកំ	ឧបបង្វិតិ	។	កតត្លា	ច	ព្រហ្មុណា
អកតត្លា	ច	ធមិដេកចេង	សត្លា	កាយស្បួន	កេជ្ជា
បរម្បរុណា	សុកតី	សកំ	លោកំ	ឧបបង្វិតិ	។
ន ខោ	អហា	តមស្បួន	កោតោ	កោតមស្បួន	
សង្កែត្រូន	ភាសិតស្បួន	វិត្ថាបន(១)	អត្ថុ	អាងាងាមិ(១)	
សង្គុ	ម កវា	កោតមោ	តថា	ធម៉ែ	យថា
អហា	តមស្បួន	កោតោ	កោតមស្បួន	សង្កែត្រូន	
ភាសិតស្បួន	វិត្ថាបន	អត្ថុ	អាងាងេយ្យនិ		។
តេនហិ	ព្រហ្មុណា	សុុណាបិ	សង្គុកំ	មនសិ-	
កោហិ	ភាសិស្បួនមិតិ	។	ធម៉ែ	កោតិ	ខោ
ជាទុស្សណា	ព្រហ្មុណោ	កករតោ	បច្ចុស្សសិ		។

១ និ. ឯកតិនន វិត្ថាបន អត្ថុ អវិកតិស្សរតិ ទិស្សរតិ ។

បបេមបណ្តាលសក អនិករណរត្តិ

ព្រះដែលបានព្រះភាគច្រើនត្រាំស៊ា ម្នាលព្រោហ្មណ៍ សត្វព្យកខ្លះក្នុងលោក
នេះ លុះទម្ងាយការយបន្ទាប់អំពីមរណៈ ទោកើតក្នុងអបាយ ទុគ្តិតិ
វិនិបាត នរក យ៉ាងនេះ ព្រោះអំពើដែលខ្លួនធ្វើដែល មិនធ្វើដែល ។
បពិត្រព្រះគោតមជីថម្រីន អូដាហេតុ អូដាហបីយ ដែលបណ្តាលឡើសត្វ
ព្យកខ្លះក្នុងលោកនេះ លុះទម្ងាយការយបន្ទាប់អំពីមរណៈ ទោកើតក្នុង
សុគ្តិ ស្អគ់ ទេរលោក ។ ម្នាលព្រោហ្មណ៍ សត្វព្យកខ្លះក្នុងលោកនេះ លុះ
ទម្ងាយការយបន្ទាប់អំពីមរណៈ ទោកើតក្នុងសុគ្តិ ស្អគ់ ទេរលោក
យ៉ាងនេះ ព្រោះអំពើដែលខ្លួនធ្វើដែល មិនធ្វើដែល ។ ព្រោហ្មណ៍ក្រាបបង្កិតូល
បាន កាសិតរបស់ព្រះគោតមជីថម្រីន នេះសង្ឃឹមពេកណាស់ ខ្លួនព្រះអង្គ
មិនអាចនឹងដឹងសេចក្តី ដោយពិស្តារបានទេ ។ សូមព្រះគោតមជីថម្រីន
ច្រើនសម្រួលិត តាមទិន្នន័យដែលខ្លួនព្រះអង្គគួរឱ្យបិត្តនូវសេចក្តីនៅកាសិត
ដែលព្រះគោតមជីថម្រីនច្រើនសម្រួលិតដោយសង្ឃឹមនេះ ដោយសេចក្តីពិស្តារ
ឡើទាន ។ ម្នាលព្រោហ្មណ៍ បើដូច្នោះអ្នកចូរស្តាប់ ចូរប្រើបិត្តឡើ
ស្រួលបូលបុះ តិចាគតនឹងសម្រួលិត ។ ជានុស្សណាតីព្រោហ្មណ៍
ទិន្នន័យព្រះពុទ្ធឌីការបស់ព្រះដែលបានព្រះភាគបាន ព្រះករុណាប្រះអង្គ ។

សុត្ថនិបិជ្ជកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិបាតេ

កកវ	ធមធាង	ឥ	ពាណិជ្ជ	ធម៌	ធម៌
កាយដុច្ចិតំ	កតំ	យោតិ	អកតំ	យោតិ	កាយ-
សុចរតំ	រថីដុច្ចិតំ	កតំ	យោតិ	អកតំ	យោតិ
រថីសុចរតំ	មនោដុច្ចិតំ	កតំ	យោតិ	អកតំ	
យោតិ	មនោសុចរតំ	ឯរ	ខោ	ពាណិជ្ជ	
កតត្តា	ច	អកតត្តា	ច	ធមិធោគច្រ	សត្តា
កាយស្ស	កេណា	បរម្បរុណា	អជាយំ	ឌុត្តិ	
វិនិចានំ	និរយំ	ឧបបណ្តិតិ	ឥ	បន	ពាណិជ្ជ
ធម៌	កាយដុច្ចិតំ	រថីសុចរតំ	កតំ	យោតិ	អកតំ
យោតិ	កាយដុច្ចិតំ	រថីសុចរតំ	កតំ	យោតិ	
អកតំ	យោតិ	រថីដុច្ចិតំ	មនោសុចរតំ	កតំ	យោតិ
អកតំ	យោតិ	មនោដុច្ចិតំ	ឯរ	ខោ	ពាណិជ្ជ
កតត្តា	ច	អកតត្តា	ច	ធមិធោគច្រ	សត្តា
កាយស្ស	កេណា	បរម្បរុណា	សុកតិ	សត្តា	លោកាំ
ឧបបណ្តិតិ	។	អភិត្តោះ	កោ	កោតម	។
មំ	ករំ	កោតមោ	ធមោតុ	អណ្តិតតេ	ចាបុបេតិ
សរុំ	កតត្តិ	។			

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

ព្រះម៉ោងព្រះភាគ ព្រះត្រាស់ដូចខ្លះថា ម្នាលព្រោហ្មណ៍ សត្វពួកខ្លះ
 កុងលោកនេះ ធ្វើតែកាយទុប្បរិត មិនធ្វើកាយសុប្បរិត ធ្វើតែវបីទុប្បរិត
 មិនធ្វើវបីសុប្បរិត ធ្វើតែមនោទុប្បរិត មិនធ្វើមនោសុប្បរិត ម្នាលព្រោហ្មណ៍
 សត្វពួកខ្លះកុងលោកនេះ លុំទម្ងាយកន្លែកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈតែជានៅ
 កើតកុងអប្បាយ ទុគតិ វិនិបាត នរក យ៉ាងនេះ ព្រោះអំពើដែលខ្លួនធ្វើដែល
 មិនធ្វើដែល ដូចខ្លះ ម្នាលព្រោហ្មណ៍ ឯសត្វពួកខ្លះ កុងលោកនេះ ធ្វើតែ
 កាយសុប្បរិត មិនធ្វើកាយទុប្បរិត ធ្វើតែវបីសុប្បរិត មិនធ្វើវបីទុប្បរិត
 ធ្វើតែមនោសុប្បរិត មិនធ្វើមនោទុប្បរិត ម្នាលព្រោហ្មណ៍ សត្វពួកខ្លះកុង
 លោកនេះ លុំទម្ងាយកន្លែកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈតែជានៅកើតកុងសុគតិ
 ស្អគ់ ទេរលោក យ៉ាងនេះ ព្រោះអំពើដែលខ្លួនធ្វើដែល មិនធ្វើដែល
 ដូចខ្លះ ។ ព្រោហ្មណ៍ក្រាបបង្កែងទូលបាត បពិត្រព្រះគោតមជ័បម្រីន ពី-
 ពេរោះណាស់ ។ ហើយ សូមព្រះគោតមជ័បម្រីន ក្រាបនូវខ្លឹមព្រះអង្គបាត
 ឧបាសកអ្នកដល់នូវសរណៈស្មើដោយដីវិតបាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះតែ ។

បបមបណ្តាសកៅ អធិករណរដ្ឋា

[២៦៤] អច ខោ អាយស្បា អាលេខ្មោ យេន
 កកវ តេនុបសន្ទីមិ ឧបសណ្ឌីមិត្រា កកវណ្ឌំ អភិវឌ្ឍន៍
 ធនកម្មណ្ឌំ និសិទិ ។ ធនកម្មណ្ឌំ និសិទិ ខោ អាយស្បាន្ឌំ
 អាលេខ្មោ កកវ ធនកម្មហេរ ធនកម្មសេលាយាំ អាលេខ្មោ អករ-
 ណីយំ រោមិ គាយុបួនិតំ រថីុបួនិតំ មនោុបួនិតនិ ។
 យមិទិ កល្ម កកវតា ធនកម្មសេន អករណីយំ
 អគ្គាតំ គាយុបួនិតំ រថីុបួនិតំ មនោុបួនិតំ តសិធម៌
 អករណីយំ គាយុបួនិតំ ធនកម្មសេន កោ អាណីនហេ
 ធនិកដ្ឋាតិ ។ យមិទិ អាលេខ្មោ មយា ធនកម្មសេន
 អករណីយំ អគ្គាតំ គាយុបួនិតំ រថីុបួនិតំ
 មនោុបួនិតំ តសិធម៌ អករណីយំ គាយុបួនិតំ អយំ
 អាណីនហេ ធនិកដ្ឋាតិ អត្ថាបិ អត្ថានំ ឧបរណិតិ
 អនុវិច្ញ វិញ្ញ ករហណិតិ ធមេកោ កិត្តិសល្មោ អពុកត្រូវតិ
 សម្បុទ្ទោ គាលំ កហេតិ គាយស្បា កោ
 បរម្បុរណា អចាយំ ុកតិតិ វិនិចាតំ និរយំ ឧបបណ្ឌិតិ
 យមិទិ អាលេខ្មោ មយា ធនកម្មសេន អករណីយំ
 អគ្គាតំ គាយុបួនិតំ រថីុបួនិតំ មនោុបួនិតំ

បបំបណ្តាលសក អងិករណរត្ស

[២៦២] លំដាប់នោះ ព្រះអាណន្ទដែមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដែមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ថ្មាយបង្កើត្រេដែមានព្រះភាគហើយអង្កើយកូនីធិ៍សមគ្គរ ។ លុះព្រះអាណន្ទដែមានអាយុអង្កើយកូនីធិ៍សមគ្គរហើយព្រះដែមានព្រះភាគត្រួតត្រូវត្រាស់ដូចខ្លះថា ម្នាលអាណន្ទ តិចាតតសម្រួលថា
បុគ្គលមិនគ្គរដើរកាយទុប្បិត វិបីទុប្បិត មនោទុប្បិត សោះទើរីយ ។
ព្រះអាណន្ទក្រាបបង្កើឡូលថា បពិត្រព្រះអង្កើដែម្រីន ព្រះអង្កើត្រួតតសម្រួលថា
បុគ្គលមិនគ្គរដើរកាយទុប្បិត វិបីទុប្បិត មនោទុប្បិត សោះទើរីយ
កាលបើបុគ្គលដើរ ត្រួតអំពើដែលមិនគ្គរដើរនោះ តើនឹងបានទូលទោស
ដូចមេច ។ ម្នាលអាណន្ទ ដែលតបាតតសម្រួលថា បុគ្គលមិនគ្គរដើរ
កាយទុប្បិត វិបីទុប្បិត មនោទុប្បិតនេះ សោះទើរីយ កាលបើ
បុគ្គលដើរ ត្រួតអំពើដែលមិនគ្គរដើរនោះ នឹងបានទូលទោស ដូចខែ
តីខ្លួនឯងតិះដៃរលខ្លួនឯងបានដឹង ពួកបណ្តិត ពិចារណាកោរីយតិះដៃរល
បានដឹង កិត្តិសញ្ញាផ័ត៌មាត្រកំណត់ ល្អីទូទៅដឹង វគ្គីជើរកាលកិរិយា
ដឹង លុះទម្ងាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ កំឡើងកិរិយាធិការ
ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ដឹង ម្នាលអាណន្ទ ដែលតបាតតសម្រួលថា បុគ្គល
មិនគ្គរដើរ កាយទុប្បិត វិបីទុប្បិត មនោទុប្បិត សោះទើរីយ

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិបាតេ

តស្ស អករណីយេ គយិរមានេ អយំ អាណីលហេ ចាជិ-
 គធ្វោ ធភំសេលាយំ អនន្ទ ករណីយំ វណាមិ គាយ-
 សុចរិតំ រថីសុចរិតំ មនោសុចរិតនិ ។ យមិចំ កន្លេ
 កករតា ធភំសេន ករណីយំ អន្ទាតំ គាយសុចរិតំ
 រថីសុចរិតំ មនោសុចរិតំ តស្ស ករណីយេ គយិរមានេ
 គោ អាណិសំសោ ចាជិគធ្វោតិ ។ យមិចំ អនន្ទ
 មយា ធភំសេន ករណីយំ អន្ទាតំ គាយសុចរិតំ
 រថីសុចរិតំ មនោសុចរិតំ តស្ស ករណីយេ គយិរមានេ
 អយំ អាណិសំសោ ចាជិគធ្វោ អន្ទាបិ អន្ទានំ ន
 ឧបរណិតិ អនុវិច្ច វិញ្ញ បសំសនិ គល្រាយោ គិត្តិសឡោ
 អព្យុក្តុងតិ អសបុខ្លោ គានំ គហ៊ិ គាយស្ស កេនា
 បរម្ពរុណក សុកតិ សក្តិ លោកំ ឧបបង្វិតិ យមិចំ
 អនន្ទ មយា ធភំសេន ករណីយំ អន្ទាតំ គាយ-
 សុចរិតំ រថីសុចរិតំ មនោសុចរិតំ តស្ស ករណីយេ
 គយិរមានេ អយំ អាណិសំសោ ចាជិគធ្វោតិ ។

សុភន្ធបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

កាលបើបុគ្គលធ្វើ ត្រួសអំពើដែលមិនគូរធ្វើនោះ នឹងបានទទួលទោសនេះ ម្នាលអាណន្ទ តាមចត់សម្រួលបាន បុគ្គលគូរធ្វើតែកាយសុបរិត វបីសុបរិត មនោសុបរិត ម្នាយយ៉ាង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន ព្រះអង្គត្រួសសម្រួលបាន បុគ្គលគូរធ្វើតែកាយសុបរិត វបីសុបរិត មនោសុបរិត តែម្នាយយ៉ាងនេះ កាលបើបុគ្គលធ្វើត្រួសអំពើដែលគូរ ធ្វើនោះ នឹងបានទទួលអានិសញ្ញជូប ម្នាយ ។ ម្នាលអាណន្ទ ដែលតាមចត់សម្រួលបាន បុគ្គលគូរធ្វើតែកាយសុបរិត វបីសុបរិត មនោសុបរិត ម្នាយយ៉ាងនេះ កាលបើបុគ្គលធ្វើត្រួសអំពើដែលគូរ ធ្វើនោះ នឹងបានទទួលអានិសញ្ញ ជូប ម្នាយ ។ គឺ ឧនធននឹងតិះដៃលូខុនធនមិន បានធ្លី ពួកបណ្តិត ពិចារណាបេរិយតែនសរសើរធ្លី កិត្តិសព្វិលូ លី ទូទៅ មិនរដ្ឋឱ្យស្ថាប់ធ្លី លុះទម្ងាយរាជកាយ បន្ទាប់អំពីមរណា៖ ទោកេតកុងសុគិតិ សុគិតិ ទោរលកេដ្ឋី ម្នាលអាណន្ទ ដែលតាមចត់សម្រួលបាន បុគ្គលគូរធ្វើតែកាយសុបរិត វបីសុបរិត មនោសុបរិត ម្នាយយ៉ាងនេះ កាលបើបុគ្គលធ្វើ ត្រួសអំពើដែលគូរធ្វើនោះ នឹងបានទទួលអានិសញ្ញ នេះមិនខាន ។

បបមបណ្តាសកៅ អធិករណរត្រ

[២៦៥] អគុសលំ កិច្ចាំវ បដហាន សល្តា
 កិច្ចាំវ អគុសលំ បដហិតុំ នោ ចេត់ តំ កិច្ចាំវ
 សល្តា អភិស្សូ អគុសលំ បដហិតុំ នាបំ ឯវំ
 រដយំ អគុសលំ កិច្ចាំវ បដហាទាតិ យស្តា ច
 ទោ កិច្ចាំវ សល្តា អគុសលំ បដហិតុំ តស្សាយាំ
 ឯវំ នាមិ អគុសលំ កិច្ចាំវ បដហាទាតិ អគុ-
 សលពួរហិតុំ កិច្ចាំវ បហីនំ អហិតាយ ធម្ពាយ
 សំរត្វឃុយ នាបំ ឯវំ រដយំ អគុសលំ កិច្ចាំវ
 បដហាទាតិ យស្តា ច ទោ កិច្ចាំវ អគុសលំ បហីនំ
 ហិតាយ សុខាយ សំរត្វិតិ តស្សាយាំ ឯវំ នាមិ អគុ-
 សលំ កិច្ចាំវ បដហាទាតិ គុសលំ កិច្ចាំវ ការេច
 សល្តា កិច្ចាំវ គុសលំ ការេតុំ នោ ចេត់ តំ កិច្ចាំវ
 សល្តា អភិស្សូ គុសលំ ការេតុំ នាបំ ឯវំ រដយំ

បបមបណ្តាសក អធិករណរត្ត

[២៦៥] ម្នាលកិភុទាំងន្យាយ អ្នកទាំងន្យាយ ចូរលេះអកុសលបេញ
 ម្នាលកិភុទាំងន្យាយ អ្នកទាំងន្យាយ គជ្ជអាបនីជលេះអកុសលបេញបាន
 ម្នាលកិភុទាំងន្យាយ ប្រសិនបើអ្នកទាំងន្យាយ មិនអាបនីជលេះអកុសល
 នោះបេញបានទេ តបាតតក់មិនគួរឱ្យពេលយ៉ាងនេះបា ម្នាលកិភុទាំង-
 ន្យាយ អ្នកទាំងន្យាយ ចូរលេះអកុសលបេញ ឡើយ ម្នាលកិភុទាំងន្យាយ
 ព្រោះហេតុតែអ្នកទាំងន្យាយ អាបនីជលេះអកុសលបេញបាន បានដា
 តបាតតពេលយ៉ាងនេះបា ម្នាលកិភុទាំងន្យាយ អ្នកទាំងន្យាយចូរលេះ
 អកុសលបេញ ម្នាលកិភុទាំងន្យាយ បើអកុសលនេះដែលបុគ្គលិកបុរ-
 ហើយនៅពេលប្រព្រឹត្តិត្រូវ ដើម្បីមិនដាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដដែល
 តបាតតក់មិនគួរឱ្យពេលយ៉ាងនេះបា ម្នាលកិភុទាំងន្យាយ អ្នកទាំង-
 ន្យាយចូរលេះអកុសលបេញ ឡើយ ម្នាលកិភុទាំងន្យាយ ព្រោះហេតុតែ
 អកុសលដែលបុគ្គលិកបុរហើយ តែនប្រព្រឹត្តិត្រូវ ដើម្បីដាប្រយោជន៍
 និងសេចក្តីសុខមែន បានដាតបាតតពេលយ៉ាងនេះបា ម្នាលកិភុទាំង-
 ន្យាយ អ្នកទាំងន្យាយចូរលេះអកុសលបេញ ម្នាលកិភុទាំងន្យាយ អ្នកទាំង-
 ន្យាយ ចូរចម្រិនកុសលចុះ ម្នាលកិភុទាំងន្យាយ អ្នកទាំងន្យាយ អាប
 នីជប្រមិនកុសលបាន ម្នាលកិភុទាំងន្យាយ ប្រសិនបើអ្នកទាំងន្យាយ
 មិនអាបនីជប្រមិនកុសលនៅបានទេ តបាតតក់មិនគួរឱ្យពេលយ៉ាងនេះបា

សុត្ថនូបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ទុកនិបាតេ

គុសលំ កិត្យាំ ភារចាតិ យស្តា ច ខោ កិត្យាំ
 សត្វា គុសលំ ភារចុំ តស្តាបាំ ធនំ រជាឌិ
 គុសលំ កិត្យាំ ភារចាតិ គុសលព្យាបីធនំ កិត្យាំ
 ភារចុំ អហិតាយ ឯត្យាយ សំរត្តួយ^(១) នាបាំ ធនំ
 រដឹយ^(២) គុសលំ កិត្យាំ ភារចាតិ យស្តា ច ខោ
 កិត្យាំ គុសលំ ភារចុំ ហិតាយ សុខាយ សំរត្តិ
 តស្តាបាំ ធនំ រជាឌិ គុសលំ កិត្យាំ ភារចាតិ ។

[២៦៦] ទ្រម កិត្យាំ ធម្មា សុខុម្ភស្ស សម្ងាត់
 សាយ អន្តរជាតាយ សំរត្តិ ។ គត់មេ ទ្រ ។
 ឯន្តិគិតិត្យ បណ្តព្យព្យានំ អត្រា ច ឯន្តិតោ ។
 ឯន្តិគិតិត្យស្ស កិត្យាំ បណ្តព្យព្យានស្ស អត្រាបិ
 ឯន្តិយោ យោតិ ។ តមេ ខោ កិត្យាំ ទ្រ ធម្មា
 សុខុម្ភស្ស សម្ងាត់សាយ អន្តរជាតាយ សំរត្តិ ។

១ និ. សំរត្តិ ។ ២. នាបាំ រជាឌិ ។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិចាត

ម្ចាលកិត្តិទាំងខ្សោយ អ្នកទាំងខ្សោយ ចូរចម្រើនកុសលបុះ ម្ចាលកិត្តិទាំងខ្សោយ ព្រោះហេតុតែអ្នកទាំងខ្សោយអាបនីជុចម្រើនកុសលបាន បានជាតិបាតតពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាលកិត្តិទាំងខ្សោយ អ្នកទាំងខ្សោយចូរចម្រើនកុសលបុះ ម្ចាលកិត្តិទាំងខ្សោយ ហើកុសលនេះដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ នៅតែប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍និងសេចក្តីទុកដែល ពេជាតិកិច្ចប្បីពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាលកិត្តិទាំងខ្សោយ អ្នកទាំងខ្សោយ ចូរចម្រើនកុសល ឡើយ ម្ចាលកិត្តិទាំងខ្សោយ ព្រោះហេតុតែកុសលដែល បុគ្គលចម្រើនហើយប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍និងសេចក្តីសុខ បានជាតិបាតតពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាលកិត្តិទាំងខ្សោយ អ្នកទាំងខ្សោយ ចូរចម្រើនកុសលបុះ ។

[២៦៦] ម្ចាលកិត្តិទាំងខ្សោយ ធម៌ទាំងខ្សោយ ២ ប្រការនេះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីភាគៗភាគៗ ដើម្បីសេចក្តីសាបសួន្យនៃព្រះសុទ្ធមុ ធម៌ ២ ប្រការ តើដូចមេប ឬ គីបទនិងព្យញ្ជាន៖ដែលអាចរាយតម្លៀបទុក ឱស ១ សេចក្តីដែលអាចរាយនាំមកឱស ១ ។ ម្ចាលកិត្តិទាំងខ្សោយ ហើបទនិងព្យញ្ជាន៖ ដែលអាចរាយតម្លៀបទុកឱសហើយបសេចក្តីដែលអាចរាយនាំមកក៏ ឱសដែរ ។ ម្ចាលកិត្តិទាំងខ្សោយ ធម៌ទាំង ២ ប្រការនេះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីភាគៗភាគៗ ដើម្បីសេចក្តីសាបសួន្យនៃព្រះសុទ្ធមុ ឬ

បបំបណ្តាលសក់ ពាលវគ្គា

ទ្រមេ កិត្យាបេ ធម្មា សុខមួស្ស បិតិយា អសម្ភោសាយ
 អនុញ្ញរាជាយ សំរត្ថភី ។ កត់មេ ទ្រ ។
 សុនិត្តិត្តញ្ច បណ្តុញ្ចល់ អត់ ច សុនិតោ ។
 សុនិត្តិត្តស្ស កិត្យាបេ បណ្តុញ្ចលស្ស អតោយិ
 សុនុយោ ហេរតិ ។ នមេ ខោ កិត្យាបេ ទ្រ
 ធម្មា សុខមួស្ស បិតិយា អសម្ភោសាយ អនុញ្ញ-
 រាជាយ សំរត្ថភីតិ ។

អធិករណរគ្គា ទុតិយោ ។

[២៦៧] ទ្រមេ កិត្យាបេ ពាលា ។ កត់មេ
 ទ្រ ។ យោ ច អច្ចូយំ អច្ចូយតោ ន បស្សតិ
 យោ ច អច្ចូយំ នេសេន្ទស្ស យចាងម្នំ ន
 បដិត្តិណ្ឌភាពិ ។ នមេ ខោ កិត្យាបេ ទ្រ ពាលា ។
 ទ្រមេ កិត្យាបេ បណ្តើតោ ។ កត់មេ ទ្រ ។ យោ
 ច អច្ចូយំ អច្ចូយតោ បស្សតិ យោ ច អច្ចូយំ
 នេសេន្ទស្ស យចាងម្នំ បដិត្តិណ្ឌភាពិ ។ នមេ ខោ
 កិត្យាបេ ទ្រ បណ្តើតាពិ ។

បបេមបណ្តាលសក ពាលវគ្គ

ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ២ ប្រការនេះ តែងប្រព្រឹត្តិថែល ដើម្បី
បិតបោរ មិនភ្លាំងភ្តាត់ មិនសាបស្បួន្រោន្រោនេះសទ្ធមូល ។ ធម៌ ២ ប្រការ
តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គឺបទនិធីព្យញ្ជាន៖ដែលអាចរាយតមល់ទុកត្រូវ ១ សេចក្តី
ដែលអាចរាយនាំមកត្រូវ ១ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ហើយបទនិធីព្យញ្ជាន៖
ដែលអាចរាយតមល់ទុកត្រូវហើយ សូមវិរបស់ក្នុងដែលអាចរាយនាំមកក៏ត្រូវ
ដែរ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ២ ប្រការនេះ តែងប្រព្រឹត្តិថែល
ដើម្បីបិតបោរ មិនភ្លាំងភ្តាត់ មិនសាបស្បួន្រោន្រោនេះសទ្ធមូលឡើយ ។

ចច់ អធិករណរគ្គ ទី ២ ។

[២៦៧] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បុគ្គលពាលនេះ មាន ២ ពួក ។
បុគ្គលពាលមាន ២ ពួក តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គឺបុគ្គលមិនយើង្ហាសតាម
ទោស ១ បុគ្គលកាលហើយ គេប្រាប់ទោស ក៏មិនព្រមទទួលទោសតាម
ធម៌ ១ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បុគ្គលពាលមាន ២ ពួក
នេះ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បុគ្គលជាបណ្ឌិតនេះ មាន ២ ពួក ។ បុគ្គល
ជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួក តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គឺបុគ្គលយើង្ហាសតាម
ទោស ១ បុគ្គលកាលហើយ គេប្រាប់ទោស ក៏ព្រមទទួលទោសតាម
ធម៌ ១ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួកនេះជន ។

សុត្តនិចិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទូកនិបាតា

[២៦៥] ធ្វេម កិត្យរ តជាកត់ អញ្ចបិត្យនិ ។

គតេម ធ្វេ ។ ឯឡា វ នោសន្ទោ សឡា វ

ឯន្តហិតេន ។ នម ខោ កិត្យរ ធ្វេ តជាកត់

អញ្ចបិត្យនិតិ ។

[២៦៥] ធ្វេម កិត្យរ តជាកត់ អញ្ចបិត្យនិ ។

គតេម ធ្វេ ។ យោ ច អភាសិត់ អលិត់

តជាកតេន ភាសិត់ លិត់ តជាកតេនាតិ ធនិបតិ

យោ ច ភាសិត់ លិត់ តជាកតេន អភាសិត់

អលិត់ តជាកតេនាតិ ធនិបតិ ។ នម ខោ

កិត្យរ ធ្វេ តជាកត់ អញ្ចបិត្យនិ ។ ធ្វេម កិត្យរ

តជាកត់ នាមបិត្យនិ ។ គតេម ធ្វេ ។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិចាត

[២៦៥] ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ តែងពោលបង្កាប់
ព្រះតម្រូវ ១ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចមេប៉ុប៉ុ ១ គីបុគ្គលជាអ្នកក្រោដមាន
ទោសចិត្តនៅខាង^(១)ក្នុង ១ បុគ្គលជាអ្នកដៀរដោយប្រការ^(២)ខ្ពស ១ ១
ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ តែងពោលបង្កាប់ព្រះតម្រូវ ១

[២៦៦] ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ តែងពោលបង្កាប់
ព្រះតម្រូវ ១ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចមេប៉ុប៉ុ ១ គីបុគ្គលសម្រួលនូវពោក្ស
ដែលព្រះតម្រូវមិនបានសម្រួល មិនបានពោល បាគាតក្សដែលព្រះ
តម្រូវមិនបានសម្រួល បានពោល ១ បុគ្គលសម្រួលនូវពោក្ស ដែលព្រះតម្រូវ
បានសម្រួល បានពោល បាគាតក្សដែលព្រះតម្រូវមិនបានសម្រួល
មិនបានពោល ១ ១ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ តែងពោល
បង្កាប់ព្រះតម្រូវ ១ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ មិន
ពោលបង្កាប់ព្រះតម្រូវទេ ១ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចមេប៉ុប៉ុ ១

១ បានដល់បុគ្គលដែលមានទោសចិត្តជានិច្ច បុគ្គលនេះ តែងពោលទោសថា ព្រះសមណ-
គោតមលោកមិនមានធម្យិប្រសើរដាចាងធម្យិប្រសិមនុស្សទេ តែងពោលបង្កាប់ព្រះអង្គ ដូច
សុនវិត្តិថ្មី ១

២- បានដល់បុគ្គលអប្បរតតបញ្ញា មានពេសទ្វាប្រឈប់ សេចក្តីផ្សេច តែងដៀរ ព្រះ
ពុទ្ធប្រះអង្គជាលោកកុត្តទាំងអស់ សូម្បីអាការទាំង ៣៨ មានសក់ជានឹមប្រសិមនុស្ស គីបុគ្គល
ជាលក្ខណ៍ដែរ ដូច្នេះណែនាំ ពោលបង្កាប់ព្រះអង្គដែរ ១ (អង្គកថា) ១

បបំបណ្តាលសក់ ពាលវគ្គា

យោ ច អភាពិត់ អលិត់ តថាកតេន អភាពិត់
 អលិត់ តថាកតេនាតិ នីមេតិ យោ ច ភាពិត់
 លិត់ តថាកតេន ភាពិត់ លិត់ តថាកតេនាតិ
 នីមេតិ ។ សមេ ខោ កិត្យាបេ ទ្រ តថាកតំ
 នាថាបិត្យាបិតិ ។

[២៧០] ទ្រមេ កិត្យាបេ តថាកតំ អណ្ឌាបិត្យាបិតិ ។
 គតមេ ទ្រ ។ យោ ច នេយ្យត្តិ សុត្តនំ នីតេត្រា
 សុត្តនោតិ នីមេតិ យោ ច នីតេត្តិ សុត្តនំ
 នេយ្យត្រា សុត្តនោតិ នីមេតិ ។ សមេ ខោ
 កិត្យាបេ ទ្រ តថាកតំ អណ្ឌាបិត្យាបិតិ ។ ទ្រមេ
 កិត្យាបេ តថាកតំ នាថាបិត្យាបិតិ ។ គតមេ ទ្រ ។

បបមបណ្តាសក ពាលវគ្គ

គីបុគ្គលសម្បជនទូរពាក្យដែលព្រះតថាគត មិនបានសម្បជន មិនបានពេល
បារាងពាក្យដែលព្រះតថាគត មិនបានសម្បជន មិនបានពេល ១ បុគ្គល
សម្បជនទូរពាក្យដែលព្រះតថាគត បានសម្បជន បានពេល បារាងពាក្យ
ដែលព្រះតថាគត បានសម្បជន បានពេល ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
បុគ្គល ២ ពួកនេះជន មិនពេលបង្ហាញព្រះតថាគតឡើយ ។

[២៧០] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ តែជពេលបង្ហាញ
ព្រះតថាគត ។ បុគ្គលទាំង ២ ពួក តើដូចមេប ។ គីបុគ្គលដែលសម្បជន
សូត្រធមានសេបកិដាបុគ្គលាចិដ្ឋាន^(១) បារាងសូត្រធមានសេបកិដាចម្ងាចិដ្ឋាន
ឡើវិញ ១ ដែលសម្បជនសូត្រធមានសេបកិដាចម្ងាចិដ្ឋាន^(២) បារាងសូត្រិ
មានសេបកិដាបុគ្គលាចិដ្ឋានឡើវិញ ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួក
នេះ តែជពេលបង្ហាញព្រះតថាគត ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួក
នេះ មិនពេលបង្ហាញព្រះតថាគតឡ ។ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចមេប ។

១- បានដល់ព្រះសូត្រិដែលសម្បជនបុគ្គលាចិដ្ឋាន ដូចខ្លោនសម្បជន ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
បុគ្គលពួក ១ បុគ្គលពួក ២ បុគ្គលពួក ៣ បុគ្គលពួក ៤ ជាថីម ហេង ព្រះសូត្រិជាប
នយក្នុង ។

២- បានដល់ព្រះសូត្រិដែលសម្បជនជាចម្ងាចិដ្ឋាន ដូចសម្បជន អនិច្ច ទុក្ខ អនត្តា
ជាថីមហេង ព្រះសូត្រិជានឹត្ត (អដ្ឋកម្រ) ។

សុត្តនបិដកេ អង្គតានិកាយស្ស ទុកនិបាតោ

យោ ច នេយ្យត្រូ សុត្តនំ នេយ្យត្រា សុត្តត្រាតី
 នីមិតិ យោ ច នីមិត្តូ សុត្តនំ នីមិត្រា
 សុត្តត្រាតី នីមិតិ ។ នមេ ខោ កិត្តុរេ ទ្រូ
 តចាកតំ ជាតុចិត្តុនីតិ ។

[២៧១] បដិច្ចនុកម្បន្ទូល្បូ កិត្តុរេ ទ្រូនំ កតិនំ
 អញ្ញតក កតិ ជាជិកត្តូ និរយោ វ តិរប្បាលយោនិ
 វ ។ អប្បិច្ចនុកម្បន្ទូល្បូ កិត្តុរេ ទ្រូនំ កតិនំ
 អញ្ញតក កតិ ជាជិកត្តូ នេវ វ មណុស្ស វតិ ។

[២៧២] មិច្ចាជិច្ចិកស្ស កិត្តុរេ ទ្រូនំ កតិនំ
 អញ្ញតក កតិ ជាជិកត្តូ និរយោ វ តិរប្បាលយោនិ
 វ ។ សម្បាជិច្ចិកស្ស កិត្តុរេ ទ្រូនំ កតិនំ
 អញ្ញតក កតិ ជាជិកត្តូ នេវ វ មណុស្ស វតិ ។

[២៧៣] ធម្មិលស្ស កិត្តុរេ ទ្រូ បដិក្បហា
 និរយោ វ តិរប្បាលយោនិ វ ។ សីលរគោ
 កិត្តុរេ ទ្រូ បដិក្បហា នេវ វ មណុស្ស វតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

គីបុគ្គលសម្រួលស្អូលសម្រានសេចក្តីជាបុគ្គលាជិដ្ឋាន បារាស្អូលសម្រានសេចក្តីជាបុគ្គលាជិដ្ឋាន ១ បុគ្គលសម្រួលស្អូលសម្រានសេចក្តីជាចិដ្ឋាន បារាស្អូលសម្រានសេចក្តីជាចិដ្ឋាន ១ ៦ ម្ថាលកិកុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ
មិនពេលបង្ការ៉ាចំព្រះតាមតាមត្រូវយ៉ា ។

[២៧១] ម្ថាលកិកុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអ្នកបិទចាំងបាបកម្ពុ នឹងបាននូវគតិ^(១) ២ យ៉ាង គតិណាមួយគីនរក បុកំណើតតិរចានពុំលែងឡើយ ។
ម្ថាលកិកុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអ្នកមិនបិទចាំងបាបកម្ពុ នឹងបាននូវគតិពីរ
យ៉ាង គតិណាមួយគីនរក បុកំណើតតិរចានពុំលែងឡើយ ។

[២៧២] ម្ថាលកិកុទាំងឡាយ បុគ្គលជាមិថ្និដ្ឋិ នឹងបាននូវគតិពីរ
យ៉ាង គតិណាមួយគីនរក បុកំណើតតិរចានពុំខានឡើយ ។ ម្ថាលកិកុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្ងាតិនឹងបាននូវគតិ ២ យ៉ាង គតិណាមួយគីនរក បុគ្គលជាសម្ងាតិនឹងបាននូវគតិពីរ
យ៉ាង គតិណាមួយគីនរក បុកំណើតតិរចានពុំខានឡើយ ។

[២៧៣] ម្ថាលកិកុទាំងឡាយ បុគ្គលឡ្វេស្អែល រមេងទទួលបាន៖ ២ ប្រការ គីនរក ១ កំណើតតិរចាន ១ ។ ម្ថាលកិកុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសិល រមេងទទួលបាន៖ ២ ប្រការគីនរក ១ មនុស្ស ១ ។

១ ដំណើរទៅកាន់កត ។

បបំបណ្តាលសក់ ពាលវគ្គា

[២៧៤] ទ្វាបាំ កិត្យាបេ អត្ថរស់ សម្បស្មម្រាងោ
 អរព្យារនបត្តានី បត្តានី សេជាសានី បដិសេរាជិ ។
 គត់មេ ទ្រ ។ អត្ថរោ ច ឯធមួលមួលសុខិរាប់
 សម្បស្មម្រាងោ បច្ចិមញ្ញ ធម៌ អនុគម្រម្រាងោ ។
 តមេ ទោ អបាំ កិត្យាបេ ទ្រ អត្ថរស់ សម្បស្ម-
 ម្រាងោ អរព្យារនបត្តានី បត្តានី សេជាសានី
 បដិសេរាជិតិ ។

[២៧៥] ទ្រមេ កិត្យាបេ ធម្ពា វិធ្មាកាតិយា ។
 គត់មេ ទ្រ ។ សមថោ ច វិបស្បនា ច ។
 សមថោ កិត្យាបេ ភាពិត្ត គិមត្ថមនុកោតិ^(១) ។
 ចិត្ត ភាពិត្ត ។ ចិត្ត ភាពិត្ត គិមត្ថមនុកោតិ ។
 យោ ភកោ សោ បហើយតិ ។ វិបស្បនា កិត្យាបេ
 ភាពិត្ត គិមត្ថមនុកោតិ ។ បញ្ញា ភាពិត្ត ។
 បញ្ញា ភាពិត្ត គិមត្ថមនុកោតិ ។ យា អវិធ្មា សោ
 បហើយតិតិ ។

^(១) ឯ. កមត្ថមនុកោតិ ។ ម. កតមត្ថមនុកោតិ ។

បបមបណ្តាសក ពាលវគ្គ

[២៧៤] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តចាតតពិចារណាយើញ្ញាំណាបប្រយោជន៍ពីរប្រការ ទីបគគ់រកនួវសេនាសនះស្មាត់ តាំងនៅក្នុងព្រៃ ។
អំណាបប្រយោជន៍ ២ ប្រការ តើដូចមេប៉ុច ។ គឺតចាតតពិចារណាយើញ្ញាំនៅក្នុងបច្ចុប្បន្នរបស់ខ្លួន ១ មានសេបកិអនុញ្ញារៈប្រជុំដនដាន៖
ក្រាយ ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តចាតតពិចារណាយើញ្ញាំណាបប្រយោជន៍ពីរប្រការនេះ ទីបគគ់រកនួវសេនាសនះស្មាត់ តាំងនៅក្នុងព្រៃ ។

[២៧៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយពីរប្រការនេះ ជាបំណុំក្រោម ។ ធម៌ពីរប្រការ តើដូចមេប៉ុច ។ គឺសមប័ណ្ណោះ ១ វិបស្សុនា ១ ។
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សមប័ណ្ណោះដែលបុគ្គលបម្រីនហើយនឹងសម្របប្រយោជន៍
អ្នី ។ នឹងញ្ចាំងបិត្តម្រោចម្រីន ។ បិត្តដែលបម្រីនហើយ នឹងសម្របប្រយោជន៍
អ្នី ។ នឹងលេបង់នូវកគ់បេញ្ញាតាន ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ វិបស្សុនាដែល
បុគ្គលបម្រីនហើយនឹងសម្របប្រយោជន៍អ្នី ។ នឹងញ្ចាំងបញ្ញាម្រោចម្រីន ។
បញ្ញាដែលបម្រីនហើយនឹងសម្របប្រយោជន៍អ្នី ។ នឹងលេបង់នូវវិធានបេញ្ញាតាន ។

សុត្តនបិជកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិបាតោ

[២៧៦] រាជុបត្តិលិផ្ទំ រ កិច្ចេរ ចិត្ត ន
វិមុច្ចតិ អវិធីបត្តិលិផ្ទា រ បញ្ញា ន ការិយតិ ។
តតិ ខោ^(១) កិច្ចេរ រកវិភាគ ដោលវិមុតិ អវិធីវិ-
ភាគ បញ្ញវិមុតិតិ ។

ពាលវគ្គា តតិយោ ។

[២៧៧] អសប្បូរិសកូមិញ្ញ ហោ កិច្ចេរ ដោលស្សុមិ
សប្បូរិសកូមិញ្ញ តំ សុណាង សាងកំ មនសិ-
គកោដ ភាសិស្សុមិតិ ។ ធរម្ភល្អតិ ខោ តេ កិច្ចេ
កកវគ្គា បច្ចុល្យសុំ ។ កកវ ធនុលោ ធនុលោ ធនុលោ
គតមា ច កិច្ចេរ អសប្បូរិសកូមិ ។ អសប្បូរិសោ
កិច្ចេរ អគតញ្ញ ឃោតិ អគតញ្ញ ឃោតិ អសព្វិយោតិ
កិច្ចេរ ឧបញ្ញតិ យិជិំ អគតញ្ញ អគត-
ឃោតិ កោរលោ^(២) ធនុលោ កិច្ចេរ អសប្បូរិស-
កូមិ យិជិំ អគតញ្ញ អគតិ អគតិ ។

សុត្តនបិជក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

[២៧៦] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ចិត្តដែលសេហ្មនៃដោយភត់:ហើយ
រមេដីមិនវិចធុតស្រឡេះ បុបញ្ញដែលសេហ្មនៃដោយអវិជ្ជាបើយ រមេដី
មិនចម្រើនឡើយ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ចេតាវិមុត្តិកើត ព្រោះប្រាស
ចាកភត់: បញ្ញវិមុត្តិកើត ព្រោះប្រាសចាកអវិជ្ជា ដោយប្រការដូចខ្លះ ។

ចប់ ពាលគ្នា ទី ៣ ។

[២៧៧] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តបាតតនិនសម្រួលប្រាប់នូវអសប្បរិស-
ក្បុមិ ១ សប្បរិសក្បុមិ ១ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្ថាប់នូវក្បុមិ
ទាំង ២នោះ ចូរប្រួលបិត្តឡើប្រព័ន្ធតបាតតនិនសម្រួល ។ កិកុទាំងនោះ
ទទួលព្រោះពួកដឹក របស់ព្រោះដំមានព្រោះភត់បាន ព្រោះករុណាប្រោះអង្គ ។
ព្រោះដំមានព្រោះភត់ប្រួលត្រូវបានប្រើបាន ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អសប្បរិស-
ក្បុមិ តើដូចមេបាន ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អសប្បរិស រមេដីមិនដឹង
ឧបករៈដែលគេធ្វើបើយ (ដល់ខ្លួន) និនមិនធ្វើឧបករៈដែលគេធ្វើបើយឡើ
ប្រាកដឡើង ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អំពើទាំង ២នេះ ដែលពួកអសប្បរិស
បានពេលសរសើរបើយ គឺការមិនដឹងឧបករៈដែលគេធ្វើបើយ ១ មិនធ្វើ
ឧបករៈដែលគេធ្វើបើយឡើប្រាកដឡើង ១ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អំពើ
ទាំង ២នេះ សុខទៅជាមសប្បរិសក្បុមិទាំងអស់ គឺការមិនដឹងឧបករៈដែល
គេធ្វើបើយ ១ មិនធ្វើឧបករៈដែលគេធ្វើបើយឡើប្រាកដឡើង ១ ។

បបមបណ្តាសកេ សមចិត្តរគ្រា

សហ្វីសោ	ច	ខោ	ភិត្យឈរ	គត់ព្យូ	ហេវតិ		
គត់រេនី	សព្ទឈរេតំ	ភិត្យឈរ	ឧបព្យាគំ	យធិនំ			
គត់ព្យូតា	គត់រេនីតា	កោរលា	ធនា	ភិត្យឈរ			
សហ្វីសក្បិ	យធិនំ	គត់ព្យូតា	គត់រេនីតាតិ	។			
[២៧៥]	ទួន្ទាយាំ	ភិត្យឈរ	ន	សុប្បដិការាំ			
រធាមិ	។	គត់មេសំ	ទួន្ទាំ	។	មាតុ	ច	បិតុ
ច	។	ធនោះ	ភិត្យឈរ	អំសេន	មាតាំ	បរិយារយ្យ	
ធនោះ	អំសេន	បិតាំ	បរិយារយ្យ	រស្សួសតាយុកោ			
រស្សួសតីវី	សោ	ច	នេសំ	ឧប្បជនបរិមធម្ពន-			
នហាបនសម្ងាយានេ			បជិដគ្មួយ	តេបិ	តត្រូវ		
មុត្តករីសំ	ចដយ្យាំ	ន	ត្រូវ	ភិត្យឈរ	មាតាបិតុន្ទាំ		
គតំ	រ	ហេវតិ	បជិគតំ	រ	។	សមិស្ស្រុ	ច
ភិត្យឈរ	មហាបរិយា		បហ្គតសន្តរតាយ			មាតាបិតោះ	
សស្ស្រកិចិបញ្ញ	រដ្ឋ		បតិដ្ឋាបយ្យ	ន	ត្រូវ	ភិត្យឈរ	

បបចម្លាតសក សមចិត្តរត្ត

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ និងប្រព័ន្ធសម្រាប់ជំនួយ និងធ្វើ
ឧបករណ៍ដែលគេធ្វើឡើង ម្នាលកិភុទាំងឡាយ អំពើទាំង
ពីរនេះដែលពួកសប្បន្តរសច្ចាណពោលសរសើរហើយ គឺការដឹងឧបករណ៍ដែល
គេធ្វើឡើយ ១ ធ្វើឧបករណ៍ដែលគេធ្វើឡើង ២ ឬ ម្នាលកិភុទាំង
ឡាយ អំពើទាំង ២ នេះ សូមតែជាសប្បន្តរសក្ខមិទាំងអស់គឺការដឹងឧប
ករណ៍ ដែលគេធ្វើឡើយ ១ ធ្វើឧបករណ៍ដែលគេធ្វើឡើង ២ ឬ

[២៧៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តម្លៃគត់ពោលថា កូលបុត្តមិនធាយ
នឹងធ្វើការតបគុណាគលបុត្តល ២ ពួកច្បានទៅ បុត្តល ២ ពួកតើនរណាមួំ ។
គី មាតា ១ បិតា ១ ឬ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កូលបុត្តមានអាយុ ១០០
ឆ្នាំស៊ែនអស់រាង ១០០ ឆ្នាំ គប្បិបញ្ញី៖មាតាគោយស្តាមៗ បញ្ញី៖
បិតាគោយស្តាមៗ កូលបុត្តនោះបម្រើមាតាបិតាទាំង ២នោះ ដោយការ
ដុសដម្រះបំបាត់ភីនអាក្រក់ វិតនឹតិដែងផ្ទុតទីកគក់ប្របាប់ដែងដឹង ឯមាតាបិតា
ទាំង ២នោះក៏បន្ទាប់មួយត្រូវរីសលើស្តាកូលបុត្តនោះជន ម្នាលកិភុទាំង-
ឡាយ (ហេតុមានប្រមាណបុណ្ណោះ) គីមិនទាន់ហោចាថ្មី ឬ បាថ្មីតប
ដល់មាតានិនបិតាថ្មីយ ឬ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កូលបុត្តតម្លៃ
មាតានិនបិតា ឲ្យតាំងនៅក្នុងរាជសម្បត្តិ មានតស្សរកាតជាមិបតី លើ
ដែនដឹង ដែលមានកែវទាំង ៣ ប្រការប្រើប្រាស់ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ

សុត្តនិបិជ្ជកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិបាតោ

មាតាបិត្យុណា គត់ រ យោតិ បដិគត់ រ ។
 តំ គិស្ស យោតុ ។ ពហុបការ កិត្យា
 មាតាបិតកេ បុត្តាងំ អាជាងកា ថោសកា តមស្ស
 លោកស្ស ធនស្សតាកេ ។ យោ ច ខោ កិត្យា
 មាតាបិតកេ អស្សធ្លេ សញ្ញាសម្បជាយ សមានបេតិ
 និរសេតិ បតិដ្ឋាបេតិ ឯុស្សីល សីលសម្បជាយ
 សមានបេតិ និរសេតិ បតិដ្ឋាបេតិ មច្ចី
 ចាតសម្បជាយ សមានបេតិ និរសេតិ បតិដ្ឋាបេតិ
 ឌុយ្យព្រៃ បញ្ញាសម្បជាយ សមានបេតិ និរសេតិ
 បតិដ្ឋាបេតិ ធភ្លារតា ខោ កិត្យា មាតាបិត្យុណា
 គតព្រ យោតិ បដិគតព្រតិ ។

[២៧៥] អច ខោ អព្វតកេ ព្រាយ្យុលោក យេន
 កកវ តេលុបសណ្ឌមិ ឧបសណ្ឌមិត្រា កកវតា សណ្ឌិ
 សម្បជានិ សម្បជានិយំ គតំ សាកជីយំ
 វិតិសារត្រា ធរកម្មណំ និសិទិ ។ ធរកម្មណំ និសិទ្ធា
 ខោ លោ ព្រាយ្យុលោក កកវណំ ធរកម្មោច
 គិភាគិ រំ គោតមោ គិមត្តាយីតិ ។

សុត្តនិចក អង្គតានិកាយ ទុកនិបាត

(ហេតុមានប្រមាណបុណ្យ៖) គីមិនទាន់ហេរា ធ្វើបុរាណីតបដល់
មាតានិជបិតាថ្មីយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្នី ។ មាលភិកូទាំងឡាយ
ព្រោះបាមាតានិជបិតា មានឧបករៈ ប្រើនដល់បុត្រទាំងឡាយ ព្រោះជា
អ្នកបែរក្សាបិតីមបង្ហាញនៅក្នុងរោះ ។ មាលភិកូទាំងឡាយ (ហើ) កុល-
បុត្តិណាមួយ ដឹកនាំមាតានិជបិតា ដែលមិនមានសុទ្ធតែ ឲ្យកាន់យក ឲ្យ
អាស្រែយនោះ ឲ្យតាំងនៅក្នុងសុទ្ធសម្បទា បើទ្រួសសិល ឲ្យកាន់យក ឲ្យ
អាស្រែយនោះ ឲ្យតាំងនៅក្នុងសិលសម្បទា បើកំណាលព្យៀ ឲ្យកាន់យក ឲ្យ
អាស្រែយនោះ ឲ្យតាំងនៅក្នុងចាត់សម្បទា បើតតបញ្ញា ឲ្យកាន់យក ឲ្យ
អាស្រែយនោះ ឲ្យតាំងនៅក្នុងបញ្ញាសម្បទា មាលភិកូទាំងឡាយ ហេតុ
មានប្រមាណបុណ្យ៖ ទីបហេរា ធ្វើបុរាណីតបដល់មាតានិជបិតាមីន ។

[២៧៩] លំដាប់នោះ មានព្រាប្យាណំម្នាក់ ចូលទៅគាល់ព្រះដៃ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហេរីយ ធ្វើសេចក្តីវិរករយនឹងព្រះដៃមាន
ព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យត្រូវដាទីវិរករយ និងពាក្យត្រូវដាទីលីកហេរីយក៏
អង្គិយកូនិចិជ់សម្រាប់ ។ លុះព្រាប្យាណំនោះ អង្គិយកូនិចិជ់សម្រាប់
ហេរីយ ទីបក្រាបបង្គំទូលព្រះដៃមានព្រះភាគដូចខ្លះបា ព្រះគោតមជីបម្រីន
ព្រះអង្គមានលទ្ធផ្លូវបង្គំ ប្រជីសម្រួលសេចក្តីប្រតិបត្តិ ដូចមេប ។

បបេមបណ្តាលសក់ សមចិត្តរគ្រោ

កិរិយភាគី ចាយា ពាយុណា អកិរិយភាគី ចាតិ ។
 យថាកចំ បន កំ កោតមោ កិរិយភាគី ច
 អកិរិយភាគី ចាតិ ។ អកិរិយំ ខោ អហំ ពាយុណា
 រធាមិ កាយធម្មវិតស្ស វិជីធម្មវិតស្ស មនោធម្មវិតស្ស
 អនេកវិហិត្តាំ ចាបកាត់ំ អកុសលាត់ំ ធម្មាត់ំ
 អកិរិយំ រធាមិ ។ កិរិយញ្ញ ខោ អហំ ពាយុណា
 រធាមិ កាយសុចវិតស្ស វិជីសុចវិតស្ស មនោសុច-
 វិតស្ស អនេកវិហិត្តាំ កុសលាត់ំ ធម្មាត់ំ កិរិយំ
 រធាមិ ។ ឯំ ខោ អហំ ពាយុណា កិរិយភាគី ច
 អកិរិយភាគី ចាតិ ។ អភិត្សាឌំ កោ កោតម
 ។ ឃ ។ ឧចាសកំ មំ កំ កោតមោ ចារេតុ
 អផ្ទតេជ្ជ ចាប្តាបេតំ សរណ៍ តត្តិ ។

បបំបណ្តាលសក សមចិត្តរត្ត

ព្រះដែលព្រះភាគគ្រឹងត្រាស់បាន ម្នាលព្រោហ្មណ៍ តូបាតតសម្បជ័យ អំពើ
ដែលបុគ្គលិករដ្ឋីកីមាន បាន មិនគួរដ្ឋីកីមាន ។ ចុះព្រះគោតមដៃប្រើន
គ្រឹងសម្បជ័យ អំពើគួរដ្ឋីកីមាន បាន អំពើមិនគួរដ្ឋីកីមាន តើដូចមេបាន ។
ម្នាលព្រោហ្មណ៍ តូបាតតពោលបាន កាយទុប្បិត វបីទុប្បិត មនោទុប្បិត
ជាអំពើមិនគួរដ្ឋី ពោលនូវអកុសលិជម៉ែនទ្វាយដំណាមកជាប្រើនប្រការ
បានជាអំពើមិនគួរដ្ឋីដែរ ។ ម្នាលទុប្បិត ម្នាលព្រោហ្មណ៍ តូបាតត
ពោលនូវកាយសុប្បិត វបីសុប្បិត មនោសុប្បិត បានជាអំពើគួរដ្ឋី ពោល
នូវអកុសលិជម៉ែនទ្វាយប្រើនប្រការ បានជាអំពើគួរដ្ឋីដែរ ។ ម្នាល
ព្រោហ្មណ៍ តូបាតតជាអ្នកសម្បជ័យ អំពើគួរដ្ឋីកីមាន បាន អំពើមិនគួរដ្ឋី
កីមាន យ៉ាងនេះ ។ បពិត្រព្រះគោតមដៃប្រើន ពីពោះណាស់ ។ ហើយ
សូមព្រះគោតមដៃប្រើន គ្រឹងចាំទុកនូវខ្លឹមព្រះអន្តូយ ជាទុប្បិត អ្នក
ដល់នូវសរណកមន៍ស្រីដោយជីវិត តាំងពីថ្ងៃនេះជាដើមរៀងទៅ ។

សុត្តនិបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិបាតោ

[២៨០]	អច	ខោ	អនាគមិណ្ឌាកោ	កហាបតិ
យន	កករ	តេណុបសណ្ឌិថិ	ឧបសណ្ឌិថិទ្វា	កករផ្លំ
អភិវឌ្ឍនោ	ធនកម្មផ្លំ	និសិទ្ធិ	។	ធនកម្មផ្លំ
និសិទ្ធិ	ខោ	អនាគមិណ្ឌាកោ	កហាបតិ	កករផ្លំ
ធនកម្ម	កតិ	ឯ	ខោ	កញ្ចូ
លោក	កញ្ចូ	ច	ឃាតំ	លោកោ
កហាបតិ	លោកោ	ធនកិច្ចិលោក	សេឡោ	ច
អស់ឡោ	ច	។	តមេ	ខោ
ខោ	កករ	តំ	វត្ថុន	កហាបតិ
ធនកម្ម	ធនកិច្ចិលោក	ធនកិច្ចិលោក	សេឡោ	ច
ធនកម្ម	កករ	តំ	វត្ថុន	អចាយរំ
ធនកម្ម	សត្វា			
សេឡោ	ច	អស់ឡោ	ច	តមស្តី
អាយុលោយ្យ	យជមានាតំ		លោកោ	
ទី	ឧជ្ជក្រតា	គាយន	រាយ	ឧណុ
ខោ	ផ្លូន្តំ	យជមានាតំ	ធនកិច្ចិលោក	មហាប្រឈប់

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

[២៨០] ត្រានេះអនាបបិណ្ឌិកគបតីចូលទោតាល់ព្រះដំមានព្រះភាគ លុះចូលទោដល់ថ្មាយបង្កំព្រះដំមានព្រះភាគ ហើយអង្គយកុំទិន្ន័សមគ្គរ ។ លុះអនាបបិណ្ឌិកគបតី អង្គយកុំទិន្ន័សមគ្គរហើយ ទីប្រាបបង្កំឡូលព្រះដំមានព្រះភាគជួរដៃៗបា បពិត្រព្រះអង្គដំប៉ូមីន ទក្ចិណ៍យុប្បត្តិលក្ខុនធនេះប្រាកមានបុន្ទានពួក មួយទៀត បុគ្គលក្តុរទ្វាន ក្តុងបុគ្គលដួចបែមប៉ា ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រួស់ត្រាស់បា ម្នាលគបតី ទក្ចិណ៍យុប្បត្តិលក្ខុនធនេះប្រាកមាន ២ ពួក គីសក្តិបុគ្គល ១ អសក្តិបុគ្គល ១ ។ ម្នាលគបតី ទក្ចិណ៍យុប្បត្តិលក្ខុនធនេះប្រាកមាន ២ ពួកនេះ មួយវិញ្ញាបៀត បុគ្គលក្តុរទ្វានក្តុងបុគ្គលពួកនេះ ។ ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រួស់ត្រាស់ជួរដៃៗ លុះព្រះសុគត្តជាសាស្ត្រ ទ្រួស់មានព្រះតម្រាស់ជួរដៃៗហើយ ក៏ទ្រួស់ពេលជួរដៃៗតទៅទៀតបា

សេក្តិបុគ្គលក្តិ អសេក្តិបុគ្គលក្តិ ជាបុគ្គលក្តុរទ្វានរបស់អ្នកទ្វាន ក្តុងប្រាកនេះ បុគ្គលទាំងនេះជាមួកប្រតិបត្តិ ត្រួស់ដោយកាយ រាជាបុរិត្ត ជាប្រសិរីបុណ្យដំប្រសិរី របស់អ្នកទ្វាន ឯទារដែលបុគ្គលទ្វានហើយចំពោះបុគ្គលពួកនេះ ជាទានមានផលប្រើប្រាស់ ។

បច្ចុបណ្ឌាសក់ សមចិត្តរគ្គា

[២៨១]	ធរំ	សមយំ	ភកវ	សារតិចយំ
វិហារតិ	ដេតវនេ	អនាបិន្ទីកស្សូ	អាកមេ	។
តើន	ខោ	បន	សមយេន	អាយស្សា
បុគ្គា	សារតិចយំ	វិហារតិ	បុព្យាកមេ	មិការ-
មាតុប្បាសានេ	។	តួតិ	ខោ	អាយស្សា
កិត្យុ	អាមធ្លើសិ	អរុសោ	កិត្យុហេតិ	។
អរុសោហេតិ	ខោ	តើ	កិត្យុ	អាយស្សាគោ
បុត្តិស្សូ	បច្ចុស៊ូសំ	។	អាយស្សា	សារិបុគ្គា
ធណង់ហេច	អផ្លូតិសព្វោជនញ្ហា	អរុសោ	បុត្តិលំ	
ដេស៊ូមិ	ពហិន្ទាសព្វោជនញ្ហា	តំ	សុណាង	
សាងុកំ	មនសិកហេច	កាសិស្សូមិតិ	។	ធនំ
អរុសោហេតិ	ខោ	តើ	កិត្យុ	អាយស្សាគោ
បច្ចុស៊ូសំ	។	អាយស្សា	សារិបុគ្គា	ធណង់ហេច
គត់មោ	ចារុសោ	អផ្លូតិសព្វោជនោ	បុត្តិលោ	។
តិចារុសោ	កិត្យុ	សិលក	ហោតិមោត្តិសំរសំរោគោ	
វិហារតិ	អាពារកោចរសម្បដ្ឋា	អណ្តុមធ្លើសុ	វផ្តើសុ	
កយុទស្សី	សមាងាយ	សិត្យុតិ	សិត្យុបានសុ	

បបំបណ្តាលសក សមចិត្តវត្ថុ

[២៨១] សម័យម្មយ ព្រះដែលព្រះភាគច្រើន់គីឡូន់
នាកមរបស់អនាបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជីតក្រុងសារត្តិ ។ សម័យនោះជន ព្រះ
សារីបុត្តិមានអាយុ កើតឱ្យនៅក្នុងប្រាសាទនៃមិត្តភាពាក្នុងបុញ្ញាកម ទៀត
ក្រុងសារត្តិដែរ ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះសារីបុត្តិដែលមានអាយុ ហេរូកកិត្តិកូចា
ម្មាលកិត្តិទាំងទ្វាយដែលមានអាយុ ។ ពួកកិត្តិទាំងនោះ ទួលបេរាណបស់
ព្រះសារីបុត្តិមានអាយុបានរៀបចំ ។ ទីតាំងនោះ មានបេរាណបស់
រាជរដ្ឋបាន ម្មាលអារុសោ ខ្លួនឯងសម្រេចនូវបុត្តិលដៃលមានសញ្ញាផន៍
ខាងក្នុងផែន នូវបុត្តិលដៃលមានសញ្ញាផន៍ខាងក្រោម អ្នកទាំងទ្វាយ
ចូរចាំស្តាប់នូវបុត្តិលនោះ ចូរប្រើបិត្តឲ្យប្រែពេចុះ ខ្លួនឯងសម្រេច ។ កិត្តិទាំង
នោះ ទួលបេរាណបស់ព្រះសារីបុត្តិមានអាយុបាន ក្នុងរាជរដ្ឋបាន ។
ព្រះសារីបុត្តិមានអាយុ បានសម្រេចដែលម្មាលកិត្តិកូចា
ម្មាលអារុសោ បុត្តិលដៃលមានសញ្ញាផន៍ ខាងក្នុងផែន កិត្តិកិត្តិសាសនានេះ
អ្នកមានសិល សញ្ញាមក្នុងបាតិមោក្នុងសំរែ បរិបុណ្ឌដោយភាពរោនិន្ទេគោរ់
យើងឱ្យបំពេះទោសតិបុត្តិ សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្សាបទទាំងទ្វាយ

សុត្ថនូបិដកេ អង្គតានិភាសយស្ស ទុកនិបាតា

សោ	គាយស្ស	កេជ្ញា	បរម្បរណា	អញ្ជត់		
ឈរនិគាយ	ឧបបង្រតិ	សោ	តតោ	ចុតោ		
អាកាមី	ហេរតិ	អាកត្តា	តតុត្តំ	អយំ	វួចតារុសោ	
អផ្លូតសព្វាចោះ	បុក្តលោ	អាកាមី	អាកត្តា			
តតុត្តំ	។	គតមោ	ចារុសោ	ពហិធាសព្វាចោះ		
បុក្តលោ	។	តចារុសោ	កិច្ចុ	សីលក	ហេរតិ	
ចាតិមោក្តុសំរសំរុតោ	វិហារតិ	អាជារកោចរសម្បញ្ញ				
អណ្ឌមត្តុសុ	រដ្ឋុសុ	កយុស្សវី	សមាងយ	សិក្សាតិ		
សិក្សាបនុសុ	សោ	អញ្ជត់	សណ្តំ	ចេតារិមុត្តិ		
ឧបសម្បង្វេ	វិហារតិ	សោ	គាយស្ស	កេជ្ញា	បរម្បរណា	
អញ្ជត់	ឈរនិគាយ	ឧបបង្រតិ	។	សោ	តតោ	
ចុតោ	អាកាមី	ហេរតិ	អាកត្តា	តតុត្តំ	។	
អយំ	វួចតារុសោ	ពហិធាសព្វាចោះ	បុក្តលោ			
អាកាមី	អាកត្តា	តតុត្តំ	។	បុណ្ណ	ចបំ	អរុសោ

សុត្ថនបិដក អង្គត្តនិកាយ ទុកនិចាត

លុះកិភុទនោះទម្ងាយកន្លេកាយខាងមុខអំពីមរណៈ ទៅកើតកូនធនេវនិកាយ
ណាមួយ (កាមារចរនេវលោក) លុះកិភុទនោះ ចូលអំពីនេវនិកាយ
នោះហើយ រួមជំនាញមកកាន់មនុស្សលោកនេះមនុស្សទៀត ម្នាល
អារុសោ នេះហេរបុគ្គលមានសញ្ញាផនេះខាងកូនិ រួមជំនាញមកកាន់
មកកាន់មនុស្សលោកនេះ ។ ម្នាលអារុសោ បុគ្គលមានសញ្ញាផនេះខាង
ក្រោ តើដូចមេបី ម្នាលអារុសោ កិភុទកូនិសាសនានេះ ជាអ្នកមានសិល
សធ្វេធម កូនិបាតិមេកូនិសំរែ៖ បរិបុណ្ឌដោយអាទារ៖ និងគោចរោះ
យើង្ហាគីយបំពេះទោសតិបត្តិប សមាទានសិក្សាកូនិសិកាបទទាំងឡាយ
កិភុទនោះបានចូលកាន់បេតោវិមុត្តិ ដែលជាចម្លៃជាតិសូប់ចាកកិលសណ្ណា
មួយ សម្របសម្រាននោះ លុះកិភុទនោះ ទម្ងាយកន្លេកាយខាងមុខអំពី
មរណៈ ទៅកើតកូនធនេវនិកាយណាមួយ (សុទ្ធភាស ៥ ជាន់ណា
មួយ) លុះកិភុទនោះចូលអំពីនេវនិកាយនោះ ជាអ្នកមិនមានជំនាញមក
កាន់កាមជាតុនេះ (ទៀតទឹកីយ) ម្នាលអារុសោ នេះហេរបុគ្គលមានសញ្ញាផនេះខាង
កាមជាតុនេះទៀតទឹកីយ ។ ម្នាលអារុសោ ហេតុដែន្វោមានទៀត

បបំមបណ្តាសកៅ សមចិត្តរគ្រា

ភិត្យ	សីលវា	ហេរតិ	ចាតិមោក្នុសំរសំរតោ	
វិយារតិ	អាជារកោចរសម្បញ្ញត្រា	អណ្តុមត្រួសុ	វដ្ឋុសុ	
កយុទស្សនី	សមាងាយ	សិត្តិតិ	សិត្តិបាយដែសុ	
គាយានំយេរ	និពិត្តិជាយ	វិការាយ	និការាយ	
បដិបញ្ញា	ហេរតិ	សោ	កកោនំយេរ	
និការាយ	បដិបញ្ញា	ហេរតិ	សោ	
បដិបញ្ញា	ហេរតិ	សោ	តណ្ឌាក្នុយាយ	
ហេរតិ	សោ	លោកក្នុយាយ	បដិបញ្ញា	
សោ	គាយស្ស	កេធា	បរម្បរលា	
អញ្ញត់	លោកក្នុយាយ	បរម្បរលា	អញ្ញត់	
នៃនិកាយ	ឧបបង្វិតិ	សោ	តតោ	
អនាគត្តា	តតោត្ត	តតោ	អនាគាមី	
ហេរតិ	អនាគត្តា	តតោត្ត	អយំ	
អនាគត្តា	តតោត្ត	អយំ	រូច្ចារុសោ	
សោ	បុគ្គលោ	រូច្ចារុសោ	ពហិត្តា-	
បញ្ចោជោ	បុគ្គលោ	អនាគាមី	អនាគត្តា	
បញ្ចោជោ	បុគ្គលោ	អនាគត្តា	តតោត្តនិ	
អច	ខោ	សម្បុរុលា	នៃតោ	យេន
កកវា	តេនុបសណ្ឌមិសុ	ឧបសណ្ឌមិត្តា	កកវណ្ឌ	
អភិវឌ្ឍ	ធភកម្មនំ	អង់សុ	ធភកម្មនំ	
ិត្តា	ខោ	នៃតោ	កកវណ្ឌ	
ិត្តា	តោ	កកវណ្ឌ	ធភកម្មនំ	

បបំមបណ្តាសក សមចិត្តវគ្គ

កិត្យជាមួកមានសិល សង្កែមកុងបាតិមោកូសំវេរៈ បរិបុណ្ឌោដោយអាចារ់
 និងគោចោរ៖ យើព្យក៍យចំពោះទោសតិចត្ថប សមាទានសិក្សា
 កុងសិក្សាបទទាំងឡាយ កិត្យនោះប្រតិបត្តិដើម្បីនឹងយណាយ ដើម្បីប្រាស
 បាកតម្រក ដើម្បីរលត់ទោនកាមទាំងឡាយ កិត្យនោះប្រតិបត្តិដើម្បីនឹង
 ឃាយ ដើម្បីប្រាសបាកតម្រក ដើម្បីរលត់ទោនកតទាំងឡាយ កិត្យនោះ
 ប្រតិបត្តិ ដើម្បីទ្វាគស៊ទោនតណ្ហា កិត្យនោះប្រតិបត្តិ ដើម្បីទ្វាគស៊ទោន
 លោក លុះកិត្យនោះទម្ងាយរាជកាយខាងមុខអំពីមរណៈទោកេតកុងទោននិ-
 កាយឃាយ លុះកិត្យនោះចូលអារុសោ នេះហេរបាត បុគ្គលមាន
 សញ្ញាផនេះខាងក្រោម ជាមួកមិនមានដំណើរមកការការការបាត់ការបាត់ការបាត់ការ
 ទ្វីយ ។ លំដាប់នោះ មានទោតាប្រើនអត្ថយោះសមបិត្តា (មានអត្ថកាត
 លិត) នាំគ្មានលទ្ធភាពប្រព័ន្ធដើម្បីសម្រេចបាន លុះចូលទោដល់ប្រាយបង្កែ
 ព្រះដំមានព្រះកាត ហើយបិតានកុងទិដៃសមគ្គរ ។ លុះទោតាឺារីនោះ
 បិតានកុងទិដៃសមគ្គរហើយ ក៏ក្រាបបង្កែទេព្រះដំមានព្រះកាតដូចខ្លះបាត

សុត្ថនិបិជកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិពាណា

ធនោ កណ្ត អាយស្ទ សារីបុត្រា បុញ្ញកមេ មិការ-
 មាតុប្បាសាន កិច្ចុំណំ អផ្លូតសញ្ញាជនញ្ញ បុគ្គលំ
 និស៊ិ ពហិច្ចាសញ្ញាជនញ្ញ ហង្ឋា កណ្ត បិសា
 សាង កណ្ត កកវ យោនាយស្ទ សារីបុត្រា
 តេដុបសណ្ឌិមិ អណុកម្បំ ឧចាងាយាតិ ។ អធិរោសសិ
 កកវ តុណ្ឌីការនេ ។ អចខោ កកវ សេយ្យចាបិ
 នាម ពលវ បុរិសា សម្រិត្តិតំ វ ពាបំ បសារយ្យ
 បសារិតំ វ ពាបំ សម្រិញ្ញយ្យ ធរមេរ និតរនេ
 អន្តរហិតោ បុញ្ញកមេ មិការមាតុប្បាសាន អាយស្ទតោ
 សារីបុត្តស្ស បម្ពុទេ^(១) ចាតុរបោសិ ។ និសិទិ
 កកវ បញ្ញតោ អាសនេ ។ អាយស្ទបិ ទោ
 សារីបុត្រា កកវណំ អកិរនោត្តា ធរកម្បណំ និសិទិ ។
 ធរកម្បណំ និសិណ្ឌ ទោ អាយស្ទណំ សារីបុត្ត កកវ
 ធនិងរោច តង សារីបុត្ត សម្រិបុលា សមចិត្តា និតោ

សុភន្ធបិធី អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន ព្រះសារីបុត្រដៃមានអាយុអង្គនេះ សម្រេចបុគ្គល
ដែលមានសញ្ញាជនេះខាងក្រុងដែលមានសញ្ញាជនេះខាងក្រោម ដែលមានសញ្ញាជនេះខាងក្រោម បពិត្រព្រះអង្គដៃ
បម្រីន ពួកបរិស៊ិទមានបិត្តវិករយ បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន សូមព្រះដែល
ព្រះភាគអាស្រែយសេចក្តីអនុញ្ញាត៖ ឡើងឱ្យបុច្ចូលទៅក្រោមព្រះសារីបុត្រមាន
អាយុដែលបុរី ។ ព្រះដែលព្រះភាគឡើងឱ្យបុច្ចូលនិមន្ទន៍ដោយតុណ្ហិភាព ។
លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគឡើងឱ្យបុច្ចូលដែលបាត់ព្រះអង្គបេញ្ញាតីវិបារ
ដែលពន្ល ឡើងឱ្យបុច្ចូលប្រជាធិបាយ មុនព្រះសារីបុត្រដៃមានអាយុនៅក្រោម សាច់
ភាគនេះមិត្តភាគភាគក្នុងបុគ្គល (ក្នុងមួយរំពោះ) ដូចបុរសអ្នកមានកម្លាំង
លាក់ដែលបាត់បុច្ចូលប្រជាធិបាយ ដែលបាត់បុច្ចូលបានបេញ្ញាតី ។ ព្រះដែលព្រះ
ភាគគឺជំរឿអាសន់ដែលគេគ្រាលថ្មាយហើយ ឯងព្រះសារីបុត្រមានអាយុ
កំថ្មាយបង្កំព្រះដែលព្រះភាគហើយអង្គយក្នុងឡើងឱ្យបុច្ចូលនិមន្ទន៍ ឯងព្រះសារី
បុត្រមានអាយុអង្គយក្នុងឡើងឱ្យបុច្ចូលនិមន្ទន៍ ព្រះដែលព្រះភាគឡើងឱ្យបុច្ចូល
ដែលបានប្រជាធិបាយ មានពួកឡើងឱ្យបុច្ចូលនិមន្ទន៍ ព្រះអង្គឈ្មោះសមបិត្ត

បបំបណ្តាលាសក់ សមចិត្តរគ្គា

យោនាបាំ តេនុបសណ្ឌីសុ ឧបសណ្ឌីទ្វា មំ អភិវឌ្ឍន៍
 ធនកម្មផ្តល់ អង្គ់សុ ។ ធនកម្មផ្តល់ បិតា ខោ សារីបុត្យ តា
 នេរតា មំ ធនធានហៅដុំ ធនសោ កណ្តុ អាយស្អា
 សារីបុត្យ បុញ្ញាកមេ មិការមានុប្បាសាថ កិច្ចុជា
 អផ្លូតសព្វាជនព្យា បុគ្គលំ នេសេតិ ពហិច្ចា-
 សព្វាជនព្យា ហាង្នា កណ្តុ បិសា សាចុ កណ្តុ
 កកក យោនាយស្អា សារីបុត្យ តេនុបសណ្ឌីមតុ
 អនុកម្មំ ឧចាងយាតិ តា ខោ បន សារីបុត្យ
 នេរតា ធនសិ ហុត្រា វិសតិម្មិ ហុត្រា តីសម្មិ ហុត្រា
 ចត្តាគ្មីសម្មិ ហុត្រា បព្យាសម្មិ ហុត្រា សង្មិម្មិ ហុត្រា
 អារគ្គកោដិនិតុណនមត្រួចិ តិច្ចុនិ ន ច អព្យមព្យា
 ព្យាពាងនិ សិយា ខោ បន តេ សារីបុត្យ
 ធនមស្អា តតុ ច្បន តាសំ នេរតានំ តចាទិតំ ការិតំ
 យេន តា នេរតា ធនសិ ហុត្រា វិសតិម្មិ
 ហុត្រា តីសម្មិ ហុត្រា ចត្តាគ្មីសម្មិ ហុត្រា

បបំបណ្តាលសក សមចិត្តវត្ថុ

នាំគ្នាបូលមករកតបាតត លុះបូលមកដល់ហើយ ក៏ប្រាយបង្គំតបាតតហើយ
 បិតនោក្នុងទីផែសមគ្គរ ។ ម្នាលសវិបុត្រ លុះទេតាចាំងនោះបិតនោក្នុងទី
 ផែសមគ្គរហើយ បានពេលនឹងតបាតតដូចខ្លះប៉ា បពិត្រព្រះអង្គដែលមែន ព្រះ
 សវិបុត្រដែលមានអាយុអង្គខ្ពស់ សម្រួលដែលមានសញ្ញាផនៃខាង
 ក្នុងផែសមគ្គរបុត្រលដែលមានសញ្ញាផនៃខាងក្រោមផែសមគ្គរ ក្នុងបុត្រទាំងនេះ នៅ
 នាម្រាសាទនៃមិត្តភាព ក្នុងបុញ្ញាកម បពិត្រព្រះអង្គដែលមែន ពួកបរិស៊ិទ
 ក៏មានបិត្តវិករាយ បពិត្រព្រះអង្គដែលមែន សូមព្រះមានព្រះភាគអាស្រែយ
 សេចក្តីអនុញ្ញាតបែងច្រៀងស្ថិតបូលទេរកព្រះសវិបុត្រដែលមានអាយុផែសមគ្គរបុត្រ ម្នាល
 សវិបុត្រ ធម្មកទេតាចាំងនោះមានចំនួន ១០ អង្គខ្ពស់ ២០ អង្គខ្ពស់ ៣០ អង្គខ្ពស់
 ៤០ អង្គខ្ពស់ ៥០ អង្គខ្ពស់ ៦០ អង្គខ្ពស់ បិតនោក្នុងទីនិភ័យសល្បមបាក់ដោយ
 បុងដែកប្រឈមបាន តែមិនប្រឈមប៉ុតដល់គ្នានិងគ្នាថ្វីយ ម្នាលសវិបុត្រ
 ឯក្រុងពេកអ្នកតដែលមានគិតយ៉ាងនេះប៉ា ពិតមេនតែពួកទេតាចាំងនោះ
 ក្នុងទីប្រជុំនោះ សិទ្ធិមានបិត្តហូកហូកហូកហូកហូក គ្នា ទីបានជាពួក
 ទេតាចាំងនោះមានចំនួន ១០ អង្គខ្ពស់ ២០ អង្គខ្ពស់ ៣០ អង្គខ្ពស់ ៤០ អង្គខ្ពស់

សុត្ថនិបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិបាតោ

បញ្ជាសម្បិ ហុត្រា សដ្ឋិម្បិ ហុត្រា អារគ្គកោដិនិតុណន-
 មត្តិបិ តិដ្ឋនិ ន ច អញ្ជមព្វំ ព្យាពាណិតិ ន
 ខោ បនេតំ សារីបុត្ត ធនំ ធម្មព្វំ តដោរ សារីបុត្ត
 តាសំ ដោតានំ តបាទិត្តំ ភារិតំ យេន ត ដោតា
 នសិ ហុត្រា ។ ហេ ។ ន ច អញ្ជមព្វំ ព្យាពាណិតិ
 តស្អាតិហា សារីបុត្ត ធនំ សិក្សាតព្វំ សណ្ឌិត្តិយា
 កវិស្សាម សណ្ឌមានសាតិ ធនំ ជរពិ តេ^(១) សារីបុត្ត
 សិក្សាតព្វំ សណ្ឌិត្តិយានពិ តេ^(២) សារីបុត្ត
 សណ្ឌមានសានំ សណ្ឌិយោ តាយកម្មំ កវិស្សិតិ សណ្ឌិ
 រចិកម្មំ សណ្ឌ មនោកម្មំ សណ្ឌិយោបុរាណំ
 ឧបហារិស្សាម សព្វប្រារីសុតិ ធនំ ជរពិ តេ^(៣)
 សារីបុត្ត សិក្សាតព្វំ អនស្សំ ខោ សារីបុត្ត អញ្ជ-
 តិត្តិយា បរិញ្ញាជកា ធយ តមំ ធម្មបរិយាយំ
 នាស្អាសុតិ ។

១ និ. ម. ជរពិ នៅ ។ សណ្ឌិត្តិយានពិ នៅ ។

សុភន្ធបិធី អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

៥០ អង្គខេះ ៦០ អង្គខេះ បិតនៅក្នុងទីឱកសល្មមចាក់ដោយបុងដែកស្រប
បុណ្យៗ តែមិនប្រើពេជ្រដល់គ្មានិវត្ថុឡើយ ម្នាលសរីបុត្តិ ដំណើរ
នៅក្នុងមិនគូរយើញ្ញាយៗនេះទេ ម្នាលសរីបុត្តិ ពួកទោតាចាំងនោះ ក្នុងទី
ប្រជុំនេះ សីវិនមានបិត្តហើកហើនហើយដូចំណា គ្មានិវត្ថុឡើយ
មានចំនួន ១០ អង្គខេះ ។ ហើយ តែគឺមិនប្រើពេជ្រដល់គ្មានិវត្ថុឡើយ
ម្នាលសរីបុត្តិ ព្រោះហេតុនោះ កិច្ចក្នុងសាសនានេះ គូរសិក្សាយ៉ាងនេះថា
យើងនឹងមានតត្រិយសុប់រម្ងាប់ មានបិត្តសុប់រម្ងាប់ ម្នាលសរីបុត្តិ អ្នកចាំង-
ឡាយគូរសិក្សាយ៉ាងនេះ ម្នាលសរីបុត្តិ លុះអ្នកចាំងឡាយ មានតត្រិយ
សុប់រម្ងាប់ មានបិត្តសុប់រម្ងាប់ ពិតហើយ កាយកម្មនឹងសុប់រម្ងាប់ដែល
របីកម្មនឹងសុប់រម្ងាប់ដែរ មនោកម្មនឹងសុប់រម្ងាប់ដែរ ដោយបំណងថា
យើងនឹងប្រមូលមកនូវការធ្វើដែន (នូវការយកចាត់) ចំពោះពួកសព្វហុមចារី
ម្នាលសរីបុត្តិ អ្នកចាំងឡាយ គូរសិក្សាយ៉ាងនេះ ម្នាលសរីបុត្តិ ពួក
អន្យតិវិយ បរិញ្ញាធរកណា មិនបានស្ថាប់ដូចមួយបិយាយនេះ ពួកអន្យតិវិយ
បរិញ្ញាធរកចាំងនោះ រមេដវិនាសឡាងន៍ ។

បច្ចុបណ្ឌាសក់ សមចិត្តរគ្គា

[២៤២] ធនាំ សមយំ អាយស្បា មហាកច្ចាវោ
 រវាយ វិហារតិ គច្ចាមជបតិរោ^(១) ។ អចខោ
 អាកមនេឡារ ព្រាប្រុណោ យោនាយស្បា មហា-
 គច្ចាវោ តេនុបសត្វិមិ ឧបសត្វិមិត្រា អាយស្បតា
 មហាកច្ចាវោន សទ្ធិ សម្រាងិ សម្រាងនីយំ គចំ
 សាកលីយំ វិតិសារត្រា ធនមន្លំ និសិទិ ។ ធន-
 មន្លំ និសិទ្ធតា ខោ អាកមនេឡារ ព្រាប្រុណោ
 អាយស្បន្លំ មហាកច្ចាងំ ធននៃកោ នូ ខោ
 កោ គច្ចាងំ យោតុ កោ បច្ចាយោ យោន ទត្តិយាបិ
 ទត្តិយោហិ វិនុន្តិ ព្រាប្រុណាបិ ព្រាប្រុណោហិ វិនុន្តិ
 កហាបតិកាបិ កហាបតិកោហិ វិនុន្តិតិ ។ កាមភត-
 វិនិស់វិនិពន្លឺបនិកោបរិយុត្តាងដ្ឋោសាងយោតុ ។
 ព្រាប្រុណា ទត្តិយាបិ ទត្តិយោហិ វិនុន្តិ ព្រាប្រុណាបិ
 ព្រាប្រុណោហិ វិនុន្តិ កហាបតិកាបិ កហាបតិ-
 កោហិ វិនុន្តិតិ ។ កោ បន កោ គច្ចាងំ យោតុ
 កោ បច្ចាយោ យោន សមណាបិ សមណោហិ វិនុន្តិតិ ។

បបំបណ្តាលសក សមចិត្តវគ្គ

[២៨២] សមីយម្ពយ ព្រះមហាកច្ចាន់ដ័មានអាយុ គង់នៅប្រប
ធ្វើរស់កទ្ធមេ ជីត្រក្រុងរោណា ។ លំដាប់នោះ អាកមទណ្ឌក្រោហ្មណ៍
ចូលទៅរកព្រះមហាកច្ចាន់ដ័មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយកើរីករាយ
នឹងព្រះមហាកច្ចាន់ដ័មានអាយុ ហើយនិយាយពាក្យដែលគួរីករាយនឹង
ពាក្យដែលគួរលើក ហើយកើអង្គុយកុងទីដៃសមគ្គរ ។ លុះអាកមទណ្ឌ-
ក្រោហ្មណ៍អង្គុយកុងទីដៃសមគ្គរហើយ ទីបនិយាយនឹងព្រះមហាកច្ចាន់ដ័
មានអាយុដូចខាងក្រោម បពិត្រព្រះកច្ចាន់ដៃចម្រើន អើដាភេតុ អើដាបច្ចូល ដែល
នាំឡាត្រកខត្តិយៈទាស់ទេនឹងនៅឡាត្រកខត្តិយៈកែមាន ពួកក្រោហ្មណ៍ទាស់ទេនឹង
នឹងពួកក្រោហ្មណ៍កែមាន ពួកគុណបតីទាស់ទេនឹងនៅពួកក្រោហ្មណ៍កែមាន ។
ព្រះមហាកច្ចាន់តបម៉ា ម្នាលក្រោហ្មណ៍ ពួកខត្តិយៈទាស់ទេនឹងនឹងពួក
ខត្តិយៈកែមាន ពួកក្រោហ្មណ៍ទាស់ទេនឹងនឹងពួកក្រោហ្មណ៍កែមាន ពួកគុណបតី
ទាស់ទេនឹងនឹងពួកគុណបតីកែមាន ព្រោះហេតុតែកាមភត ដាបំណាដចិនវិត
ធ្វើឡាប៉ាបំពាក់ ត្រូបសុវត្ថុបរិត ។ បពិត្រព្រះកច្ចាន់ដៃចម្រើន ចុះអើដាភេ
ហេតុ ចុះអើដាបច្ចូល ដែលនាំឡាត្រកសមណ៍៖ ទាស់ទេនឹងនឹងពួកសមណ៍៖ ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយសួយ ទុកនិបាតេ

ឯធិកកវិនិសរិនិពន្លបលិកេបរិយុជ្ជានផ្លាសានហោតុ^(១) ម៉ា
 ព្រឹង សមណរិ សមណរិ វិរិតិ-
 តិ ។ អតិ បន កោ គច្ចាន កោចិ លោកស្តី
 យោ សមព្រោរ គាយកកវិនិសរិនិពន្លបលិកេបរិយុជ្ជាន
 ផ្លាសាន សមតិត្ថត្រ សមព្រោរ ឯធិកកវិនិសរិ-
 ពន្លបលិកេបរិយុជ្ជានផ្លាសាន សមតិត្ថត្រតិ ។ អតិ
 ព្រឹង លោកស្តី យោ សមព្រោរ គាយកកវិនិស-
 រិនិពន្លបលិកេបរិយុជ្ជានផ្លាសាន សមតិត្ថត្រ សមព្រោរ
 ឯធិកកវិនិសរិនិពន្លបលិកេបរិយុជ្ជានផ្លាសាន សម-
 តិត្ថត្រតិ ។ កោ បន សោ កោ គច្ចាន លោកស្តី
 យោ សមព្រោរ គាយកកវិនិសរិនិពន្លបលិកេបរិ-
 យុជ្ជានផ្លាសាន សមតិត្ថត្រ សមព្រោរ ឯធិកកវិនិស-
 រិនិពន្លបលិកេបរិយុជ្ជានផ្លាសាន សមតិត្ថត្រតិ ។

១. ម. ឯធិកតាកិនិសរិនិពន្លបលិកេបរិយុជ្ជានផ្លាសានហោតុ ។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

មាលព្រោហ្មណ៍ ពួកសមណេះទាស់ទេនីជិំពួកសមណេះ ព្រោះហេតុតែ
ទិដ្ឋិកគេ៖ ជាបំណាច់ចំណើនវិត ធ្វើឡើងប៉ាបំពាក់ត្រូវបរិត ។ បពិត្រិព្រោះ
កថ្នានេះដៃប្រឈឺន បុះបុគ្គលិណាមួយក្នុងលោក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តកន្លែងនូវ
កាមភកដែលជាបំណាច់ចំណើនវិត ធ្វើឡើងប៉ាបំពាក់ត្រូវបរិតនេះបោញ្ញ
បានដែន ជាអ្នកប្រព្រឹត្តកន្លែងនូវទិដ្ឋិកគេ៖ ដែលជាបំណាច់ចំណើនវិត ធ្វើឡើងប៉ា
បំពាក់ត្រូវបរិតនេះបោញ្ញបានដែន មានខ្លះបុឡេ ។ មាលព្រោហ្មណ៍ បុគ្គលិ
ជាអ្នកប្រព្រឹត្តកន្លែងនូវកាមភក ដែលជាបំណាច់ចំណើនវិត ធ្វើឡើងប៉ាបំ
ពាក់ត្រូវបរិតនេះបោញ្ញបានដែន ជាអ្នកប្រព្រឹត្តកន្លែងនូវទិដ្ឋិកគេ៖ ដែលជា
បំណាច់ចំណើនវិត ធ្វើឡើងប៉ាបំពាក់ត្រូវបរិតនេះបោញ្ញបានដែន តើនេះមាន
ក្នុងលោក ។ បពិត្រិព្រោះកថ្នានេះដៃប្រឈឺន បុះក្នុងលោកនេះ មានបុគ្គលិណា
ហ្មោះ ដែលជាអ្នកប្រព្រឹត្តកន្លែងនូវកាមភក ដែលជាបំណាច់ចំណើនវិត ធ្វើឡើងប៉ា
បំពាក់ត្រូវបរិតនេះបោញ្ញបានដែន ជាអ្នកប្រព្រឹត្តកន្លែងនូវទិដ្ឋិកគេ៖
ដែលជាបំណាច់ចំណើនវិត ធ្វើឡើងប៉ាបំពាក់ត្រូវបរិតនេះបោញ្ញបានដែន ។

បបមបណ្តាសកេ សមចិត្តរគ្គា

អតិ	ព្រាយ្យុលា	បុរតិមេសុ	ជនបានសុ	សារតិ
នាម	នករ	តត្តិ	សោ	កករ
				ធមរតិ
				អរហា
				សម្បាសម្បុទ្វា
				សោ ហិ
				ព្រាយ្យុលា
				កករ
				សមព្រោះ
				គាយកកវិនិសវិនិព្វុបលិ
				កេដបរិយុទ្ធនដ្ឋាសាទំ
				សមតិត្ត
				ឯ
				ឯរោះ
				អាកមណុលា
				ព្រាយ្យុលោក
				ឧទ្ធយាសនា
				ឯកំសំ
				ឧត្តកសង្កែ
				ករត្រា
				ឯក្តិជាងានុមល្អាលំ
				បបរិយំ
				និយាញា
				យេន
				កករ
				តេនព្យូលិម្បុជាមេត្តា
				តិត្តិត្តិ
				ឧធានំ
				ឧធានី
				នមោ
				តស្សុ
				កករតោ
				អរហាតោ
				សម្បាសម្បុទ្វុស្សុ
				នមោ
				តស្សុ
				កករតោ
				អរហាតោ
				សម្បាសម្បុទ្វុស្សុ
				យោ
				ហិ
				សោ
				កករ
				សមព្រោះ
				គាយកកវិនិសវិនិព្វុបលិ
				កេដបរិយុទ្ធនដ្ឋាសាទំ
				សមតិត្ត
				សមព្រោះ
				ឯក្តិករិនិសវិនិព្វុបលិ
				កេដបរិយុទ្ធនដ្ឋាសាទំ
				សមតិត្ត
				ឯ
				អភិត្ត
				កោ
				គច្ចាន

បបំបណ្តាលសក សមចិត្តវត្ថុ

ម្នាលព្រៃហ្មណ៍ មានក្រុងឈ្មោះសារតីនៅក្នុងដនបទទិសាទនក់តិ តន្លេ
នេះព្រះជ័មានព្រះភាគ អរហន្សសម្ងាល់មួលអង្គនោះ ទ្រូវក្រុងនៅទីប្រកួន
នោះ ម្នាលព្រៃហ្មណ៍ ព្រះជ័មានព្រះភាគអង្គនោះហើយ ដែលជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តកន្លែងនូវការមកតិ ដែលជាបំណងចំណុចនៅតិ ធ្វើឡើងជាបំណងចំណុច
រីតិ ធ្វើឡើងជាបំណកតិប្របសង្គតិរបរិតបេញបានដែល ឬ បុះព្រះកច្ចាន់ជ័
មានអាយុ សម្រួលិកយោងនេះហើយ ទីបន្ទាមទណ្ឌព្រៃហ្មណ៍ក្រោកចាក
ទិអង្គយធ្វើសំពតតិដណ្តាប់ព្រឹងស្ថាមាន លុតមណ្ឌលដង្គំខាងស្តាំលើផែន
តិប្រណាមួរព្រៃលីបំពោះព្រះជ័មានព្រះភាគ បន្ទីនូវខានអស់វារ់ ៣ ដង
បា សូមក្រាបថ្នាយបង្គំ បំពោះព្រះជ័មានព្រះភាគ អរហន្សសម្ងាល់មួលអង្គនោះ
នោះ សូមក្រាបថ្នាយបង្គំ បំពោះព្រះជ័មានព្រះភាគអរហន្សសម្ងាល់មួលអង្គនោះ
នោះ សូមក្រាបថ្នាយបង្គំ បំពោះព្រះជ័មានព្រះភាគ អរហន្សសម្ងាល់មួលអង្គនោះ
អង្គនោះ ព្រះព្រះជ័មានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រូវប្រព្រឹត្តកន្លែងនូវការមកតិ
ដែលជាបំណងចំណុចនៅតិ ធ្វើឡើងជាបំណកតិប្របសង្គតិរបរិតនេះ បេញបានដែល
ទ្រូវប្រព្រឹត្តកន្លែងនូវទិន្នន័យ ដែលជាបំណងចំណុចនៅតិ ធ្វើឡើងជាបំណកតិប្រប
សង្គតិរបរិតនេះបេញបានដែល ឬ បពិត្រព្រះកច្ចាន់ជ័ំប្រើប្រាស់ ពីពោះណាស់

សុត្តនិបិជកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិបាតោ

អភិលាឃំ កោ គច្ចារ សេយុចាបិ កោ គច្ចារ និលូផ្តីតំ
 វ ឧលូផ្តើយួ បដិច្ចំ វ វិរិយួ មួលូស្ស វ មតំ
 អចិត្តួយួ អន្តការ វ តេលប្បិផ្តាតំ ធនរួយួ
 ចក្ដុមត្រូ រូចានិ ធនក្ដុនីតិ ធនមេរ កោតា គច្ចារេន
 អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ធនសាបំ កោ
 គច្ចារ តំ កវន្តំ^(១) កោតមំ សរណៈ កត្រាមិ
 ធម្មោ កិត្តុសដ្ឋូញ្ញ ឧចាសកំ មំ កវ គច្ចារេ
 ធនរួ អន្តតតេតេ ឱណុបេតំ សរណៈ កត្តិ ។

[២៤៣] ធនកំ សមយំ អាយស្ស មហាកច្ចារេ
 មធ្យរយំ វិហារិ គុឡារេ ។ អចខោ គណ្តុករយេ
 ព្រឹម្មោេក យេនាយស្ស មហាកច្ចារេ តេលុបសត្វិមិ
 ឧបសត្វិមិត្រា អាយស្សតា មហាកច្ចារេន សត្វិ
 សម្រោនិ ។ ហ ។ ធនមេន្តំ និសិត្តា ខោ គណ្តុករយេ
 ព្រឹម្មោេក អាយស្សន្តំ មហាកច្ចានំ ធននុករោច

សុត្ថនបិដក អង្គតានិកាយ ទុកនិចាត

បពិត្រព្រះកច្ចាន់ដំបមីន ពីពេះណាស់ បពិត្រព្រះកច្ចាន់ដំបមីន ជម៉ែ
ដែលព្រះកច្ចាន់ដំបមីន បានប្រកាសហើយ ដោយអនេកបរិយាយយ៉ាង
នេះ (ភីច្បាស់ណាស់) ដូចគេធ្វានរបស់ដែលផ្តាប់ចុះ ពីនោះដូចគេបើករបស់
បិទបាត់ ពីនោះសោតដូចគេប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នករដ្ឋឹងទិស ប្រើក៏ដូចជាមនុស្ស
កាន់ប្រើបញ្ចាលបំភី ភីធីនីតិ៍ដោយគិតថា បុរសអ្នកមានក្នុងភី នឹង
មើលយើញ្ញរបទាំងឡាយបាន ដូចខាងក្រោម បពិត្រព្រះកច្ចាន់ដំបមីន ខ្លួន
ក្នុងព្រះកច្ចាន់ដំបមីននេះជន ព្រះជម៉ែជន ព្រះភីភីសង្កែ
ជន ជាទិន្នន័យលីក សូមព្រះកច្ចាន់ដំបមីន ចាំទុកនូវខ្លួនព្រះក្នុងបាត់
ជាទុកនូវបាត់សរណតមន៍ ស្រីដោយដិវិតតាំងពីថ្ងៃនេះទៅ ។

[២៨៣] សម័យម្បយ ព្រះមហាកច្ចាន់ដំមានអាយុគិត្យនៅក្នុង^(១)
គុន្លាន៖ ទីប្រុងមធ្យក ។ លំដាប់នោះ កណ្តាកាយនព្រាប្រណិត្យលទៅ
រកព្រះមហាកច្ចាន់ដំមានអាយុ លុំចូលទៅដល់ហើយ កើរការយនិន្ធប្រះ
មហាកច្ចាន់ដំមានអាយុ ។ បេ ។ លុំកណ្តាកាយនព្រាប្រណិត្យអង្គុយ
ភីធីសមត្ថរហើយ ទីបពិត្រព្រះមហាកច្ចាន់ដំមានអាយុដូចខាងក្រោម ។

១ អង្គកម្ម គុន្លានដាមេ្ញាបៈនៃព្រះ ១ ភីធីដែនមធ្យក ។

បបំបណ្តាលសក់ សមចិត្តរគ្គា

សុតមេត្តំ កោ កច្ចារ ន សមឈោរ កច្ចាយោ
 ពាយូរោ ជីឡូ វិន្ទោ មហាលូកោ អទួកតេ
 រយោអនុប្បញ្ញតេ អភិវឌ្ឍតី វ បច្ចុងតី វ អសនេន
 វ និមល្អតីតី តយិដំ^(១) កោ កច្ចារ តមេរ ន
 ហិ កវ កច្ចាយោ ពាយូរោ ជីឡូ វិន្ទោ
 មហាលូកោ អទួកតេ រយោអនុប្បញ្ញតេ អភិវឌ្ឍតី វ
 បច្ចុងតី វ អសនេន វ និមល្អតី តយិដំ កោ
 កច្ចារ ន សម្បន្ទមេកតី ។ អតិ ពាយូរោ តេន
 កកវតា ជានតា បស្បតា អរហតា សម្បាសម្បញ្ញន
 វិន្ទិកិចិ ច អច្ចាតា ធមារកិចិ ច វិន្ទោ
 ចេបិ ពាយូរោ យោតិ អសិតិកោ វ
 នុតិកោ វ សុសតិកោ វ ជាតិយា សោ
 ច កាមេ បរិកុព្យាតិ កាមមេ សុតិ

បបំមបណ្តាសក សមចិត្តវគ្គ

បពិត្រិព្យេះកដ្ឋាន៖ដ៏បម្រើន ខ្លួនទូដំណឹងនេះថា ព្យេះសមណកដ្ឋាន៖មិន
សំពេះ មិនក្រោកទូល មិននិមន ដោយអាសនេះបំពេះទូកព្រោហ្មណ៍
ដែលចាស់ជាទីទ្វាចារមានអាយុប្រើន រស់នៅបានយុទ្ធឌំមកហើយ មាន
អាយុធ្លូលចូលទៅក្នុងបច្ចិមវីយ សោះទីរីយ បពិត្រិព្យេះកដ្ឋាន៖ដ៏បម្រើន មិនសំពេះ
ពាក្យដែលខ្លួនទូមកនោះជាប្រាកដថា ព្យេះកដ្ឋាន៖ដ៏បម្រើន មិនសំពេះ
មិនក្រោកទូល មិននិមន ដោយអាសនេះបំពេះទូកព្រោហ្មណ៍ដែលចាស់
ពីទ្វាចារ មានអាយុប្រើន រស់នៅបានយុទ្ធឌំមកហើយ មានអាយុធ្លូល
ចូលទៅក្នុងបច្ចិមវីយ សោះទីរីយ បពិត្រិព្យេះកដ្ឋាន៖ដ៏បម្រើន កិច្ចមាន
ការមិនសំពេះជាដើមនោះ មិនសមគ្គរទេ ។ ព្យេះកដ្ឋាន៖ដ៏មានអាយុ
តបថា ម្នាលព្រោហ្មណ៍ ព្យេះដ៏មានព្យេះភាគ អរហត្ថសម្ងាលមួនអង្គ
នោះ ព្យេះអង្គប្រជែងប្រាប ប្រជែងយើងបាន ប្រជែងសម្ងាត់រូបភាព ឬ (ជាន់
មនុស្សចាស់) ដួង ទហរភើមិ (ជាន់មនុស្សក្រុង) ដួង ម្នាលព្រោហ្មណ៍
ប្រសិនបើមនុស្សចាស់ មានអាយុ ៥០ ឆ្នាំកី ៥០ ឆ្នាំកី ១០០ ឆ្នាំកី រប់ពី
ត្រីមកើតមក បុន្ថែមនុស្សនោះ នៅបរិភោគកាម ត្រាំនៅក្នុងកណ្តាលកាម

សុត្ថនូបិដេក អង្គត្តរនិកាយស្ស ទុកនិចាតោ

គាមបរិទ្ធិយោន	បរិធយុតិ	គាមវិតតេលាបិ	ឧផ្តើតិ		
គាមបរិយសនាយ	ឧស្សុតេលា	អចខោ	សោ		
ពោលោ ន ដេរោត្រ់ ^(១)	សំខែ	កច្ចាតិ	ធមាខោ		
ចេបិ ព្រាយ្វុណា	យោតិ	យុរាល	គាន្យគោសោ		
កត្រួន	យោព្រឹនន	សមត្ថភាពតោ	បបមេន	រយសោ	
សោ ច ន គាម បរិកុញ្ញតិ	ន គាមមធ្វី	រសតិ			
ន គាមបរិទ្ធិយោន	បរិធយុតិ	ន គាមវិតតេលាបិ			
ឧផ្តើតិ	ន គាមបរិយសនាយ	ឧស្សុតេលា	អចខោ		
សោ បណ្តុតោ	ដេរោត្រ់	សំខែ	កច្ចាតិតិ ។ ឯាំ រុត្រោ		
គាន្យកាយោ	ព្រាយ្វុយោ	ឧផ្តាយសនា	ធហំសំ		
ឧផ្តើរស្ស	គិត្តិតិ	ធមាខោន	ជានោ		
សិរសោ	រដ្ឋតិ	រុន្ទា	ករណោ	រុន្ទិកុមិយំ	បិតា
ធមាខោ	មយំ	ធមារកុមិយំ	បិតា	អភិត្តិតិ	កោ
គច្ចាន	។ បេ	។ ឧចាសកំ	មំ	កំ	គច្ចាយោ
ជារតុ	អផ្តតតេល	ជាបុបេតំ	សរណា	កតនុ	។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិចាត

ក្រោក្រហាយដោយកម្មកាម ត្រូវការមវិតក្នុះគ្របសង្គត់ ជាមួកខ្លួលខ្សោយ
ស្ម័គ្រកវិតកាម មនុស្សនោះហេចា មនុស្សក្រុងដោយពិត មិនរាប់ថា
ចាស់ទុក្ខិយ ម្នាលព្រាប្បុណ្ឌ ប្រសិនបើ មនុស្សក្រុងនោដំឡើកំឡោះ
មានសក់ខ្លា ប្រកបដោយរ៉ូយដីបម្រើន តីបបមរ៉ូយ បុន្តែមនុស្សនោះមិនបី
គោតកាម មិនត្រាំនោក្នុងកណ្តាលកាម មិនក្រោក្រហាយដោយកម្មកាម
មិនត្រូវការមវិតក្នុះគ្របសង្គត់ មិនខ្លួលខ្សោយស្ម័គ្រកកាម មនុស្សនោះទីប
រាប់ថាបណ្ឌិតពិត ចាស់ទុក្ខិដោយពិត ។ លុះព្រះកច្ចាន់ដ៏មានអាយុ
សម្រួលយ៉ាវនោះហើយ កណ្តាលយនព្រាប្បុណ្ឌ កំក្រោកចាកទីអង្គុយ ធ្វើ
សំពត់ដណ្តាប់ឡើងស្មាមាន ប្រាយបង្ដីបាទាងកកិក្ទុដែលក្រុងជានឹនហើយ
និយាយថា លោកដីបម្រើនជាមនុស្សចាស់ បិតនោក្នុងរូបិក្ទុមិ ធម្មុំព្រះ
ករុណាភាមនុស្សក្រុង បិតនោក្នុងទហរក្ទុមិ បពិត្រព្រះកច្ចាន់ដ៏បម្រើន
ពីពេះណាស់ ។ ហេ ។ សូមព្រះកច្ចាន់ដ៏បម្រើន ចាំទុកនូវខ្លួនព្រះករុណាបាទា
ឧបាសកអ្នកដល់សរណគមន៍ ស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមតាំងពីថ្ងៃនោះឡើ ។

បបំមបណ្តាសកៅ សមចិត្តរគ្រា

[២៨៤] យស្សី កិត្យូរ សមយេ ថោក ពលរត្រា
 យោន្តិ រង្វាន់ តស្សី សមយេ ឯុទ្ធលា យោន្តិ
 តស្សី កិត្យូរ សមយេ រព្យា ន ធាសុ យោន្តិ
 អតិយាតុ វ និយ្យាតុ វ បច្ចន្តិមេ វ ជនបាន
 អនុសញ្ញាតុ^(១) ព្រឹម្បុណ្ឌាកិបាទិការំបិ តស្សី សមយេ
 ន ធាសុ យោន្តិ អតិយាតុ វ និយ្យាតុ វ ពាយិកនិ
 វ គម្ពន្តានិ បដិរភ្លើតុ ។ ឯរមេវ ខោ កិត្យូរ
 យស្សី សមយេ ចាបកិត្យូ ពលរត្រា យោន្តិ យេស៊ុលា
 កិត្យូ តស្សី សមយេ ឯុទ្ធលា យោន្តិ តស្សី កិត្យូរ
 សមយេ យេស៊ុលា កិត្យូ តុណ្ឌីក្រុតា តុណ្ឌីក្រុតា វ
 សដ្ឋីមផ្លូ សំកសាយន្តិ^(២) បច្ចន្តិមេ វ ជនបាន
 កដ្ឋិ ។ តយិចំ កិត្យូរ យោន្តិ ពហុជនា-
 ភិតាយ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្សី
 អនុត្រាយ អបិតាយ ឯក្រាយ នេរមនុស្សនំ ។

១ ម. អនុសញ្ញាតុ ។ ២ ម. សង្គម្មផ្លាយន្តិ ។

បបមបណ្តាសក សមចិត្តរត្ត

[២៨២] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សម័យណាព្យកចោរមានកម្បាំង
 សម័យនោះព្យកស្វែចកំមានកម្បាំងខ្សោយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សម័យ
 នោះស្វែចមានព្រះរាជដំណើរត្រឡប់ចូលមកកី បេញទៅខាងក្រោកី នឹង
 ត្រួតត្រាកិច្ចការកុំដៃនបទនោបុងដែនកី កិចនបានសេចក្តីសុខសប្តាយ
 ឡើយកុំដៃនោះ សូមវិញព្យកច្រាប្បុណ្ឌនិងគបតី នឹងមានដំណើរ
 ត្រឡប់ចូលមកកី បេញទៅខាងក្រោកី ត្រួតត្រាការធ្វានឡើងខាងក្រោកី កិ
 ចនបានសុខសប្តាយឡើយ មានឧបមាយ៉ាងណា ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
 សេចក្តីឧបមេយ្យកិច្ចបោះដៃ កុំដៃន័យណាព្យកកិភុទាបមានកម្បាំង
 សម័យនោះ ព្យកកិភុទាមុកមានសិលជាទិស្សនោះ រំមែនមានកម្បាំង
 ខ្សោយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កុំដៃន័យនោះ ព្យកកិភុទាមុកមានសិលជាទិ
 ស្សនោះ នោស្សិមុលីន នោស្សិមុលីន អគ្គិយសំកុកកុំដៃន័យណាល
 ដំនីសង្ស័យ បុន្ថែកុំដៃនបទចូលដៃន ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ហេតុនោះ
 តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ដន្តប្រើន ដើម្បីមិនជាប្រើន
 សេចក្តីសុខដល់ដន្តប្រើន ដើម្បីសេចក្តីវិនាសដល់ដន្តប្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ បុមទាំងសេចក្តីទៅ ដល់នោតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។

សុត្ថនបិដកេ អគ្គត្រនិភាយស្ស ទុកនិចាតោ

យស្ស កិត្យាំ សមយេ រជានោ ពលរត្រា ហេណិ ថាក
 តស្ស សមយេ ធម្ពលា ហេណិ តស្ស កិត្យាំ សមយេ
 រព្យា ធាសុ ហេតិ អតិយាតុ វ និយរាតុ វ
 បច្ចនិមេ វ ផនបាន អណុសព្យាតុ ពាយ្យុលាកិហាបតិ-
 គារិបិ តស្ស សមយេ ធាសុ ហេតិ អតិយាតុ វ
 និយរាតុ វ ពាយិកនិ វ គម្លួនិ បជិកតុតុ ។
 ឯរមេ ខោ កិត្យាំ យស្ស សមយេ ហេសលា
 កិត្យា ពលរត្រា ហេណិ ចាបគា កិត្យា តស្ស
 សមយេ ធម្ពលា ហេណិ តស្ស កិត្យាំ សមយេ
 ចាបកិត្យា គុណីកុតា គុណីកុតា វ សង្ឃមផ្លែ
 សំគសាយនិ យេន វ តេន វ បលតនិ^(១) ។
 តយិទ កិត្យាំ ហេតិ ពហុជនហិតាយ ពហុជន-
 សុហាយ ពហុនោ ផនស្ស អត្តាយ ហិតាយ
 សុហាយ ឈរមនុស្សននិ ។

១ ម. យេន វបន តេន បកមនិ ។ ឧ. យេន វបន តេន បបតនិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ ទុកនិចាត

ម្ចាលកិត្តិទាំងខ្សាយ សម័យណាព្យកស្វ័បមានកម្មាំង សម័យនោះ ព្យក
ចោរក់មានកម្មាំងខ្សាយ ម្ចាលកិត្តិទាំងខ្សាយ កុំដសម័យនោះ ស្វ័ប
នីជមានព្រះរាជធានីភ្នំពេញប៉ូលមកកី បេញទោខាន់ក្រោកី នីជត្រួត
ត្រាកិច្ចការ កុំដសនបទបុំដើនកី តែងបានសេចក្តីសុខសប្បាយ កុំដ
សម័យនោះ សូមវិញកញ្ចប់និជគបាទីទាំងខ្សាយ នីជមានដំណើរ
ត្រូវប៉ូលមកកី បេញទោខាន់ក្រោកី ត្រួតត្រាការជានៅរួចរាល់ខាន់ក្រោកី
ក់បានសេចក្តីសុខសប្បាយ មានឧបមាយៗណា ។ ម្ចាលកិត្តិទាំងខ្សាយ
សេចក្តីឧបមេយ្យក់ដូច្នោះដែរ កុំដសម័យណា ព្យកកិត្តិអូកមានសិល
ជាតិស្រឡាត្រំ មានកម្មាំង សម័យនោះ ព្យកកិត្តិបាបមានកម្មាំងខ្សាយ
ម្ចាលកិត្តិទាំងខ្សាយ កុំដសម័យនោះ ព្យកកិត្តិបាបនោស្បែមឃើន នៅ
ស្បែមឃើន អង្គុយសំកុកនោកុំដសិកណាលបំនុំសង្គម ប្របែកខ្លួនទៅតាមទី
ផ្លូសផ្លាស ។ ម្ចាលកិត្តិទាំងខ្សាយ ហេតុនោះតែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រ
ប្រយោជន៍ដល់ដនប្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ដនប្រើន ដើម្បីសេចក្តី
បប្រើនដល់ដនប្រើន ដើម្បីប្រប្រយោជន៍ទាំងសេចក្តីសុខ ដល់ទេរតានិជ
មនុស្សទាំងខ្សាយ ។

បបមបណ្តាសកេ សមចិត្តរគ្រា

[២៤៥] ទីផ្ទាយាំ កិត្យាំ មិន្ទាបជិបតី ន រោល្យមិ
កិយិស្ស វ បញ្ចិតស្ស វ ។ កិយិ វ កិត្យាំ
បញ្ចិតោ វ មិន្ទាបជិបញ្ញា មិន្ទាបជិបត្តាចិការណាយោតុ
នាកដកោ យោតិ ញ្ញាយំ ធម្មំ គុសលំ ។ ទីផ្ទាយាំ
កិត្យាំ សម្បាបជិបតី រោល្យមិ កិយិស្ស វ បញ្ចិតស្ស
វ ។ កិយិ វ កិត្យាំ បញ្ចិតោ វ សម្បាបជិបញ្ញា
សម្បាបជិបត្តាចិការណាយោតុ អាកដកោ យោតិ
ញ្ញាយំ ធម្មំ គុសលណិ ។

[២៤៦] យេ តេ កិត្យាំ កិត្យាំ ឯក្តហិតេហិ សុត្តនេហិ
ព្យញ្ជនប្បដិរបកេហិ អន្តញ្ញ ធម្មញ្ញ បជិពញ្ញ ពហុ-
តេ កិត្យាំ កិត្យាំ ពហុជនាបិតាយ បជិបញ្ញា ពហុ-
ជនាសុខាយ ពហុនោ ធនស្ស អនត្តាយ អហិតាយ
ឯក្តាយ នេរមនុស្សនំ ពហុញ្ញ តេ កិត្យាំ កិត្យាំ
អបុញ្ញ បសវណិ តេ ចិម សន្តូម្មំ អន្តរជាបណិ ។

បបមបណ្តាសក សមចិត្តវត្ថុ

[២៨៥] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ តាមធនធានសរសើរសេចក្តីប្រតិបត្តិ
ឧសរបស់បុគ្គល ២ ពួក គីត្រូហស្ឋ ១ បញ្ជីត ១ នៅ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ
ត្រូហស្ឋកី បញ្ជីតកី ដែលប្រតិបត្តិឧសហឱយ ជាបុគ្គលមិនអាចនឹងបាន
សម្របនូវកុសលដមម៉ោមទាំងវិបស្សុទា ព្រោះហេតុតែការប្រតិបត្តិឧស
នោះឡើយ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ តាមធនធានសរសើរសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ
របស់បុគ្គល ២ ពួកគី ត្រូហស្ឋ ១ បញ្ជីត ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ
ត្រូហស្ឋកី បញ្ជីតកី ដែលប្រតិបត្តិត្រូវហេយ ជាបុគ្គលអាចនឹងបាន
សម្របនូវកុសលដមម៉ោមទាំងវិបស្សុទា ព្រោះហេតុតែការប្រតិបត្តិត្រូវ ។

[២៨៦] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ពួកកិភូណា ហាមយាត់អដ្ឋកបា
ដែន បាលីដែន ដោយសូត្រទាំងឡាយដែលខ្ពស់រៀនឧស តែសមរម្យ
តាមព្យញ្ជាន៖ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ កិភូទាំងនោះឡើងបាន ប្រតិបត្តិ
ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ដនប្រើន ដើម្បីមិនបានសេចក្តីសុខដល់ដន
ប្រើន ដើម្បីមិនចម្លើនដល់ដនប្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ទាំង
បានសេចក្តីទូទិន ដល់ទេវតានធមនុស្សទាំងឡាយ ម្នាលកិភូទាំង-
ឡាយ កិភូទាំងនោះតែជបាននូវបាបប្រើន មិនតែបុំណោះ កិភូ
ទាំងនោះឡើងបាន ដើម្បីព្រោះសទ្ធម្ព គីសាសនានេះទ្វាម្យនានាបានទៅដែន ។

សុត្តនិបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិបាតោ

យេ តេ កិត្យាំ កិត្យា សុត្តហិតេហិ សុត្តណេហិ
 ព្យញ្ចាលប្បជីរបកេហិ អត្ថញ្ជ ចម្លាច្ន អណ្តលោមេនិ
 តេ កិត្យាំ កិត្យា ពហុជនហិតាយ បជិបញ្ចា ពហុ-
 ជនសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អត្ថាយ ហិតាយ
 សុខាយ នេរមនុស្សនំ ពហុញ្ជ តេ កិត្យាំ
 កិត្យា បុញ្ញ បសវនិ តេ ចិមំ សុទ្ធមំ បបេនិតិ ។
 សមចិត្តរគ្រោ ចគ្គគ្រោ ។

[២៤៧] ទ្រមា កិត្យាំ បិសា ។ គតមា
 ទ្រ ។ ឧត្តាង ច បិសា កម្លើក ច បិសា ។
 គតមា ច កិត្យាំ ឧត្តាង បិសា ។ តែ
 កិត្យាំ យស្ស បិសាយំ កិត្យា ឧទេតា ហេនិ
 ឧទេដ្ឋា ចបលា មុខក វិគិល្អាកចា មុដ្ឋស្សនិ
 អសម្បជាង អសមាបិតា វិពុណិត្តា ចាកតិនិយា
 អយំ វូចិតិ កិត្យាំ ឧត្តាង បិសា ។
 គតមា ច កិត្យាំ កម្លើក បិសា ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិចាត

ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ពួកកិក្ខុណា ប្រព្រឹត្តតាមអង្គកបាសន៍ បានឱ្យដោយសូត្រទាំងឡាយដែលខ្ពស់រៀនត្រីមត្រី សមរម្យតាមពុព្យោន់ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងនោះល្អាចោះបាន ប្រតិបត្តិដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ដនប្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ដនប្រើន ដើម្បីសេចក្តីប្រមិនដល់ដនប្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ទាំងបានសេចក្តីសុខ ដល់ទេរតានិនមនុស្ស ទាំងឡាយ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងនោះតែងបាននូវបុណ្យប្រើន មិនតែបុណ្យការៈកិក្ខុទាំងនោះល្អាចោះបានធ្វើព្រះសុខមុនេះទ្រូវបិតបែរបានដោយ ។
ចំណាំ សមចិត្តរត្ត ទី ៤ ។

[២៨៧] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បរិស៊ុទទាំងឡាយនេះ មាន ២ ពួក ។
បរិស៊ុ ២ ពួក តើងូចមេប ។ គឺបរិស៊ុរក់ ១ បរិស៊ុរោង ១ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បរិស៊ុរក់ តើងូចមេប ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ពួក កិក្ខុកុងសាសនានេះ មានចិត្តរាយមាយ មានមាន៖ដុះទ្រូវឯ មានចិត្តយ៉ងយ៉ង មានមាត់វិន មានពកសម្លិករាយកាយ មានស្អារតីកាន់ប្រឡំ មិនដើរីន មិនមានចិត្តខាប់ខ្លួន មានចិត្តវិលវប់ មានតត្រិយ មិនតាំងនោះជាប្រក្រតី កុងបរិស៊ុណា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បរិស៊ុ នេះហេរាបាបរិស៊ុរក់ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបរិស៊ុរោងតើងូចមេប ។

បបំមបណ្តាលាសកេ បរិសវគ្គា

នៅ កិត្យាំ យស្សំ បរិសាយំ កិត្យា អណ្តុតា
 ហោនី អណ្តុដ្ឋុណ្ឌ អចបលា អមុទក អវិកិល្អាកថា
 ឧបធិតស្សតី សម្បជានា សមាបិតា ធភកភពិត្តា
 សំរុតិត្តិយា អយំ រួចតិ កិត្យាំ តម្លើក បរិសា ។
 នមា ខោ កិត្យាំ ទ្រ បរិសា ។ ធម៌តតាំ
 កិត្យាំ នមាសំ ត្តិនំ បរិសានំ យធិនំ តម្លើក
 បរិសាតិ ។

[២៨៥] ទ្រមា កិត្យាំ បរិសា ។ គតមា
 ទ្រ ។ វត្ថា ច បរិសា សមត្ថា ច បរិសា ។
 គតមា ច កិត្យាំ វត្ថា បរិសា ។ នៅ កិត្យាំ
 យស្សំ បរិសាយំ កិត្យា កណ្តាលជាតា គលហជាតា
 វិភាបន្ទា អញ្ញមព្ទា មុទសតិបិ វិតុលន្ទា
 វិហរនិ អយំ រួចតិ កិត្យាំ វត្ថា បរិសា ។
 គតមា ច កិត្យាំ សមត្ថា បរិសា ។

បបេមបណ្តាលសក បរិសវគ្គ

ម្នាលកិត្តុទាំងខ្សាយ ពួកកិត្តុកិត្តុកិត្តុសាសនានេះ មានចិត្តមិនរាយមាយ មិន
មានមាន៖ដូចនេះ មិនយុទ្ធយុទ្ធនេះ មិនមានមាត្រីនេះ មិនមានពាក្យសម្បិ
រាយរាយ មានស្ថារតិតមុល់មាំ មានសេបកិដីនឹងខ្លួន មានចិត្តខាប់ខ្លួន
មានចិត្តនីជីនិជី សវ្រ្រមតត្រីយ កិត្តុបរិសវគ្គណា ម្នាលកិត្តុទាំងខ្សាយ
បរិសវគ្គនេះហេរា បរិសវគ្គធ្វើ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងខ្សាយ បរិសវគ្គទាំង
ខ្សាយមាន ២ ពួកនេះជន ។ ម្នាលកិត្តុទាំងខ្សាយ បណ្តាបរិសវគ្គទាំង
២ ពួកនេះ បរិសវគ្គធ្វើនូវទីបប្រសើរ ។

[២៨៥] ម្នាលកិត្តុទាំងខ្សាយ បរិសវគ្គទាំងខ្សាយនេះ មាន ២ ពួក ។
បរិសវគ្គ ២ ពួក តើជួបម៉ែប ។ គឺបរិសវគ្គជាបួក ១ បរិសវគ្គម៉ោងត្រូវត្រូវ ១ ។
ម្នាលកិត្តុទាំងខ្សាយ ចុះបរិសវគ្គជាបួក តើជួបម៉ែប ។ ម្នាលកិត្តុទាំងខ្សាយ
ពួកកិត្តុកិត្តុកិត្តុសាសនានេះកើតមានការឈ្មោះត្រូវ កើតមានការទាស់ទិន្នន័យ
ដល់នូវសេបកិប្រភពប្រកាន់ត្រូវ តើនាក់ដោតត្រូវនិជីត្រូវ ដោយលំពេន់
គឺមាត់កិត្តុបរិសវគ្គណា ម្នាលកិត្តុទាំងខ្សាយ បរិសវគ្គនេះហេរា បរិសវគ្គ
ជាបួក ។ ម្នាលកិត្តុទាំងខ្សាយ ចុះបរិសវគ្គម៉ោងត្រូវត្រូវជួបម៉ែប ។

សុត្ថនុបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ទុកនិបាតោ

ឥ កិច្ច យស្ស បិសាយ កិច្ច សមត្ត
 សម្រាងមាន អវិជមាន ីពេជកីក្តា អញ្ជូន
 ិយចក្ខុហិ សម្បស្សនា វិហារនិ អយំ រួចតិ កិច្ច កិច្ច
 សមត្ត បិសា ។ ឥ មា ខោ កិច្ច ធ្វើ បិសា ។
 ធម៌តិ កិច្ច ឥ មាសំ ទិន្នំ បិសានំ យិន្នំ
 សមត្ត បិសាទិ ។

[២៨៥] ធ្វើមា កិច្ច បិសា ។ គតមា
 ធ្វើ ។ អនត្តរតិ ច បិសា អត្តរតិ ច បិសា ។
 គតមា ច កិច្ច អនត្តរតិ បិសា ។ ឥ កិច្ច កិច្ច
 យស្ស បិសាយ ថក កិច្ច ពាណុល្តិកា ហេកនិ
 ហាបលិកា ហេត្តមន បុព្វដុមា បិរិកេ និគ្លឹតិ-
 ុក ន វិយំ អរកនិ អប្បតិស្ស បន្ទិយា
 អនិកតស្ស អិកមាយ អសច្ចិគតស្ស សចចិកិ-
 យាយ តេសំ បច្ចិមា ជនតា និផ្ទាពុកតិ
 អាបផ្លតិ សាបិ ហេកតិ ពាណុល្តិកា ហាបលិកា

សុត្ថនូបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ពួកកិកុកុទាំងសាសនានេះ ជាអ្នកព្រមព្រៀងគ្មាន មាន
សេចក្តីរីករាយនឹងគ្មាន មិនប្រកួតប្រកាន់គ្មាន មានសភាព ដូចជាទីកដោះ
ស្រស់និងទីក តែដើរមិលម៉ឺលនូវគ្មាននឹងគ្មាន ដោយចក្ខុជាទីស្រឡាត្រូវ
កុងបរិស៊ទណាន ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បរិស៊ទនេះហេរាបា បរិស៊ទព្រម
ព្រៀងគ្មាន ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បរិស៊ទទាំងឡាយមាន ២ ពួកនេះជាន់ ។
ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បណ្តាបរិស៊ទទាំង ២ ពួកនេះ បរិស៊ទជាអ្នក
ព្រមព្រៀងគ្មានទៅនៃទីប្របេរី ។

[២៨៩] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បរិស៊ទទាំងឡាយនេះ មាន ២ ពួក ។
បរិស៊ទ ២ ពួក តើដូចបញ្ជប់ ។ តើបរិស៊ទមានវត្ថុមិនប្របេរី ១ បរិស៊ទមានវត្ថុ
ប្របេរី ១ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បរិស៊ទមានវត្ថុមិនប្របេរី តើដូចបញ្ជប់ ។
ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ពួកកិកុជាបេរះកុងសាសនានេះ ជាអ្នកលោកប្រើន
ជាអ្នកការងារ ជាអ្នកផ្តើមកុងការបយក្រាយ ជាក់ដុរៈកុងវិរេស មិន
ផ្តើមព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណដែលមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីសម្របនូវ
គុណាដែលមិនទាន់បានសម្រប ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណាដែលមិន
ទាន់ជាក់ច្បាស់ ប្រជុំដនាតាន់ក្រាយនឹងដល់នូវគុណតិយកតម្រាប់តាម
ព្រះបេរះទាំងនោះ សូម្បីប្រជុំដនានោះ ក៏ជាអ្នកលោកប្រើន ជាអ្នកការងារ

បបមបណ្តាលសក់ បរិសវគ្គា

ហេត្តមនេ	បុព្ទដ្ឋាមា	បរិរោះ	និគ្គិត្តុក	ន
វិយំ	អារកតិ	អប្បត្តិស្ស	បត្តិយា	អនិភតស្ស
អធិកមាយ	អសប្បិកតស្ស	សប្បិកិរិយាយ	អយំ	
រួចតិ	កិគ្គីរ	អនក្រវតិ	បរិសា	។ កតមា ច
កិគ្គីរ	អក្រវតិ	បរិសា	។ តច	កិគ្គីរ យស្សំ
បរិសាយំ	ចេក	កិគ្គី	ន	ពាណុល្វិកា ហេត្តិ
ន	សាចសិកា	ហេត្តមនេ	និគ្គិត្តុក	បរិរោះ
បុព្ទដ្ឋាមា	វិយំ	អារកន្តិ	អប្បត្តិស្ស	បត្តិយា អន-
ិភតស្ស	អធិកមាយ	អសប្បិកតស្ស	សប្បិកិរិយាយ	
តែសំ	បប្បិមា	ជនតា	និង្វាញុកតិ	អាបដ្ឋតិ
ហាធិ	ហេតិ	ន	ពាណុល្វិកា	ន សាចសិកា
ហេត្តមនេ	និគ្គិត្តុក	បរិរោះ	បុព្ទដ្ឋាមា	វិយំ
អារកតិ	អប្បត្តិស្ស	បត្តិយា		អនិភតស្ស
អធិកមាយ	អសប្បិកតស្ស		សប្បិកិរិយាយ	
អយំ	រួចតិ	កិគ្គីរ	អក្រវតិ	បរិសា ។

បបេមបណ្តាសក បរិសវគ្គ

ជាមួកដ្ឋីមក្នុងការបយក្រាយ ជាក់ធុរៈក្នុងវិវេក មិនធ្វើព្យាយាម
ដើម្បីដល់នូវគុណដែលមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីសម្រចនូវគុណដែលមិន
ទាន់បានសម្រច ដើម្បីធ្វើឡើងជាក់ច្បាស់នូវគុណដែលមិនទាន់ជាក់ច្បាស់
ក្នុងបរិស៊ិទណា ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បរិស៊ិទនេះហេរា បរិស៊ិទមានវ៉ែត
មិនប្រសើរ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុះបរិស៊ិទមានវ៉ែតប្រសើរ តើដូចមេប៉ា
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ពួកកិត្តិជាបេរៈក្នុងសាសនានេះ មិនជាមួកល្អក
ប្រើន ជាមួកមិនធូរ ជាមួកជាក់ធុរៈក្នុងការបយក្រាយ ជាប្រធានក្នុងវិវេក
ធ្វើព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណដែលមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីសម្រចនូវ
គុណដែលមិនទាន់បានសម្រច ដើម្បីធ្វើឡើងជាក់ច្បាស់នូវគុណដែលមិន
ទាន់បានជាក់ច្បាស់ ប្រជុំដនាទាច្រាយនឹងយកតម្លាប់តាមព្រះ
ទាំងនោះ ស្ថូម្បីប្រជុំដនាទានេះ មិនជាមួកល្អកប្រើន ជាមួកមិនការ៉ែន
ជាមួកមិនជាក់ធុរៈក្នុងការបយក្រាយជាប្រធានក្នុងវិវេក ធ្វើព្យាយាមដើម្បី
ដល់នូវគុណដែលមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីសម្រចនូវគុណដែលមិនទាន់
សម្រច ដើម្បីធ្វើឡើងជាក់ច្បាស់នូវគុណដែលមិនទាន់ជាក់ច្បាស់ ក្នុងបរិស៊ិទ
ណា ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បរិស៊ិទនេះ ហេរា បរិស៊ិទមានវ៉ែតប្រសើរ ។

សុត្តនបិដកេ អង្គតានិភាយស្ស ទូកនិចាតា

នមា ខោ កិត្យាំ ឡើ បរិសា ។ ធមលក្នាំ កិត្យាំ
នមាសំ ទីន្លំ បរិសានំ យជីជំ អភូវតិ បរិសាតិ ។
 [២៩០] ឡើមា កិត្យាំ បរិសា ។ គតមា ឡើ ។
 អនិយា ច បរិសា អិយា ច បរិសា ។ គតមា
 ច កិត្យាំ អនិយា បរិសា ។ ឥណ កិត្យាំ យស្សា
 បរិសាយំ កិត្យា ឥណ ឯក្រឹតិ យថាក្តត់ នប្បជាននិ
 អយំ ឯក្រឹសមុទយោតិ យថាក្តត់ នប្បជាននិ អយំ
 ឯក្រឹនិរោះតិ យថាក្តត់ នប្បជាននិ អយំ ឯក្រឹ-
 និរោះតិ បដិបជាតិ យថាក្តត់ នប្បជាននិ អយំ
 រួចតិ កិត្យាំ អនិយា បរិសា ។ គតមា ច កិត្យាំ
 អិយា បរិសា ។ ឥណ កិត្យាំ យស្សាំ បរិសាយំ
 កិត្យា ឥណ ឯក្រឹតិ យថាក្តត់ បជាននិ អយំ
 ឯក្រឹសមុទយោតិ យថាក្តត់ បជាននិ អយំ
 ឯក្រឹនិរោះតិ យថាក្តត់ បជាននិ អយំ ឯក្រឹ-
 និរោះតិ បដិបជាតិ យថាក្តត់ បជាននិ អយំ
 អយំ រួចតិ កិត្យាំ អិយា បរិសា ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ ទុកនិចាត

ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សាយ បរិស៊ទមាន ២ ពួកនេះជន ។ ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សាយ

បណ្តាបរិស៊ទទាំង ២ ពួកនេះ បរិស៊ទមានវេតិដប្រលើនូវប្រលើ ។

[៧៩០] ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សាយ បរិស៊ទនេះ មាន ២ ពួក ។ បរិស៊ទ
២ ពួក តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គឺបរិស៊ទមិនប្រលើ ១ បរិស៊ទប្រលើ ១ ។ ម្ទាល
កិត្តិទាំងខ្សាយ បរិស៊ទមិនប្រលើ តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សាយ ពួក
កិត្តិកិត្តិសាសនានេះ មិនដឹងប្បាស់តាមពិត៌យា នេះជាទុក មិនដឹងប្បាស់
តាមពិត៌យា នេះហេតុជាទីកើតឡើងនៅទុក មិនដឹងប្បាស់តាមពិត៌យា នេះ
ជាទីរលត់ទុក មិនដឹងប្បាស់តាមពិត៌យា នេះបដិបទជាគាំណែកនៃទី
រលត់ទុក កិត្តិបរិស៊ទណាង ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សាយ បរិស៊ទនេះ ហេយា
បរិស៊ទមិនប្រលើ ។ ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សាយ ឬ៖បរិស៊ទប្រលើ តើដូច
មេប៉ុប៉ុ ។ ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សាយ ពួកកិត្តិកិត្តិសាសនានេះ ដឹង
ប្បាស់តាមពិត៌យា នេះទុក ដឹងប្បាស់តាមពិត៌យា នេះហេតុជាទីកើត
ឡើងនៅទុក ដឹងប្បាស់តាមពិត៌យា នេះជាទីរលត់ទុក ដឹងប្បាស់
តាមពិត៌យា នេះបដិបទ ជាគាំណែកនៃទីរលត់ទុក កិត្តិបរិស៊ទណាង
ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សាយ បរិស៊ទនេះ ហេយាបរិស៊ទប្រលើ ។

បបំមបណ្តាសកេ បរិសវគ្គា

នមា ខោ កិត្យាំ ធ្វើ បរិសា ។ ឯតនកំ កិត្យាំ

នមាសំ ទិន្ន័ំ បរិសានំ យិនិំ អិយា បរិសាតិ ។

[២៩០] ធ្វើមា កិត្យាំ បរិសា ។ គតមា ធ្វើ ។

បរិសគសដោ ច បរិសមល្អក ច ។ គតមោ ច

កិត្យាំ បរិសគសដោ ។ ឥណ កិត្យាំ យស្សាំ

បរិសាយំ កិត្យា នង្វាកតិ កច្ចនិ ធោសាកតិ

កច្ចនិ មោបាកតិ កច្ចនិ កយាកតិ កច្ចនិ

អយំ រួចតិ កិត្យាំ បរិសគសដោ ។ គតមោ

ច កិត្យាំ បរិសមល្អក ។ ឥណ កិត្យាំ យស្សាំ

បរិសាយំ កិត្យា ន នង្វាកតិ កច្ចនិ ន ធោសាកតិ

កច្ចនិ អយំ រួចតិ កិត្យាំ បរិសមល្អក ។ នមា

ខោ កិត្យាំ ធ្វើ បរិសា ។ ឯតនកំ កិត្យាំ នមាសំ

ទិន្ន័ំ បរិសានំ យិនិំ បរិសមល្អកតិ ។

បបេមបណ្តាសក បរិសវគ្គ

ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បរិស៊ុទ មាន ២ ពួកនេះជន ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ

បណ្តាបរិស៊ុទទាំង ២ ពួកនេះ បរិស៊ុទប្រសើរនូវខ្លួនដែលប្រសើរ ។

[៧៩១] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បរិស៊ុទនេះ មាន ២ ពួក ។ បរិស៊ុទ ២

ពួក តើជួចចម្លប ។ គីបរិស៊ុទស្រោះក្រោកស្រោក ១ បរិស៊ុទធ្វើរដ្ឋជ័ំ ១ ។

ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បរិស៊ុទស្រោះក្រោកស្រោក តើជួចចម្លប ។ ម្នាលកិត្យុទាំង-

ឡាយ ពួកភីកិត្យុភីសាសនានេះ លុះភីអំណាបចន្ទាត់ លុះភីអំណាបច

ទោសាត់ លុះភីអំណាបមោហាត់ លុះភីអំណាបកយាត់ ភី

បរិស៊ុទណា ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បរិស៊ុទនេះ ហោចា បរិស៊ុទស្រោះ

ស្រោក ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ ចុះបរិស៊ុទធ្វើរដ្ឋជ័ំ តើជួចចម្លប ។ ម្នាល

កិត្យុទាំងឡាយ ពួកភីកិត្យុភីសាសនានេះ មិនលុះភីអំណាបចន្ទាត់ មិន

លុះភីអំណាបទោសាត់ មិនលុះភីអំណាបមោហាត់ មិនលុះភីអំ-

ណាបកយាត់ ភីបរិស៊ុទណា ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បរិស៊ុទនេះហោចា

បរិស៊ុទធ្វើរដ្ឋជ័ំ ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បរិស៊ុទមាន ២ ពួកនេះជន ។ ម្នាលកិត្យុ

ទាំងឡាយ បណ្តាបរិស៊ុទទាំង ២ ពួកនេះ បរិស៊ុទធ្វើរដ្ឋជ័ំខ្លួនដែលប្រសើរ ។

សុត្ថនុបិដេក អង្គភាពនឹកាយស្ស ទុកនិបាតា

[២៩២] ឡូមា កិត្យូរ បិសា ។ គតមា
 ឡូ ។ ឧល្លាចិនីតា បិសា នោ បជិបុញ្ញានីតា
 បជិបុញ្ញានីតា បិសា នោ ឧល្លាចិនីតា ។
 គតមា ៥ កិត្យូរ ឧល្លាចិនីតា បិសា នោ បជិ-
 បុញ្ញានីតា ។ នៅ កិត្យូរ យស្ស បិសាយំ កិត្យូ
 យេ តែ សុត្ថនា តថាកតកាសិតា តម្លើក តម្លើត្រា
 លោកុត្ថក សុព្រឹតធម្មិសំយុត្តា តែសុ កព្រមានេសុ
 ន សុស្សុស្សិ ន សោតាំ ខិណហានិ ន អព្រឹតិត្ត
 ឱបង្ហាបេនិ ន ៥ តែ ៥ម៉ែ ឧត្តមោតព្វ បិយាបុ-
 ជិតព្វ មព្រឹតិ យេ បន តែ សុត្ថនា គវិកតា
 ការយក ចិត្តុត្ថក ចិត្តុព្រឹតិនា ពាបិរកា សារក-
 កាសិតា តែសុ កព្រមានេសុ សុស្សុស្សិ សោតាំ
 ខិណហានិ អព្រឹតិត្ត ឱបង្ហាបេនិ តែ ៥ ៥ម៉ែ
 ឧត្តមោតព្វ បិយាបុជិតព្វ មព្រឹតិ តែ ៥ ៥ម៉ែ
 បិយាបុជិត្រា ន ៥ អព្រឹតិព្វ បជិបុញ្ញិ

ន បជិវិរនិ ៥ គចមិមស្ស ត្រឡាតិ

សុត្តនបិដក អង្គត្តនិភាយ ទុកនិចាត

[២៩២] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បរិស៊ទនេះ មាន ២ ពួក ។ បរិស៊ទ
២ ពួក តើជូចម៉ែប ។ គីបរិស៊ទសិក្សាមុសទំនុះ មិនសិក្សាដោយការ
សាកស្បែរ ១ បរិស៊ទសិក្សាដោយការសាកស្បែរ មិនសិក្សាមុសទំនុះ ១ ។
ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បរិស៊ទសិក្សាមុសទំនុះ មិនសិក្សាដោយការសាក
ស្បែរ តើជូចម៉ែប ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុកុំដៃសាសនានេះ ពួកសូត្រ
ណាងដែលជាការសិតរបស់តាមគត់ ដ៏ធ្លាប់ជាល្អ មានអត្ថប័ណ្ណជាល្អ មានអត្ថប័ណ្ណ
ជាលេកកុត្តរ៖ប្រកបដោយសុញ្ញតិចម៉ែង កាលបឹងពួកសូត្រនោះដែលគេកំពុង
សម្រេចកំមិនប្រុងស្ថាប់ មិនធ្វើដៅត្រូវក្រោម មិនទូប់បិត្តដែលកយ
មាយទាំងមិនសម្ភារប់បាន ត្រូវរៀនគ្នាសិក្សាប៉ុម៉ែងទាំងនោះឡើយ ពួកសូត្រ
ណាងដែលអ្នកប្រាប្រឈប់ បានតើដីទុកជាទាក្រកាត្រ មានអភិវឌ្ឍន៍ មាន
ព្រញ្ញនេះរិបិត្ត ជាសូត្រខាងក្រោម ជាសារការសិត កាលបឹងសូត្រទាំង
នោះដែលគេកំពុងសម្រេច ក្រុងស្ថាប់ ធ្វើដៅត្រូវក្រោម ទូប់បិត្ត
ដែលកយមាយ ទាំងសម្ភារប់បាន ត្រូវរៀនគ្នាសិក្សាប៉ុម៉ែងទាំងនោះដែង កិក្ខុ
ទាំងនោះ លុះសិក្សាប៉ុម៉ែងទាំងនោះហើយ មិនបានសាកស្បែរគ្នានៅវិញ្ញានោះ
មក មិនដឹងម្រោះដែងបាន ព្រញ្ញនេះជូចម៉ែប អត្ថរបស់ការសិតនេះជូចម៉ែប

បបមបណ្តាលសក់ បរិសវគ្គា

តែ អវិជ្ជព្រោះ ន វិវាទិ អណ្ឌតានីកតត្ស ន ឧត្តានីកហេនិ
 អនេកវិហិតេសុ ច កច្ចាបានីយេសុ ដម្រេសុ កច្ចេ
 នប្បជិរិធានឈនិ អយំ រួចតិ កិត្យាបេ ឧត្តាចិតវិនីតា បរិសា
 នោ បជិបុច្ចាវិនីតា ។ កតមា ច កិត្យាបេ បជិបុច្ចាវិនីតា
 បរិសា នោ ឧត្តាចិតវិនីតា ។ ឥណ កិត្យាបេ យស្សំ
 បរិសាយំ កិត្យុ យេ តែ សុត្តនា គិតតាកា តារេយ្យរ
 ចិត្តត្តកា ចិត្តព្យព្យនា ពាយិរកា សារកកាសិតា
 តែសុ កញ្ញមានេសុ ន សុស្សសនិ ន សោតាំ
 ឱធមានិ ន អញ្ញាចិតិ ឧបង្ហាយេនិ ន ច តែ ដម្រេ
 ឧត្តាយោតំ បរិយាបុណ្ណាតំ មញ្ញនិ យេ បន តែ
 សុត្តនា តជាកតកកាសិតា កម្ពីក កម្ពីត្តា លោកត្តិក
 សុព្យាលប្បជិសំយុត្តា តែសុ កញ្ញមានេសុ សុស្សសនិ
 សោតាំ ឱធមានិ អញ្ញាចិតិ ឧបង្ហាយេនិ តែ ច ដម្រេ
 ឧត្តាយោតំ បរិយាបុណ្ណាតំ មញ្ញនិ តែ តាំ ដម្រេ
 បរិយាបុណ្ណាត្តា អញ្ញមព្យ បជិបុច្ចានិ បជិវិវាទិ

បបេមបណ្តាសក បរិសវគ្គ

កិត្យទាំងនោះ មិនបានបើករបស់ដែលកំបាំងដែន មិនបានធ្វើរបស់ដែល
ក្រោចក្រោមកំដែន មិនបានបង្កើតសេចក្តីសង្ឃឹម កូដុំជម៉ែនទ្វាយដែលជា
ហេតុភ្លាមទ្វាយដោប្រើនស្ថានដែន កូដុំបរិស់ទណាន ម្នាលកិត្យទាំង-
ទ្វាយ បរិស់ទនេះហេតុ បរិស់ទសិក្សាខ្ពល់សង្គម មិនសិក្សាដោយការ
សាកស្អានឡើយ ។ ម្នាលកិត្យទាំងទ្វាយ ឬ៖បរិស់ទសិក្សាដោយការ
សាកស្អាន មិនសិក្សាខ្ពល់សង្គម តើដូចមេបី ។ ម្នាលកិត្យទាំងទ្វាយ ពួក
កិត្យកូដុំសាសនានេះ ពួកស្អាត្រូណាន ដែលអ្នកប្រាស្តិ៍ដែនជាចាតក្សកាត្រ មាន
អភិវឌ្ឍន៍ មានព្រមទាំងវិបីត្ត ជាបស់ខាងក្រោម ជាសារការសិត កាលបើ
សូត្រទាំងនោះដែលគេកំពុងសម្រេច កើមិនប្រុងស្អាប់ មិនធ្វើនឹងត្រូវកំ
ស្អាប់មិនទប់បិត្តកាយមាយ ទាំងមិនសម្រាប់បាន គួរពីរសិក្សាជម៉ែន
នោះដែរ ឯពួកសូត្រូណានដែលជាការសិតរបស់តាតិតិថ្នាល់ប្រាណប្រាណ មាន
អត្ថប័ណ្ណប្រាណប្រាណ ជាលេហកុត្តរៈប្រកបដោយសុព្រមិនធម៉ែន កាលបើសូត្រទាំង
នោះដែលគេកំពុងសម្រេច កើប្រុងស្អាប់ ធ្វើនឹងត្រូវកំស្អាប់ ទប់បិត្តកាយ-
មាយ ទាំងសម្រាប់បាន គួរពីរសិក្សាជម៉ែននោះដែរ លុំកិត្យ
ទាំងនោះសិក្សាជម៉ែននោះហើយ សាកស្អាត្រូណានវិញទៅមក រឿងម្រោះបាន

សុត្ថនិបិជកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិពាណា

ឥណ កចមិមស្ស ក្បត្រតិ តេ អវិធព្យោរ វិវន្ទិ អណ្តត្ត-
និកតញ្ញ ឧត្តានីកកៅនិ អនេកវិហិតេសុ ច កច្ចារ-
បានីយេសុ ដម្មសុ កច្ចិ បជិវិធោលិ អយំ
វិច្ចិ កិត្យូរ បជិបុច្ចារិនិតា បវិសា នោ ឧត្តារ-
ិតិវិនិតា ។ ឥមា ឡោ កិត្យូរ ទួ បវិសា ។
ធនិតិ កិត្យូរ ឥមាសំ ទិន្ទំ បវិសានំ យិនំ
បជិបុច្ចារិនិតា បវិសា នោ ឧត្តារិតិវិនិតាតិ ។

[២៩៣] ទួមា កិត្យូរ បវិសា ។ កតមា ទួ ។
អមិសក្តុ បវិសា នោ សុខម្មក្តុ សុខម្មក្តុ បវិសា
នោ អមិសក្តុ ។ កតមា ច កិត្យូរ អមិសក្តុ
បវិសា នោ សុខម្មក្តុ ។ ឥណ កិត្យូរ យស្ស បវិសាយំ
កិត្យូ កិហើនំ ឱ្យតាតរសនានំ សម្បុទា អញ្ជមញ្ញស្ស
រណ្ឌុ ភាសនិ អសុគោ កិត្យូ ឧកតោកកវិមុត្តោ

សុត្តនិធី អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

ព្រមទាំងនេះជូនមេប អត្ថរបស់កាសិតនេះជូនមេប កិច្ចិទាំងនេះបើក
របស់ដែលកំបាំងដែង ធ្វើរបស់ដែលជ្រាងរកំដែង បន្ទាបដ់សេចក្តី
សង្ឃឹម កួនដម្ល៉ែងទ្វាយដែលជាមេត្ត គ្រប់សង្ឃឹមជាប្រើនស្ថាន
បានដែង កួនបរិស់ទណ្ឌ ម្នាលកិច្ចិទាំងទ្វាយ បរិស់ទនេះហេរបា
បរិស់ទសិក្សាដោយការសាកស្គរ មិនសិក្សាជាលទំនើសទៀត ។ ម្នាលកិច្ចិ
ទាំងទ្វាយ បរិស់ទមាន ២ ពួកនេះជីវិត ។ ម្នាលកិច្ចិទាំងទ្វាយ បណ្តាឃ
បរិស់ទ ២ ពួកនេះ បរិស់ទដែលសិក្សាដោយការសាកស្គរ មិនសិក្សា
ទំនើសទៀត នៅពេលប្រសើរ ។

[៨៩៣] ម្នាលកិច្ចិទាំងទ្វាយ បរិស់ទនេះ មាន ២ ពួក ។ បរិស់ទ ២
ពួកតើជូនមេប ។ គឺបរិស់ទធ្វើនៅកួនអាមិស៖ មិនធ្វើនៅកួនព្រះសុទ្ធមុ ១ បរិស់ទ
ធ្វើនៅកួនព្រះសុទ្ធមុ មិនធ្វើនៅកួនអាមិស៖ ១ ។ ម្នាលកិច្ចិទាំងទ្វាយ បរិស់ទ
ធ្វើនៅកួនអាមិស៖ មិនធ្វើនៅកួនព្រះសុទ្ធមុ តើជូនមេប ។ ម្នាលកិច្ចិទាំង-
ទ្វាយ ពួកកិច្ចិកិច្ចិកិច្ចិសាសនានេះ សរសើរគុណាថោរិញ្ញាចោមក ចំពោះ
មុខពួកគ្រឿបស្ថិតិស្ថិតិដែលស្រួលស្រួល កិច្ចិជាមេរោគ៖ ជាទកតាកាតវិមុត្ត^(១)

១- បានខាងមេរោគ ដែលបានសម្រេចវិមេកិទាំង ៤ គីឡូបសមាបត្តិ ៤ អូប-
សមាបត្តិ ៤ ហើយយកសមាបត្តិដាច់តាំងចម្រៀនវិបស្សនា ដួរបានអរហត្ថិជន ។

បបំបណ្តាលសក់ បរិសំត្រា

អសុកោា	បញ្ចូរិមុត្រា	អសុកោា	កាយសត្វី
អសុកោា	ឯិជ្ជិយ្យត្រា	អសុកោា	សន្ទានិមុត្រា
អសុកោា	ធម្មានុសារី	អសុកោា	សន្ទានុសារី
អសុកោា	សីលវា	កល្បាលាងមេ	អសុកោា
ឯុស្សីលោ	ចាបដម្រោតិ	តេ	តេន
តេ	តំ	លកំ	លកនិ
អនាគីននុវិញ	កិត្តិរិប្បាយ	កិត្តិរិប្បាយ	អនុវិញ
អនុវិញ	ស្ថាបុរាណ	ស្ថាបុរាណ	បរិភិបាល
អយំ	រួចតិ	កិត្តិរិប្បាយ	អមិសក្តុ
អយំ	រួចតិ	កិត្តិរិប្បាយ	បរិសា
			នៅ
			សន្ទិចក្តុ
			។

បបមបណ្តាសក បរិសគ្គ

កិភីជុំណោះដាបញ្ញាវិមុត្ត^(១) កិភីជុំណោះដាកាយសក្ខិ^(២) កិភីជុំណោះដាចិដ្ឋិបុរិត្ត^(៣) កិភីជុំណោះដាសទ្ទាវិមុត្ត^(៤) កិភីជុំណោះដាចម្លានុសារី^(៥) កិភីជុំណោះដាសទ្ទានុសារី^(៦) កិភីជុំណោះដាមួកមានសិល មានកូលរាបណាគម៌ កិភីជុំណោះដាមួកក្រុសសិល មានបាបជម៌ កិភីទាំងនោះតែងបានលាកដោយសមិសរសីរនោះ លើកិភីទាំងនោះបានលាកនោះហើយ កំដ្ឋាប់ស្រីវិនិលជ័បុំ៖ (កូនុកិភីទាំងនោះ) មិនយើព្យិទេស មិនមានបញ្ហា សម្រាប់នឹងកំបរិកាតលាកនោះ កូនុកិភីទៅឯការ ម្នាលកិភីទាំងឡាយ បរិសិទ្ធិនេះហេរាបរិសិទ្ធិដ្ឋានកូនុកិភីអាមិស មិនដ្ឋានកូនុកិភីព្រះសទ្ទម្នល់ឱយ ។

១- បានខាងយោចារចោ ដែលមិនបានចាប់បានសម្រេចវិមេក្តុងម៉ោង ឬ ឡើយ ស្រាប់តែម៉ោងវិបស្សានាដែម្នាន កំបានសម្រេចអរហត្ថិជន (ជាសុក្រវិបស្សាត់) ។

២- បានខាងយោចារចោ ដែលបានសម្រេចវិមេក្តុងម៉ោង ឬ ហើយចម្រើនវិបស្សានាដែម្នាន ជកបជល់បានសម្រេចសោតាបត្តិមត្ត ហូតជល់អរហត្ថិជន ។

៣- បានខាងយោចារចោ ដែលចម្រើនវិបស្សានា ហើយត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចាតំង ឬ ។

៤- បានខាងយោចារចោ ដែលចម្រើនវិបស្សានាលើយត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចាតំង ឬ បានសម្រេចសោតាបត្តិជន ហូតជល់អរហត្ថិជន ។

៥- បានខាងយោចារចោ ដែលបរិបុណ្ណាបញ្ញា មានបញ្ញានៃក្រោរតានសម្រេចសោតាបត្តិមត្តរចកំពុងប្រតិបត្តិដើម្បីបាននូវសោតាបត្តិជន ។

៦- បានខាងយោចារចោ ដែលបរិបុណ្ណាបញ្ញា មានសទ្ទានៃក្រោរតានសម្រេចសោតាបត្តិមត្ត រចហើយកំពុងប្រតិបត្តិដើម្បីបាននូវសោតាបត្តិជន ។

សុត្តនបិដកេ អង្គតានិកាយស្ស ទុកនិចាត់

គតមា	ច	ភិត្យបេ	សធ្លម្ពករ	បិសា	នោ	
អមិសករ	។	នុ	ភិត្យបេ	យស្ស	បិសាយំ	
ភិត្យ	ន	គិលីំ	ឱជាតវសនានំ	សម្បាង	អញ្ច-	
មញ្ចូស្ស	រំលែ	ភាសនិ	អសុកោ	ភិត្យ	ឧកតោកត-	
ិមុត្រោ	អសុកោ	បញ្ចារិមុត្រោ	អសុកោ	កាយសត្វិ		
អសុកោ	ិិដ្ឋិប្បត្រោ	អសុកោ	សម្បារិមុត្រោ	អសុកោ		
ធម្មានុសាទី	អសុកោ	សម្បានុសាទី	អសុកោ			
សីលក	កល្បរណាងម្នា	អសុកោ		ធម្មីលោ		
មាបុម្នា	។	តេ	តេន	ហកំ	លកនិ	
តំ	ហកំ	លភិត្យ	អតិតាត	អមុន្តិតាត	អនឡេរាបន្ថា	
អាតិនវឌស្សរិនោ	និស្សរណាប្បញ្ញ	បិកុញ្ញនិ	អយំ			
ប្រុតិ	ភិត្យបេ	សធ្លម្ពករ	បិសា	នោ	អមិសករ	
នមា	នោ	ភិត្យបេ	ទ្រ	បិសា	។	ធម៌នកំ
ភិត្យបេ	នមានំ	ទិន្នំ	បិសានំ	យិន្នំ	សធ្លម្ពករ	
បិសា	នោ	អមិសករតិ	។			

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

ម្នាលកិកូទាំងឡាយ ចុះបរិស៊ទធ្វើនៃកួនព្រះសង្គម មិនធ្វើនៃកួនអាមិស់ តើ
 ដូចមេប៉ុន្មាន ម្នាលកិកូទាំងឡាយ ពួកកិកូទាូសាសនានេះ មិនសរសើរគុណា
 ទៅវិញ្ញាទោមក ចំពោះមុខពួកគ្របាលស្ថិជំលស្សិកសម្រាប់ កិកូទានៅក្នុងការ
 ឧកតាវកាតវិមុត្ត កិកូទានៅក្នុងការ ជាបញ្ហាវិមុត្ត កិកូទានៅក្នុងការ ជាកាយសកី កិកូទានៅ
 ការ ជាផិធិធប្បត្តិ កិកូទានៅក្នុងការ ជាសង្គមិនុត្ត កិកូទានៅក្នុងការ ជាជាម្បានសារី កិកូទានៅ
 ការ ជាផិធិធប្បត្តិ កិកូទានៅក្នុងការ ជាម្បានសិល មានកល្បាលណិជ្ជកម្ម
 កិកូទានៅក្នុងការ ជាម្បានសិល មានបាបិជ្ជកម្ម ដូចជាអ្វីយ កិកូទាំងនេះ
 រួមជំនាញបានលាកដោយមិនពេលសរសើរគ្នាពេញ្យាទោមក លុះកិកូទាំងនេះ
 បានលាកនោះហើយ មិនធ្វើប៉ុណ្ណោះ មិនស្រីនៅ មិនលើចិត្តប៉ុណ្ណោះ (កួនលាកនោះ)
 យើងពេញ្យាស មានបញ្ហាសម្រាប់ពើខ្លួន កិបិរិកាត (លាកនោះ) កួនបរិស៊ទេ
 ឬណា ម្នាលកិកូទាំងឡាយ បរិស៊ទេនោះហេរាប់ បរិស៊ទម្វើនៃកួនព្រះសង្គម
 មិនធ្វើនៃកួនអាមិស់ទៀត ម្នាលកិកូទាំងឡាយ បរិស៊ទមាន ២ ពួកនេះ
 ឬនេះ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ បណ្តាបរិស៊ទាំង ២ ពួកនេះ បរិស៊ទម្វើនៃ
 កួនព្រះសង្គម មិនធ្វើនៃកួនអាមិស់នេះទៀតប្រសើរ ។

បបំបណ្តាលសក់ បរិសវគ្គា

[២៩៤] ទ្រមា កិត្យាបេ បរិសា ។ គតមា ទ្រ ។
 វិសមា ច បរិសា សមា ច បរិសា ។ គតមា ច
 កិត្យាបេ វិសមា បរិសា ។ នដ កិត្យាបេ យស៊ា
 បរិសាយំ អងមុកម្មានិ បរត្ថនិ ធមុកម្មានិ នប្ប-
 រត្ថនិ អវិនយកម្មានិ បរត្ថនិ វិនយកម្មានិ នប្បរត្ថនិ
 អងមុកម្មានិ ធមុកម្មានិ ធមុកម្មានិ ន ធមុកម្មានិ អវិ-
 នយកម្មានិ ធមុកម្មានិ វិនយកម្មានិ ន ធមុកម្មានិ អយំ
 រួចតិ កិត្យាបេ វិសមា បរិសា ។ វិសមត្តា កិត្យាបេ
 បរិសាយ អងមុកម្មានិ បរត្ថនិ ធមុកម្មានិ នប្បរត្ថនិ
 អវិនយកម្មានិ បរត្ថនិ វិនយកម្មានិ នប្បរត្ថនិ
 អងមុកម្មានិ ធមុកម្មានិ ធមុកម្មានិ ន ធមុកម្មានិ អវិនយ-
 កម្មានិ ធមុកម្មានិ វិនយកម្មានិ ន ធមុកម្មានិ ។ គតមា
 ច កិត្យាបេ សមា បរិសា ។ នដ កិត្យាបេ យស៊ា
 បរិសាយំ ធមុកម្មានិ បរត្ថនិ អងមុកម្មានិ នប្ប-
 រត្ថនិ វិនយកម្មានិ បរត្ថនិ អវិនយកម្មានិ នប្បរត្ថនិ
 ធមុកម្មានិ ធមុកម្មានិ អងមុកម្មានិ ន ធមុកម្មានិ
 វិនយកម្មានិ ធមុកម្មានិ អវិនយកម្មានិ ន ធមុកម្មានិ

បបមបណ្តាសក បរិសវគ្គ

[២៩៤] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បរិស៊ទនេះ មាន ២ ពួក ។ បរិស៊ទ ២ ពួក តើដូចប័ម្ចប ។ គឺបរិស៊ទមិនកបសា ១ បរិស៊ទកបសា ១ ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បរិស៊ទមិនកបសាតើដូចប័ម្ចប ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ កូនសាសនានេះ អធម្ចកម្ម (អំពើខុសធម) ប្រព្រឹត្តិថាទាបាន ធម្មកម្ម (អំពើត្រូវធម) ប្រព្រឹត្តិថាមិនបាន អវិនយកម្ម (អំពើខុសវិនីយ) ប្រព្រឹត្តិថាទាបាន វិនយកម្ម (អំពើត្រូវវិនីយ) ប្រព្រឹត្តិថាមិនបាន អធម្ចកម្មរុន្តោះ ធម្មកម្មមិនរុន្តោះ អវិនយកម្ម រុន្តោះ វិនយកម្មមិនរុន្តោះ កូនបរិស៊ទណាម ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បរិស៊ទនេះហេរា បរិស៊ទមិនកបសា ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ (បានជា) អធម្ចកម្ម ប្រព្រឹត្តិថាទាបាន ធម្មកម្ម ប្រព្រឹត្តិថាមិនបាន អវិនយកម្ម ប្រព្រឹត្តិថាទាបាន វិនយកម្មប្រព្រឹត្តិថាមិនបាន អធម្ចកម្ម រុន្តោះ ធម្មកម្ម មិនរុន្តោះ អវិនយកម្ម រុន្តោះ វិនយកម្ម មិនរុន្តោះ កូនបរិស៊ទប្រព្រឹត្តិថាទាបសា ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ កូនសាសនានេះ ធម្មកម្ម ប្រព្រឹត្តិថាទាបាន អធម្ចកម្ម ប្រព្រឹត្តិថាមិនបាន វិនយកម្ម ប្រព្រឹត្តិថាទាបាន ធម្មកម្មរុន្តោះ អធម្ចកម្ម មិនរុន្តោះ វិនយកម្ម រុន្តោះ អវិនយកម្ម មិនរុន្តោះ កូនបរិស៊ទបរិស៊ទណា

សុត្តនិបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ទូកនិបាតោ

អយំ រួចតិ ភីក្នុះ សមា បរិសា ។ សមត្ថា ភីក្នុះ
បរិសាយ ធម្មកម្មានិ បរត្តលិ អធុម្មកម្មានិ ធម្មរត្តលិ
វិនយកម្មានិ បរត្តលិ អវិនយកម្មានិ ធម្មរត្តលិ ធម្ម-
កម្មានិ ធម្មនិ អធុម្មកម្មានិ ធម្ម ធម្មនិ វិនយកម្មានិ
ធម្មនិ អវិនយកម្មានិ ធម្ម ធម្មនិ ។ តមា ខោ ភីក្នុះ
ទ្រូ បរិសា ។ ធរតណកំ ភីក្នុះ តមាសំ ទិន្នំ បរិសានំ
យធិនំ សមា បរិសាតិ ។

[២៩៥] ទ្រូមា ភីក្នុះ បរិសា ។ គតមា ទ្រូ ។
អធុម្មិកា ច បរិសា ធម្មិកា ច បរិសា ។ យេ ។
តមា ខោ ភីក្នុះ ទ្រូ បរិសា ។ ធរតណកំ ភីក្នុះ
តមាសំ ទិន្នំ បរិសានំ យធិនំ ធម្មិកា បរិសាតិ ។

[២៩៦] ទ្រូមា ភីក្នុះ បរិសា ។ គតមា ទ្រូ ។
អធុម្មរាជិនី ច បរិសា ធម្មរាជិនី ច បរិសា ។
គតមា ច ភីក្នុះ អធុម្មរាជិនី បរិសា ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ ទុកនិចាត

ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បរិស៊ទនេះហេរាប បរិស៊ទរបសា ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ (បានជា) ធម្មកម្ម ប្រព្រឹត្តទៅបាន អធិម្មកម្ម ប្រព្រឹត្តទៅមិនបាន វិនយកម្ម ប្រព្រឹត្តទៅបាន អវិនយកម្ម ប្រព្រឹត្តទៅមិនបាន ធម្មកម្មរុន្តោះ អធិម្មកម្មមិនរុន្តោះ វិនយកម្ម រុន្តោះ អវិនយកម្ម មិនរុន្តោះ ក្រោះបរិស៊ទ ប្រព្រឹត្តរបសា ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បរិស៊ទមាន ២ ពួកនេះជាទ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បណ្តាបរិស៊ទទាំង ២ ពួកនេះ បរិស៊ទរបសាន្ត់៖ ទីបប្រសើរ ។

[២៨៥] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បរិស៊ទនេះ មាន ២ ពួក ។ បរិស៊ទ ២ ពួកតើដើរបម្រចាំ ។ គីបរិស៊ទមិនប្រព្រឹត្តតាមដម់ ១ បរិស៊ទប្រព្រឹត្តតាមដម់ ១ ។ បេ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បរិស៊ទមាន ២ ពួកនេះជាទ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បណ្តាបរិស៊ទទាំង ២ ពួកនេះ បរិស៊ទប្រព្រឹត្តតាមដម់ន្ត់៖ ទីបប្រសើរ ។

[២៨៦] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បរិស៊ទនេះ មាន ២ ពួក ។ បរិស៊ទ ២ ពួកតើដើរបម្រចាំ ។ គីបរិស៊ទមិនពោលតាមដម់ ១ បរិស៊ទពោលតាមដម់ ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ឬ៖បរិស៊ទមិនពោលតាមដម់ តើដើរបម្រចាំ ។

បបមបណ្តាលសក់ បរិសវគ្គា

នៅ កិច្ចូរ យស្សំ បរិសាយំ កិច្ចូ អធិការណា
 អាជិយនិ ធម្មិកំ រ អធិម្មិកំ រ តេ តំ អធិការណា
 អាជិយិត្តា ន ថេរ អញ្ញមព្វោ សញ្ញាបេនិ ន ច សញ្ញានិ
 ឧបកដ្ឋនិ ន ច និញ្ញាបេនិ ន ច និញ្ញានិ ឧបកដ្ឋនិ
 តេ អសញ្ញានិពលា អនិញ្ញានិពលា អប្បជិនិស្សត-
 មនិនោ តមេរ អធិការណា ចាមសា បរមស្ស^(១) អភិ-
 និវិស្ស កេហារនិ នៅមេរ សច្ចោ មោយមញ្ញនិ អយំ
 រួចតិ កិច្ចូរ អធិម្មិកិនិ បរិសា ។ គតមា ច
 កិច្ចូរ ធម្មិកិនិ បរិសា ។ នៅ កិច្ចូរ យស្សំ
 បរិសាយំ កិច្ចូ អធិការណា អាជិយនិ ធម្មិកំ រ
 អធិម្មិកំ រ តេ តំ អធិការណា អាជិយិត្តា អញ្ញមព្វោ
 សញ្ញាបេនិ ថេរ សញ្ញានិពលា ឧបកដ្ឋនិ និញ្ញាបេនិ ច
 និញ្ញានិពលា ឧបកដ្ឋនិ តេ សញ្ញានិពលា និញ្ញានិពលា
 បជិនិស្សតមនិនោ ន តមេរ អធិការណា ចាមសា បរ-
 មស្ស^(២) អភិនិវិស្ស កេហារនិ នៅមេរ សច្ចោ មោយមញ្ញនិ

បបមបណ្តាសក បរិសវត្ថុ

ម្នាលកិភីទាំងឡាយ ពួកភិភីភិភីសាសនានេះ កាន់យកអធិករណ៍ត្រូវ
តាមដម្លៃ មិនត្រូវតាមដម្លៃ លុះភិភីទាំងនោះ កាន់យកអធិករណ៍នោះ
ហើយ មិនពន្យល់គ្មានវិញ្ញាទោមកដែ មិនប្រជុំពន្យល់គ្មាល់ មិននាំ
គ្មានឯកមិនប្រជុំ មិនប្រជុំគ្មានឯកមិនប្រជុំ កិភីទាំងនោះមានការមិន
យល់ដាកម្បាន មានសេចក្តីមិនពិនិត្យដាកម្បាន មានគំនិតមិនប្រជុំ
លេបដែលបារប្រកតិតិនិមិនប្រជុំ ហើយពន្យល់គ្មានឯកមិនប្រជុំ ហើយពន្យល់
កាត់អធិករណ៍នោះថា នេះជាពក្យពិតមិន ពាក្យដើម្បីតែអំពើទេដ្ឋឹប្រែះ
ភិភីបរិសវត្ថុណា ម្នាលកិភីទាំងឡាយ បរិសវត្ថុនេះហេរប៊ា បរិសវត្ថុមិន
ពេលតាមដម្លៃ ។ ម្នាលកិភីទាំងឡាយ បុះបរិសវត្ថុពេលតាមដម្លៃ
តើដ្ឋឹប្រែះ ។ ម្នាលកិភីទាំងឡាយ ពួកភិភីភិភីសាសនានេះ កាន់យក
អធិករណ៍ត្រូវតាមដម្លៃ មិនត្រូវតាមដម្លៃ លុះភិភីទាំងនោះ កាន់យក
អធិករណ៍នោះហើយ រួមជាបន្ទូលគ្មានវិញ្ញាទោមកដែ ប្រជុំពន្យល់
គ្មាល់ នាំគ្មានឯកមិនប្រជុំ ប្រជុំគ្មានឯកមិនប្រជុំ កិភីទាំងនោះមានការ
យល់ដាកម្បាន មានការពិនិត្យដាកម្បាន មានគំនិតប្រជុំនីងលេបដែលបារប្រ-
កតិតិនិមិនប្រជុំ មិនប្រកាន់មំដោយកម្បានឯកមិនប្រជុំ ហើយពេលកាត់អធិករណ៍
នោះថា នេះជាពក្យពិតមិន ពាក្យដើម្បីតែអំពើទេ ដ្ឋឹប្រែះភិភីបរិសវត្ថុណា

សុត្រនឹងបិដកេ អង្គត្តរនិកាយសួយ ទូកនិបាតោ

អយំ រូច្ចិតិ កិត្យាំ ធម្ពវាទិនី បរិសា ។ ឥមា ខោ
 កិត្យាំ ធ្វើ បរិសា ។ ធម្ពណកំ កិត្យាំ ឥមាសំ
 ទិន្នំ បរិសានំ យិន្នំ ធម្ពវាទិនី បរិសាតិ ។
 បរិសរគ្រោ បញ្ជមោ ។
 បណ្តាលសកោ បប់មោ សមគ្រោ ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តនិកាយ ទុកនិបាត

ម្នាលកិភីទាំងឡាយ បរិស៊ុទនេះ ហោចា បរិស៊ុទពោលតាមដម្លៃ ។
 ម្នាលកិភីទាំងឡាយ បរិស៊ុទមាន ២ ពួកនេះជន ។ ម្នាលកិភីទាំងឡាយ
 បណ្តាបរិស៊ុទទាំង ២ ពួកនេះ បរិស៊ុទពោលតាមដម្លៃនូវខិបប្រសើរ ។

ចប់ បរិសគ្គ ទី ៥ ។

ចប់ បបែមបណ្តាសក ។

ទុកិយបណ្តាលសកោ

[២៩៧] ទ្រូម ភីត្វាបេ បុគ្គលា លោកេ ឧប្ប-
 ជ្ជមាន ឧប្បជ្ជនិ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ
 ពហុធោ ជនស្ស អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ
 នេរមណុស្សណ៍ ។ កតមេ ទ្រ ។ តថាកតោ ច
 អរហំ សម្បាសម្បុទ្ធតា រដ្ឋា ច ចក្ចវតិ ។ សមេ
 ទោ ភីត្វាបេ ទ្រ បុគ្គលា លោកេ ឧប្បជ្ជមាន
 ឧប្បជ្ជនិ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ ពហុធោ
 ជនស្ស អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ នេរ-
 មណុស្សណនិ ។

[២៩៨] ទ្រូម ភីត្វាបេ បុគ្គលា លោកេ ឧប្ប-
 ជ្ជមាន ឧប្បជ្ជនិ អង្វិយមណុស្ស ។ កតមេ ទ្រ ។
 តថាកតោ ច អរហំ សម្បាសម្បុទ្ធតា រដ្ឋា ច
 ចក្ចវតិ ។ សមេ ទោ ភីត្វាបេ ទ្រ បុគ្គលា លោកេ
 ឧប្បជ្ជមាន ឧប្បជ្ជនិ អង្វិយមណុស្សតិ ។

ទុក្ខិយបណ្តាលកំ

[២៩៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ កាលកៅតឡើង
ក្នុងលោក តែងកៅតឡើង ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ដន្តប្រើន ដើម្បីសេចក្តី
សុខដល់ដន្តប្រើន ដើម្បីសេចក្តីចម្រើនដល់ដន្តប្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍
និងសេចក្តីសុខដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។ បុគ្គល ២ ពួកតើដូចចា
ម្មប ។ គឺព្រះតាតតាតជាអរហន្ទសម្ងាត់មួនទី ១ ស្ថូចចក្រពតិ ១ ។ ម្នាល
កិភុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ កាលកៅតឡើងក្នុងលោក តែងកៅត
ឡើង ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ដន្តប្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ដន្តប្រើន
ដើម្បីសេចក្តីចម្រើនដល់ដន្តប្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍និងសេចក្តីសុខ
ដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។

[២៩៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ កាលកៅតឡើងក្នុង
លោក តែងកៅតឡើងជាមនុស្សអស្សាយ ។ បុគ្គលទាំង ២ពួក តើដូចចាំម្មប ។
គឺព្រះតាតតាតជាអរហន្ទសម្ងាត់មួនទី ១ ស្ថូចចក្រពតិ ១ ។ ម្នាលកិភុទាំង-
ឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ កាលកៅតឡើងក្នុងលោក តែងកៅតឡើង
ជាមនុស្សអស្សាយ ។

សុត្ថនូបិជ្ជកេ អង្គត្តរនីកាយស្ស ទុកនិបាទា

[២៩៥] ទិន្នំ ភិគ្គោ បុគ្គលាប់ កាលកិរិយា
ពហុណោ ធមស្ស អនុតិប្បា^(១) ហេរតិ ។ កាតមេសំ
ទិន្នំ ។ តថាកតស្ស ច អរហាតោ សម្រាសម្ពុទ្ធស្ស
រព្យា ច ចក្ចវតិស្ស ។ តមេសំ ខោ ភិគ្គោ ទិន្នំ
បុគ្គលាប់ កាលកិរិយា ពហុណោ ធមស្ស អនុតិប្បា
ហេរតិតិ ។

[៣០០] ទ្រមេ ភិគ្គោ ចូចារហា ។ កាតមេ
ទ្រ ។ តថាកតតោ ច អរហំ សម្រាសម្ពុទ្ធ រដ្ឋា
ច ចក្ចវតិ ។ តមេ ខោ ភិគ្គោ ទ្រ ចូចារហាតិ ។

[៣០១] ទ្រមេ ភិគ្គោ ពុទ្ទា ។ កាតមេ ទ្រ ។
តថាកតតោ ច អរហំ សម្រាសម្ពុទ្ធ បច្ចុកពុទ្ទា ច ។
តមេ ខោ ភិគ្គោ ទ្រ ពុទ្ទាតិ ។

[៣០២] ទ្រមេ ភិគ្គោ អសនិយា ធមលនិយា
ន សន្តិសន្តិ ។ កាតមេ ទ្រ ។ ភិគ្គោ ច ីធភាស-
សរោ ហាត្វាដានិយា ច ។ តមេ ខោ ភិគ្គោ
ទ្រ អសនិយា ធមលនិយា ន សន្តិសន្តិតិ ។

សុត្ថនិជក អង្គតនិកាយ ទុកនិបាត

[២៩៩] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ កាលកិរិយាបស់បុគ្គល ២ ពួក រោមជំ
មានសេចក្តីស្តាយក្រាយដល់ដន្តប្រើន ។ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចមេប៉ា ។
គីឡូចាប់តាតជាមរហន្តសម្រាសមុខ ១ ស្វែបប្រើបាន ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ
កាលកិរិយាបស់បុគ្គល ២ ពួកនេះ រោមជំមានសេចក្តីស្តាយ
ក្រាយដល់ដន្តប្រើន ។

[៣០០] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បូបារហបុគ្គល (បុគ្គលគ្នរដល់បូប)
នេះ មាន ២ ពួក ។ បូបារហបុគ្គល ២ ពួក តើដូចមេប៉ា ។ គីឡូចាប់តាតជាមរហន្តសម្រាសមុខ ១ ស្វែបប្រើបាន ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បូបារហបុគ្គលមាន ២ ពួកនេះជំ ។

[៣០១] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ព្រះពុទ្ធនេះ មាន ២ ពួក ។ ព្រះពុទ្ធប៉ា ២ ពួកតើដូចមេប៉ា ។ គីឡូចាប់តាតជាមរហន្តសម្រាសមុខ ១ បង្រៀកពុទ្ធប៉ា ១ ។
ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ព្រះពុទ្ធនេះជំ ។

[៣០២] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ រោមជំមិនតក់ស្តុត
កូនធនៅលវន្ទេះបាត់ ។ បុគ្គល ២ ពួកតើដូចមេប៉ា ។ គីភូទាំងឡាយ
ឯណាប្រព័ន្ធ ១ ដំរើអាជានេយ៍ ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួក
នេះជំ រោមជំមិនតក់ស្តុត កូនធនៅលវន្ទេះបាត់ ។

ទុតិយបណ្តាសកៅ បុគ្គលរគ្រោ

[៣០៣] ឡើម កិច្ចាំរ អសនិយា ផលន្ទិយា
 ន សន្តូសន្ទិ ។ គត់មេ ឡើ ។ កិច្ចាំ ច ីធនា-
 សកៅ អស្សាជានីយោ ច ។ តមេ ខោ កិច្ចាំរ
 ឡើ អសនិយា ផលន្ទិយា ន សន្តូសន្ទិតិ ។

[៣០៤] ឡើម កិច្ចាំរ អសនិយា ផលន្ទិយា ន
 សន្តូសន្ទិ ។ គត់មេ ឡើ ។ កិច្ចាំ ច ីធនាសកៅ
 សីហោ ច មិកកជាត ។ តមេ ខោ កិច្ចាំរ ឡើ
 អសនិយា ផលន្ទិយា ន សន្តូសន្ទិតិ ។

[៣០៥] ឡើម កិច្ចាំរ អត្ថរសេ សម្បស្សមាន
 គីបុរិសា មានុសី ភចំ ន ភាសន្ទិ ។ គត់មេ ឡើ ។
 មា ច មុសា កណ្តាល្អា មា ច បាំ អក្សពេន
 អញ្ចាចិត្តិម្អាតិ ។ តមេ ខោ កិច្ចាំរ ឡើ អត្ថរសេ
 សម្បស្សមាន គីបុរិសា មានុសី ភចំ ន ភាសន្ទិតិ ។

[៣០៦] ទិន្ទំ កិច្ចាំរ ធម្មានំ អតិថ្ឋាត អប្បដិវេជ្ជា
 មាតុត្តាមេ គារំ គារេតិ ។ គត់មេសំ ទិន្ទំ ។

ទុតិយបណ្តាសក បុគ្គលវត្ថុ

[៣០៣] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ រម៉ឺនិនតក់ស្តុត កូដអេលាដែលន្ទៃបាង្រៀ ។ បុគ្គល ២ ពួក តើជួចចេញច ។ គីភូទាធិណារប្រព័ ១ សេះអាជានេយ៍ ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះជន រម៉ឺនិនតក់ស្តុត កូដអេលាដែលន្ទៃបាង្រៀ ។

[៣០៤] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ រម៉ឺនិនតក់ស្តុត កូដអេលាដែលន្ទៃបាង្រៀ ។ បុគ្គល ២ ពួក តើជួចចេញច ។ គីភូទាធិណារប្រព័ ១ សីហមិគិត ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ រម៉ឺនិនតក់ស្តុត កូដអេលាដែលន្ទៃបាង្រៀ ។

[៣០៥] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ពួកសត្វកិន្ទោ កាលពិចារណា យើញ្ញអំណាចនៃប្រយោជន៍ ២ យ៉ាងនេះ ទីបមិនពោលរាជាណបស់មនុស្ស ។ ប្រយោជន៍ ២ យ៉ាងតើជួចចេញច ។ គីមិនពោលពាក្យមុសា ១ មិនពោលបង្កាប់អ្នកដើរដោយពាក្យមិនពិត ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ពួកសត្វកិន្ទោ កាលពិចារណាយើញ្ញអំណាចនៃប្រយោជន៍ ២ យ៉ាង នេះ ទីបមិនពោលរាជាណបស់មនុស្សឡើយ ។

[៣០៦] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ មាតុត្រាម រម៉ឺនិនត្រួតមិនត្រាន់ ចំពោះជម៉ែ ២ យ៉ាងរហូតដល់មរណកាល ឬជម៉ែ ២ យ៉ាងនេះ តើជួចចេញច ។

សុត្តនិបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទូកនិបាតោ

មេចុនុយម្នសហាយត្តិយា ច វិជាយនស្ស ច ។ នមេសំ
ខោ កិត្តិរ ទិន្ន ធម្បានំ អតិថ្ឋារ អប្បិរលោរ
មាតុភាមោ គាលំ គារពីតិ ។

[៣០៧] អសណ្តូសន្ទិភាសញ ហេ កិត្តិរ នៅសេ-
ស្សមិ សណ្តូសន្ទិភាសញ តំ សុុណារ សាងុកំ
មនសិគារ ភាសិស្សមិតិ ។ ធនំ កណ្តុតិ ខោ
តេ កិត្តិ កករតោ បច្ចុលេស្សសំ ។ កករ ធនុលោរ
គចញ កិត្តិរ អសណ្តូសន្ទិភាសោ ហេរតិ គចញ
អសណ្តើ សន្ទិរសណ្តើ ។ ន ន កិត្តិរ នៅស្ស
កិត្តិនោ ធនំ ហេរតិ ធនុលោរ មំ ន រោយ មផ្លូមោបិ
មំ ន រោយ នលោបិ មំ ន រោយ នៅចាបំ ន
រោយ មផ្លូមំចាបំ ន រោយ នៅចាបំ ន
រោយ នោ ហេរ ធនិ មំ រោយ អបិតានុគម្ពិ មំ
រោយ នោ ហិតានុគម្ពិ នោតិ នំ រោយ ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តនិកាយ ទុកនិបាត

គីមចុនធម្មសមាបត្តិ^(១) ១ ប្រសុតិបុត្ត ១ ៦ ម្នាលកិកុទាំងខ្សោយ
មាតុត្រាម រមេដិនធ្វើត មិនទ្រាន់ចំពោះជម់ ៨ យ៉ាវនេះ រហូត
ដល់មរណកាល ៦

[៣០៧] ម្នាលកិកុទាំងខ្សោយ តបាតតនិជសម្បជន្ទរសេចក្តីចូល
បិត្តរបស់អសប្បរសដុំ សេចក្តីចូលបិត្តរបស់សប្បរសដុំ ដល់អ្នកទាំង-
ខ្សោយ អ្នកទាំងខ្សោយ ចូរប្រឹងស្ថាប់ន្ទរសេចក្តីនោះចុំ ចូរធ្វើឡើកកុងបិត្តទ្វូ
លូចុំ តបាតតនិជសម្បជន្ទ ៦ កិកុទាំងនោះទួលប្រាក់ពីការ របស់ព្រះ
ដែលបានព្រះភាគបាត ព្រះករុណាប្រះអង្គ ៦ ព្រះដែលបានព្រះត្រូវបានប្រើបាន
ដូចខ្លះបាត ម្នាលកិកុទាំងខ្សោយ សេចក្តីចូលបិត្តរបស់អសប្បរសតើដូចបេះបេ
អសប្បរសទាំងខ្សោយ តើដីចូលបិត្តដូចបេះបេ ៦ ម្នាលកិកុទាំងខ្សោយ
កិកុជាបេរះកុងសាសនានេះ តើដីគិតយ៉ាវនេះបាត ព្រះបេរះកុងមិនគូរ
ទួន្ទានយើងទេ មផ្សិមត្រូវកី មិនគូរទួន្ទានយើងទេ កិកុចិតិកី
មិនគូរទួន្ទានយើងទេ ជួយើងកិមិនគូរទួន្ទានព្រះបេរះដោរ មិនគូរ
ទួន្ទានមផ្សិមត្រូវដោរ មិនគូរទួន្ទានកិកុចិតិដោរ ប្រសិនបើព្រះបេរះ
លោកគូរទួន្ទានយើង លោកតើដីអនុត្រោះ ដោយអំពើដែលតត
ប្រយោជន៍ហើយទួន្ទានយើង មិនមែនលោកអនុត្រោះ ដោយអំពើ
ដែលបានប្រយោជន៍ហើយទួន្ទានយើងទេ យើងគូរបើតបទោលោកវិញ្ញុបាត

ទុក្ខិយបណ្តាលសក់ បុត្តិលរោគ្រា

វិហាសេយៃបិ នំ បស្ថម្មិស្ស ន បដិករោយំ មណ្ឌិមោ
 ចេបិ មំ រោយៃ... នក់ ចេបិ មំ រោយៃ អហិតា-
 នុកម្បី មំ រោយៃ នៅ យិតានុកម្បី នៅតី នំ
 រោយំ វិហាសេយៃបិ^(១) នំ បស្ថម្មិស្ស ន បដិករោយំ
 មណ្ឌិមស្សបិ ភិគ្គោនោ ធនំ ហេតិ ។ ឬ ។ នវស្សបិ
 ភិគ្គោនោ ធនំ ហេតិ ដេហិ មំ ន រោយំ
 មណ្ឌិមោបិ មំ ន រោយំ នក់បិ មំ ន រោយំ
 ចេរំចាបាំ ន រោយំ មណ្ឌិមំចាបាំ ន រោយំ
 នវំចាបាំ ន រោយំ ចេក់ ចេបិ មំ រោយំ
 អហិតានុកម្បី មំ រោយំ នៅ យិតានុកម្បី នៅតី
 នំ រោយំ វិហាសេយៃបិ នំ បស្ថម្មិស្ស ន បដិ-
 ករោយំ មណ្ឌិមោ ចេបិ មំ រោយៃ... នក់ ចេបិ មំ រោយៃ

ទុតិយបណ្តាសក បុគ្គលវគ្គ

មិនធ្វើតាមទេ យើងគ្រប់ពេញលោកខ្លះ ទុកដាយើងពិចារណា
 យើងឡើកំមិនគ្រប់តាមលោកដែរ ប្រសិនបើមធ្វើមត្រូវនាយើង...
 ប្រសិនបើកីកុម្ភីឡើងនាយើង លោកអនុគ្រោះដោយអំពើតតប្រយោជន៍
 ហើយឡើងនាយើង មិនមែនអនុគ្រោះដោយអំពើដែលមានប្រយោជន៍
 ទេ យើងគ្រប់ថាលោកវិញ្ញាបា មិនធ្វើតាមទេ យើងគ្រប់-
 បៀវិញ្ញាប់លោកខ្លះ ទុកដាយើងពិចារណាយើង កីមិនគ្រប់តាមលោក
 ដែរ ។ ឯកីកុម្ភីដាមធម្មិមត្រូវ តើដីតិចយ៉ាងនេះបា ។ បេ ។ កីកុម្ភីតើដី
 តិចយ៉ាងនេះបា ព្រះបេរះកីមិនគ្រប់ឡើងនាយើង មធ្វើមត្រូវកីមិនគ្រប់ឡើង
 យើងទេ កីកុម្ភីកីមិនគ្រប់ឡើងនាយើងទេ យើងកីមិនគ្រប់ឡើងព្រះបេរះដែរ
 មិនគ្រប់ឡើងមធ្វើមត្រូវដែរ មិនគ្រប់ឡើងកីកុម្ភីដែរ ប្រសិនបើព្រះបេរះ
 លោកគ្រប់ឡើងនាយើង លោកតើដីអនុគ្រោះ ដោយអំពើតតប្រយោជន៍
 ហើយឡើងនាយើង មិនមែនលោកអនុគ្រោះ ដោយអំពើមានប្រយោជន៍ទេ
 យើងគ្រប់ថាលោកវិញ្ញាបា មិនធ្វើតាមទេ យើងគ្រប់បៀវិញ្ញាប់លោក
 វិញ្ញាប់ខ្លះ ទុកដាយើងពិចារណាយើង កីមិនគ្រប់តាមលោកដែរ
 ប្រសិនបើ មធ្វើមត្រូវឡើង... ប្រសិនបើកីកុម្ភីគ្រប់ឡើងនាយើង

សុត្តនិដក អង្គត្តនិកាយសួយ ទុកនិបាតោ

អហិតានុកម្ពី មំ រាជយ៍ នៅ ហិតានុកម្ពី នៅតិ
 នំ រាជយ៍ វិយាសេយ៍បិ នំ បស្បម្ពិស្ស ន
 បជិករោយំ ។ ឯាំ ឡា កិត្តិវេ អសន្តុសន្ទិភ័សោ យោតិ
 ធរញ្ញ អសញ្ញា សន្ទិវសណិ ។ គចញ្ញ កិត្តិវេ សន្ទ-
 សន្ទិភ័សោ យោតិ គចញ្ញ សញ្ញា សន្ទិវសណិ ។ តច
 កិត្តិវេ ចេរស្ស កិត្តិនោ ឯាំ យោតិ ចេហេបិ មំ
 រាជយ៍ មផ្លូមោបិ មំ រាជយ៍ នោហេបិ មំ រាជយ៍
 ចេរោយំ រាជយ៍ មផ្លូមោយំ រាជយ៍ នោរោយំ រាជយ៍
 ចេហេ ចេបិ មំ រាជយ៍ ហិតានុកម្ពី មំ រាជយ៍
 នោ អហិតានុកម្ពី សាង្តិតិ នំ រាជយ៍ ន នំ វិយ-
 សេយ៍ បស្បម្ពិស្ស បជិករោយំ មផ្លូមោ ចេបិ មំ
 រាជយ៍ ... នោ ចេបិ មំ រាជយ៍ ហិតានុកម្ពី មំ រាជយ៍

សុត្តនបិដក អង្គតនិកាយ ទុកនិបាត

លោកតែងអនុគ្រោះ ដោយអំពើតតប្រយោជន៍ហើយទូទានយើង មិនមែន
លោកអនុគ្រោះ ដោយអំពើមានប្រយោជន៍ហើយទូទានទេ យើងគួរតបទៅ
លោកវិញ្ញាមិនធ្វើតាមទេ យើងគួរបៀវតបៀវនលោកខ្លោះ ទុកជាយើងពិ-
ចារណាយើញ្ញក់មិនគួរធ្វើតាមលោកដែរ ។ ម្ទាលកិកុំទាំងឡាយ សេចក្តី
ចូលចិត្តរបស់អសប្បរសយ៉ាងនេះ អសប្បរសទាំងឡាយ តែងចូលចិត្ត
យ៉ាងនេះ ។ ម្ទាលកិកុំទាំងឡាយ សេចក្តីចូលចិត្តរបស់សប្បរស តើដឹងប៉ា
ម៉ែប សប្បរសទាំងឡាយ តែងចូលចិត្តដឹងប៉ាម៉ែប ។ ម្ទាលកិកុំទាំងឡាយ
កិកុំជាប់រៀងសាសនានេះ តែងគិតយ៉ាងនេះថា ព្រះប់រៀងគួរទូទានយើង
មផ្សិតត្រូវកិត្តិវិធី គួរទូទានយើង កិត្តិវិធី គួរទូទានយើង យើងកិត្តិវិធី គួរទូទានព្រះ
ប់រៀង គួរទូទានមផ្សិតត្រូវដែរ គួរទូទានកិត្តិវិធីដែរ ប្រសិនបើព្រះប់រៀង
ទូទានយើង លោកតែងអនុគ្រោះ ដោយអំពើមានប្រយោជន៍ហើយ
ទូទានយើង មិនមែនលោកអនុគ្រោះ ដោយអំពើតតប្រយោជន៍ទេ
យើងគួរតបទៅលោកវិញ្ញា ប្រព័ន្ធបើយ យើងមិនគួរបៀវតបៀវន
លោកទេ កាលបើយើងពិចារណាយើញ្ញ គួរតែធ្វើតាមលោកដែរ
ប្រសិនបើ មផ្សិតត្រូវទូទានយើង . . . ប្រសិនបើកិត្តិវិធីទូទាន
យើង តែងអនុគ្រោះ ដោយអំពើមានប្រយោជន៍ហើយទូទានយើង

ទុក្ខិយបណ្តាលសក់ បុគ្គលវគ្គា

នោ អហិតានុកម្ពី សង្គតិ នំ រដយំ
 ន នំ វិយោសេយំ បស្បម្ពិស្ប បជិករេយំ
 មផ្លូមស្ប កិច្ចុះនោ ធនំ យោតិ ។ ឬ ។ នវស្បបិ
 កិច្ចុះនោ ធនំ យោតិ ឡេហិ មំ រដយំ មផ្លូមោបិ
 មំ រដយំ នោហិ មំ រដយំ ឡេចាយំ រដយំ
 មផ្លូមចាយំ រដយំ នវចាយំ រដយំ ឡេហោ ឡិ
 មំ រដយំ ហិតានុកម្ពី មំ រដយំ នោ អហិត-
 ុកម្ពី សង្គតិ នំ រដយំ ន នំ វិយោសេយំ
 បស្បម្ពិស្ប បជិករេយំ មផ្លូមោ ឡិ មំ រដយំ...
 នោ ឡិ មំ រដយំ ហិតានុកម្ពី មំ រដយំ
 នោ អហិតានុកម្ពី សង្គតិ នំ រដយំ ន នំ
 វិយោសេយំ បស្បម្ពិស្ប បជិករេយំ ។ ធនំ ឬ
 កិច្ចុះ សណ្ឌសន្ទិភោសោ យោតិ ធនំ ឬ សញ្ញា
 សន្ទិរសណ្ឌិតិ ។

ទុក្ខិយបណ្តាសក បុគ្គលគត់

មិនមែនលោកអនុគ្រោះ ដោយអំពើតតប្រយោជន៍ទេ យើងគ្នាតប
ឡាលោកថា ប្រព័ហើយ យើងមិនគ្នាបៀវតប្រើនលោកទេ កាលបី
យើងពិចារណាយើញ គ្នាដែលធ្វើតាមលោកដែរ ។ កិភុជាមផ្លូវធម្មោះ
តែនគិតយ៉ាងនេះថា ។ ហើយ កិភុបីតែនគិតយ៉ាងនេះថា ព្រះបេរះកិភុទួន្ទាន
យើង មផ្លូវធម្មោះកី គ្នាពួន្ទានយើង កិភុបីកី គ្នាពួន្ទានយើង យើងគ្នាពួន្ទាន
ព្រះបេរះដែរ គ្នាពួន្ទានមផ្លូវធម្មោះតែនគិតបីដែរ ប្រសិនបី ព្រះ
បេរះលោកទួន្ទានយើង លោកតែនអនុគ្រោះ ដោយអំពើមានប្រយោជន៍
ហើយទួន្ទានយើង មិនមែនអនុគ្រោះដោយអំពើតតប្រយោជន៍ទេ យើង
គ្នាតបឡាលោកថា ប្រព័ហើយ យើងមិនគ្នាបៀវតប្រើនលោកទេ កាល
បីយើងពិចារណាយើញ គ្នាដែលធ្វើតាមលោកដែរ ប្រសិនបី មផ្លូវធម្មោះ
គ្នាពួន្ទានយើង ... ប្រសិនបីកិភុបី គ្នាពួន្ទានយើង លោកតែនអនុគ្រោះ
ដោយអំពើមានប្រយោជន៍ហើយទួន្ទានយើង មិនមែនលោកអនុគ្រោះ
ដោយអំពើតតប្រយោជន៍ទេ យើងគ្នាតបឡាលោកថាប្រព័ហើយ
យើងមិនត្រូវបៀវតប្រើនលោកទេ កាលបីយើងពិចារណាយើញ ត្រូវ
តែធ្វើតាមលោកដែរ ។ ម្ចាលកិភុទាំងទ្រាយ សេចក្តីចូលចិត្តរបស់សប្តាហ៍
យ៉ាងនេះ សប្តាហ៍ទាំងទ្រាយ តែងចូលចិត្តយ៉ាងនេះ ។

សុត្ថនិបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិបាតោ

[៣០៤] យសី កិច្ចូរ អធិការណ៍ ឧកតោរ
 រចិសំសាខោ ឯធមិលលាសោ ចេតសោ អាបាតោ
 អប្បញ្ញយោ អនកិរិទិ អផ្លតំ អប្បសណ្ឌ^(១) យោតិ តស្សតំ
 កិច្ចូរ អធិការណ៍ ចាជិកជ្ជិ ឯធមាន្តាយ ទរត្តាយ
 រាជ្តាយ សំវតិស្សតិ កិច្ចូ ច ន ជាសំ
 រិយារិស្សន្តិ ។ យសី ច នោ កិច្ចូរ អធិការណ៍
 ឧកតោររចិសំសាខោ ឯធមិលលាសោ ចេតសោ អាបាតោ
 អប្បញ្ញយោ អនកិរិទិ អផ្លតំ សុវបសណ្ឌ
 យោតិ តស្សតំ កិច្ចូរ អធិការណ៍ ចាជិកជ្ជិ
 ន ឯធមាន្តាយ ទរត្តាយ រាជ្តាយ សំវតិស្សតិ
 កិច្ចូ ច ជាសំ រិយារិស្សន្តិតិ ។

បុគ្គលរគ្រោ បប់មេ^(២) ។

[៣០៥] ឡូមានិ កិច្ចូរ សុខានិ ។ កតមានិ ឡូ ។

១ ម. អូបសញ្ញា ។ ២ និ. បុគ្គលរគ្រោ ផង្វោ ។

សុត្តនិបិជក អង្គភាពនិកាយ ទុកសិបាត

[៣០៥] ម្នាលកិកូ ទាំងឡាយ វាទាជែលប្រព្រឹត្តទៅដោយចំណោក
ពីរ (ការដេរតគ្នា) ការលើកកម្ពស់ដោយអំណាបចិនិ ការបងបិត្តគំនុ
សេបកីច្បាស់បិត្ត សេបកីមិនត្រួកអរ ជាជម្លាតិមិនសូប់ម្ងាប់ខាងក្រុង
ស្ថាន មានកុងអធិករណ៍ណា ម្នាលកិកូ ទាំងឡាយ ហេតុកុងអធិករណ៍
នោះនឹងមានប្រាកដ និងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកាលវិនិច្ឆ័យ ដើម្បីសេបកីនឹង
រូស ដើម្បីសេបកីកោដការ ទាំងកិកូ ទាំងឡាយ កំនែមិនសប្បាយ ម្នាល
កិកូ ទាំងឡាយ បុន្តែបើ វាទាជែលប្រព្រឹត្តទៅដោយចំណោកពីរ (ការដេ
រតគ្នា) ការលើកកម្ពស់ដោយអំណាបចិនិ ការបងបិត្តគំនុ សេបកីច្បាស់បិត្ត
សេបកីមិនត្រួកអរ ជាជម្លាតិសូប់ម្ងាប់ខាងក្រុងស្ថានហើយ មាន
កុងអធិករណ៍ណា ម្នាលកិកូ ទាំងឡាយ ហេតុកុងអធិករណ៍នោះនឹង
មានប្រាកដ គឺនឹងមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកាលវិនិច្ឆ័យ ដើម្បីសេបកីនឹងរូស
ដើម្បីសេបកីកោដការ ពួកកិកូ កំនឹងនោះបានសប្បាយ ។

ចំ បុគ្គលគ្គទី ១ ។

[៣០៦] ម្នាលកិកូ ទាំងឡាយ សេបកីសុខទាំងឡាយនេះ
មាន ២ យ៉ាង ។ សេបកីសុខទាំង ២ យ៉ាងនេះ តើដូចមេប៉ុន្មាន ។

ទុក្ខិយបណ្តាសកៅ សុខវេត្តា

គិហិសុខព្យ បញ្ហាសុខព្យ ។ នមានី ៩

កិត្យូរ ទ្រ សុខានី ។ ធមជនំ កិត្យូរ នមេសំ
ទិន្នែ សុខានំ យទិន្នែ បញ្ហាសុខនឹង ។

[៣១០] ទ្រមានី កិត្យូរ សុខានី ។ កតមានី
ទ្រ ។ គាមសុខព្យ លេត្តូម្ពសុខព្យ ។ នមានី
៩ កិត្យូរ ទ្រ សុខានី ។ ធមជនំ កិត្យូរ
នមេសំ ទិន្នែ សុខានំ យទិន្នែ លេត្តូម្ពសុខនឹង ។

[៣១១] ទ្រមានី កិត្យូរ សុខានី ។ កតមានី
ទ្រ ។ ឧបធិសុខព្យ និរុបធិសុខព្យ ។ នមានី
៩ កិត្យូរ ទ្រ សុខានី ។ ធមជនំ កិត្យូរ
នមេសំ ទិន្នែ សុខានំ យទិន្នែ និរុបធិសុខនឹង ។

[៣១២] ទ្រមានី កិត្យូរ សុខានី ។
កតមានី ទ្រ ។ សាសរព្យ សុខ ។

ទុក្ខិយបណ្តាសក សុខវត្ថុ

គីសេចក្តីសុខរបស់ត្រូវបាន ១ សេចក្តីសុខក្នុងបញ្ជាផ្ទា ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខចាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ៦ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីសុខចាំង ២ យ៉ាងនេះ សេចក្តីសុខក្នុងបញ្ជាផ្ទាន់៖ ប្រសើរជាន់ ។

[៣១០] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខចាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។ សេចក្តីសុខ ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុប ។ សេចក្តីសុខក្នុងកាម ១ សេចក្តីសុខក្នុងនេក្គម ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខចាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ៦ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីសុខចាំង ២ យ៉ាងនេះ សេចក្តីសុខក្នុងនេក្គមនៃប្រសើរជាន់ ។

[៣១១] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខចាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។ សេចក្តីសុខ ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុប ។ គីសេចក្តីសុខប្រកបដោយ ឧបធិកិលស ១ សេចក្តីសុខមិនមានឧបធិកិលស ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខចាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ៦ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីសុខចាំង ២ យ៉ាងនេះ សេចក្តីសុខមិនមានឧបធិកិលសនៃប្រសើរជាន់ ។

[៣១២] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខចាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។ សេចក្តីសុខ ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុប ។ គីសេចក្តីសុខមានអាសវ់ ១

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ទុកនិបាតោ

អនាសវញ្ញ សុចាំ ។ តមានី ខោ កិត្យាបេ ទ្រ
សុខានី ។ ធម៌ត្រកំ កិត្យាបេ តមេសំ ទិន្នំ សុខានំ
យធិំ អនាសវសុទ្ធនិ ។

[៣១៣] ទ្រមានី កិត្យាបេ សុខានី ។
គតមានី ទ្រ ។ សាមិសញ្ញ សុចាំ និរមិសញ្ញ
សុចាំ ។ តមានី ខោ កិត្យាបេ ទ្រ សុខានី ។
ធម៌ត្រកំ កិត្យាបេ តមេសំ ទិន្នំ សុខានំ យធិំ
និរមិសំ សុទ្ធនិ ។

[៣១៤] ទ្រមានី កិត្យាបេ សុខានី ។ គតមានី
ទ្រ ។ អិយសុទ្ធប អនិយសុទ្ធប ។
តមានី ខោ កិត្យាបេ ទ្រ សុខានី ។ ធម៌ត្រកំ
កិត្យាបេ តមេសំ ទិន្នំ សុខានំ យធិំ អិយសុទ្ធនិ ។

[៣១៥] ទ្រមានី កិត្យាបេ សុខានី ។
គតមានី ទ្រ ។ គាយិកញ្ញ សុចាំ បេតសិកញ្ញ
សុចាំ ។ តមានី ខោ កិត្យាបេ ទ្រ សុខានី ។

សុត្ថនបិដក អង្គតានិភាយ ទុកនិចាត

សេចក្តីសុខមិនមានអាសវេះ ១ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំង-
ឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ១ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីសុខ
ទាំង ២ យ៉ាងនេះ សេចក្តីសុខមិនមានអាសវេះនៅប្រសើរជាង ។

[៣១៣] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំងឡាយនេះ មាន ២
យ៉ាង ។ សេចក្តីសុខ ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គឺសេចក្តីសុខប្រកបដោយ
អាមិសេះ ១ សេចក្តីសុខមិនប្រកបដោយអាមិសេះ ១ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំង-
ឡាយ សេចក្តីសុខទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ១ ម្នាលកិក្ខុទាំង-
ឡាយ បណ្តាសេចក្តីសុខទាំង ២ យ៉ាងនេះ សេចក្តីសុខមិនប្រកបដោយ
អាមិសេះនៅប្រសើរជាង ។

[៣១៤] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំងឡាយនេះ មាន ២
យ៉ាង ។ សេចក្តីសុខ ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គឺសេចក្តីសុខរបស់ព្រះអរិយេះ ១
សេចក្តីសុខរបស់បុប្ផុជ្ញន ១ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំងឡាយ
មាន ២ យ៉ាងនេះជន ១ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីសុខទាំង
២ យ៉ាងនេះ សេចក្តីសុខរបស់ព្រះអរិយេះនៅប្រសើរជាង ។

[៣១៥] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំងឡាយនេះ មាន ២
យ៉ាង ។ សេចក្តីសុខទាំង ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គឺសេចក្តី
សុខប្រព្រឹត្តទោក្ខុជ្ញកាយ ១ សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទោក្ខុជ្ញបិត្ត ១ ។
ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

ទុក្ខិយបណ្តាសកៅ សុខវេត្តា

ធមលកំ ភីឡាបេរ នមេសំ ទិន្ន័ំ សុខានំ យធិនំ

ចេតសិកំ សុខនិ ។

[៣១៦] ទ្រមានិ ភីឡាបេរ សុខានិ ។ កតមានិ
 ទ្រ ។ សិប្បីតិកញ្ញ សុទំ និប្បីតិកញ្ញ សុទំ ។
 នមានិ ទោ ភីឡាបេរ ទ្រ សុខានិ ។ ធមលកំ
 ភីឡាបេរ នមេសំ ទិន្ន័ំ សុខានំ យធិនំ និប្បីតិកំ
 សុខនិ ។

[៣១៧] ទ្រមានិ ភីឡាបេរ សុខានិ ។ កតមានិ
 ទ្រ ។ សាតសុខញ្ញ ឧបេឡាសុខញ្ញ ។ នមានិ
 ទោ ភីឡាបេរ ទ្រ សុខានិ ។ ធមលកំ ភីឡាបេរ
 នមេសំ ទិន្ន័ំ សុខានំ យធិនំ ឧបេឡាសុខនិ ។

[៣១៨] ទ្រមានិ ភីឡាបេរ សុខានិ ។ កត-
 មានិ ទ្រ ។ សមាជិសុខញ្ញ អសមាជិសុខញ្ញ ។

ទុក្ខិយបណ្តាសក សុខវត្ថុ

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីសុខទាំង ២ យ៉ាងនេះ សេចក្តីសុខ
ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តនៃប្រសើរជាន់ ។

[៣១៦] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
សេចក្តីសុខ ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គឺសេចក្តីសុខដែលមានបីតិ (សុខក្នុង^១
បបមធ្យាននិងទុក្ខិយផ្សាយ) ១ សេចក្តីសុខដែលតតបីតិ (សុខក្នុងតតិ-
យផ្សាយ និងចតុត្តិផ្សាយ) ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំងឡាយ
មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីសុខទាំង
២ យ៉ាងនេះសេចក្តីសុខដែលតតបីតិនៃប្រសើរជាន់ ។

[៣១៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំងឡាយនេះ មាន ២
យ៉ាង ។ សេចក្តីសុខ ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គឺសេចក្តីសុខប្រកបដោយ
សេចក្តីត្រួកអរ (សុខក្នុងឈានទាំង ៣) ១ សេចក្តីសុខប្រកបដោយ
ឧបក្រាស (សុខក្នុងចតុត្តិផ្សាយ) ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំង-
ឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីសុខ
ទាំង ២ យ៉ាងនេះ សេចក្តីសុខប្រកបដោយឧបក្រាសនៃប្រសើរជាន់ ។

[៣១៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំងឡាយនេះ មាន
២ យ៉ាង ។ សេចក្តីសុខ ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គឺសេចក្តីសុខមានសមាជិ
(អប្បនាសមាជិនិងឧបចារសមាជិ) ១ សេចក្តីសុខមិនមានសមាជិ ១ ។

សត្វនូបិដកេ អង្គតានិកាយស្ស ទុកនិចាតោ

នមានី ៗ កិត្យាំ ទ្រ សុខានី ។ ធម៌ត្រកំ
 កិត្យាំ តមេសំ ទិន្នំ សុខានំ យិជិំ សមាជិសុទ្ធនិ ។
 [៣១៥] ទ្រមានី កិត្យាំ សុខានី ។ កត-
 មានី ទ្រ ។ សប្បីតិការម្ពុណាច្ញ ឬំ និប្បីតិការម្ពុ-
 ណាច្ញ ឬំ ។ នមានី ៗ កិត្យាំ ទ្រ
 សុខានី ។ ធម៌ត្រកំ កិត្យាំ តមេសំ ទិន្នំ សុខានំ
 យិជិំ និប្បីតិការម្ពុណា សុទ្ធនិ ។
 [៣២០] ទ្រមានី កិត្យាំ សុខានី ។ កតមានី
 ទ្រ ។ សារម្ពុណាច្ញ ឬំ ឧបេគ្គារម្ពុណាច្ញ
 ឬំ ។ នមានី ៗ កិត្យាំ ទ្រ សុខានី ។
 ធម៌ត្រកំ កិត្យាំ តមេសំ ទិន្នំ សុខានំ យិជិំ
 ឧបេគ្គារម្ពុណា សុទ្ធនិ ។

សុត្ថនូបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សាយ សេចក្តីសុខទាំងខ្សាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។
ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សាយ បណ្តាលសេចក្តីសុខទាំង ២ យ៉ាងនេះ សេចក្តីសុខមាន
សមាជិកនៃប្រសើរជាតិ ។

[៣១៩] ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សាយ សេចក្តីសុខទាំងខ្សាយនេះ មាន
២ យ៉ាង ។ សេចក្តីសុខទាំង ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គឺសេចក្តីសុខរបស់
បុគ្គលដែលមានបីតិជាតារម្បល់ (បបមផ្លាននិងទុតិយផ្លាន) ១ សេចក្តីសុខ
របស់បុគ្គលតតមានបីតិជាតារម្បល់ (តិយផ្លាននិងចុត្តផ្លាន) ១ ។
ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សាយ សេចក្តីសុខទាំងខ្សាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។
ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សាយ បណ្តាលសេចក្តីសុខទាំង ២ យ៉ាងនេះ សេចក្តីសុខ
របស់បុគ្គលដែលតតមានបីតិជាតារម្បល់នៃប្រសើរជាតិ ។

[៣២០] ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សាយ សេចក្តីសុខទាំងខ្សាយនេះ មាន
២ យ៉ាង ។ សេចក្តីសុខ ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គឺសេចក្តីសុខដែលមាន
សេចក្តីត្រួកអរជាតារម្បល់ ១ សេចក្តីសុខដែលមានខបេក្ខាតាតារម្បល់ ១ ។
ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សាយ សេចក្តីសុខទាំងខ្សាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាល
កិត្តិទាំងខ្សាយ បណ្តាលសេចក្តីសុខទាំង ២ យ៉ាងនេះ សេចក្តីសុខដែលមាន
ខបេក្ខាតាតារម្បល់នៃប្រសើរជាតិ ។

ទុកិយបណ្តាសកៅ សនិមិត្តរគ្គា

[៣៦១] ឡើមានី ភិគ្គោរ សុខានី ។ កតមានី
 ឡើ ។ រួចរម្បូលាត្រ សុខំ អរួចរម្បូលាត្រ សុខំ ។
 តមានី ខោ ភិគ្គោរ ឡើ សុខានី ។ ធម៌តាតំ
 ភិគ្គោរ តមេសំ ទិន្នំ សុខានី យធិនំ អរួចរម្បូលា
 សុខានី ។

សុខរគ្គា ទុកិយោ ។

[៣៦២] សនិមិត្តា ភិគ្គោរ ឧប្បជ្ជនិ ចាបកា
 អគ្គុសលា ធម្មា នោ អនិមិត្តា ។ តសៀវា
 និមិត្តស្ស បហាលា ធរឡើ ចាបកា អគ្គុសលា
 ធម្មា ន ហេត្តិតិ ។

[៣៦៣] សនិជាលា ភិគ្គោរ ឧប្បជ្ជនិ ចាបកា
 អគ្គុសលា ធម្មា នោ អនិជាលា ។ តសៀវា
 និជាលស្ស បហាលា ធរឡើ ចាបកា អគ្គុសលា
 ធម្មា ន ហេត្តិតិ ។

ទុកិយបណ្តាសក សនិមិត្តវត្ថុ

[៣២១] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ សេចក្តីសុខាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។ សេចក្តីសុខ ២ យ៉ាងតើដូចមេច ។ គឺសេចក្តីសុខដែលមានរូបជាអារម្មណ៍ ១ សេចក្តីសុខដែលមិនមានរូបជាអារម្មណ៍ ១ ។ ម្នាលកិភូទាំង-ឡាយ សេចក្តីសុខាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះ៖ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីសុខាំង ២ យ៉ាងនេះ សេចក្តីសុខដែលមិនមានរូបជាអារម្មណ៍នៅទៀត៖ប្រសើរជាដៃ ។

ចច សុខវត្ថុ ទី ៤ ។

[៣២២] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ អកុសលិដម៉ីជីហាមកទាំងឡាយ ប្រកបដោយនិមិត្ត (ហេតុ) ទីបក់តទ្វីនូប្រាន មិនមែនតតនិមិត្តទេ ។ ព្រោះលេនិមិត្តនោះបេញប្រាន ទីបអកុសលិដម៉ីជីហាមកទាំងនោះ មិនមានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[៣២៣] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ អកុសលិដម៉ីជីហាមកទាំងឡាយ ប្រកបដោយនិទាន (ហេតុ) ទីបក់តទ្វីនូប្រាន មិនមែនតតនិទាន (ហេតុ) ទេ ។ ព្រោះលេនិទាននោះបេញប្រាន ទីបអកុសលិដម៉ីជីហាមកទាំងនោះ មិនមានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

សុត្តនបិដកេ អង្គតានិភាសយស្ស ទុកនិធាតា

[៣៧៤] សហគុកា កិច្ចេរ ឧប្បជ្ជនិ ចាបកា
 អគុសលា ធម្មា នោ អហគុកា ។ តស្សូវ
 ហេតុស្ស បហាងា ធរណៈ ចាបកា អគុសលា
 ធម្មា ន ហេតុតិ ។

[៣៧៥] សស្វោក កិច្ចេរ ឧប្បជ្ជនិ ចាបកា
 អគុសលា ធម្មា នោ អស្វោក ។ តសំយេរ
 ស្វោកនំ បហាងា ធរណៈ ចាបកា អគុសលា
 ធម្មា ន ហេតុតិ ។

[៣៧៦] សប្បច្ចយា កិច្ចេរ ឧប្បជ្ជនិ ចាបកា
 អគុសលា ធម្មា នោ អប្បច្ចយា ។ តស្សូវ
 បច្ចយស្ស បហាងា ធរណៈ ចាបកា អគុសលា
 ធម្មា ន ហេតុតិ ។

[៣៧៧] ស្រោ កិច្ចេរ ឧប្បជ្ជនិ ចាបកា
 អគុសលា ធម្មា នោ អ្រោ ។ តស្សូវ រួស្ស
 បហាងា ធរណៈ ចាបកា អគុសលា ធម្មា ន
 ហេតុតិ ។

សុត្ថនូបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

[៣២៤] ម្នាលកិភីទាំងខ្សាយ អកុសលដម៉ឺជំរើលាមកទាំងខ្សាយ
ប្រកបដោយហេតុ ទីបកើតឡើងបាន មិនមែនតតហេតុទេ ។ ព្រោះលេ
ហេតុនោះចេញបាន ទីបអកុសលដម៉ឺជំរើលាមកទាំងនោះ មិនមានដោយ
ប្រការយ៉ាងនេះ ។

[៣២៥] ម្នាលកិភីទាំងខ្សាយ អកុសលដម៉ឺជំរើលាមកទាំងខ្សាយ
ប្រកបដោយសង្ការ (គ្រឿងតាក់តែង) ទីបកើតឡើងបាន មិនមែន
តតសង្ការទេ ។ ព្រោះលេសង្ការទាំងនោះចេញបាន ទីបអកុសល-
ដម៉ឺជំរើលាមកទាំងនោះ មិនមានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[៣២៦] ម្នាលកិភីទាំងខ្សាយ អកុសលដម៉ឺជំរើលាមកទាំងខ្សាយ
ប្រកបដោយបច្ចូល ទីបកើតឡើងបាន មិនមែនតតបច្ចូលទេ ។
ព្រោះលេបច្ចូលនោះចេញបាន ទីបអកុសលដម៉ឺជំរើលាមកទាំងនោះ មិន
មានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[៣២៧] ម្នាលកិភីទាំងខ្សាយ អកុសលដម៉ឺជំរើលាមកទាំងខ្សាយ
ប្រកបដោយរូប ទីបកើតឡើងបាន មិនមែនតតរូបទេ ។ ព្រោះលេ
រូបនោះចេញបាន ទីបអកុសលដម៉ឺជំរើលាមកទាំងនោះ មិនមានដោយ
ប្រការយ៉ាងនេះ ។

ទុកិយបណ្តាសកៅ សនិមិត្តរគ្គា

[៣៦៤] សរេជនា ភិក្យាប់ ឧប្បជ្ជនិ ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា នោ អរេជនា ។ តស្សាយេ
 ហេជនាយ បហាលា ឯវត្ថុ ចាបកា អកុសលា ធម្មា
 ន យោន្តីតិ ។

[៣៦៥] សសញ្ញា ភិក្យាប់ ឧប្បជ្ជនិ ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា នោ អសញ្ញា ។ តស្សាយេ
 សញ្ញាយ បហាលា ឯវត្ថុ ចាបកា អកុសលា
 ធម្មា ន យោន្តីតិ ។

[៣៣០] សវិញ្ញាណា ភិក្យាប់ ឧប្បជ្ជនិ ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា នោ អវិញ្ញាណា ។ តស្សូរ
 វិញ្ញាណាស្សើ បហាលា ឯវត្ថុ ចាបកា អកុសលា
 ធម្មា ន យោន្តីតិ ។

[៣៣១] សធ្វើតារម្ពុណា ភិក្យាប់ ឧប្បជ្ជនិ
 ចាបកា អកុសលា ធម្មា នោ អសធ្វើតារម្ពុណា ។
 តស្សូរ សធ្វើតស្សើ បហាលា ឯវត្ថុ ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា ន យោន្តីតិ ។
 សនិមិត្តរគ្គា តគិយោ ។

ទុក្ខិយបណ្តាលសក សនិមិត្តរគ្គ

[៣២៨] ម្នាលភីកូទាំងខ្សោយ អកុសលដិម៉ីលាមកទាំងខ្សោយ
ប្រកបដោយអេនា ទីបកើតឡើងបាន មិនមែនតតអេនាទេ ។ ព្រោះ
លេខនានានេះបេញបាន ទីបអកុសលដិម៉ីលាមកទាំងនោះ មិនមាន
ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[៣២៩] ម្នាលភីកូទាំងខ្សោយ អកុសលដិម៉ីលាមកទាំងខ្សោយ
ប្រកបដោយសញ្ញា ទីបកើតឡើងបាន មិនមែនតតសញ្ញាទេ ។
ព្រោះលេខនានានេះបេញបាន ទីបអកុសលដិម៉ីលាមកទាំងនោះ មិន
មានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[៣៣០] ម្នាលភីកូទាំងខ្សោយ អកុសលដិម៉ីលាមកទាំងខ្សោយ
ប្រកបដោយវិញ្ញាណា ទីបកើតឡើងបាន មិនមែនតតវិញ្ញាណាទេ ។
ព្រោះលេខនានានេះបេញបាន ទីបអកុសលដិម៉ីលាមកទាំងនោះ
មិនមានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[៣៣១] ម្នាលភីកូទាំងខ្សោយ អកុសលដិម៉ីលាមកទាំងខ្សោយ
មានសង្ឃតិចមិជាមារមួលៗ ទីបកើតឡើងបាន មិនមែនតតសង្ឃតិចមិជា
មារមួលៗទេ ។ ព្រោះលេខនានានេះបេញបាន ទីបអកុសលដិម៉ី
លាមកទាំងនោះ មិនមានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ទុកនិចាតោ

[៣៣២] ឡើម កិត្យាំ ធម្មា ។ គតម ឡើ ។
បេតារិមុតិ ច បញ្ញារិមុតិ ច ។ សម ខោ កិត្យាំ
ឡើ ធម្មាតិ ។

[៣៣៣] ឡើម កិត្យាំ ធម្មា ។ គតម ឡើ ។
បត្តាយកា ច អវិត្តោមោ ច ។ សម ខោ កិត្យាំ
ឡើ ធម្មាតិ ។

[៣៣៤] ឡើម កិត្យាំ ធម្មា ។ គតម ឡើ ។
នាមញ្ញ រួបញ្ញ ។ សម ខោ កិត្យាំ ឡើ ធម្មាតិ ។

[៣៣៥] ឡើម កិត្យាំ ធម្មា ។ គតម ឡើ ។
វិធី ច វិមុតិ ច ។ សម ខោ កិត្យាំ ឡើ ធម្មាតិ ។

[៣៣៦] ឡើម កិត្យាំ ធម្មា ។ គតម ឡើ ។
កវិធី ច វិករិធី ច ។ សម ខោ កិត្យាំ ឡើ
ធម្មាតិ ។

សុត្ថនិជក អង្គតនិកាយ ទុកនិបាត

[៣៣២] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាងតើដូចមេប៉ុល ។ គីបេតោវិមុត្តិ (រួចស្រឡោះបាកអាសវេះដោយ
អរហត្ថធលសមាជិ) ១ បញ្ចារិមុត្តិ (រួចស្រឡោះបាកអាសវេះដោយអរហត្ថ-
ធលបញ្ចា) ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[៣៣៣] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាងតើដូចមេប៉ុល ។ គីសេបកីដុដុជនបិត្ត ១ សេបកីមិនរាយមាយ ១ ។
ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[៣៣៤] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាងតើដូចមេប៉ុល ។ គីនាម ១ រួប ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ធម៌
ទាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[៣៣៥] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុល ។ គីវិដ្ឋ ១ វិមុត្តិ ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ
ធម៌ទាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[៣៣៦] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុល ។ គីកវិទិដ្ឋ ១ វិកវិទិដ្ឋ ១ ។ ម្នាលកិភូ
ទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

ទុតិយបណ្តាលសក់ ធម្មរំគ្រោ

- [៣៣៧] ធ្វេម ភីក្នុង ធម្មា ។ កាត់មេ ធ្វេ ។
អហិរិកញ្ច អនោត្តូប្បញ្ច ។ តមេ ខោ ភីក្នុង ធ្វេ
ធម្មាតិ ។
- [៣៣៨] ធ្វេម ភីក្នុង ធម្មា ។ កាត់មេ ធ្វេ ។
ហិរិ^(១) ច ីត្តូប្បញ្ច ។ តមេ ខោ ភីក្នុង ធ្វេ
ធម្មាតិ ។
- [៣៣៩] ធ្វេម ភីក្នុង ធម្មា ។ កាត់មេ ធ្វេ ។
លោរចស្សត្រា ច ឈាបមិត្តត្រា ច ។ តមេ ខោ
ភីក្នុង ធ្វេ ធម្មាតិ ។
- [៣៤០] ធ្វេម ភីក្នុង ធម្មា ។ កាត់មេ ធ្វេ ។
សោរចស្សត្រា ច កល្បាយមិត្តត្រា ច ។ តមេ
ខោ ភីក្នុង ធ្វេ ធម្មាតិ ។
- [៣៤១] ធ្វេម ភីក្នុង ធម្មា ។ កាត់មេ ធ្វេ ។
ជាតុក្តុសលត្តា ច មនសិការក្តុសលត្តា ច ។ តមេ
ខោ ភីក្នុង ធ្វេ ធម្មាតិ ។

^(១) ប្រើ តិច សក្ខដភាសានុវត្តន៍ ហិរិ តិចិបិ បាត់ហ៊ា ។

ទុកិយបណ្តាលសក ធម្មតា

[៣៣៦] ម្នាលកិភីទាំងន្ដាយ ធម៌ទាំងន្ដាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើជួចចេញ ។ គឺសេចក្តីមិនខាសបាប ១ សេចក្តីមិនខាប
បាប ១ ។ ម្នាលកិភីទាំងន្ដាយ ធម៌ទាំងន្ដាយនេះ មាន ២ យ៉ាងនេះដែរ ។

[៣៣៧] ម្នាលកិភីទាំងន្ដាយ ធម៌ទាំងន្ដាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើជួចចេញ ។ គឺសេចក្តីខាសបាប ១ សេចក្តីខាបបាប ១ ។
ម្នាលកិភីទាំងន្ដាយ ធម៌ទាំងន្ដាយមាន ២ យ៉ាងនេះដែរ ។

[៣៣៨] ម្នាលកិភីទាំងន្ដាយ ធម៌ទាំងន្ដាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើជួចចេញ ។ គឺការធ្វើឱ្យនូវគេប្រជែងបានដោយក្រ ១ ការ
មានមិត្តភាគក្រក់ ១ ។ ម្នាលកិភីទាំងន្ដាយ ធម៌ទាំងន្ដាយមាន ២
យ៉ាងនេះដែរ ។

[៣៤០] ម្នាលកិភីទាំងន្ដាយ ធម៌ទាំងន្ដាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើជួចចេញ ។ គឺការធ្វើឱ្យនូវគេប្រជែងបានដោយជាយ ១ ការ
មានមិត្តលូ ។ ម្នាលកិភីទាំងន្ដាយ ធម៌ទាំងន្ដាយមាន ២ យ៉ាងនេះដែរ ។

[៣៤១] ម្នាលកិភីទាំងន្ដាយ ធម៌ទាំងន្ដាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើជួចចេញ ។ គឺការឃ្លាសក្តីជាតុ ១ ការឃ្លាសក្តី
មនសិករ ១ ។ ម្នាលកិភីទាំងន្ដាយ ធម៌ទាំងន្ដាយមាន ២ យ៉ាងនេះដែរ ។

១៤៥

សុត្តនិបិដក អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិបាតា

[៣៤៦] ធ្វេម ភិត្យរៀ ធម្មា ។ គត់មេ ធ្វើ ។

អាបត្តិកុសលតា ធម្ម អាបត្តិវិជ្ជានកុសលតា ធម្ម ។

នមេ ខោ ភិត្យរៀ ធ្វើ ធម្មាតិ ។

ធម្មវគ្គា ចគ្គវគ្គា ។

[៣៤៧] ធ្វេម ភិត្យរៀ ពលា ។ គត់មេ ធ្វើ ។

យោ ធម្ម អនាគតំ ភារ រហាតិ យោ ធម្ម អាគតំ

ភារ ធម្ម រហាតិ ។ នមេ ខោ ភិត្យរៀ ធ្វើ ពលាតិ ។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

[៣២៦] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ ជម់ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ជម់ ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គឺការល្អាសវិកូទេរាបត្តិ^(១) ១ ការល្អាសវិ
កូទេវិធីបេញចាករាបត្តិ^(២) ១ ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ ជម់ទាំងឡាយ
មាន ២ យ៉ាងនេះដ៏ ។

ចចំ ធម្មវត្ថុទី ៥ ។

[៣២៧] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ ជនពាលទាំងឡាយនេះ មាន ២ ពួក ។
ជនពាល ២ ពួក តើដូចមេច ។ គឺជនពាលតើជិទ្ធវួលការ:ដែលមិនទាន់មក
ដល់^(៣) ១ ជនពាលតើជិទ្ធវួលការ:ដែលមកដល់ហើយ^(៤) ១ ។ ម្នាលកិកូ
ទាំងឡាយ ជនពាលទាំងឡាយមាន ២ ពួកនេះដ៏ ។

១ ស្តាល់ច្បាស់លាស់ន្ទៃកងរាបត្តិទាំង ៥ កងប្រុទាំង ៧ កង ។

២ ស្តាល់ច្បាស់លាស់ថាមរាបត្តិនេះ ហិសុទ្ធដោយទេសនារីរាបត្តិនេះ ហិសុទ្ធដោយកម្ពាតា ។
(អដ្ឋកថា) ។

៣ បានដល់ការ:ទាំង ១០ គីប្រាសពេងខិប្រាសច ១ អុដប្រិទិប ១ តម្លល់ទីកនាន់-ទីកប្រើប្រាស់
១ ក្រាលអាសន់ ១ នាំន្ទៃ: ១ នាំបានិសុទ្ធ ១ ប្រាប់រដ្ឋ ១ រប់ចំនួនកិកូ ១ ឲ្យឱ្យនាងកិកូនឹង ១
សិល្បេជាតិមោក្តុ ១ ដាការរបស់ព្រះមេរោះ១ មិនទាន់បានអាកដនាស្រាប់តើកិកូដើម្បី ហោង
ទទួលការ:ដែលមិនទាន់មកដល់ ។

៤ បានដល់ការ:ទាំង ១០ របស់ព្រះមេរោះ១ មិនធ្វើឱ្យនិងបង្កើនបង្កាប់អ្នកដើម្បី ហោងមិន
ទទួលការ:ដែលមកដល់ហើយ ។

១៨៥

ទុតិយបណ្តាសកែ ពាលវគ្គា

[៣៤៤] ធ្វេម កិច្ចូរ បន្ទីតា ។ កត់ម ធ្វេ ។
យោ ច អាកតាំ ភារ រហតិ យោ ច អនាកតាំ
ភារ ន រហតិ ។ សម ខោ កិច្ចូរ ធ្វេ បន្ទីតាតិ ។

[៣៤៥] ធ្វេម កិច្ចូរ ពាលា ។ កត់ម ធ្វេ ។
យោ ច អគប្បីយ គប្បីយសញ្ញា យោ ច គប្បីយ
អគប្បីយសញ្ញា ។ សម ខោ កិច្ចូរ ធ្វេ ពាលាតិ ។

[៣៤៦] ធ្វេម កិច្ចូរ បន្ទីតា ។ កត់ម ធ្វេ ។
យោ ច អគប្បីយ អគប្បីយសញ្ញា យោ ច
គប្បីយ គប្បីយសញ្ញា ។ សម ខោ កិច្ចូរ ធ្វេ
បន្ទីតាតិ ។

[៣៤៧] ធ្វេម កិច្ចូរ ពាលា ។ កត់ម
ធ្វេ ។ យោ ច អនាបតិយ អបតិសញ្ញា

ទុកិយបណ្តាសក ពាលវត្ថុ

[៣៤៤] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តិតទាំងឡាយនេះ មាន ២ ពួក ។
បណ្តិត ២ ពួក តើដូចមេច ។ គឺបណ្តិតតើជីទទួលការ: ដែលមកដល់
ហើយ^(១) ១ បណ្តិតមិនទទួលការ: ដែលមិនទាន់មកដល់^(២) ១ ។ ម្នាល
កិភុទាំងឡាយ បណ្តិតទាំងឡាយមាន ២ ពួកនេះជន ។

[៣៤៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ជនពាលនេះ មាន ២ ពួក ។ ជនពាលពីរ
ពួកតើដូចមេច ។ គឺជនពាលមានសេចក្តីសម្ងាត់បាត្រកូន្មរបស់ដែលមិន
គ្មោរ^(៣) ១ ជនពាលមានសេចក្តីសម្ងាត់បាទមិនគ្មោរកូន្មរបស់ដែលគ្មោរ^(៤) ១ ។
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ជនពាលទាំងឡាយមាន ២ ពួកនេះជន ។

[៣៤៦] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តិតទាំងឡាយនេះ មាន ២ ពួក ។
បណ្តិត ២ ពួកតើដូចមេច ។ គឺបណ្តិតមានសេចក្តីសម្ងាត់បាត មិនគ្មោរកូន្មរបស់
ដែលមិនគ្មោរ ១ បណ្តិតមានសេចក្តីសម្ងាត់បាត្រកូន្មរបស់ដែលគ្មោរ ១ ។
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តិតទាំងឡាយមាន ២ ពួកនេះជន ។

[៣៤៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ជនពាលទាំងឡាយនេះ មាន ២ ពួក ។
ជនពាល ២ ពួក តើដូចមេច ។ គឺជនពាលមានសេចក្តីសម្ងាត់បាមានអាបត្តិ

១-៤ ត្រាន់តែផ្ទួយគ្មានីនកិភុពាលវិញបើណែន: (ឧបាសម្រួល្យក:) ។

៣ សម្ងាត់គ្មោនសាច់ចាំង១០ យ៉ាងមានសាច់សីហជានើម ដែលមិនគ្មោនសាច់ចាំង១០ ។

៤ សម្ងាត់ព្រាតិសាច់ចាំង ១០ យ៉ាង មានសាច់ក្រពី សាច់ផ្ទាដាចើមដែលគ្មោនសាច់ចាំង១០ ។ (មើលសម្បជានវរ: បរិវារ: ពិស្វាតាចើម) ។

សុត្រនឹងបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ទូកនិបាតោ

យោ ច អាបត្តិយា អនាបត្តិសព្វ័ ។ សមេ ខោ

កិត្យេ ធ្វ ពាលាតិ ។

[២៤៥] ធ្វមេ កិត្យេ បណ្ឌិតា ។ គតមេ ធ្វ ។

យោ ច អនាបត្តិយា អនាបត្តិសព្វ័ ។ យោ ច

អាបត្តិយា អាបត្តិសព្វ័ ។ សមេ ខោ កិត្យេ ធ្វ

បណ្ឌិតាតិ ។

[៣៤៥] ធ្វមេ កិត្យេ ពាលា ។ គតមេ ធ្វ ។

យោ ច អចម៉ែ ចម្បសព្វ័ ។ យោ ច ចម៉ែ អចម្ប-

សព្វ័ ។ សមេ ខោ កិត្យេ ធ្វ ពាលាតិ ។

[៣៥០] ធ្វមេ កិត្យេ បណ្ឌិតា ។ គតមេ ធ្វ ។

យោ ច អចម៉ែ អចម្បសព្វ័ ។ យោ ច ចម៉ែ ចម្ប-

សព្វ័ ។ សមេ ខោ កិត្យេ ធ្វ បណ្ឌិតាតិ ។

[៣៥១] ធ្វមេ កិត្យេ ពាលា ។ គតមេ

ធ្វ ។ យោ ច អវិនយេ វិនយសព្វ័

សុត្ថនិជក អង្គតនិកាយ ទុកនិបាត

កួនអនាបតី ១ ដនពលមានសេចក្តីសមាចំបាត់មានអាបតិក្តឹងអាបតី ១ ។

ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ ដនពលទាំងខ្សោយ មាន ២ ពួកនេះជន ។

[៣៤៥] ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ បណ្តិតទាំងខ្សោយនេះ មាន ២ ពួក ។

បណ្តិត ២ ពួក តើដូចមេច ។ គឺបណ្តិតសមាចំបាត់មានអាបតិក្តឹងអនាបតី ១ បណ្តិតតែនសមាចំបាត់មានអាបតិក្តឹងអាបតី ១ ។ ម្នាលកិត្តិ

ទាំងខ្សោយ បណ្តិតទាំងខ្សោយ មាន ២ ពួកនេះជន ។

[៣៤៦] ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ ដនពលទាំងខ្សោយនេះ មាន ២ ពួក ។

ដនពល ២ ពួក តើដូចមេច ។ ដនពលមានសេចក្តីសមាចំបាចម៉ក្តឹងអធម៉្ ១

ដនពលមានសេចក្តីសមាចំបាចម៉ក្តឹងជម៉្ ១ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ

ដនពលទាំងខ្សោយ មាន ២ ពួកនេះជន ។

[៣៥០] ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ បណ្តិតទាំងខ្សោយនេះ មាន ២ ពួក ។

បណ្តិត ២ ពួក តើដូចមេច ។ គឺបណ្តិតមានសេចក្តីសមាចំបាចម៉ក្តឹង

អធម៉្ ១ បណ្តិតមានសេចក្តីសមាចំបាចម៉ក្តឹងជម៉្ ១ ។ ម្នាលកិត្តិទាំង-

ខ្សោយ បណ្តិតទាំងខ្សោយ មាន ២ ពួកនេះជន ។

[៣៥១] ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ ដនពលទាំងខ្សោយនេះ មាន ២ ពួក ។

ដនពល ២ ពួក តើដូចមេច ។ គឺដនពលមានសេចក្តីសមាចំបា វិនីយក្តឹង

ទុក្ខិយបណ្តាសកែ ពាលវគ្គា

យោ ច វិនយេ អវិនយសត្វី ។ នមេ ខោ កិត្យូរ

ធ្វើ ពោលាតី ។

[៣៥២] ធ្វើមេ កិត្យូរ បណ្តាតា ។ គត់មេ
ធ្វើ ។ យោ ច អវិនយេ អវិនយសត្វី យោ ច
វិនយេ វិនយសត្វី ។ នមេ ខោ កិត្យូរ ធ្វើ បណ្តាតាតី ។

[៣៥៣] ទិន្ន័ំ កិត្យូរ អសវា រដ្ឋវត្ថិ ។ គត់
មេសំ ទិន្ន័ំ ។ យោ ច នគុក្រុច្ចាយិត្តំ គុក្រុច្ចា-
យតី យោ ច គុក្រុច្ចាយិត្តំ ន គុក្រុច្ចាយតី ។
នមេសំ ខោ កិត្យូរ ទិន្ន័ំ អសវា រដ្ឋវត្ថិតី ។

[៣៥៤] ទិន្ន័ំ កិត្យូរ អសវា ន រដ្ឋវត្ថិ ។
គត់មេសំ ទិន្ន័ំ ។ យោ ច នគុក្រុច្ចាយិត្តំ ន
គុក្រុច្ចាយតី យោ ច គុក្រុច្ចាយិត្តំ គុក្រុច្ចាយតី ។
នមេសំ ខោ កិត្យូរ ទិន្ន័ំ អសវា ន រដ្ឋវត្ថិតី ។

ទុកិយបណ្តាលសក ពាលវត្ថុ

អវិនីយ ១ ដនពាលមានសេចក្តីសម្ងាត់បារវិនីយកូនវិនីយ ១ ។ ម្នាលកិត្យុ
ទាំងឡាយ ដនពាលទាំងឡាយ មាន ២ ពួកនេះជន ។

[៣៥២] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បណ្តិតទាំងឡាយនេះ មាន ២ ពួក ។
បណ្តិត ២ ពួក តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គីបណ្តិតមានសេចក្តីសម្ងាត់បារវិនីយ
កូនអវិនីយ ១ បណ្តិតមានសេចក្តីសម្ងាត់បារវិនីយ កូនវិនីយ ១ ។
ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បណ្តិតទាំងឡាយ មាន ២ ពួកនេះជន ។

[៣៥៣] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែង
បម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួក ។ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គីបុគ្គលសង្ឃឹម
នីងរបស់ដែលមិនគូរសង្ឃឹម ១ បុគ្គលដែលមិនសង្ឃឹមនីងរបស់
ដែលគូរសង្ឃឹម ១ ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែង
បម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួកនេះជន ។

[៣៥៤] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងមិនបម្រើន
ដល់បុគ្គល ២ ពួក ។ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គីបុគ្គលមិនសង្ឃឹម
កូនរបស់ដែលមិនគូរសង្ឃឹម ១ បុគ្គលសង្ឃឹមនីងរបស់ដែលគូរសង្ឃឹម ១ ។
ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងមិនបម្រើនដល់បុគ្គល
២ ពួកនេះជន ។

សត្វនូបិដក អង្គតានិភាស្ស ទុកនិចាត់

[៣៨៥] ទីនាំ កិច្ចក្រោម អាសវ រដ្ឋល្លើ ។ គត-
មេសំ ទីនាំ ។ យោ ច អគប្បីយេ គប្បីយសញ្ញា
យោ ច គប្បីយេ អគប្បីយសញ្ញា ។ តមេសំ ខោ
កិច្ចក្រោម ទីនាំ អាសវ រដ្ឋល្លើតិ ។

[៣៨៦] ទីនាំ កិច្ចក្រោម អាសវ ន រដ្ឋល្លើ ។
គតមេសំ ទីនាំ ។ យោ ច អគប្បីយេ អគប្បីយ-
សញ្ញា យោ ច គប្បីយេ គប្បីយសញ្ញា ។ តមេសំ
ខោ កិច្ចក្រោម ទីនាំ អាសវ ន រដ្ឋល្លើតិ ។

[៣៨៧] ទីនាំ កិច្ចក្រោម អាសវ រដ្ឋល្លើ ។
គតមេសំ ទីនាំ ។ យោ ច អណ្ឌបត្តិយា អាបត្តិសញ្ញា
យោ ច អាបត្តិយា អណ្ឌបត្តិសញ្ញា ។ តមេសំ ខោ
កិច្ចក្រោម ទីនាំ អាសវ រដ្ឋល្លើតិ ។

សុត្តនិបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

[៣៥៥] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងបម្រើន
ដល់បុគ្គល ២ ពួក ។ បុគ្គល ២ ពួក តែងដួចបម្រើ ។ គីបុគ្គលមានសេចក្តី
សម្ងាត់បាគ្រកូនីរបស់ដែលមិនគ្មោ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់បាទិន
គ្មោកូនីរបស់ដែលគ្មោ ១ ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែង
បម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួកនេះជន ។

[៣៥៦] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងមិន
បម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួក ។ បុគ្គល ២ ពួក តែងដួចបម្រើ ។ គីបុគ្គលមានសេចក្តី
សម្ងាត់បាទិនគ្មោកូនីរបស់ដែលមិនគ្មោ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់បាគ្រកូនី
កូនីរបស់ដែលគ្មោ ១ ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងមិន
បម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួកនេះជន ។

[៣៥៧] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងបម្រើនដល់
បុគ្គល ២ ពួក ។ បុគ្គល ២ ពួក តែងដួចបម្រើ ។ គីបុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់បាត
អាបតិកូនីអនាបតិ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់បាចាបតិ កូនីអាបតិ ១ ។
ម្នាលកិកូទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងបម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួកនេះជន។

ទុតិយបណ្តាសកេ ពាលវគ្គា

[៣៨៤] នូនំ ភីក្នុង អាសវ ន រដ្ឋសិនិ ។

គតមេសំ នូនំ ។ យោ ច អបាបតិយា អប-
បតិសញ្ញា យោ ច អបតិយា អបតិសញ្ញា ។

តមេសំ ខោ ភីក្នុង នូនំ អាសវ ន រដ្ឋសិនិ ។

[៣៨៥] នូនំ ភីក្នុង អាសវ រដ្ឋសិនិ ។

គតមេសំ នូនំ ។ យោ ច អចម្រ ធម្ពសញ្ញា យោ
ច ធម្រ ធម្ពសញ្ញា ។ តមេសំ ខោ ភីក្នុង
នូនំ អាសវ រដ្ឋសិនិ ។

[៣៩០] នូនំ ភីក្នុង អាសវ ន រដ្ឋសិនិ ។

គតមេសំ នូនំ ។ យោ ច អចម្រ ធម្ពសញ្ញា យោ
ច ធម្រ ធម្ពសញ្ញា ។ តមេសំ ខោ ភីក្នុង
នូនំ អាសវ ន រដ្ឋសិនិ ។

ទុកិយបណ្តាលសក ពាលវគ្គ

[៣៥៨] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងមិនបម្រើន
ដល់បុគ្គល ២ ពួក ។ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គីបុគ្គលមានសេចក្តី
សម្ងាត់បាមនាបត្តិក្នុងអនាបត្តិ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់បាមបត្តិក្នុង^៩
អាបត្តិ ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងមិនបម្រើនដល់
បុគ្គល ២ ពួកនេះជន ។

[៣៥៩] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងបម្រើន
ដល់បុគ្គល ២ ពួក ។ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គីបុគ្គលមានសេចក្តី
សម្ងាត់បាជិម៉ែក្នុងអធិម៉ែ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់បាជិម៉ែក្នុងជម៉ែ ១ ។
ម្នាលកិភូទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងបម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួក
នេះជន ។

[៣៦០] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងមិនបម្រើន
ដល់បុគ្គល ២ ពួក ។ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គីបុគ្គលមានសេចក្តីស-
ម្ងាត់បាជិម៉ែក្នុងអធិម៉ែ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់បាជិម៉ែក្នុងជម៉ែ ១ ។ ម្នាល
កិភូទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងមិនបម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួកនេះជន ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយសួយ ទូកនិធាតា

[៣៦៧] ទូនាំ ភីត្វាបេ អាសវ រដ្ឋវណិ ។ គតមេសំ
ទូនាំ ។ យោ ច អវិនយេ វិនយសពី ។ យោ
ច វិនយេ អវិនយសពី ។ តមេសំ ខោ ភីត្វាបេ
ទូនាំ អាសវ រដ្ឋវណិតិ ។

[៣៦៨] ទូនាំ ភីត្វាបេ អាសវ ន រដ្ឋវណិ ។
គតមេសំ ទូនាំ ។ យោ ច អវិនយេ អវិនយ-
សពី ។ យោ ច វិនយេ វិនយសពី ។ តមេសំ
ខោ ភីត្វាបេ ទូនាំ អាសវ ន រដ្ឋវណិតិ ។

ពាលវគ្គ បញ្ញមោ ។

ទុតិយោ បណ្តាសកោ សមគ្គ ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

[៣៦១] ម្នាលកិត្យទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងបម្រើនដល់
បុគ្គល ២ ពួក ។ បុគ្គល ២ ពួក តែងបម្រើប៉ុប ។ គីបុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់
បានរីយក្នុងអវីនីយ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់បានរីយក្នុងអវីនីយ ១ ។
ម្នាលកិត្យទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងបម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួក
នេះជន ។

[៣៦២] ម្នាលកិត្យទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងមិនបម្រើន
ដល់បុគ្គល ២ ពួក ។ បុគ្គល ២ ពួក តែងបម្រើប៉ុប ។ គីបុគ្គលមានសេចក្តី
សម្ងាត់បានរីយក្នុងអវីនីយ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសម្ងាត់បានរីយក្នុង
អវីនីយ ១ ។ ម្នាលកិត្យទាំងឡាយ អាសវេះទាំងឡាយ តែងមិនបម្រើនដល់
បុគ្គល ២ ពួកនេះជន ។

ចប់ ពាលវគ្គទី ៥ ។

ចប់ ទុគិយបណ្ឌាសក ។

តិចិយបណ្តាលកោ

[៣៦៣] ទ្រមា ភីគ្មេរ អាសា ធម្បជុំ ។

គតមា ទ្រ ។ លកាសា ច ដីវិតាសា ច ។

នមា ខោ ភីគ្មេរ ទ្រ អាសា ធម្បជុំ ។

[៣៦៤] ទ្រមេ ភីគ្មេរ បុគ្គលា ធម្បកា

លោកស្តី ។ គតមេ ទ្រ ។ យោ ច បុព្យការ៉ា

យោ ច គតញ្ហា គតហើរី ។ នមេ ខោ ភីគ្មេរ

ទ្រ បុគ្គលា ធម្បកា លោកស្តីណូ ។

[៣៦៥] ទ្រមេ ភីគ្មេរ បុគ្គលា ធម្បកា លោកស្តី ។

គតមេ ទ្រ ។ តិត្យា ច តយ្យោតា ច ។

នមេ ខោ ភីគ្មេរ ទ្រ បុគ្គលា ធម្បកា លោកស្តីណូ ។

[៣៦៦] ទ្រមេ ភីគ្មេរ បុគ្គលា ធម្បប្បយា ។

គតមេ ទ្រ ។ យោ ច លទ្ធផល លទ្ធផល និគ្មេបតិ

យោ ច លទ្ធផល លទ្ធផល វិស្សុដ្ឋតិ ។

តតិយបណ្តាលសក

[៣៦៣] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រាប្រា ២ យ៉ាងនេះដែល
បុគ្គលលេះបានដោយកម្រ ។ សេចក្តីប្រាប្រា ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ តី
ប្រាប្រាលាក ១ ប្រាប្រាសិវិត ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រាប្រា
២ យ៉ាងនេះ បុគ្គលលេះបានដោយកម្រ ។

[៣៦៤] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ រកបានដោយ
កម្រកុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចមេច ។ តីបុគ្គលដែលធ្វើឱ្យបាន:
ទុកមុន ១ បុគ្គលដឹងឱ្យបានដែលគេធ្វើហើយធ្វើតបវិញ ១ ។ ម្នាលកិភុ
ទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ រកបានដោយកម្រកុទាំងឡាយ ។

[៣៦៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះរកបានដោយ
កម្រកុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចមេច ។ តីបុគ្គលអ្នកថ្មី (ព្រះ
ពុទ្ធបច្ចេកពុទ្ធនិជ្ជព្រះខេណាស្រោច) ១ បុគ្គលអ្នកថ្មីគេថ្មី (ព្រះអរហន្ឍ
សម្បាសម្បុទ្ទ) ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ រកបាន
ដោយកម្រកុទាំងឡាយ ។

[៣៦៦] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះគេថ្មីថ្មីបាន
ដោយកម្រ ។ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចមេច ។ តីបុគ្គលបែងតែលក់ទុករបស់
ដែលបានមក ១ បុគ្គលដែលកញ្ចាយរបស់ដែលរកបានមក ១ ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិពាណា

នមេ ខោ កិត្យាំ ទ្រ បុគ្គលា ធម្មប្បយាតិ ។

[៣៦៧] ទ្រមេ កិត្យាំ បុគ្គលា សុត្តប្បយា ។

គតមេ ទ្រ ។ យោ ច លទ្ធដ លទ្ធដ ន និត្តិបតិ

យោ ច លទ្ធដ លទ្ធដ ន វិស្សដៃតិ ។ នមេ

ខោ កិត្យាំ ទ្រ បុគ្គលា សុត្តប្បយាតិ ។

[៣៦៨] ទ្រមេ កិត្យាំ បច្ចុយា កតស្ស ឧប្បជ្ជាយ ។ គតមេ ទ្រ ។ សុកនិមិត្តញ្ញ អយោ-
និសោ ច មនសិការេ ។ នមេ ខោ កិត្យាំ ទ្រ
បច្ចុយា កតស្ស ឧប្បជ្ជាយាតិ ។

[៣៦៩] ទ្រមេ កិត្យាំ បច្ចុយា នោសស្ស
ឧប្បជ្ជាយ ។ គតមេ ទ្រ ។ បដិយនិមិត្តញ្ញ
អយោនិសោ ច មនសិការេ ។ នមេ ខោ
កិត្យាំ ទ្រ បច្ចុយា នោសស្ស ឧប្បជ្ជាយាតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិភាយ ទុកនិចាត

ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សោយ បុគ្គល ២ ព្រកនេះ គេឡើងត្រួតបានដោយកម្រ ។

[៣៦៧] ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សោយ បុគ្គល ២ ព្រកនេះ គេឡើងត្រួតបានដោយជាយ ។ បុគ្គល ២ ព្រក តើដូចមេប ។ គីបុគ្គលមិនលាក់ទុករបស់ដែលរកបានមក ១ បុគ្គលមិនកញ្ចាយរបស់ដែលរកបានមក ១ ។

ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សោយ បុគ្គល ២ ព្រកនេះ គេឡើងត្រួតបានដោយជាយ ។
[៣៦៨] ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សោយ ធម៌ទាំងខ្សោយ ២ យ៉ាងនេះ ជាបច្ចូយដើម្បីនាំឡើងតែកៈកែវត្រូវឱ្យ ។ ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គីសុក-
និមិត្ត ១ អយោនិសោមនសិការ ១ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សោយ ធម៌ ២ យ៉ាង
នេះ ជាបច្ចូយដើម្បីនាំឡើងតែកៈកែវត្រូវឱ្យ ។

[៣៦៩] ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សោយ ធម៌ទាំងខ្សោយ ២ យ៉ាងនេះ ជាបច្ចូយ
ដើម្បីនាំឡើងទោស៖កែវត្រូវឱ្យ ។ ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គីបដិយនិមិត្ត ១
អយោនិសោមនសិការ ១ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងខ្សោយ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះ ជាបច្ចូយ
ដើម្បីនាំឡើងទោស៖កែវត្រូវឱ្យ ។

តតិយបណ្តាសកែ អាសារត្រា

- [៣៧០] ទ្វេម កិច្ចាំរ បច្ចុយ មិច្ចាជិនីយ
 ឧប្បជ្ជាយ ។ គត់ម ទ្វេ ។ បរតោ ច យោសោ
 អយោនិសោ ច មនសិការេ ។ តមេ ខោ កិច្ចាំរ
 ទ្វេ បច្ចុយ មិច្ចាជិនីយ ឧប្បជ្ជាយតិ ។
- [៣៧១] ទ្វេម កិច្ចាំរ បច្ចុយ សម្រាជិនីយ
 ឧប្បជ្ជាយ ។ គត់ម ទ្វេ ។ បរតោ ច យោសោ
 យោនិសោ ច មនសិការេ ។ តមេ ខោ កិច្ចាំរ
 ទ្វេ បច្ចុយ សម្រាជិនីយ ឧប្បជ្ជាយតិ ។
- [៣៧២] ទ្វេម កិច្ចាំរ អាបត្តិយោ ។ គត់ម
 ទ្វេ ។ លហុកា ច អាបត្តិ ករុកា ច អាបត្តិ ។
 តមោ ខោ កិច្ចាំរ ទ្វេ អាបត្តិយោតិ ។
- [៣៧៣] ទ្វេម កិច្ចាំរ អាបត្តិយោ ។ គត់ម
 ទ្វេ ។ ឥឡូវា ច អាបត្តិ អឥឡូវា ច អាបត្តិ ។
 តមោ ខោ កិច្ចាំរ ទ្វេ អាបត្តិយោតិ ។

តតិយបណ្តាសក អាសារគ្គ

[៣៧០] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ២ យ៉ាងនេះ ជាបច្ចូលដើម្បីនាំឡើមិថ្នាចិដ្ឋិកើតឡើង ។ ធម៌ ២ យ៉ាង តើជួបមេប៊ូ ។ គឺសូរសំឡោងគីកកន្លែង អំពើសម្ងាត់អ្នកដៃទៀត (ការស្វាប់អសទ្វម្ម) ១ អយោនិសោមនសិការ ១ ។ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះ ជាបច្ចូលដើម្បីនាំឡើមិថ្នាចិដ្ឋិកើតឡើង ។

[៣៧១] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ២ យ៉ាងនេះ ជាបច្ចូលដើម្បីនាំឡើសម្ងាចិដ្ឋិកើតឡើង ។ ធម៌ ២ យ៉ាង តើជួបមេប៊ូ ។ គឺសូរសំឡោងអំពើសម្ងាត់អ្នកដៃទៀត (ការស្វាប់ព្រោះសទ្វម្ម) ១ យោនិសោមនសិការ ១ ។ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះ ជាបច្ចូលដើម្បីនាំឡើសម្ងាចិដ្ឋិកើតឡើង ។

[៣៧២] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។ អាបត្តិ ២ យ៉ាង តើជួបមេប៊ូ ។ គឺលបុកាបត្តិ ១ គុរកាបត្តិ ១ ។ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[៣៧៣] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។ អាបត្តិ ២ យ៉ាង តើជួបមេប៊ូ ។ គឺទួដ្ឋុល្យាបត្តិ (អាបត្តិប្រាសគីបាបន្ទិកសង្គរទិសៗ) ១ អទួដ្ឋុល្យាបត្តិ (អាបត្តិមិនប្រាសគីអាបត្តិទាំង ៥ ភី) ១ ។ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះ ។

១៩៨

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិចាតោ

[៣៧៤] ធ្វើមា ភីគ្មោរ អាបត្តិយោ ។ គតមា
ធ្វើ ។ សារសេសា ច អាបត្តិ អនរសេសា ច
អាបត្តិ ។ តមា ខោ ភីគ្មោរ ធ្វើ អាបត្តិយោតិ ។
អាសារគ្រោ បបំមោ ។

[៣៧៥] សញ្ញា ភីគ្មោរ ភីគ្មុ ធនំ សម្ងាត់
អាយាចមានោ អាយាចេយ្យ តាតិសោ ហេរមិ
យាតិសា សារីបុត្តិមោត្តល្អាងាតិ ។ ធនោ សោ ភីគ្មោរ
គុលា ធនំ បមាងំ មម សារកាងំ ភីគ្មុំ យុតិំ
សារីបុត្តិមោត្តល្អាងាតិ ។

[៣៧៦] សញ្ញា ភីគ្មោរ ភីគ្មុនី ធនំ សម្ងាត់ អាយ-
ចមានោ អាយាចេយ្យ តាតិសា ហេរមិ យាតិសា
ខោ ច ភីគ្មុនី ឧប្បលរណ្ឌា ចាតិ ។ ធនោ ភីគ្មោរ
គុលា ធនំ បមាងំ មម សារកាងំ ភីគ្មុនីំ
យុតិំ ខោ ច ភីគ្មុនី ឧប្បលរណ្ឌា ចាតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ ទុកនិចាត

[៣៧៤] ម្ទាលកិភូទាំងខ្សោយ អាបត្តិទាំងខ្សោយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
អាបត្តិ ២ យ៉ាង តើជួចមេប៊ា ។ គីសវេសសាបត្តិ (អាបត្តិទាំង ៥ កើង) ១
អនវេសសាបត្តិ (អាបត្តិចាបជិក) ១ ។ ម្ទាលកិភូទាំងខ្សោយ អាបត្តិទាំង-
ខ្សោយ មាន ២ យ៉ាងនេះជំន៉ែ ។

ចំប់ អាសារគុណី ១ ។

[៣៧៥] ម្ទាលកិភូទាំងខ្សោយ កិភូទដាម្ចកមានសឡាតា កាលបឹបនៃ-
ស្រប់ដោយប្រព័ន្ធតប្បីបនៃស្រប់យ៉ាងនេះថា ព្រះសារិបុត្តិនិធីព្រះមោត្ត-
ល្បានមានសកាតយ៉ាងណាត អាត្រាមព្រោះ សូមទ្វូមានសកាតដូចខ្លោះដែរ ។
ម្ទាលកិភូទាំងខ្សោយ សារិបុត្តិនិធីមោត្តល្បាននេះ ជាគិត្យីជាទាតនៃពួក
កិភូទ ជាសារកិរបស់តាតត ។

[៣៧៥] ម្ទាលកិភូទាំងខ្សោយ កិភូទនិជាម្ចកមានសឡាតា កាលបឹ-
បនៃស្រប់ដោយប្រព័ន្ធតប្បីបនៃស្រប់យ៉ាងនេះថា ខេមាកិភូទីកិភូទ ឧប្បលរណក
កិភូទីកិភូទមានសកាតយ៉ាងណាត អាត្រាមព្រោះ សូមទ្វូមានសកាតដូចខ្លោះដែរ ។
ម្ទាលកិភូទាំងខ្សោយ ខេមាកិភូទីនេះកី ឧប្បលរណកកិភូទីនេះកី ជាគិត្យី
ជាទាតនៃពួកកិភូទី ជាសារកិរបស់តាតត ។

តតិយបណ្តាសកេ អាយាបនវគ្គា

[៣៧៧] សញ្ញា ភីក្នុរៈ ឧចាសកោ ឯវំ
សម្បា អាយាចមាលា អាយាថេយ្យ តាតិសោ ហេរិ
យាតិសោ ចិត្តា ឬ កិច្ចិតិ ហត្ថកោ ឬ អាណ្យ-
កោតិ ។ ឯសា ភីក្នុរៈ តុលា ឯតំ បមាងំ មម
សារការំ ឧចាសការំ យធិំ ចិត្តា ឬ កិច្ចិតិ
ហត្ថកោ ឬ អាណ្យកោតិ ។

[៣៧៨] សញ្ញា ភីក្នុរៈ ឧចាសិកា ឯវំ សម្បា
អាយាចមាលា អាយាថេយ្យ តាតិសា ហេរិ
យាតិសា ទុដ្ឋុត្តក ឬ ឧចាសិកា ហេឡូកណ្តាកិយា ឬ
នន្ទមាតិ ។ ឯសា ភីក្នុរៈ តុលា ឯតំ បមាងំ
មម សារិការំ ឧចាសិការំ យធិំ ទុដ្ឋុត្តក ឬ
ឧចាសិកា ហេឡូកណ្តាកិយា ឬ នន្ទមាតិ ។

[៣៧៩] ទីឃិ ភីក្នុរៈ ធមេឃិ សមញ្ញាកតោ
ពាលោ អព្យត្តា អសប្បរិសោ ឱតំ ឧបហាតំ អត្តារំ
បរិរាតិ សារត្តា ឬ ហេរិ សាណ្យត្តា វិញ្ញារំ
ពយុញ្ញ អបុញ្ញា បសរតិ ។ គតមេឃិ ទីឃិ ។

តិចិយបណ្តាសក អាយាថនវគ្គ

[៣៧៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ឧបាសកជាអ្នកមានសញ្ញា កាល
បើបន្ទះស្រប់ដោយប្រព័ន្ធគប្បីបន្ទះស្រប់យ៉ាងនេះថា ចិត្តគបបតីកី ហត្ថក-
អាច្បរកគគបតីកី មានសភាពយ៉ាងណា អាត្រាមព្រ សូមច្បែមាន
សភាពធ្វើឡាឃោះដែរ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ចិត្តគបបតីនេះកី ហត្ថក-
អាច្បរកគគបតីនេះកី ជាជញ្ញីជំនួយជាមុននៅពីរកុខបាសក ជាសវៀក
របស់តីបាត់តី ។

[៣៧៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ឧបាសិកជាអ្នកមានសញ្ញា កាល
បើបន្ទះស្រប់ដោយប្រព័ន្ធគប្បីបន្ទះស្រប់យ៉ាងនេះថា ឧដ្ឋត្រកុខបាសិកកី
នៅឡូកណ្ឌាកិយាននឹមាតាកី មានសភាពយ៉ាងណា អាត្រាមព្រ សូមច្បែមាន
សភាពធ្វើឡាឃោះដែរ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ឧដ្ឋត្រកុខបាសិកនេះកី នៅឡូកណ្ឌ-
កិយាននឹមាតានេះកី ជាជញ្ញីជំនួយជាមុននៅពីរកុខបាសិក ជាសវិការបស់
តីបាត់តី ។

[៣៧៩] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលពាល មិនល្អាសប់
ជាមសប្បរស ប្រកបដោយធ័រ ២ យ៉ាង តើជីរក្សាមីន
ដែលមីនជីកគាស់រំលើន កម្មាធ់គុណពាលមេព្រ ជាអ្នកប្រកប
ដោយទោសធ័រ ប្រកបដោយដំឡើលនៅអ្នកប្រាណទាំងឡាយធ័រ
តើជីបាននូវបាបប្រើនធ័រ ៤ ធ័រទាំង ២ យ៉ាង តើជីបមេប ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយស្ស ទូកនិច្ចតាំ

អនុវិច្ឆ	អបិយកាបោត្រា	អរគ្លារហាស្ស	រំលែក
ភាសតិ	អនុវិច្ឆ	អបិយកាបោត្រា	រំលែកហាស្ស
អរគ្លារ	ភាសតិ ។ តមេហិ ខោ កិត្តិវ ទីហិ ដម្ខិ	សម្រាកតោ	ធម្មិ ធម្មិ
សម្រាកតោ	ពាយោ	អព្យត្រា	អសប្បុរិសោ
ឧតំ ឧបហតំ	អត្ថានំ បរិយារតិ សារធ្វោ ធមេរាណ	ហេរោជ្រោ	ហេរោជ្រោ
ហេរោជ្រោ	វិញ្ញុនំ ពហុញ្ញ អបុញ្ញ	បសរតិ	បសរតិ ។
ទីហិ	កិត្តិវ ដម្ខិ	សម្រាកតោ	បណ្ឌិតោ
ព្យត្រា	សប្បុរិសោ	អត្ថាតំ	អណុបហតំ
បរិយារតិ	អនរធ្វោ ធមេរាណ	អនុវិច្ឆ	វិញ្ញុនំ
ពហុញ្ញ	បុញ្ញ បសរតិ ។ គតមេហិ ទីហិ ។	បណ្ឌិតោ	បណ្ឌិតោ
អនុវិច្ឆ	បរិយកាបោត្រា	អរគ្លារហាស្ស	អរគ្លារ
ភាសតិ	អនុវិច្ឆ	បរិយកាបោត្រា	រំលែកហាស្ស
រំលែក	ភាសតិ ។ តមេហិ ខោ កិត្តិវ ទីហិ	ដម្ខិ	ដម្ខិ
ដម្ខិ	សម្រាកតោ	បណ្ឌិតោ	ព្យត្រា សប្បុរិសោ
អត្ថាតំ	អណុបហតំ	អត្ថានំ	បរិយារតិ អនរធ្វោ ធមេរាណ
ហេរោជ្រោ	អនុវិច្ឆ វិញ្ញុនំ ពហុញ្ញ បុញ្ញ បសរតិតិ ។	បសរតិ	បសរតិ

សុត្ថនិធី អង្គភាពនិកាយ ទុកសិបាត

គឺមិនពិចារណា មិនរំពើនូវឡារ៉ា ស្រាប់តែសរសើរគុណរបស់បុគ្គលមិនគូរ
សរសើរ ១ មិនពិចារណា មិនរំពើនូវឡារ៉ា ស្រាប់តែពោលទោសរបស់
បុគ្គលគួរសរសើរ ១ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពោលមិនយ្មាសផែ
អសប្បរស ប្រកបដោយធម៌ ២ យ៉ាងនេះ តែជរក្សាទីនដែលខ្លួនដីកតាស់
រំលើនកម្មាត់គុណពោលបេញ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសដែន ប្រកបដោយ
ដំឡើលនៃអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយធម៌ តែជបាននូវបាបឆ្នើតឱ្យធម៌ ៣ ម្នាល
កិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តិតជាអ្នកយ្មាសផែ ជាសប្បរសប្រកបដោយធម៌ពីរ
យ៉ាង តែជរក្សាទីនដែលខ្លួនមិនបានដីកតាស់កម្មាត់គុណពោលបេញ ជាអ្នកមិនប្រកបដោយទោសដែន មិនមានដំឡើលនៃអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយធម៌
តែជបាននូវបុណ្យដៃប្រើប្រាស់ ៤ ធម៌ ២ យ៉ាង តើជូចមេច ៤ គឺពិចារណា
រំពើនូវឡារ៉ា ទីបពោលទោសរបស់បុគ្គលគួរពោលទោស ១ ពិចារណា
រំពើនូវឡារ៉ា ទីបសរសើរគុណរបស់បុគ្គលគួរសរសើរ ១ ។ ម្នាលកិក្ខុ
ទាំងឡាយ បណ្តិតជាអ្នកយ្មាសផែ ជាសប្បរសប្រកបដោយធម៌ពីរ
យ៉ាងនេះ តែជរក្សាទីនដែលខ្លួនមិនបានដីកតាស់ កម្មាត់គុណពោលបេញ
ជាអ្នកមិនប្រកបដោយទោសដែន មិនមានដំឡើលនៃអ្នកប្រាជ្ញទាំង-
ឡាយធម៌ តែជបាននូវបុណ្យដៃប្រើប្រាស់ ៥

តតិយបណ្តាសកេ អាយាបនវគ្គា

[៣៤០] ទីហិ ភិគ្គោរ ដម្លឺហិ សម្រាកតោ
 ពាល់ អព្យតោ អសប្បរិសោ ឧតំ ឧបហតំ
 អត្ថានំ បរិយារតិ សារធ្វោ ច យេរាតិ សាតុរធ្វោ
 វិញ្ញានំ ពហុញ្ច អបុញ្ញា បសរតិ ។ កតលមេហិ
 ទីហិ ។ អនុវិច្ច អបរិយាកាយោត្តា អប្បសាង-
 នីយេ បាន បសានំ ឧបជំសេតិ អនុវិច្ច
 អបរិយាកាយោត្តា បសានីយេ បាន អប្បសានំ
 ឧបជំសេតិ ។ សមេហិ ខោ ភិគ្គោរ ទីហិ ដម្លឺហិ
 សម្រាកតោ ពាល់ អព្យតោ អសប្បរិសោ ឧតំ
 ឧបហតំ អត្ថានំ បរិយារតិ សារធ្វោ ច យេរាតិ
 សាតុរធ្វោ វិញ្ញានំ ពហុញ្ច អបុញ្ញា បសរតិ ។ ទីហិ
 ភិគ្គោរ ដម្លឺហិ សម្រាកតោ បណ្តើតោ ព្យតោ^(១)
 សប្បរិសោ អគ្គតំ អនុបហតំ អត្ថានំ បរិយារតិ
 អនុវិច្ច ច យេរាតិ អនុវិច្ច វិញ្ញានំ ពហុញ្ច
 បុញ្ញា បសរតិ ។ កតលមេហិ ទីហិ ។

ពតិយបណ្តាសក អាយាថនវត្ថុ

[៣៨០] ម្នាលកិភុទាំងខ្លាយ បុគ្គលពាលមិនឃ្លាសវេ ជាមសប្បរសប្រកបដោយធំទាំងខ្លាយ ២ យ៉ាង តែដែរក្នុងនេះ ដែលខ្ពស់បាន
 ដីកគាល់ កម្ពាត់គុណភាពលេចឡើ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសដៅ ប្រកប
 ដោយដំឡើលនៃអ្នកប្រាថ្បធម៌ទាំងខ្លាយដៅ តែដែរបានន្អោរបាបដំប្រើប្រាស់ ។
 ធម៌ ២ យ៉ាង តើដួចចម្លៃ ។ គឺមិនពិចារណា មិនរំពឹងឡើង ស្រាប់តែ
 បណ្តុះសេចក្តីផ្តៃៗប្រា កុងហេតុដែលមិនគូរផ្តៃៗប្រា ១ មិនពិចារណា មិន
 រំពឹងឡើង ស្រាប់តែបណ្តុះសេចក្តីមិនផ្តៃៗប្រាកុងហេតុដែលគូរផ្តៃៗប្រា ១ ។
 ម្នាលកិភុទាំងខ្លាយ បុគ្គលពាលមិនឃ្លាសវេ ជាមសប្បរស ប្រកប
 ដោយធំទាំង ២ យ៉ាងនេះ តែដែរក្នុងនេះ ដែលខ្ពស់បានដីកគាល់ កម្ពាត់គុណ
 ភាពលេចឡើ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសដៅ ប្រកបដោយដំឡើលនៃអ្នក
 ប្រាថ្បធម៌ទាំងខ្លាយដៅ តែដែរបានន្អោរបាបដំប្រើប្រាស់ ។ ម្នាលកិភុទាំងខ្លាយ
 បណ្តុកតជាអ្នកឈ្មាសវេ ជាមសប្បរស ប្រកបដោយធំទាំងខ្លាយ ២ យ៉ាង
 តែដែរក្នុងនេះ ដែលខ្ពស់បានដីកគាល់ កម្ពាត់គុណភាពលេចឡើ ជាអ្នកមិន
 មានទោសដៅ មិនមានដំឡើលនៃអ្នកប្រាថ្បធម៌ទាំងខ្លាយដៅ តែដែរ
 បានន្អោរបុណ្យដំប្រើប្រាស់ ។ ធម៌ ២ យ៉ាង តើដួចចម្លៃ ។

សុត្ថនុបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិចាត់

អណ្តិច្ច បរិយាតាយោត្រា អប្បសានីយេ បាន
 អប្បសាតំ ឧបជំសេតិ អណ្តិច្ច បរិយាតាយោត្រា
 បសានីយេ បាន បសាតំ ឧបជំសេតិ ។ នមេហិ
 មេ កិច្ចកែ គីមិ ធមេហិ សម្រាកតោ បជ្ជាត់
 ព្រោះ សប្បវិសោ អគ្គតំ អណុបាតំ អត្តានំ
 បរិយារតិ អនរដ្ឋា ច យោតិ អននុរដ្ឋា វិញ្ញានំ
 ពហុញ្ច បុញ្ញ បសរតិតិ ។

[៣៨១] គីសុ កិច្ចកែ មិច្ចាបជិបជ្ជមានោ
 ពាលោ អព្រោះ អសប្បវិសោ ទតំ ឧបហាតំ
 អត្តានំ បរិយារតិ សារដ្ឋា ច យោតិ សានុរដ្ឋា
 វិញ្ញានំ ពហុញ្ច អបុញ្ញ បសរតិ ។ កតមេសុ
 គីសុ ។ មាតិ ច បិតិ ច ។ នមេសុ មេ
 កិច្ចកែ គីសុ មិច្ចាបជិបជ្ជមានោ ពាលោ អព្រោះ
 អសប្បវិសោ ទតំ ឧបហាតំ អត្តានំ បរិយារតិ សារដ្ឋា
 ច យោតិ សានុរដ្ឋា វិញ្ញានំ ពហុញ្ច អបុញ្ញ បសរតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ ទុកនិចាត

គីពិចារណា វាំពើនូវរៀបចំបណ្តុះសេចក្តីមិនធ្វេះបានក្នុងហេតុផែលមិនគ្មាន
 ធ្វេះប្រា ១ ពិចារណារាំពើនូវរៀបចំបណ្តុះសេចក្តីធ្វេះបានក្នុងហេតុផែល
 គ្មានធ្វេះប្រា ១ ។ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តុះសេចក្តីជាមួយនាស់ ជាសប្បរស
 ប្រកបដោយផម់ ២ យ៉ាងនេះ តែនវក្សាទីនផែលខ្លួនមិនបានដឹកតាស់កម្ពាត់
 គុណភាពលេចឡ្ត ជាមួយមិនមានទោសដៃ មិនមានដំឡើលនៃអ្នកប្រាជ្ញ
 ទាំងឡាយផង តែនបាននូវបុណ្យដំប្រើនផង ។

[៣៨១] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលពាលមិនល្អាស់ ជាសប្បរស កាលប្រតិបត្តិឱស ក្នុងបុគ្គល ២ ពួក តែនវក្សាទីនផែលខ្លួន
 បានដឹកតាស់ កម្ពាត់គុណភាពលេចឡ្ត ជាមួយប្រកបដោយទោសដៃ
 ប្រកបដោយដំឡើលនៃអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង តែនបាននូវបាបដំប្រើន
 ផង ។ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចមេច ។ គីមាតា ១ បិតា ១ ។ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលពាលមិនល្អាស់ ជាសប្បរស កាលប្រតិបត្តិឱស ក្នុងបុគ្គល ២ ពួកនេះ តែនវក្សាទីនផែលខ្លួនដឹកតាស់ កម្ពាត់គុណភាពលេចឡ្ត ជាមួយប្រកបដោយទោសដៃ ជាមួយប្រកបដោយដំឡើលនៃអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង តែនបាននូវបាបដំប្រើនផង ។

តតិយបណ្តាសកៅ អាយាចនវគ្គា

ទីសុ កិច្ចូរ សម្រាបជិបដ្ឋមានោ បណ្ឌើតោ ព្រៃត្តា
 សប្បុរិសោ អគ្គាតំ អណុបហាតំ អត្ថាគំ បរិបារតិ
 អនរដ្ឋា ច ហេតិ អននុរដ្ឋា វិញ្ញុលំ ពហុញ្ញ បុញ្ញា
 បសរតិ ។ កតមេសុ ទីសុ ។ មាតិ ច ហិតិ ច ។
 តមេសុ ខោ កិច្ចូរ ទីសុ សម្រាបជិបដ្ឋមានោ
 បណ្ឌើតោ ព្រៃត្តា សប្បុរិសោ អគ្គាតំ អណុបហាតំ
 អត្ថាគំ បរិបារតិ អនរដ្ឋា ច ហេតិ អននុរដ្ឋា
 វិញ្ញុលំ ពហុញ្ញ បុញ្ញា បសរតិតិ ។

[៣៨២] ទីសុ កិច្ចូរ មិន្ទាបជិបដ្ឋមានោ
 ពោលោ អព្រៃត្តា អសប្បុរិសោ ឧតំ ឧបហាតំ
 អត្ថាគំ បរិបារតិ សារដ្ឋា ច ហេតិ សានុរដ្ឋា
 វិញ្ញុលំ ពហុញ្ញ អបុញ្ញា បសរតិ ។ កតមេសុ
 ទីសុ ។ តថាកតោ ច តថាកតសារកៅ ច ។
 តមេសុ ខោ កិច្ចូរ ទីសុ មិន្ទាបជិបដ្ឋមានោ ពោលោ
 អព្រៃត្តា អសប្បុរិសោ ឧតំ ឧបហាតំ អត្ថាគំ បរិបារតិ

ពតិយបណ្តាសក អាយាថនវគ្គ

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តិតជាអ្នកល្អាសវេ ជាសប្បរសប្រតិបត្តិត្រូវក្នុង^១
បុគ្គល ២ ពួក តែងរក្សាទីនដែលខ្លួនមិនបានដើរតាស់ កម្មាធ់គុណពាណាល
ចេញ ជាអ្នកមិនមានទោសធ័រ ជាអ្នកមិនមានដំឡើលនៃអ្នកប្រាជ្ញ
ទាំងឡាយធ័រ តែងបាននូវបុណ្យដំប្រើនធ័រ ។ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចបី
ម៉ែប ។ គីមាតា ១ បិតា ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តិតជាអ្នក
ល្អាសវេ ជាសប្បរសប្រតិបត្តិត្រូវ ក្នុងបុគ្គល ២ ពួកនេះ តែងរក្សាទីនដែល
ខ្លួនមិនបានដើរតាស់កម្មាធ់គុណពាណាលចេញជាអ្នកមិនមានទោសធ័រ ជាអ្នក
មិនមានដំឡើលនៃអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយធ័រ តែងបាននូវបុណ្យដំប្រើនធ័រ ។

[៣៨២] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលពាលមិនល្អាសវេ ជាមសប្បរស ប្រតិបត្តិឱស ក្នុងបុគ្គល ២ ពួក តែងរក្សាទីនដែលខ្លួនដើរតាស់ កម្មាធ់គុណពាណាលចេញ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសធ័រ ប្រកប
ដោយដំឡើលនៃអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយធ័រ តែងបាននូវបាបដំប្រើនធ័រ ។ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចបីម៉ែប ។ គីព្រះព័ជាគត់ ១ សារ៉ែរបស់ព្រះព័ជាគត់ ១ ។
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុគ្គលពាលមិនល្អាសវេ ជាមសប្បរសប្រតិបត្តិឱសក្នុង^២
បុគ្គល ២ ពួកនេះ តែងរក្សាទីនដែលខ្លួនដើរតាស់កម្មាធ់គុណពាណាលចេញ

សុត្ថនិបិជកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ទុកនិពាក់

សារធ្វោ	ច	យេវតិ	សាន្តរធ្វោ	វិញ្ញុណា	ពហុញ្ញ
អបុញ្ញា	បសរតិ	។	ទីសុ	ភិគ្គរេ	សម្រាបជិ-
បដ្ឋមានោ	បជ្ជាទោ	ព្រេន្តា	សប្បុរិសោ	អគ្គតាំ	
អនុបហាត់	អត្តានាំ	បរិយារតិ	អនរធ្វោ	ច	យេវតិ
អននុរធ្វោ	វិញ្ញុណា	ពហុញ្ញ	បុញ្ញា	បសរតិ	។
គតមេសុ	ទីសុ	។	តចាកតេ	ច	តចាកតសារកៅ
ច	សមេសុ	ខោ	ភិគ្គរេ	ទីសុ	សម្រាបជិបដ្ឋ-
មានោ	បជ្ជាទោ	ព្រេន្តា	សប្បុរិសោ	អគ្គតាំ	
អនុបហាត់	អត្តានាំ	បរិយារតិ	អនរធ្វោ	ច	យេវតិ
អននុរធ្វោ	វិញ្ញុណា	ពហុញ្ញ	បុញ្ញា	បសរតិតិ	។
[៣៨៣]	ទ្រូមេ	ភិគ្គរេ	ធម្មា	។	គតមេ
ទ្រូ	សចិត្តរោចានញ្ញ	ន	ច	គិត្តិ	លោកោ
ឧចាតិយតិ	។	សមេ	ខោ	ភិគ្គរេ	ទ្រូ ធម្មាតិ ។

សុត្តនិដី អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

ជាមួកប្រកបដោយទោសដៃ ប្រកបដោយដំឡើលនៃមួកប្រាជ្ញទាំង-
ឡាយដៃ តែងបាននូវបាបដ់ប្រើនដៃ ។ ម្ចាលកិកុំទាំងឡាយ
បណ្តិតជាមួកល្អាសវេរ ជាសប្បរសប្រតិបត្តិត្រូវ កុំដឹកបុគ្គល ២ ពួកតែង
រក្សាទិនដែលខ្លួនមិនបានដើរកាស់ កម្មាធិកុណាបោលចេញ ជាមួកមិន
មានទោសដៃ មិនមានដំឡើលនៃមួកប្រាជ្ញទាំងឡាយដៃ តែងបាន
នូវបុណ្យដ់ប្រើនដៃ បុគ្គល ២ ពួក តែងដូចមេច ។ គីព្រះតាតត ១
សរីរបស់ព្រះតាតត ១ ។ ម្ចាលកិកុំទាំងឡាយ បណ្តិតជាមួកល្អាស
វិនិយោគប្រតិបត្តិត្រូវ កុំដឹកបុគ្គល ២ ពួកនេះ តែងរក្សាទិនដែលខ្លួន
មិនបានដើរកាស់ កម្មាធិកុណាបោលចេញ ជាមួកមិនមានទោសដៃ មិន
មានដំឡើលនៃមួកប្រាជ្ញទាំងឡាយដៃ តែងបាននូវបុណ្យដ់ប្រើនដៃ ។
[៣៨៣] ម្ចាលកិកុំទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តែងដូចមេច ។ គីការដម្រះបិត្តរបស់ខ្លួនច្បាប់ដែល ១ មិន
ប្រកាន់មំនួយអីបន្តិចបន្ទូបកុំដឹកលោក^(១) ១ ។ ម្ចាលកិកុំទាំងឡាយ ធម៌
ទាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជាដែន ។

១ បណ្តាណរម្បូណ៍ទាំង ៦ មានរូបរាងម្បូណ៍ជាផើម មិនកាន់យករាម្បូណ៍ណាម្បូយ
ឡើយ ។ (អង្គកថា) ។

តत्तियបណ្តាសកៅ ទានវគ្គា

[៣៨៥] ឡើម កិច្ចូរ ធម្មា ។ កាតម ឡើ ។
កោដា ច ឧបនាយកា ច ។ សម ខោ
កិច្ចូរ ឡើ ធម្មាតិ ។

[៣៨៥] ឡើម កិច្ចូរ ធម្មា ។ កាតម ឡើ ។
កោដវិនយោ ច ឧបនាយកិនយោ ច ។ សម ខោ
កិច្ចូរ ឡើ ធម្មាតិ ។

អាយាពនវគ្គា ទុតិយោ ។

[៣៨៦] ឡើមានី កិច្ចូរ ធម្មានី ។ កាតមានី
ឡើ ។ អមិសជាលញ្ញ ធម្មជាលញ្ញ ។ សមានី ខោ
កិច្ចូរ ឡើ ធម្មានី ។ ធរុណកំ កិច្ចូរ សមេសំ ទិន្ន
ធម្មានំ យិនិំ ធម្មជាលញ្ញិ ។

[៣៨៧] ឡើម កិច្ចូរ យកា ។ កាតម ឡើ ។
អមិសយកោ ច ធម្មយកោ ច ។ សម ខោ កិច្ចូរ
ឡើ យកា ។ ធរុណកំ កិច្ចូរ សមេសំ ទិន្នំ យកានំ
យិនិំ ធម្មយកោតិ ។

គតិយបណ្តាសក ទានវគ្គ

[៣៨៤] ម្ថាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គីសេបភិក្រាង ១ ចំនួន ១ ។ ម្ថាល
កិភុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[៣៨៥] ម្ថាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គីការកម្ពាត់សេបភិក្រាង ១ កម្ពាត់បង្កេរ
គិន ១ ។ ម្ថាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

ចំប់ អាយាបនវគ្គទី ២ ។

[៣៨៦] ម្ថាលកិភុទាំងឡាយ ទានទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ទាន ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គីអមិសទាន ១ ធម្មទាន ១ ។ ម្ថាល
កិភុទាំងឡាយ ទានទាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្ថាលកិភុទាំង-
ឡាយ បណ្តាត់ទាន ២ យ៉ាងនេះ ធម្មទាននៃប្រសើរជាន់ ។

[៣៨៧] ម្ថាលកិភុទាំងឡាយ ការបួជាទាំងឡាយនេះ មាន
២ យ៉ាង ។ ការបួជា ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គីការបួជាដោយ
អាមិស៖ ១ ការបួជាដោយធម៌ ១ ។ ម្ថាលកិភុទាំងឡាយ ការបួជាទាំង-
ឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្ថាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាត់ការបួជា
ទាំង ២ យ៉ាងនេះ ការបួជាដោយធម៌នៃប្រសើរជាន់ ។

សុត្តនិចិដកេ អង្គតានិកាយស្ស ទូកនិបាតា

[៣៨៥] ធ្វើមេ កិត្យូរ ចាត់ ។ គត់មេ ធ្វើ ។
អាចិសច្ចាកេ ច ធម្មច្ចាកេ ច ។ តមេ ខោ កិត្យូរ
ធ្វើ ចាត់ ។ ធម្មណតំ កិត្យូរ តមេសំ ទិន្ន័ំ ចាត់សំ
យិន្ន័ំ ធម្មច្ចាកេតិ ។

[៣៨៥] ធ្វើមេ កិត្យូរ បរិច្ចាកោ ។ គត់មេ ធ្វើ ។
អាចិសបរិច្ចាកេ ច ធម្មបរិច្ចាកេ ច ។ តមេ ខោ
កិត្យូរ ធ្វើ បរិច្ចាកោ ។ ធម្មណតំ កិត្យូរ តមេសំ ទិន្ន័ំ
បរិច្ចាកោសំ យិន្ន័ំ ធម្មបរិច្ចាកេតិ ។

[៣៩០] ធ្វើមេ កិត្យូរ កោកាតា ។ គត់មេ ធ្វើ ។
អាចិសកោកេ ច ធម្មកោកេ ច ។ តមេ ខោ
កិត្យូរ ធ្វើ កោកាតា ។ ធម្មណតំ កិត្យូរ តមេសំ ទិន្ន័ំ
កោកាតំ យិន្ន័ំ ធម្មកោកេតិ ។

[៣៩៥] ធ្វើមេ កិត្យូរ សម្ងាកោ ។ គត់មេ ធ្វើ ។
អាចិសសម្ងាកេ ច ធម្មសម្ងាកេ ច ។ តមេ ខោ
កិត្យូរ ធ្វើ សម្ងាកោ ។ ធម្មណតំ កិត្យូរ តមេសំ
ទិន្ន័ំ សម្ងាកោសំ យិន្ន័ំ ធម្មសម្ងាកេតិ ។

សុត្តនលបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិចាត

[៣៨៥] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ចាត់ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ចាត់ ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុណ្ណោះ គីអាមិសប្រចាត់ ១ ធម្មប្រចាត់ ១ ។ ម្នាល
កិត្តុទាំងឡាយ ចាត់ទាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ
បណ្តាប្រចាត់ទាំង ២ យ៉ាងនេះ ធម្មប្រចាត់នៃ៖ប្រសើរជាន់ ។

[៣៨៦] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ការបរិច្ឆាតទាំងឡាយនេះ មាន
២ យ៉ាង ។ ការបរិច្ឆាត ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុណ្ណោះ គីអាមិសបរិច្ឆាត ១ ធម្ម-
បរិច្ឆាត ១ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ការបរិច្ឆាតមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។
ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បណ្តាបរិច្ឆាត ២ យ៉ាងនេះ ធម្មបរិច្ឆាតនៃ៖ប្រសើរជាន់ ។

[៣៨៧] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ក្រោគ់ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ក្រោគ់ ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុណ្ណោះ គីអាមិសក្រោគ់ ១ ធម្មក្រោគ់ ១ ។
ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ក្រោគ់ទាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាល
កិត្តុទាំងឡាយ បណ្តាបក្រោគ់ ២ យ៉ាងនេះ ធម្មក្រោគ់នៃ៖ប្រសើរជាន់ ។

[៣៨៨] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ការប្រើប្រាស់ទាំងឡាយនេះ មាន
២ យ៉ាង ។ ការប្រើប្រាស់ ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុណ្ណោះ គីប្រើប្រាស់
អាមិស៖ ១ ប្រើប្រាស់ធម្ម៖ ១ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ការប្រើប្រាស់ទាំង-
ឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ បណ្តាបការប្រើ-
ប្រាស់ ២ យ៉ាងនេះ ការប្រើប្រាស់ធម្មនៃ៖ប្រសើរជាន់ ។

តतិយបណ្តាសកៅ ទានវគ្គា

[៣៩២] ធ្វេម កិច្ចាំរ សំវិភាគា ។ កត់មេ
 ធ្វេ ។ អាចិសសំវិភាគេ ច ធម្ពសំវិភាគេ ច ។ នេ
 ខោ កិច្ចាំរ ធ្វេ សំវិភាគា ។ ធម៌នកំ កិច្ចាំរ នេសំ
 នូវឯណ៍ សំវិភាគាលំ យិជិំ ធម្ពសំវិភាគេតិ ។

[៣៩៣] ធ្វេម កិច្ចាំរ សដ្ឋិបា ។ កត់មេ ធ្វេ ។
 អាចិសសដ្ឋិបោ ច ធម្ពសដ្ឋិបោ ច ។ នេ ខោ កិច្ចាំរ
 ធ្វេ សដ្ឋិបា ។ ធម៌នកំ កិច្ចាំរ នេសំ នូវឯណ៍
 សដ្ឋិបាលំ យិជិំ ធម្ពសដ្ឋិបោតិ ។

[៣៩៤] ធ្វេម កិច្ចាំរ អណ្តុក្តឹបា ។ កត់មេ
 ធ្វេ ។ អាចិសាមណ្តុក្តឹបោ ច ធម្ពាមណ្តុក្តឹបោ ច ។
 នេ ខោ កិច្ចាំរ ធ្វេ អណ្តុក្តឹបា ។ ធម៌នកំ កិច្ចាំរ
 នេសំ នូវឯណ៍ អណ្តុក្តឹបាលំ យិជិំ ធម្ពាមណ្តុក្តឹបោតិ ។

តតិយបណ្តាសក ទានវគ្គ

[៣៩៦] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ការបែករលេកទាំងឡាយនេះ
មាន ២ យ៉ាង ។ ការបែករលេក ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គីការបែក
រលេកអាមិស៖ ១ ការបែករលេកធំ ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ការបែក
រលេកទាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាការ
ការបែករលេក ២ យ៉ាងនេះ ការបែករលេកធំនៃប្រសើរជាន់ ។

[៣៩៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ការសព្វោះទាំងឡាយនេះ
មាន ២ យ៉ាង ។ ការសព្វោះ ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គីសព្វោះដោយ
អាមិស៖ ១ សព្វោះដោយធំ ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ការសព្វោះ
ទាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាការ
សព្វោះ ២ យ៉ាងនេះ ការសព្វោះដោយធំនៃប្រសើរជាន់ ។

[៣៩៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីអនុគ្រោះទាំងឡាយនេះ
មាន ២ យ៉ាង ។ សេចក្តីអនុគ្រោះ ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គីអនុគ្រោះ
ដោយអាមិស៖ ១ អនុគ្រោះដោយធំ ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តី
អនុគ្រោះទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
បណ្តាការសេចក្តីអនុគ្រោះ ២ យ៉ាងនេះ អនុគ្រោះដោយធំនៃប្រសើរជាន់ ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិចាតោ

[៣៩៥] ឡើមា កិត្យូរ អណុគម្យា ។ កាតមា ឡើ ។
 អមិសាណុគម្យា ច ធម្មាណុគម្យា ច ។ សមា ខោ
 កិត្យូរ ឡើ អណុគម្យា ។ ធនុកតំ កិត្យូរ សមាសំ
 ទិន្នំ អណុគម្យានំ យធិនំ ធម្មាណុគម្យាតី ។
 ទានវគ្គា តិចិយោ ។

[៣៩៦] ឡើមេ កិត្យូរ សញ្ញាក ។ កាតមេ ឡើ ។
 អមិសសញ្ញាកេ ច ធម្មួសញ្ញាកេ ច ។ សមេ ខោ កិត្យូរ
 ឡើ សញ្ញាក ។ ធនុកតំ កិត្យូរ សមេសំ ទិន្នំ
 សញ្ញាកានំ យធិនំ ធម្មួសញ្ញាកេតី ។

[៣៩៧] ឡើមេ កិត្យូរ បជិសញ្ញាក ។ កាតមេ ឡើ ។
 អមិសប្បជិសញ្ញាកេ ច ធម្មប្បជិសញ្ញាកេ ច ។ សមេ
 ខោ កិត្យូរ ឡើ បជិសញ្ញាក ។ ធនុកតំ កិត្យូរ សមេសំ
 ទិន្នំ បជិសញ្ញាកានំ យធិនំ ធម្មប្បជិសញ្ញាកេតី ។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

[៣៩៥] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ សេចក្តីអាស្រទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។ សេចក្តីអាស្រ ២ យ៉ាង តើជូចមេច ។ គីអាស្រដោយ អាមិស៖ ១ អាស្រដោយធំ ១ ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ សេចក្តីអាស្រ ទាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីអាស្រទាំង ២ យ៉ាងនេះ សេចក្តីអាស្រដោយធំនឹងប្រសើរជាន់ ។

ចប់ ទានវត្ថិ ៣ ។

[៣៩៦] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ ការរក់ទាក់ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។ ការរក់ទាក់ ២ យ៉ាង តើជូចមេច ។ គីការរក់ទាក់ដោយ អាមិស៖ ១ ការរក់ទាក់ដោយធំ ១ ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ ការរក់ទាក់ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បណ្តាការរក់ទាក់ ២ យ៉ាងនេះ ការរក់ទាក់ដោយធំនឹងប្រសើរជាន់ ។

[៣៩៧] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បជិសន្ទារេទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។ បជិសន្ទារេ ២ យ៉ាង តើជូចមេច ។ គីបជិសន្ទារេដោយ អាមិស៖ ១ បជិសន្ទារេដោយធំ ១ ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បជិសន្ទារេ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បណ្តាបជិសន្ទារេទាំង ២ យ៉ាងនេះ បជិសន្ទារេដោយធំនឹងប្រសើរជាន់ ។

តतិយបណ្តាសកេ សន្យារំគ្រា

[៣៩៤] ទ្រមា កិច្ចាំរ ធម៌ ។ កតមា ទ្រ ។
 អមិសសនា ច ធម៌សនា ច ។ ឥមា ខោ កិច្ចាំរ
 ទ្រ ធម៌ ។ ធម៌ ធម៌ កិច្ចាំរ ឥមាំ ទ្រីន្ទំ
 ធម៌ំ យទិន្ទំ ធម៌សនាតិ ។

[៣៩៥] ទ្រមា កិច្ចាំរ បរិយសនា ។ កតមា
 ទ្រ ។ អមិសបរិយសនា ច ធម៌បរិយសនា ច ។
 ສមា ខោ កិច្ចាំរ ទ្រ បរិយសនា ។ ធម៌ ធម៌
 កិច្ចាំរ ឥមាំ ទ្រីន្ទំ បរិយសនានំ យទិន្ទំ ធម៌បរិ-
 យសនាតិ ។

[៤០០] ទ្រមា កិច្ចាំរ បរិយធិយោ ។ កតមា
 ទ្រ ។ អមិសបរិយធិយោ ច ធម៌បរិយធិយោ ច ។
 ສមា ខោ កិច្ចាំរ ទ្រ បរិយធិយោ ។ ធម៌ ធម៌
 កិច្ចាំរ ឥមាំ ទ្រីន្ទំ បរិយធិយោំ យទិន្ទំ
 ធម៌បរិយធិយោតិ ។

តតិយបណ្តាសក សន្យារគ្គ

[៣៨៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ការស្វែងរកនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
 ការស្វែងរក ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គីការស្វែងរកអាមិស៖ ១
 ការស្វែងរកជម់ ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ការស្វែងរក មាន ២ យ៉ាង
 នេះជន ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាការស្វែងរកទាំង ២ យ៉ាងនេះ
 ការស្វែងរកជម់នីះប្រសើរជាន់ ។

[៣៨៩] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ការស្មោះស្វែងទាំងឡាយនេះ មាន
 ២ យ៉ាង ។ ការស្មោះស្វែង ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គីការស្មោះស្វែងអាមិស៖ ១
 ការស្មោះស្វែងជម់ ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ការស្មោះស្វែងទាំងឡាយមាន ២
 យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាការស្មោះស្វែង ២ យ៉ាងនេះ
 ការស្មោះស្វែងជម់នីះប្រសើរជាន់ ។

[៤០០] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ការត្រាប់រកទាំងឡាយនេះ មាន ២
 យ៉ាង ។ ការត្រាប់រក ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គីការត្រាប់រកអាមិស៖ ១ ការ
 ត្រាប់រកជម់ ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ការត្រាប់រកទាំងឡាយមាន ២
 យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាការត្រាប់រក ២ យ៉ាងនេះ
 ការត្រាប់រកជម់នីះប្រសើរជាន់ ។

សុត្ថនិបិជកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិពាណា

[៤០១] ឡូមា ភិត្យេ បុជា ។ គតមា ឡូ ។
 អមិសបុជា ច ធម្ពបុជា ច ។ សមា ខោ ភិត្យេ
 ឡូ បុជា ។ ធម្ពកំ ភិត្យេ សមាសំ ទិន្នំ បុជានំ
 យធិនំ ធម្ពបុជាតិ ។

[៤០២] ឡូមានិ ភិត្យេ អតិថយ្យានិ ។ គត-
 មានិ ឡូ ។ អមិសាតិថយ្យញ្ញ ធម្ពាតិថយ្យញ្ញ ។
 សមានិ ខោ ភិត្យេ ឡូ អតិថយ្យានិ ។ ធម្ពកំ
 ភិត្យេ សមេសំ ទិន្នំ អតិថយ្យានំ យធិនំ ធម្ពាតិ-
 ថយ្យានិ ។

[៤០៣] ឡូមា ភិត្យេ តធិយោ ។ គតមា
 ឡូ ។ អមិសិនិ ច ធម្ពិនិ ច ។ សមា ខោ
 ភិត្យេ ឡូ តធិយោ ។ ធម្ពកំ ភិត្យេ សមាសំ
 ទិន្នំ តធិនំ យធិនំ ធម្ពិនិតិ ។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកសិបាត

[៤០១] ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ បុជាទាំងខ្សោយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
បុជា ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គីអាមិសបុជា ១ ធម្មបុជា ១ ។ ម្នាលកិត្តិ
ទាំងខ្សោយ បុជាទាំងខ្សោយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ
បណ្តាបុជា ២ យ៉ាងនេះ ធម្មបុជាន់ទៀត់ប្រសើរជាតិ ។

[៤០២] ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ ទានដើម្បីក្រោរទាំងខ្សោយនេះ មាន
២ យ៉ាង ។ ទានដើម្បីក្រោរ ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គីទានដើម្បីក្រោរ
ដោយអាមិស៖ ១ ទានដើម្បីក្រោរដោយធម៌ ១ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ
ទានដើម្បីក្រោរទាំងខ្សោយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ
បណ្តាចានដើម្បីក្រោរ ២ យ៉ាងនេះ ទានដើម្បីក្រោរ ដោយធម៌ន់ទៀត់
ប្រសើរជាតិ ។

[៤០៣] ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ សេចក្តីសម្របទាំងខ្សោយនេះ
មាន ២ យ៉ាង ។ សេចក្តីសម្រប ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គីសេចក្តី
សម្របដោយអាមិស៖ ១ សេចក្តីសម្របដោយធម៌ ១ ។ ម្នាលកិត្តិ
ទាំងខ្សោយ សេចក្តីសម្របទាំងខ្សោយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាល
កិត្តិទាំងខ្សោយ បណ្តាសេចក្តីសម្រប ២ យ៉ាងនេះ សេចក្តីសម្រប
ដោយធម៌ន់ទៀត់ប្រសើរជាតិ ។

តិចិយបណ្តាលសក់ សន្តារ៉ែតា

- [៤០៥] ទ្វាមា កិត្យាប រូនីយោ ។ គតមា
 ទ្វ ។ អាចិសរូនី ច ធម្ពរូនី ច ។ សមា ខោ
 កិត្យាប ទ្វ រូនីយោ ។ ធនុណំ កិត្យាប សមាសំ
 ទិន្ន័ំ រូនីនំ យិជិំ ធម្ពរូនីតិ ។
- [៤០៦] ទ្វាមានិ កិត្យាប រត្សានិ ។ គតមានិ
 ទ្វ ។ អាចិសរតនញ្ជ ធម្ពរតនញ្ជ ។ សមានិ ខោ
 កិត្យាប ទ្វ រត្សានិ ។ ធនុណំ កិត្យាប សមេសំ
 ទិន្ន័ំ រត្សានំ យិជិំ ធម្ពរតនណិ ។
- [៤០៧] ទ្វេម កិត្យាប សណ្ឌិចយោ ។ គតមេ
 ទ្វ ។ អាចិសសណ្ឌិចយោ ច ធម្ពសណ្ឌិចយោ ច ។ សមេ
 ខោ កិត្យាប ទ្វ សណ្ឌិចយោ ។ ធនុណំ កិត្យាប
 សមេសំ ទិន្ន័ំ សណ្ឌិចយានំ យិជិំ ធម្ពសណ្ឌិចយោតិ ។
- [៤០៨] ទ្វាមានិ កិត្យាប រហូល្អានិ ។ គតមានិ
 ទ្វ ។ អាចិសរហូល្អញ្ជ ធម្ពរហូល្អញ្ជ ។

ពតិយបណ្តាសក សន្តារត្ត

[២០៤] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីបម្រើនទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។ សេចក្តីបម្រើន ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គឺសេចក្តីបម្រើនដោយ អាមិស៖ ១ សេចក្តីបម្រើនដោយធម៉ែ ១ ។ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីបម្រើនទាំងឡាយនេះ ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាបន្ទាត់ សេចក្តីបម្រើន ២ យ៉ាងនេះ សេចក្តីបម្រើនដោយធម៉ែនឹងប្រសើរជាន់ ។

[២០៥] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ រតន៖ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។ រតន៖ ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គឺអាមិសរតន៖ ១ ធម្មរតន៖ ១ ។ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ រតន៖ទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាររតន៖ ២ យ៉ាងនេះ ធម្មរតន៖នឹងប្រសើរជាន់ ។

[២០៦] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ ការសន្យាំទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។ ការសន្យាំ ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គឺការសន្យាំអាមិស៖ ១ ការសន្យាដម៉ែ ១ ។ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ ការសន្យាំទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាការសន្យាំ ២ យ៉ាងនេះ ការសន្យាដម៉ែនឹងប្រសើរជាន់ ។

[២០៧] ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីសម្បរណ៍នេះ មាន ២ យ៉ាង ។ សេចក្តីសម្បរណ៍ ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គឺសម្បរណ៍អាមិស៖ ១ សម្បរណ៍ដម៉ែ ១ ។

សុត្តនិបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ទុកនិចាតោ

សមានិ នៅ កិត្យាបេ ធ្វើ ហិរញ្ញានិ ។ ធម៌នតាំ
សមេសំ ធ្វើ ហិរញ្ញានំ យិជិំ ធម្មបិរញ្ញានិ ។
សម្រាប់គ្រោះ ចិត្ត ។

[៤០៥] ធ្វើមេ កិត្យាបេ ធម្មា ។ គត់មេ ធ្វើ ។
សមាបត្តិកុសលតា ច សមាបត្តិវិដកុសលតា ច ។
សមេ នៅ កិត្យាបេ ធ្វើ ធម្មាតិ ។

[៤០៦] ធ្វើមេ កិត្យាបេ ធម្មា ។ គត់មេ ធ្វើ ។
អាណីរញ្ញា មឌីរញ្ញា ។ សមេ នៅ កិត្យាបេ ធ្វើ ធម្មាតិ ។

[៤០៧] ធ្វើមេ កិត្យាបេ ធម្មា ។ គត់មេ ធ្វើ ។
ឧនិ ច សេរច្ចំ ច ។ សមេ នៅ កិត្យាបេ ធ្វើ ធម្មាតិ ។

[៤០៨] ធ្វើមេ កិត្យាបេ ធម្មា ។ គត់មេ ធ្វើ ។
សាខល្បញ្ញ បណិសញ្ញាបេ ច ។ សមេ នៅ កិត្យាបេ
ធ្វើ ធម្មាតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ ទុកនិចាត

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សេចក្តីសម្បរណ៍ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីសម្បរណ៍ ២ យ៉ាងនេះ សេចក្តីសម្បរណ៍
ធម្លៃខ្លះប្រសើរដាន ។

ចំពោះ សន្តារគុទី ៤ ។

[២០៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម្លៃទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម្លៃ ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គឺការល្អាសវិភុទសមាបត្រ ១ ការល្អាសវិ
ភុទកិច្ចបេញ្ញាកសមាបត្រ ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម្លៃទាំងឡាយ
មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[២០៦] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម្លៃទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម្លៃ ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គឺការបេចិត្តត្រួត ១ ការបេចិត្តទេ ១ ។
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម្លៃទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[២០៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម្លៃទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម្លៃ ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គឺខ្លួន ១ សេរប្បែះ ១ ។ ម្នាលកិភុទាំង-
ឡាយ ធម្លៃទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[២០៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម្លៃទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម្លៃ ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គឺសម្រិតិោះ ១ ការទទួលកក់ទាក់ ១ ។
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម្លៃទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

តតិយបណ្តាសកេ សមាបត្តិវគ្គា

- [៤០២] ទ្រូម ភិត្យូរ ធម្មា ។ គត់មេ ទ្រូ ។
អវិហីសា ច សោចយ្យញ្ញ ។ នមេ ខោ ភិត្យូរ
ទ្រូ ធម្មាតិ ។
- [៤០៣] ទ្រូម ភិត្យូរ ធម្មា ។ គត់មេ ទ្រូ ។
ត្រូឃើយសុ អគ្គនុឡារតា ច កោដែ អមតុញ្ញតា
ច ។ នមេ ខោ ភិត្យូរ ទ្រូ ធម្មាតិ ។
- [៤០៤] ទ្រូម ភិត្យូរ ធម្មា ។ គត់មេ ទ្រូ ។
ត្រូឃើយសុ កុនុឡារតា ច កោដែ មតុញ្ញតា ច ។
នមេ ខោ ភិត្យូរ ទ្រូ ធម្មាតិ ។
- [៤០៥] ទ្រូម ភិត្យូរ ធម្មា ។ គត់មេ ទ្រូ ។
បដិសធ្លានពលញ្ញ ការនាពលញ្ញ ។ នមេ ខោ
ភិត្យូរ ទ្រូ ធម្មាតិ ។
- [៤០៦] ទ្រូម ភិត្យូរ ធម្មា ។ គត់មេ ទ្រូ ។
សតិពលញ្ញ សមាជិពលញ្ញ^(១) ។ នមេ ខោ ភិត្យូរ
ទ្រូ ធម្មាតិ ។

តតិយបណ្តាសក សមាបត្តិគ្នា

[២១២] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ំទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេបែប ។ គីសេបកីមិនបៀវតបៀវ ១ សេបកីស្អាត ១ ។
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ំទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[២១៣] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ំទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។ ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេបែប ។ គីការមិនរក្សាទាក្នុងត្រួយ ១
ការមិនស្ថាប់ប្រមាណក្នុងកោដន ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ំទាំង-
ឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[២១៤] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ំទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេបែប ។ គីការរក្សាទាក្នុងត្រួយ ១ ការស្ថាប់ប្រមាណ
ក្នុងកោដន ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ំទាំងឡាយមាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[២១៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ំទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេបែប ។ គីកម្មោះពិចារណា ១ កម្មោះការនា ១ ។
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ំទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[២១៦] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ំទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង ២ តើដូចមេបែប ។ គីកម្មោះស្អារតី ១ កម្មោះ
សមាជិ ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ំទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ទុកនិបាតោ

- [២០៧] ឡើម កិត្តិវ ចម្លា ។ គតមេ ឡើ ។
សមថា ច វិបស្សនា ច ។ តមេ ខោ កិត្តិវ
ឡើ ចម្លាតី ។
- [២០៨] ឡើម កិត្តិវ ចម្លា ។ គតមេ ឡើ ។
សិលវិបតិ ច ធម្មិវិបតិ ច ។ តមេ ខោ កិត្តិវ
ឡើ ចម្លាតី ។
- [២០៩] ឡើម កិត្តិវ ចម្លា ។ គតមេ ឡើ ។
សិលសម្បនា ច ធម្មិសម្បនា ច ។ តមេ ខោ
កិត្តិវ ឡើ ចម្លាតី ។
- [២១០] ឡើម កិត្តិវ ចម្លា ។ គតមេ ឡើ ។
សិលវិសុន្ទិ ច ធម្មិវិសុន្ទិ ច ។ តមេ ខោ កិត្តិវ
ឡើ ចម្លាតី ។
- [២១១] ឡើម កិត្តិវ ចម្លា ។ គតមេ ឡើ ។
ធម្មិវិសុន្ទិ ច យចា ធម្មិស្ស ច បណ្តំ ។ តមេ
ខោ កិត្តិវ ឡើ ចម្លាតី ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

[២១៣] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ២
យ៉ាង ។ ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គីសមចេះ ១ វិបស្សានា ១ ។
ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[២១៤] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គីសីលវិបត្តិ ១ ទិដ្ឋិវិបត្តិ ១ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំង-
ឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[២១៥] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គីសីលសម្បទា ១ ទិដ្ឋិសម្បទា ១ ។ ម្នាល
កិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[២១៦] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គីសីលវិសុទ្ធិ ១ ទិដ្ឋិវិសុទ្ធិ ១ ម្នាលកិក្ខុទាំង-
ឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[២១៧] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេច ។ គីសេបកិបវិសុទ្ធដោយទិដ្ឋិ ១ សេបកិ
ព្រាយាមរបស់បុគ្គលដែលមានទិដ្ឋិដ៏សមត្ថរ ១ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌ទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

តិចិយបណ្តាសកេ សមាបត្តិរគ្គា

[៤២២] ឡើម កិច្ចាំរ ធម្មា ។ គត់មេ ឡើ ។
អសន្តុផ្លូវា ច គុសលេសុ ធម្មេសុ អប្បជីវាងិតា
ច បានសី ។ តមេ ខោ កិច្ចាំរ ឡើ ធម្មាតិ ។

[៤២៣] ឡើម កិច្ចាំរ ធម្មា ។ គត់មេ ឡើ ។
មុដ្ឋស្បដ្ឋញ្ញ អសម្បជញ្ញញ្ញ ។ តមេ ខោ កិច្ចាំរ ឡើ
ធម្មាតិ ។

[៤២៤] ឡើម កិច្ចាំរ ធម្មា ។ គត់មេ ឡើ ។
សតិ ច សម្បជញ្ញញ្ញ ។ តមេ ខោ កិច្ចាំរ ឡើ
ធម្មាតិ ។

សមាបត្តិរគ្គា បញ្ញមោ ។

តិចិយោ បណ្តាសកេ សមគ្គា ។

តាតិយបណ្តាសក សមាបត្តិរគ្គ

[៤២៦] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
 ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គីសេបកិមិនសញ្ញាសកុជ្រួញកកុសលធម៌ ១
 មិនធុញប្រាន់កុជ្រួញការព្យាយាម ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ំងឡាយ
 មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[៤២៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
 ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គីការរៀបស្ថាន៖ ១ សេបកិមិនក្រាក់ខ្លួន ១ ។
 ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[៤២៨] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
 ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គីសតិ ១ សម្បជញ្ញោះ ១ ។ ម្នាលកិភុទាំង-
 ឡាយ ធម៌ំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

ចប់ សមាបត្តិរគ្គ ទី ៥ ។

ចប់ តាតិយបណ្តាសក ។

បណ្តាសកាសដីបិតា សុគ្រោនា

[៤៧៥] ទ្វេមេ ភិត្យូរេ ធម្មា ។ កាត់មេ ទ្វេ ។
កោដោ ច ឧបជាបោ ច... មត្តា ច បណ្តាសោ
ច... តស្សា ច មច្ចិយព្យ... មាយា ច សាខេយ្យព្យ...
អហិរិកព្យ អនោត្តុប្បព្យ ។ តមេ ខោ ភិត្យូរេ
ទ្វេ ធម្មាតិ ។

[៤៧៦] ទ្វេមេ ភិត្យូរេ ធម្មា ។ កាត់មេ
ទ្វេ ។ អកោដោ ច អណុបជាបោ ច... អមត្តា ច
អបណ្តាសោ ច... អនិស្សា ច អមច្ចិយព្យ... អមាយា
ច អសាខេយ្យព្យ... ហិរិ ច ឱត្តុប្បព្យ ។ តមេ
ខោ ភិត្យូរេ ទ្វេ ធម្មាតិ ។

[៤៧៧] ធូីហិ ភិត្យូរេ ធម្មូហិ សមផ្ទាកតោ ឯក្ដា
វិរាគិ ។ កាត់មេហិ ធូីហិ ។ កោដោន ច ឧបជា-
បោន ច... មត្តាន ច បណ្តាសោន ច... តស្សាយ
ច មច្ចិយន ច... មាយាយ ច សាខេយ្យន ច...
អហិរិកោន ច អនោត្តុប្បន ច ។ តមេហិ ខោ
ភិត្យូរេ ធូីហិ ធម្មូហិ សមផ្ទាកតោ ឯក្ដា វិរាគិតិ ។

ព្រកសុត្រដែលមិនបានស្រោះក្នុងបណ្តាលសក

[៤២៥] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើជួចមេច ។ គីសេបកិត្តិក្រាល ១ ចង់គីនី ១... លុបគុណា ១
លើកកម្ពស់ ១... បុស្សា ១ កំណាល់ ១... លាក់ពុត ១ អ្នតអាន់ ១...
មិនមានសេបកិខាសបាប ១ មិនមានសេបកិខាចបាប ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មាន ២ យ៉ាងនេះជន ។

[៤២៦] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ២ យ៉ាង ។
ធម៌ ២ យ៉ាង តើជួចមេច ។ គីសេបកិមិនក្រាល ១ មិនចង់គីនី ១... មិន
លុបគុណា ១ មិនលើកកម្ពស់ ១... មិនបុស្សា ១ មិនកំណាល់
១... មិនលាក់ពុត ១ មិនអ្នតអាន់ ១... សេបកិខាសបាប ១
សេបកិខាចបាប ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មាន
២ យ៉ាងនេះជន ។

[៤២៧] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ២ យ៉ាង
តើជននោជាទុក ។ ធម៌ ២ យ៉ាង តើជួចមេច ។ គីសេបកិត្តិក្រាល ១
ចង់គីនី ១... លុបគុណា ១ លើកកម្ពស់ ១... បុស្សា ១ កំណាល់ ១...
លាក់ពុត ១ អ្នតអាន់ ១... មិនមានសេបកិខាសបាប ១ មិនមាន
សេបកិខាចបាប ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ទាំង
២ យ៉ាងនេះ តើជននោជាទុក ។

បណ្តាលសកាសដួរបិតា សុត្ថនា

[៤៧៤] ទីឃី ភិគ្គចេ ធមេហិ សម្បាកតោ
 សុខ វិរាណិ ។ កតមេហិ ទីឃី ។ អកោដែល ច
 អនុបនាយក ច... អមកៅន ច អបុវាសេល ច...
 អនិស្សូយ ច អមច្បរិយន ច... អមាយាយ ច
 អសារឃើញ ច... ហិរិយា ច ឱត្យឃើញ ច ។
 តមេហិ ឡា ភិគ្គចេ ទីឃី ធមេហិ សម្បាកតោ
 សុខ វិរាណិ ។

[៤៧៥] ទ្រូម ភិគ្គចេ ធម៉ា សេគ្គុស្ស ភិគ្គុដោ
 បរិបាងាយ សំរត្តិតិ ។ កតមេ ទ្រូ ។ កោដោ
 ច ឧបនាយក ច... មក្វោ ច បុវាសេល ច...
 តស្ស ច មច្បរិយព្យ... មាយា ច សារឃើញព្យ...
 អហិរិកព្យ អនោត្តុប្បព្យ ។ តមេ ឡា ភិគ្គចេ ទ្រូ
 ធម៉ា សេគ្គុស្ស ភិគ្គុដោ បរិបាងាយ សំរត្តិតិ ។

[៤៨០] ទ្រូម ភិគ្គចេ ធម៉ា សេគ្គុស្ស ភិគ្គុដោ
 អបរិបាងាយ សំរត្តិតិ ។ កតមេ ទ្រូ ។ អកោដោ
 ច អនុបនាយក ច... មក្វោ ច បុវាសេល ច...

ព្រកសុត្រមិនបានសង្ឃោះគួងបណ្តាលសក

[៤២៥] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម់ ២ យ៉ាង
តើនើនទោដាសុខ ។ ធម៌ទាំង ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។ គីសេបកិត្តិក្រាង ១
មិនបានគិតិត្តិ ១... មិនលុបគុណា ១ មិនលើកកម្ពស់ ១... មិនប្រស្ថា ១
មិនកំណានព្រៀ ១... មិនលាក់ពុត ១ មិនអូតអាង ១... សេបកិត្តិ
ខ្សោសបាប ១ សេបកិត្តិខ្សាបបាប ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គល
ប្រកបដោយធម់ ២ យ៉ាងនេះ តើនើនទោដាសុខ ។

[៤២៦] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ២ យ៉ាងនេះ តើនើន
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសាបស្បួន្យនៃសេកិភូទ ។ ធម៌ទាំង ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។
គីសេបកិត្តិក្រាង ១ បានគិតិ ១... លុបគុណា ១ លើកកម្ពស់ ១...
ប្រស្ថា ១ កំណានព្រៀ ១... លាក់ពុត ១ អូតអាង ១... មិនមានសេបកិត្តិ
ខ្សោសបាប ១ មិនមានសេបកិត្តិខ្សាបបាប ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ធម៌
ទាំង ២ យ៉ាងនេះ តើនើនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសាបស្បួន្យនៃសេកិភូទ ។

[៤៣០] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ២ យ៉ាងនេះ តើនើនប្រ-
ព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបស្បួន្យនៃសេកិភូទ ។ ធម៌ទាំង ២ យ៉ាង តើដូចមេប ។
គីសេបកិត្តិមិនក្រាង ១ មិនបានគិតិ ១ ... មិនលុបគុណា ១ មិនលើកកម្ពស់ ១...

សុត្តនិបិដក់ អង្គត្តនិកាយស្ស ទុកនិចាត់

អនីស្ស ឬ អមប្បរិយព្យ... អមាយ ឬ អសាទិយព្យ...

ហិរិ ឬ ខិត្តប្បព្យ ។ តមេ ទៅ កិត្តឈ ទ្រ

ធម្មា សេគ្រួស្ស កិត្តឈ អបវិបាលាយ សំរត្តនឹតិ ។

[៤៣០] ធ្វើហិ កិត្តឈ ធម្មឈិ សមញ្ញាកត់

យចាកតំ និក្តិត្រា ឯវំ និរយេ ។ កតាមេហិ

ធ្វើហិ ។ កោដែន ឬ ឧបនាយោន ឬ... មក្នុល់

ឬ បណ្តាលេន ឬ... តស្សាយ ឬ មប្បរិយន ឬ...

មាយយ ឬ សាទិយព្យ ឬ... អបវិកោន ឬ

អនោត្តប្បន ឬ ។ តមេហិ ទៅ កិត្តឈ ធ្វើហិ ធម្មឈិ

សមញ្ញាកត់ យចាកតំ និក្តិត្រា ឯវំ និរយេតិ ។

[៤៣១] ធ្វើហិ កិត្តឈ ធម្មឈិ សមញ្ញាកត់

យចាកតំ និក្តិត្រា ឯវំ សត្វ ។ កតាមេហិ

ធ្វើហិ ។ អកោដែន ឬ អនុបនាយោន ឬ...

អមក្នុល់ ឬ អបណ្តាលេន ឬ... អនីស្សយ ឬ

អមប្បរិយន ឬ... អមាយយ ឬ អសាទិយព្យ

ឬ... ហិរិយ ឬ ខិត្តប្បប្បន ឬ ។ តមេហិ ទៅ

កិត្តឈ ធ្វើហិ ធម្មឈិ សមញ្ញាកត់ យចាកតំ

និក្តិត្រា ឯវំ សត្វតិ ។

សុត្ថនូបិដក អង្គភាពនិកាយ ទុកនិបាត

មិនបុស្សា ១ មិនកំណានំពេះ ១... មិនលាក់ពុត ១ មិនអូតអាង ១...

សេចក្តីខ្លាសបាប ១ សេចក្តីខ្លាបបាប ១ ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ

ធម់ ២ យ៉ាងនេះ តើវប្បធម៌ទៅ ដើម្បីមិនសាបស្បួន្រែសេរីកិត្យុ ។

[៤៣១] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម់ទាំង ២ យ៉ាង
នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរកដូចជាគោយកទៅម្នាក់ថាលោ ។ ធម់ទាំង ២ យ៉ាង តើដូច
មេប់ ។ គឺសេចក្តីក្រាង ១ បិនគិតិនុំ ១... លុបគុណ ១ លើកកម្ពស់ ១... បុស្សា

១ កំណានំពេះ ១... លាក់ពុត ១ អូតអាង ១... មិនមានសេចក្តីខ្លាសបាប ១ មិន
មានសេចក្តីខ្លាបបាប ១ ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយ

ធម់ទាំង ២ យ៉ាងនេះ នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរកដូចជាគោយកទៅម្នាក់ថាលោ ។

[៤៣២] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម់ទាំង ២ យ៉ាង នឹង
ទោកេតក្នុងស្ថានស្ថីគី ដូចជាគោនាំយកទោតមែលទុក ។ ធម់ទាំង ២ យ៉ាង

តើដូចមេប់ ។ គឺសេចក្តីមិនក្រាង ១ មិនបិនគិតិនុំ ១... មិនលុបគុណ ១ មិន

លើកកម្ពស់ ១... មិនបុស្សា ១ មិនកំណានំពេះ ១... មិនលាក់ពុត ១ មិនអូតអាង

១... សេចក្តីខ្លាសបាប ១ សេចក្តីខ្លាបបាប ១ ។ ម្នាលកិត្យុទាំង-

ឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម់ទាំង ២ យ៉ាងនេះ នឹងទោកេតក្នុងស្ថាន

ស្ថីគី ដូចជាគោនាំយកទោតមែលទុក ។

បណ្តាលសកាសដូចមាន សត្វនា

[៤៣៣] ទីឃី ភិគ្គារ ធមេហិ សម្បត្តាកតោ
 តែដោកថ្វា កាយស្បែ កេជ្ញា បរម្ពរុណា អចាយំ
 ឌុកតី វិនិចាតំ និរយំ ឧបបង្ហតិ ។ កតមេហិ
 ទីឃី ។ កោដោន ច ឧបនាយោន ច... មក្នុង ច
 បន្ទាល់សេន ច... តស្សាយ ច មប្បរិយោន ច...
 មាយាយ ច សាជឈើយោន ច... អបិវិកោន ច
 អបោត្តិប្បែន ច ។ តមេហិ ខោ ភិគ្គារ ទីឃី
 ធមេហិ សម្បត្តាកតោ តែដោកថ្វា កាយស្បែ កេជ្ញា
 បរម្ពរុណា អចាយំ ឌុកតី វិនិចាតំ និរយំ ឧបបង្ហតិតិ ។

[៤៣៤] ទីឃី ភិគ្គារ ធមេហិ សម្បត្តាកតោ
 តែដោកថ្វា កាយស្បែ កេជ្ញា បរម្ពរុណា សុកតី
 សកំ លោកំ ឧបបង្ហតិ ។ កតមេហិ ទីឃី ។
 អកោដោន ច អណុបនាយោន ច... មក្នុង ច
 អបន្ទាល់សេន ច... អនិស្សាយ ច មប្បរិយោន ច...
 មាយាយ ច អសាជឈើយោន ច... បិរិយា ច
 ឱត្តិប្បែន ច ។ តមេហិ ខោ ភិគ្គារ ទីឃី ធមេហិ
 សម្បត្តាកតោ តែដោកថ្វា កាយស្បែ កេជ្ញា
 បរម្ពរុណា សុកតី សកំ លោកំ ឧបបង្ហតិតិ ។

ព្យកសុត្រមិនបានសង្ឃោះក្នុងបណ្តាលសក

[៤៣៣] ម្ទាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គលុពួកខ្ពស់ក្នុងលោកនេះ ប្រកបដោយធ័រ ២ យ៉ាង លុះបេក្ខ្មាយរាយកាយស្សាប់ទៅ រម៉ឺនទៅកើតក្នុងអប្បាយ ទូត្តតិ វិនិច្ញាត នរក ។ ធម៌ ២ យ៉ាង តើជូចមេច ។ គីសេបកិត្ត ក្រាល ១ ចិនធតឹកំនុំ ១... លុបគុណា ១ លើកកម្ពស់ ១... បុស្រា ១ កំណាល់ ១... លាក់ពុត ១ អ្នតអាន់ ១... មិនមានសេបកិត្តខាសបាប ១ មិនមានសេបកិត្តខាបបាប ១ ។ ម្ទាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គលុពួកខ្ពស់ក្នុងលោកនេះ ប្រកបដោយធ័រ ២ យ៉ាងនេះ លុះបេក្ខ្មាយរាយកាយស្សាប់ទៅ រម៉ឺនទៅកើតក្នុងអប្បាយ ទូត្តតិ វិនិច្ញាត នរក ។

[៤៣៤] ម្ទាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គលុពួកខ្ពស់ក្នុងលោកនេះ ប្រកបដោយធ័រ ២ យ៉ាង លុះបេក្ខ្មាយរាយកាយស្សាប់ទៅ រម៉ឺនទៅកើតក្នុងសុគតិស្សគំទោរលោក ។ ធម៌ ២ យ៉ាង តើជូចមេច ។ គីសេបកិត្តមិនក្រាល ១ មិនចិនធតឹកំនុំ ១... មិនលុបគុណា ១ មិនលើកកម្ពស់ ១... មិនបុស្រា ១ មិនកំណាល់ ១... មិនលាក់ពុត ១ មិនអ្នតអាន់ ១.... សេបកិត្តខាសបាប ១ សេបកិត្តខាបបាប ១ ។ ម្ទាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គលុពួកខ្ពស់ក្នុងលោកនេះ ប្រកបដោយធ័រ ២ យ៉ាងនេះ លុះបេក្ខ្មាយរាយកាយស្សាប់ទៅ រម៉ឺនទៅកើតក្នុងសុគតិស្សគំទោរលោក ។

សុគ្គនាយកិច្ចបិជ្ជកេ អង្គភាពនឹកាយសូម ទុកនឹបាតោ

[៤៣៥] ទ្រមេ កិត្យាំ ធម្មា អគ្គុសណា... ទ្រមេ
 កិត្យាំ ធម្មា គុសណា... ទ្រមេ កិត្យាំ ធម្មា
 សារឆ្នា... ទ្រមេ កិត្យាំ ធម្មា អនវឆ្នា... ទ្រមេ កិត្យាំ
 ធម្មា ឯក្បាសិយា... ទ្រមេ កិត្យាំ ធម្មា សុខ-
 ិយា... ទ្រមេ កិត្យាំ ធម្មា ឯក្បាសិទាកា... ទ្រមេ
 កិត្យាំ ធម្មា សុខិទាកា... ទ្រមេ កិត្យាំ ធម្មា
 សព្វាបឆ្លា... ទ្រមេ កិត្យាំ ធម្មា អព្វាបឆ្លា ។ គតមេ
 ទ្រ ។ អគ្គាទោ ច អណុបនាបោ ច... អមត្រូ ច
 អបិធ្លាសោ ច... អនិស្ស ច អមប្បរិយព្យ... អមយា
 ច អសាគើយព្យ... ហិរិ ច ីត្តល្បព្យ ។ តមេ ខោ
 កិត្យាំ ទ្រ ធម្មា អព្វាបឆ្លាតិ^(១) ។

[៤៣៦] ទ្រមេ កិត្យាំ អត្ថរស់ បដិច្ច
 តថាកតែន សារគារំ សិត្តាប៉ាំ បព្យាត់ ។
 គតមេ ទ្រ ។ សដ្ឋសុដ្ឋតាយ សដ្ឋជាសុ-
 តាយ... ឯម្យិជ្ជំ បុត្តិលានំ និត្តិហាយ

១ ម. តមសី បរិយាសានេ កោដបេយ្យាលព្យ អកុសលបេយ្យាលព្យ វគ្គោ
 សាន្តុសមោគិ បាតោ ហោគិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ ទុកនិចាត

[៤៣៥] ម្ទាលកិត្យុទាំងឡាយ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះជាគកសល... ម្ទាលកិត្យុទាំងឡាយ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះជាគកសល... ម្ទាលកិត្យុទាំងឡាយ ធម៌ ៣៩ យ៉ាងនេះ ប្រកបដោយទោស... ម្ទាលកិត្យុទាំងឡាយ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះមិនមានទោស... ម្ទាលកិត្យុទាំងឡាយ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះជាគ្រឹះបញ្ចីនសេបកិទ្ធក... ម្ទាលកិត្យុទាំងឡាយ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះជាគ្រឹះបញ្ចីនសេបកិសុខ... ម្ទាលកិត្យុទាំងឡាយ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះ មានផលជាទុក... ម្ទាលកិត្យុទាំងឡាយ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះ មានផលជាសុខ... ម្ទាលកិត្យុទាំងឡាយ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះ មិនប្រកបដោយព្យាបាយ... ម្ទាលកិត្យុទាំងឡាយ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះមិនប្រកបដោយព្យាបាយ ។ ធម៌ ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គឺសេបកិមិនក្រាល ១ មិនបងគិន ១... មិនលុបគុណា ១ មិនលើកកម្ពស់ ១... មិនបុស្រា ១ មិនកំណាល់ ១... មិនលាក់ពុត ១ មិនអូតអាន ១... សេបកិខ្សាសបាប ១ សេបកិខ្សាសបាប ១ ។ ម្ទាលកិត្យុទាំងឡាយ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះ មិនប្រកបដោយព្យាបាយទេ ។

[៤៣៦] ម្ទាលកិត្យុទាំងឡាយ ព្រះតថាគត បញ្ជាតសិកា-
បទដល់សារ៍កទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ យ៉ាង
នេះ ។ អំណាចប្រយោជន៍ ២ យ៉ាង តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ គឺដើម្បី
សេបកិលួចលំសង្ឃៀ ១ ដើម្បីនោសប្បាយនេសង្ឃៀ ១... ដើម្បី
សង្គត់សង្គតិននូវបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនមានសេបកិអៀនខ្ពស ១

បណ្តាសកាសដូចបិតា សុត្ថនា

មេសលានំ	កិត្យុណំ	ជាសុវិហាកយ...	ឯធម្មុទ្ទិកានំ
អាសកានំ	សំរកយ	សម្បរាយិកានំ	អាសកានំ
បដិយាតាយ...	ឯធម្មុទ្ទិកានំ	ហេរណំ សំរកយ សម្បរ-	
យិកានំ	ហេរណំ	បដិយាតាយ...	ឯធម្មុទ្ទិកានំ
រដ្ឋានំ	សំរកយ	សម្បរាយិកានំ	រដ្ឋានំ
បដិយាតាយ...	ឯធម្មុទ្ទិកានំ	កយានំ សំរកយ	
សម្បរាយិកានំ	កយានំ	បដិយាតាយ...	ឯធម្មុទ្ទិកានំ
អគ្គុសលានំ	ធម្មានំ	សំរកយ	សម្បរាយិកានំ
អគ្គុសលានំ	ធម្មានំ	បដិយាតាយ...	កិលីនំ អនុ-
គម្លាយ	ចាបិឆ្នានំ ^(១)	បគ្គុលឡេងជាយ...	អប្បសឆ្នានំ
បសាងយ	បសឆ្នានំ	កិយោរាការយ...	សុខុ-
ិតិយា វិនយាណុត្តិហាយ	។ តមេ ទោ កិត្យុវ ទួ		
អត្ថរសេ	បដិច្ច	តថាគតេន	សារកានំ សិត្វាបំ
<u>បញ្ជូនិ</u>	<u>។</u>		

ព្រកសុត្រមិនបានសង្គ្រោះក្នុងបណ្តាលសក

ដើម្បីនៅជាសុខស្ថិតនៅកិច្ចិទាំងឡាយ ដែលមានសិលជាទីស្របឡាយ ១...
 ដើម្បីការកំណើនអាសវេះទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីក្រុមាត់បង់នូវអាសវេះទាំងឡាយ ក្នុងខាងមុខ ១... ដើម្បីការកំណើនរពេរទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បី
 ក្រុមាត់បង់នូវរពេរទាំងឡាយក្នុងខាងមុខ ១... ដើម្បីការកំណើនរទោសទាំងឡាយ
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីក្រុមាត់បង់នូវទោសទាំងឡាយ ក្នុងខាងមុខ ១...
 ដើម្បីការកំណើនរកំយទាំងឡាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីក្រុមាត់បង់នូវរកំយទាំងឡាយក្នុងខាងមុខ ១... ដើម្បីការកំណើនអកុសលិចម៉ែទាំងឡាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១
 ដើម្បីក្រុមាត់បង់នូវអកុសលិចម៉ែទាំងឡាយ ក្នុងខាងមុខ ១... ដើម្បីអនុគ្រោះ
 ដល់គ្របស្ថទាំងឡាយ ១ ដើម្បីធ្វាប់បង់នូវពួកនៃកិច្ចិមានប្រាប្រាក់លាមក ១
 ដើម្បីដឹកនាំដនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ផ្សេងៗថ្មានផ្សេងៗ ១ ដើម្បី
 ដឹកនាំដនទាំងឡាយ ដែលផ្សេងៗថ្មានប្រាប់ហើយ ឲ្យវិនិត្តតែផ្សេងៗថ្មានផ្សេងៗ ១
 ដើម្បីតម្លៃមាំនៃព្រះសុទ្ធម៌^(១) ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិនិយ^(២) ១ ។
 ម្នាលកិច្ចិទាំងឡាយ តបាតត បញ្ជាត់សិក្សាបទដល់សរុកទាំងឡាយ
 ព្រះអាស្រ័យអំណាពប្រយោជន៍ទាំង ២ យ៉ាងនេះ ។

១ បានដល់ព្រះសុទ្ធម៌ ៣ យ៉ាង គីបិយត្តិសុទ្ធម៌ ១ បនិបត្តិសុទ្ធម៌ ១ អធិគមសុទ្ធម៌ បុបនិធិសុទ្ធម៌ ១ ។

២ ដើម្បីទាំងបំរុងគាំទ្រដល់វិនិយ ៥ យ៉ាង គីសតិសំរិនិយ បានដល់ការសង្គម
 ឲ្យណាតព្រឹមិយ... ១ បានវិនិយ បានដល់ការលេប៖ទុច្ចិត លេបំចម្លេដល់គូរលេះ... ១ សមច-
 វិនិយ បានដល់សមចេះទាំងពាយ៉ាង ១ បញ្ជាតិវិនិយ បានដល់សិក្សាបទដល់ជាមុន: បញ្ជាតិ
 បញ្ជាតិមិនឲ្យឡាចែដល់កិច្ចិនិង ១ ។ បប់មសមន្ត ។

សុត្ថនិបិជេក អង្គភាពនិកាយស្ស ទុកនិបាត់

[៤៣៧]	ទ្រូម	កិច្ចការ	អត្ថរស់	បដិច្ឆុ	តចា-
កត់លេន	ហារកាន់	ចាតិមោគ្គំ	បញ្ជាត់...	ចាតិ-	
មេគ្គុឡើសា	បញ្ជាត់...	ចាតិមោគ្គុផ្លបន់		បញ្ជាត់...	
បរាណារា	បញ្ជាត់...	បរាណារាបបន់		បញ្ជាត់...	
តធ្វើឯយកម្ពៃ	បញ្ជាត់...	ឯយស្សិកម្ពៃ		បញ្ជាត់...	
បញ្ជាត់ឯយកម្ពៃ	បញ្ជាត់...	បដិសារណីយកម្ពៃ		បញ្ជាត់...	
ឧត្តមិយកម្ពៃ	បញ្ជាត់...	បរិភាសាន់		បញ្ជាត់...	
មួលាយប្បដិកស្សន់	បញ្ជាត់...	មានត្និតាន់		បញ្ជាត់...	
អញ្ញន់	បញ្ជាត់...	ឱសារណ៍ ^(១)	បញ្ជាត់...	ឯស្សវារណ៍ ^(២)	
បញ្ជាត់...	ឧបសម្បជា	បញ្ជាត់...	ព្រឹត្តិកម្ពៃ	បញ្ជាត់...	
ព្រឹត្តិធមិយកម្ពៃ	បញ្ជាត់...	ព្រឹត្តិចត្តិត្តិកម្ពៃ		បញ្ជាត់...	
អប្បញ្ញត្រ	បញ្ជាត់...	បញ្ញត្រ	អនុប្បញ្ញត្រ	សម្បុរាន-	
យោ	បញ្ញត្រ...	សតិវិនយោ	បញ្ញត្រ...	អម្បុប្បិនយោ	
បញ្ញត្រ...	បដិច្ចាតករណ៍	បញ្ជាត់...	យកុយ្យសិកា		
បញ្ជាត់...	តស្សិចាបិយសិកា	បញ្ជាត់...	តិណា-		
រត្តារកោ	បញ្ញត្រ	។ កត់មេ	ទ្រូ	។ សង្ឃសុខុតាយ	
សង្ឃិចាសុតាយ...	ធម្មជ្រុនំ	បុត្តិលាន់		ឯកុយ្យបាយ	

១ និ. ម. ឱសារណីយំ ។ ២ ឯស្សវារណីយំ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ ទុកនិចាត

[៤៣៧] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ តបាតត បញ្ជីបាតិមោកូដល់សារេក
 ទាំងឡាយ... បញ្ជីបាតិមោកូខ្សែស... បញ្ជីការបញ្បប់បាតិមោកូ...
 បញ្ជីបរណា... បញ្ជីការបញ្បប់បរណា... បញ្ជីតដ្ឋនីយកម្ម...
 បញ្ជីនីយស្សកម្ម... បញ្ជីបញ្ចនីយកម្ម... បញ្ជីបជីសារណីយកម្ម...
 បញ្ជីខេត្តបនីយកម្ម... បញ្ជីការឡ្វបរិរាស... បញ្ជីការឡាងនកបត្តិមក
 ជាក់កុងមួលបត្តិ... បញ្ជីការឡ្វមានតិ... បញ្ជីអញ្ញន... បញ្ជីខិសារ-
 ណកម្ម... បញ្ជីនីស្សរណកម្ម... បញ្ជីខបសម្បទា... បញ្ជីព្រៃតិកម្ម...
 បញ្ជីព្រៃតិទុតិយកម្ម... បញ្ជីព្រៃតិចតុតិកម្ម... បញ្ជីកុងសិកាបទដែល
 មិនទាន់បញ្ជី... បញ្ជីបែមកុងសិកាបទដែលបានបញ្ហរប់ហើយ...
 បញ្ជីសម្បទារីនីយ... បញ្ជីសតិវីនីយ... បញ្ជីអម្បឡើនីយ...
 បញ្ជីបជីព្រាតករណោះ... បញ្ជីយេកុយ្យសិកា... បញ្ជីតស្សបាបិយ-
 សិកា... បញ្ជីតិណរត្តារក៖ ព្រោះអាស្រែយអំណាចប្រយោជន៍ ២ យ៉ាន
 នេះ ១ អំណាចប្រយោជន៍ទាំង ២ យ៉ាន តើដូចមេប៉ុណ្ណោះ ១ គឺ
 ដើម្បីសេចក្តីលួដល់សង្គ ១ ដើម្បីនោសប្រាយនៃសង្គ ១...
 ដើម្បីសង្គត់សង្គនិនួរបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនអៀនខ្ងាស ១

បណ្តាសកាសដូហិតា សុត្តនា

មេសលាងំ កិច្ចុំំ ធាសុវិរាយ... ឯធម្មជម្លើកាងំ
 អាសកំ សំរាយ សម្បរាយិកាងំ អាសកំ បដិ-
 យាតាយ... ឯធម្មជម្លើកាងំ ហេរំ សំរាយ សម្បរាយិ-
 កាងំ ហេរំ បដិយាតាយ... ឯធម្មជម្លើកាងំ រដ្ឋាងំ
 សំរាយ សម្បរាយិកាងំ រដ្ឋាងំ បដិយាតាយ... ឯធម្ម-
 ជម្លើកាងំ កយាងំ សំរាយ សម្បរាយិកាងំ កយាងំ
 បដិយាតាយ... ឯធម្មជម្លើកាងំ អគុសលាងំ ធម្មាងំ
 សំរាយ សម្បរាយិកាងំ អគុសលាងំ ធម្មាងំ បដិ-
 យាតាយ... កិបីំ អណុកម្បរាយ ចាបិឆ្នាងំ បក្សុបច្ចេ-
 នាយ... អប្បសឆ្នាងំ បសាតាយ បសឆ្នាងំ កិយោរ-
 ការយ... សទ្ទម្លួជិតិយា វិនយាណុត្តលាយ ។ នៅ ខោ
 កិច្ចុំ ទូ អត្ថរសែ បជិច្ច តថាកតេន សារកាងំ
 តិលារត្តារកោ បញ្ញត្រាតិ ។

ព្រកសុត្រមិនបានសង្ឃោះក្នុងបណ្តាលសក

ដើម្បីនៅជាសុខប្រឈប់នៅកិច្ចទាំងនេះ ដែលមានសិលជាទីស្រឡាញ់ ១
 ដើម្បីរាយកំណើននូវអាសវេះទាំងនេះក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីកម្មាត់បង់នូវអាសវេះ
 ទាំងនេះក្នុងខាងមុខ ១... ដើម្បីរាយកំណើននូវពោរទាំងនេះក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១
 ដើម្បីកម្មាត់បង់នូវពោរទាំងនេះក្នុងខាងមុខ ១... ដើម្បីរាយកំណើននូវទោសទាំង-
 នេះក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីកម្មាត់បង់នូវទោសទាំងនេះក្នុងខាងមុខ ១ ដើម្បី
 រាយកំណើនរកំយទាំងនេះក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីកម្មាត់បង់នូវរកំយទាំងនេះក្នុង
 ខាងមុខ ១... ដើម្បីរាយកំណើនអកុសលិចម៉ែទាំងនេះក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បី
 កម្មាត់បង់នូវអកុសលិចម៉ែទាំងនេះក្នុងខាងមុខ ១... ដើម្បីអនុគ្រោះជល់
 គ្រួបស្ថិតាំងនេះក្នុងនៅកិច្ចមានសេចក្តីប្រាប្រាណមក ១ ដើម្បីធ្វាប់បង់នូវពោរកិច្ចមានសេចក្តីប្រាប្រាណមក
 ១... ដើម្បីធ្វាប់បង់នូវពោរទាំងនេះក្នុងនៅកិច្ចមានសេចក្តីប្រាប្រាណមក ១
 ដើម្បីធ្វាប់បង់នូវពោរទាំងនេះក្នុងនៅកិច្ចមានសេចក្តីប្រាប្រាណមក ១ ដើម្បីធ្វាប់បង់នូវពោរទាំងនេះក្នុងនៅកិច្ចមានសេចក្តីប្រាប្រាណមក ១
 ដើម្បីតម្លៃមានតម្លៃត្រួតពិនិត្យ ១ ដើម្បីអនុគ្រោះជល់វិនិយោគ ១ ឬ ម្នាល
 កិច្ចទាំងនេះក្នុងនៅកិច្ចមានសេចក្តីប្រាប្រាណមក ១ ដើម្បីអនុគ្រោះជល់វិនិយោគ ១ ឬ ម្នាល
 កិច្ចទាំងនេះក្នុងនៅកិច្ចមានសេចក្តីប្រាប្រាណមក ១ ដើម្បីអនុគ្រោះជល់វិនិយោគ ១ ឬ ម្នាល
 កិច្ចទាំងនេះក្នុងនៅកិច្ចមានសេចក្តីប្រាប្រាណមក ១ ដើម្បីអនុគ្រោះជល់វិនិយោគ ១ ឬ ម្នាល

សុត្តនបិដក អង្គត្តរនិកាយស្ស ទុកនិបាតោ

[៤៣៤] ភកស្ស កិត្យបេវ អភិញ្ញយ ទ្រ ធម្ម
 ភាគចំព្ភោ ។ គតមេ ទ្រ ។ សមធោ ច វិបស្សនា
 ច ។ ភកស្ស កិត្យបេវ អភិញ្ញយ តមេ ទ្រ ធម្ម
 ភាគចំព្ភោតិ ។ ភកស្ស កិត្យបេវ បរិញ្ញយ... បរិត្យ-
 យយ... បហាលាយ... ឈយយ... រយយ... វិកាយ...
 និហោយ... ចាកាយ... បជិនិស្សត្តាយ ។ តមេ ទ្រ
 ធម្ម ភាគចំព្ភោតិ ។

[៤៣៥] នោសស្ស... មោលាស្ស... កោដស្ស...
 ឧបនាយាស្ស... មត្យស្ស... បណ្ឌាសស្ស... តស្សូយ...
 មច្បិយស្ស... មាយយ... សាថយួស្ស... ចម្លស្ស...
 សារម្បស្ស... មានស្ស... អតិមានស្ស... មុនស្ស...
 បមានស្ស... អភិញ្ញយ... បរិញ្ញយ... បរិត្យយយ...
 បហាលាយ... ឈយយ... រយយ... វិកាយ...
 និហោយ... ចាកាយ... បជិនិស្សត្តាយ... តមេ ទ្រ
 ធម្ម ភាគចំព្ភោតិ ។

ទុកនិបាតោ សមធោ ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តនិកាយ ទុកនិចាត

[៤៣៥] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយមាន ២ យ៉ាង ដែល
បុគ្គលគ្របម្រើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរកត់ ។ ធម៌ទាំង ២ យ៉ាង តើជួចមេច ។
តីសមប់ ១ វិបស្សនា ១ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះ ដែល
បុគ្គលគ្របម្រើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរកត់ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ដើម្បី
កំណត់ដឹងនូវរកត់... ដើម្បីធ្វើឡើអស់ទោ... ដើម្បីលេបដ៊ែ... ដើម្បីធ្វើឡើ
សាបស្ទូន្យ... ដើម្បីធ្វើឡើវិនាស... ដើម្បីនើយណាយ... ដើម្បីរលត់
ទោ... ដើម្បីបន្ទាត់បង់... ដើម្បីរលាស់ថាល (នូវរកត់) ។ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះ
ដែលបុគ្គលគ្របម្រើន ។

[៤៣៦] ធម៌ ២ យ៉ាងនេះ បុគ្គលគ្របម្រើន ដើម្បីដឹងច្បាស់...
ដើម្បីកំណត់ដឹង... ដើម្បីអស់ទោ... ដើម្បីលេបដ៊ែ... ដើម្បីសាបស្ទូន្យ...
ដើម្បីវិនាស... ដើម្បីនើយណាយ... ដើម្បីរលត់ទោ... ដើម្បីបន្ទាត់បង់...
ដើម្បីរលាស់ថាលនូវទោស់... នូវមោហៈ... នូវសេចក្តីក្រាល... នូវគំនិតិ...
នូវសេចក្តីលុបគុណ... នូវការលើកកម្ពស់... នូវប្រសហ... នូវកំណាល័រ...
នូវការលាក់ពុត់... នូវសេចក្តីអ្នតអាន់... នូវសេចក្តីនឹងតិ៍នៅ... នូវការ
ប្រុណាំងប្រើដោន់... នូវមាន់... នូវសេចក្តីម៉ឺលងាយ... នូវសេចក្តីស្រីនៅ...
នូវសេចក្តីប្រមាន ... ។

ចប់ ទុកនិចាត ។

សុត្តនិងកៅ

អង្គត់និកាយស្ស ឯកនិច្ឆាប់

បប់មេ ភាគ២

មាតិកា

អង្គ

ឯកធ្លាទិច្ឆាបិ

ឯកធ្លាទិច្ឆាបិយំ	បប់មេ	រគ្រាល់	១
	ទុតិយោ	រគ្រាល់	២
	តុតិយោ	រគ្រាល់	៣
	ចតុត្រា	រគ្រាល់	១២
	បញ្ញមេ	រគ្រាល់	១៤
	ធនោ	រគ្រាល់	១៥
	សត្វមេ	រគ្រាល់	២២
	អង្គមេ	រគ្រាល់	២៦
	នវមេ	រគ្រាល់	៣០
	ទសមេ	រគ្រាល់	៣២
	ឯកទសមេ	រគ្រាល់	៣៣

សុត្តនបិដក

អង្គត្តរនិកាយ ឯកនិចាត

បបំមភាគ

មាតិកា

លេខទំព័រ

បាលីសម្រួលអំពើជម្លៀកម្បយ។ ជាដើម	
បាលីព្យកជម្លៀកម្បយ។ ជាដើម វគ្គ ទី ១	១
វគ្គ ទី ២	២
វគ្គ ទី ៣	៣
វគ្គ ទី ៤	១២
វគ្គ ទី ៥	១២
វគ្គ ទី ៦	១៩
វគ្គ ទី ៧	២២
វគ្គ ទី ៨	២៦
វគ្គ ទី ៩	៣០
វគ្គ ទី ១០	៣២
វគ្គ ទី ១១	៣៣

មាតិកាបត្រានី

មាតិកា

អង្គ

ឯកចម្លាទិបាលិយំ ទានសមោ វគ្គា ៤៦

ឯកបុគ្គលបាលិ

ឯកបុគ្គលបាលិយំ បុគ្គលវគ្គា ៥៩

ឯតទគ្គបាលិ

ឯតទគ្គបាលិយំ បប់មោ វគ្គា ៥៣

ទុតិឃោ វគ្គា ,,

តុតិឃោ វគ្គា ៥៥

បតុត្រា វគ្គា ៥៥

បញ្ញមោ វគ្គា ,,

ទដ្ឋា វគ្គា ៥៦

សត្វមោ វគ្គា ៥៧

អង្វានបាលិ

អង្វានបាលិយំ បប់មោ វគ្គា ៥៩

ទុតិឃោ វគ្គា ៦៨

តុតិឃោ វគ្គា ៦៥

សន្លឹកចង្វុលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

លេខទំព័រ

ចាលិព្យកដម្លួយៗ ជាជីម វគ្គទី ១៨ ៤៦

ឯកបុគ្គលបាលិ

ឯកបុគ្គលបាលិ បុគ្គលវគ្គ ៥៩

ឯតទគ្គបាលិ

ឯតទគ្គបាលិ វគ្គ ទី ១ ៥៣

វគ្គ ទី ២ ,

វគ្គ ទី ៣ ៥៥

វគ្គ ទី ៤ ៥៥

វគ្គ ទី ៥ ,

វគ្គ ទី ៦ ៥៦

វគ្គ ទី ៧ ៥៧

អង្វានបាលិ

អង្វានបាលិ វគ្គ ទី ១ ៥៩

វគ្គ ទី ២ ៦៨

វគ្គ ទី ៣ ៦៥

មាតិកាបត្រានិ

មាតិកា

អង្គ

អបក ឯកធ្វើធម្មិបាលិ

អបរស្សំ ឯកធ្វើធម្មិបាលិយំ បប់មោ វគ្គា.....	៦៨
ទុតិឃោ វគ្គា.....	៦៩
ពិតិឃោ វគ្គា.....	៧៥
ចតុតោ វគ្គា.....	៧០

បសាទករធ្វើធម្មិបាលិ

បសាទករធ្វើធម្មិបាលិយំ.....	៧៧
----------------------------	----

សន្លឹកចង្វុលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

លេខទំព័រ

ឯកធ្វាទិបាលិ ដែលទ្រូវតា

ឯកធ្វាទិបាលិ ដែលទ្រូវតា	វគ្គ ទី ១	៦៨
	វគ្គ ទី ២	៦៩
	វគ្គ ទី ៣	៧៥
	វគ្គ ទី ៤	៧០

បសាទករធ្វាទិបាលិ

បសាទករធ្វាទិបាលិ.....	៧៧
-----------------------	----

សុត្តនិបិជ្ជកៅ

អង្គត្តនិភាយស្ស ទុកនិធាតា

បប់មបណ្តាលសកោ

មាតិកា

អង់

បប់មបណ្តាលសកោ បប់មោ កម្ពុករណរគ្រោ	១០២
ទុតិយោ អដិករណរគ្រោ	១១២
តតិយោ ពាលរគ្រោ	១៣១
ចតុត្រា សមបិត្តរគ្រោ	១៣៦
បញ្ញមោ បរិសរគ្រោ	១៥៦

ទុតិយបណ្តាលសកោ

ទុតិយបណ្តាលសកោ បប់មោ បុគ្គលរគ្រោ	១៣១
ទុតិយោ សុខរគ្រោ	១៣៨
តតិយោ សនិមិត្តរគ្រោ	១៤៣
ចតុត្រា ធម្មរគ្រោ	១៤៦
បញ្ញមោ ពាលរគ្រោ	១៤៨

តតិយបណ្តាលសកោ

តតិយបណ្តាលសកោ បប់មោ អសារគ្រោ	១៥៥
ទុតិយោ អាយាបនរគ្រោ	១៥៨

សុត្តនិដក

អង្គភាពនិកាយ ទុកនិធាត

បប់មបណ្តាសក

មាតិកា

លេខទំព័រ

បប់មបណ្តាសក	កម្មករណរគ្គ	ទី ១	១០២
	អធិករណរគ្គ	ទី ២	១១២
	ពាលវគ្គ	ទី ៣	១៣១
	សមបិត្តវគ្គ	ទី ៤	១៣៦
	បរិសវគ្គ	ទី ៥	១៥៦

ទុកិយបណ្តាសក

ទុកិយបណ្តាសក	បុគ្គលវគ្គ	ទី ១	១៣១
	សុខវគ្គ	ទី ២	១៣៨
	សនិមិត្តវគ្គ	ទី ៣	១៨៣
	ជម្រវគ្គ	ទី ៤	១៨៦
	ពាលវគ្គ	ទី ៥	១៨៨

តុកិយបណ្តាសក

តុកិយបណ្តាសក	អាសវវគ្គ	ទី ១	១៩៥
	អាយាបនវគ្គ	ទី ២	១៩៨

មាតិកាបត្រានិ

មាតិកា

អង់

តតិយបណ្តាសកេ តតិយោ ទានវគ្គ ២០៥

ចតុគ្គ សន្ទារវគ្គ ២០៨

បញ្ញមោ សមាបត្រិវគ្គ ២១២

បណ្តាសកាសដ្ឋបិតា សុត្តនា

បណ្តាសកាសដ្ឋបិតា សុត្តនា ២១៦

សន្លឹកចង្វុលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

លេខទំព័រ

តតិយបណ្តាសក ទានវគ្គ	ទី ៣	២០៥
សន្ទារវគ្គ	ទី ៤	២០៨
សមាបត្តិវគ្គ	ទី ៥	២១២

ពួកសែគ្រូដែលមិនបានសង្កោះក្នុងបណ្តាសក

ពួកសែគ្រូមិនបានសង្កោះក្នុងបណ្តាសក	២១៦
---	-----

